

Stephen Baxter

CORĂBIILE TIMPULUI

SF

NEMIRA

Introducere

OBSERVATORUL

Mohorâtul ger hibernal trecu, iar cerul căpătă un aspect mai complex, mai pestriț. La răstimpuri, panglica solară ce se legăna era întunecată de cochilia unor nori negri, chiar și pentru o secundă. Noi specii de copaci prinseră viață în acest climat mai blând: soiuri de foioase, din câte am putut să deslușesc eu - arțar, stejar, plop, cedrii și altele. Uneori, acești codri străvechi se avântau deasupra mașinii, închizându-ne într-un crepuscul licăritor de verde-cafeniu, după care se retrăgeau, de parcă o draperie ar fi fost dată la o parte.

Pătrunseserăm într-o perioadă cu puternice mișcări telurice, îmi zise Nebogipfel. Alpii și Himalaia erau împinși la suprafață, iar colosalii vulcani scuiپau cenușă și pulbere în atmosferă, câteodată acoperind cerul pentru ani în șir. Mările - spuse Morlocul - erau cutreierate de rechini uriași, cu dinții ca pumnalele. Iar în Africa, strămoșii Umanității regresau în starea de naționalitate primitivă, cu creierile tot mai mici, cu poziția corpului aplecată înainte, cu degetele butucănoase și neîndemânaticе.

Ne-am prăbușit vreme de aproape douăsprezece ore prin Era aceea îndelungată și sălbatică.

Am încercat să nu țin seama de foamea și de setea ce îmi rodeau măruntaiele, pe măsură ce veacurile și codrii pâlpâiau pe lângă cabină. Era cea mai lungă călătorie în timp pe care o efectuasem de la prima mea prăbușire în viitorul îndepărtat de dincolo de Istoria Weenei, iar uriașa pustietate deșartă a tuturor acestora - în monotonia orelor - începu să-mi împovăreze sufletul. Scurta înflorire a Umanității reprezenta deja un crâmpei îndepărtat de lumină, la mare distanță în timp; până și perioada dintre oameni și Morloci - indiferent de soi - nu era decât o fracțiune din imensul interval pe care îl străbătusem.

Enormitatea timpului, precum și micimea omului și a realizărilor sale mă zdrobiră pe de-a întregul, iar grijile mele mărunte îmi părură de o insignifianță absurdă. Povestea Umanității părea trivială, o scânteiere de-o clipită, pierdută în palatele întunecate și fără de minte ale Eternității.

Scoarța pământului tresălta aidoma pieptului unui om cu un acces de tuse, iar cronomobilul se ridica sau se lăsa în jos o dată cu peisajul ce evolua; parcă ar fi fost hula unei gigantice mări. Vegetația deveni mai luxuriantă și mai vie, noile păduri se apropiară de cronomobil - aveam impresia că erau arbori foioși, deși florile și frunzele erau reduse la o ceață uniformă verzuie din pricina vitezei noastre -, iar aerul deveni mai cald.

În sfârșit, durerea acelor veacuri de frig îmi părăsi degetele, așa că mi-am dat jos haina și mi-am deschis nasturii cămășii; mi-am abandonat ghetetele și mi-am îndoit degetele de la picioare pentru a restabili circulația. Ecusonul numerotat al lui Bames Wallis îmi căzu din buzunarul hainei. L-am ridicat - acel minuscul însemn al reținerii suspicioase a omului față de seamănul său -, și nu cred că aș fi putut găsi, în acea verdeță de început de lume, un simbol mai nimerit al îngustimii și absurdității pe care era irosită atâta energie umană! Am aruncat ecusonul într-un colț obscur al vehiculului.

Lungile ore, suspendate în acea verdeță ce ne împresura, trecură mai greu decât oricare altele, iar eu am ațipit o vreme. Când m-am trezit, aspectul florei din jurul meu părea să se fi schimbat - devenise mai translucidă, având ceva din nuanța Plattneritei, și am avut senzația că deslușesc o întindere de stele -, era ca și cum aș fi fost cufundat printre smaralde, și nu printre frunze.

Apoi l-am văzut: plutea în aerul umed și întunecos al cabinei, imun la clătinările vehiculului, cu ochii săi imenși, cu un „V” cărnos al gurii și cu acele tentacule articulate, îndreptate spre podea, fără însă a o atinge. Nu era o nălucire - nu puteam să văd prin el, către detaliile pădurii de dincolo -, ci era la fel de real ca mine, ca Nebogipfel sau ca ghetetele pe care le așezasem pe banchetă.

Observatorul mă examina imperturbabil.

N-am simțit deloc frică. M-am întins în direcția sa, însă Observatorul se îndepărtă prin aer. Fără nici un dubiu, ochii lui cenușii erau ațintiți spre chipul meu.

- Cine ești? am întrebat. Poți să ne ajuți?

Dacă era capabil să audă, nu mi-a răspuns. Însă iluminarea deja se modifica: aspectul acela impregnat de lumină al aerului se estompă, revenind la verdele vegetal. Fugar, am avut atunci o senzație de rotire - acel craniu imens semăna cu o jucărie imposibilă, învârtindu-se pe axa sa -, după care dispăru.

Nebogipfel se îndreptă spre mine, picioarele sale lungi pășind cu grijă peste crestele podelei. Scăpase de hainele lui de secol al XIX-lea și umbla gol, cu excepția ochelarilor săi ponosiți și a acoperământului de păr alb de pe spinarea sa, acum încâlcit.

- Ce-i? Ești bolnav?

I-am povestit despre Observator, însă el nu remarcase nimic. M-am întors să mă odihnesc pe banchetă, nesigur dacă ceea ce văzusem fusese aieva... sau dacă visasem cu ochii deschiși.

Arșița era apăsătoare, iar aerul din cabină devenea tot mai înăbușitor.

M-am gândit la Gödel și la Moses.

Acel bărbat neatrăgător, Gödel, deduse existența Istoriilor

Multiple numai din principii ontologice - în vreme ce eu, sărman neghiob ce sunt, avusesem nevoie de câteva expediții prin timp înainte de a-mi trece prin minte măcar posibilitatea ei! Însă acum, acel bărbat care avusese magnificele vise despre Lumea Finală, o lume în care plenitudinea Sensului a fost soluționată, zăcea zdrobit și dezmembrat sub un morman de dărămături - ucis de mărginirea și stupiditatea semenilor săi.

Iar în ceea ce îl privea pe Moses, pur și simplu sufeream. Semăna întrucâtva cu jalea pe care probabil o resimte cineva dacă îi este omorât copilul, cred, ori fratele mai mic. Moses murise la douăzeci și șase de ani, iar eu - aceeași persoană - încă răsuflesc la patruzeci și patru de ani. Trecutul îmi fusese retezat, parcă pământul mi-ar fi dispărut de sub picioare, lăsându-mă suspendat în aer. Însă dincolo de toate acestea, ajunseseam să-l cunosc pe Moses, chiar dacă pentru scurtă vreme, ca pe un om demn de admirație. Fusese vesel, dezordonat, repezit, un pic nesăbuit - exact ca mine - și extrem de agreabil!

Mâinile îmi erau pătate de o altă moarte!

Toată poliloghia lui Nebogipfel despre o Multiplicitate de Lumi - toate argumentele posibile cum că acel Moses pe care îl cunoscusem nu fusese niciodată hărăzit ca, în cele din urmă, să ajungă persoana mea, ci o altă variantă a mea -, nimic din toate acestea nu schimba felul în care simțeam că l-am pierdut pe el.

Gândurile mi se dizolvară în frânturi semicoerente - m-am străduit să-mi țin ochii deschiși, temându-mă că nu aveam să mă trezesc iarăși -, dar, din nou, mistuit de confuzie și durere, am adormit.

Mă sculă numele meu, pronunțat de bizarul glas lichid și gutural al Morlocului. Aerul era la fel de viciat ca și înainte, iar o nouă pulsație, cauzată de căldură și lipsa de oxigen, se lupta prin țeasta mea cu leziunile anterioare nevindecate.

Ochii vătămați ai lui Nebogipfel deveniseră enormi în aceea obscuritate arboricolă.

- Uită-te în jur, spuse el.

Verdeața se năpustea asupra noastră cu la fel de multă îndârjire ca înainte, deși acum, aspectul ei părea diferit. Am descoperit că eram în stare - cu puțină atenție - să urmăresc evoluția unei singure frunze de pe ramurile pline. Fiecare frunză se ridica din pulbere, trecea printr-un proces de veștejire inversat și intra în mugurele ei în mai puțin de o secundă, însă chiar și așa...

- Încetăm, am murmurat eu.

- Da. Plattnerita își pierde puterea, cred.

Am rostit rugăciuni de mulțumire, căci îmi recăpătaseam forțele într-o suficientă măsură încât să nu mai doresc să mor pe vreun șes

stâncos și fără aer din zorii Pământului!

– Știi unde suntem?

– Undeva în Epoca Paleocenă. Călătorim de douăzeci de ore. Ne aflăm poate cu cincizeci de milioane de ani înainte de prezent...

– Al cui prezent? Al meu, din 1891, ori al tău?

Își pipăi cheagurile de sânge de pe chip.

– La asemenea scară temporală nu prea mai contează.

Creșterea frunzelor și a florilor era acum destul de lentă - aproape maiestuoasă. Am devenit conștient de un pâlpâit, de intruziunile efemere ale unui întuneric mai profund, suprapus pe atotstăpânitoarea obscuritate verde.

– Pot distinge noaptea și ziua, am spus. Încetinim.

– Într-adevăr.

Morlocul se așează pe bancheta din fața mea și se apucă de marginea ei cu degetele sale lungi. M-am întrebat dacă îi era frică - avea tot dreptul să-i fie! Am avut senzația că observ o mișcare în podeaua mașinii, o umflătură ușoară, sub bancheta lui Nebogipfel.

– Ce trebuie să facem?

El scutură din cap.

– Nu putem decât să așteptăm desfășurarea evenimentelor. Nu ne găsim într-o situație controlată...

Fâlfâitul nopților și al zilelor încetini în continuare, până ce se transformă într-o pulsație constantă în jurul nostru, ca bătaile unei inimi. Podeaua pârai și am văzut semne de suprasolicitare apărând în plăcile de oțel.

Brusc m-am dumerit!

– Ai grijă! am țipat eu.

M-am ridicat, m-am întins și l-am apucat pe Nebogipfel de umeri. El nu se opuse. L-am ridicat ca și cum ar fi fost un copil slăbănog și hirsut, m-am împleticit în spate...

...iar un copac luă ființă în aerul din fața mea, sfâșiind metalul vehiculului de parcă ar fi fost hârtie. O ramură imensă se îndreptă către pupitrul de control precum brațul unui gigant din lemn, înverșunat, și sfărâmă tăblia panoului frontal.

În mod evident, soseam într-un spațiu ocupat de acest arbore, în epoca asta îndepărtată!

În cădere, m-am lovit cu spatele de o banchetă, protejându-l pe Nebogipfel. Arborele se micșoră un pic, pe măsură ce noi ne îndreptam spre momentul nașterii lui. Alternanța nopților și a zilelor deveni mai lentă, tot mai plictisitoare. Trunchiul continuă să se subțieze, iar apoi, cu un trosnet răsunător, cabina vehiculului se desfăcu în două, frângându-se din interior aidoma unei coji de ou.

L-am scăpat pe Morloc, după care ne-am rostogolit pe solul moale, reavăn, în mijlocul unei ploii de metal și lemn.

Cartea întâi
MAREA PALEOCENULUI

DIATRYMA GIGANTICA

M-am pomenit întins pe spate, uitându-mă în sus, spre copacul care ne despicase cronomobilul, când ieşiserăm din starea de prezență nematerializată. Am auzit în preajmă respirația întretăiată a lui Nebogipfel, însă nu l-am putut vedea.

Arborele nostru, acum încremenit în timp, se avânta în înalturi, pentru a se alătura tovarășilor săi într-un umbrar, des și uniform, mult deasupra mea, iar în jurul bazei sale, printre componentele stricate ale vehiculului, răsăreau din pământ vlăstare și puieți. Zăpușeala era intensă, aerul, prea umed și dificil pentru plămânii mei istoviți, iar lumea din jur părea plină de mugetele, trilurile și vaierele unei jungle, toate acestea suprapuse peste un susur adânc și răsunător, care mă făcu să bănuiesc existența prin apropiere a unei ape întinse: ori un râu - o versiune arhaică a Tamisei -, ori o mare.

Semăna mai mult cu Tropicale decât cu Anglia!

Acum, în vreme ce zăceam acolo și priveam, un animal coborî spre noi pe trunchiul arborelui. Aducea întrucâtva cu o veveriță, cam de zece inci lungime, însă blana sa era mare și răvășită, atârându-i pe corp ca o mantie. Ducea un fruct în fălcile sale mitite. Când ajunsese la zece picioare de sol, această făptură ne observă; își înălță capul ascuțit, deschise gura - scăpând fructul - și scoase un sâsăit. Am văzut că incisivii îi erau despicați la vârfuri, având un fel de pieptene cu cinci zimți. Apoi sări cu capul înainte de pe trunchiul copacului. Își depărtă membrele, iar mantia sa de piele se desfăcu cu un pocnet, transformând animalul într-un soi de zmeu acoperit cu blană. Se năpusti în umbră și-l pierdurăm din ochi.

- Ce mai întâmpinare! am șuiert eu. Semăna cu un lemurian zburător. Dar i-ai observat dinții?

Nebogipfel - pe care încă nu-l zăream - răspunse:

- Este un planetatherium. Iar arborele e un dipterocarps - nu foarte diferit de speciile care vor supraviețui în pădurile din vremea ta.

Mi-am băgat mâinile în solul de sub mine - era foarte putred și alunecos - și m-am străduit să mă răsucesc astfel încât să-l pot vedea.

- Nebogipfel, ești rănit?

Morlocul era întins într-o rână, cu chipul întors de așa manieră încât să nu se uite direct spre văzduh.

- N-am pățit nimic, murmură el. Propun să începem să căutăm...

Eu însă nu-l ascultam, căci remarcasem - exact în spatele lui - un cap de mărimea celui al unui cal, dar cu plisc, pătrunzând prin frunziș

și aplecându-se către trupul chinuit al Morlocului!

Pentru o clipă, șocul mă paraliză. Acel cioc încovoiat se deschise cu un fel de pocnet fluid, iar ochii rotunzi rămaseră ațintiți asupra mea, vădind inteligență.

Apoi, năpustindu-se greoi, capul imens se lăsă în jos și apucă în plisc piciorul Morlocului. Nebogipfel țipă și degetele sale mici răscoliră pământul, iar de blana lui se agățară fărâme de frunze.

M-am împleticit în spate, lovind cu picioarele în frunze, pentru a le da la o parte, până am ajuns să stau lipit de trunchiul unui copac.

Acum, cu un trosnet de ramuri frânte, trupul fiarei se ivi mătăhălos prin verdeată. Măsura vreo șapte picioare înălțime și era acoperit cu pene negre și solzoase; membrele sale inferioare erau solide, terminându-se cu labe puternice și gheare, acoperite cu o pieleță flască, de culoare galbenă. Niște cioturi de aripi, disproporționat de mici față de acel tors uriaș, vânturată aerul. Această pasăre-monstru își trase căpățâna înapoi, târându-l prin țărâna putrezită pe bietul Morloc.

– Nebogipfel!

– Este o Diatryma, icni el. O Diatryma Gigantica, eu ... ahhh!

– Lasă naibii filogenia, am urlat eu, scapă de pasăre!

– Mi-e frică... N-am cum să ... ahhh!

Vorbele sale se descompuseră din nou în acel urlet nearticulat de suferință. Acum, creatura începu să-și răsucească țeasta dintr-o parte în cealaltă. Mi-am dat seama că încerca să izbească craniul Morlocului de un trunchi de copac - fără doar și poate, aceasta fiind o operațiune preliminară, pentru a se ospăta din carnea lui palidă!

Aveam nevoie de o armă și nu m-am putut gândi decât la cheia lui Moses. M-am ridicat în picioare și am cotrobăit prin resturile cronomobilului nostru. În preajmă erau risipite o droaie de bare, panouri și cabluri, iar metalul și lemnul lustruit al anului 1938 păreau total nepotrivite în această pădure străveche. Nu vedeam cheia! Mi-am băgat mâinile, până la coate, în stratul de vegetație putrezită. A fost nevoie de secunde lungi și chinuitoare de căutare, și în tot acest răstimp, Diatryma continuă să-și târască prada în adâncurile pădurii.

Iar apoi am dat de ea! Brațul meu ieși din compost ținând mânerul cheii.

Cu un răcnet, am ridicat unealta până la înălțimea umărului și m-am năpustit prin noroi. Diatryma, cu ochii ei ca niște mărgele, îmi observă apropierea și se apucă să scuture mai încet din cap, însă nu dădu drumul piciorului lui Nebogipfel. Firește, nu văzuse oameni până atunci; mă îndoiam să fi înțeles că puteam reprezenta o amenințare pentru ea. Mi-am continuat șarja și am încercat să nu țin seama de pieleță aceea cumplită, solzoasă, din jurul ghearelor creaturii, de

imensitatea pliscului și de duhoarea de came putrezindă care plutea în jurul ei.

Ca și cum aș fi fost la cricket, mi-am balansat crosa improvizată - zdrum - spre capul Diatrymei. Lovitura fu estompată de pene și de carne, dar am simțit că izbise satisfăcător în os.

Pasărea deschise ciocul, dându-i drumul Morlocului, și cârâi; era un sunet asemenea celui produs de ruperea unei table metalibe. Uriașul plisc era acum îndreptat către mine, și toate instinctele îmi spuneau să o iau la goană - însă știam că, dacă aș fi făcut acest lucru, pasărea m-ar fi urmat. Am ridicat iarăși cheia deasupra capului și am lansat-o spre creștetul țestei Diatrymei. De data asta, creatura se lăsă în jos, iar eu am lovit-o doar superficial; astfel că, după ce mi-am terminat mișcarea, am ridicat cheia și am izbit în partea de dedesubt a pliscului.

Se auzi un trosnet, și capul Diatrymei se plecă pe spate. Se clătină pe picioare și mă privi cu niște ochi în care se citea chibzuință. Scoase din nou un cârâit, pe un ton atât de gros încât părea, mai degrabă, un răget.

Apoi, dintr-o dată, își înfoie penajul negru, se întoarse și, șontăcăind, se afundă în pădure.

Mi-am băgat cheia la centură și am îngenuncheat lângă Morloc. Acesta își pierduse cunoștința. Piciorul său era o masă zdrobită și însângerată, iar părul de pe spinare i se îmbibase de saliva vâscoasă a păsării-monstru.

- Ei bine, însoțitorule prin timp, am murmurat eu, poate că există și ocazii în care nu strică să ai în preajmă un sălbatic din vechime, la urma urmei.

Am găsit ochelarii Morlocului în țărână, i-am șters de frunze cu mâneca hainei și i-am pus pe fața acestuia.

M-am uitat cu atenție prin clarobscurul pădurii, întrebându-mă care era următorul lucru pe care trebuia să-l fac. Oi fi străbătut eu timpul și spațiul către marea Sferă a Morlocilor, însă în propriul meu secol nu întreprinsesem niciodată o călătorie în țările tropicale. Dispuneam numai de amintiri vagi din relatările exploratorilor și din alte surse populare, după care să mă călăuzesc acum în lupta mea pentru supraviețuire.

Însă, la urma urmei, m-am încurajat singur, iar provocările ce mi se ridicau în față se prevedeau a fi relativ ușoare. Nu aveam să fiu nevoit să dau ochii cu propriul meu alter ego mai tânăr, și, de vreme ce cronomobilul era distrus, nici nu aveam să fiu confruntat cu ambiguitățile morale și filozofice ale Istoriilor Multiple. Mai degrabă, trebuia doar să caut de mâncare și un adăpost împotriva ploii, și să mă apăr pe mine și pe Nebogipfel de fiarele și păsările acestor vremuri

îndepărtate.

Am hotărât că prima misiune trebuia să fie găsirea de apă proaspătă; chiar lăsând la o parte nevoile Morlocului, propria mea sete era chinuitoare, căci nu mi-o mai potolisem dinaintea bombardamentului Londrei.

L-am așezat pe Morloc în mijlocul rămășițelor cronomobilului, aproape de trunchiul unui copac. Mi-am zis că era un loc la fel de sigur ca oricare altul în fața atacurilor dihăniilor din această eră. Mi-am scos haina și am pus-o sub spatele său, pentru a-l feri de umezeala țărâniei - și de toate creaturile ce colcăiau sau mișunau și care ar putea trăi acolo! Apoi, după un șir de ezitări, mi-am scos cheia de la centură și am lăsat-o lângă Morloc, așa încât să cuprindă cu degetele sale mânerul greu al armei.

Nedorind să rămân fără vreo armă, am cotrobăit printre rămășițele vehiculului și am găsit, în cele din urmă, o bucată scurtă și zdravănă din osatura de fier, pe care am încovoiat-o până când s-a rupt din cadru. Am cântărit-o în mână. Nu avea soliditatea satisfăcătoare a cheii mele, însă era mai bună decât nimic.

Am decis să mă îndrept către locul de unde se auzea sunetul acela de apă; părea să se găsească în direcția opusă celei a soarelui. Mi-am pus ciomagul pe umăr și am pornit în pas alert prin pădure.

2

MAREA PALEOCENULUI

Nu mi-a venit greu să răzbat, căci copacii creșteau în pâlcuri rare, cu mult teren plat între ei; umbrarul des și egal de frunze și ramuri nu lăsa să ajungă lumina pe pământ și se părea că împiedica creșterea vegetației aici.

Coroanele arborilor erau ticsite de o viață viguroasă. Epifitele - orhidee și plante agățătoare - șerpuiau pe scoarța arborilor, iar lianele atârneau de crengi. Există o mare varietate de păsări și colonii de creaturi ce locuiau pe ramuri: maimuțe sau alte primat (așa am crezut, la prima vedere). Am remarcat o făptură aducând întrucâtva cu un jder, având poate opt inci lungime, cu umeri și articulații flexibile, și cu o coadă bogată și stufoasă, care alerga și sărea de pe o cracă pe alta, scoțând un sunet ca de tuse. Alt animal cățărător era un pic mai mare - măsurând circa un yard lungime -, cu gheare puternice și o coadă prehensilă. Acesta nu fugi când m-am apropiat; se agăță de partea de dedesubt a unei ramuri și se uită în jos, spre mine, cu o chibzuință descurajantă.

Mi-am continuat drumul. Fauna locală nu cunoștea omul dar, în

mod evident, dezvoltase instincte de supraviețuire robuste datorită existenței Diatrymei lui Nebogipfel și a altor prădători, fără nici o îndoială, iar animalele aveau să fie pregătite pentru tentativele mele de a le vâna.

Când ochii mei se obișnuiră cu fundalul general al pădurii, am remarcat că pretutindeni domnea mimetismul și înșelătoria. Am zărit o frunză putrezită, bunăoară, urcând pe trunchiul unui copac - ori așa am avut impresia până când, la apropierea mea, „frunza“ făcu picioare de insectă, iar o creatură asemănătoare unui greier sări la depărtare. Altundeva, pe un colț de stâncă, am observat ceva ca un fel de picături de ploaie, sclipind precum niște mici bijuterii în lumina cernută de Coroanele copacilor. Însă când m-am aplecat pentru a le cerceta, am văzut că erau ouă de cărăbuși, cu carapacele transparente. Iar acolo unde se găsea o urmă de guano pe scoarța unui arbore, o pată de alb cu negru - n-am fost prea surprins să văd că își desface picioare molatice de păianjen.

După ce am parcurs vreo jumătate de milă prin acest peisaj, copacii deveniră mai răzleți; am străbătut o lizieră de palmieri, după care am pătruns în lumina soarelui, iar nisipul zgrunțuros și recent format îmi hârșâi pe ghete. Dincolo de o fâșie de nisip scânteia o apă, atât de întinsă încât nu-i puteam zări malul depărtat. Soarele se găsea jos pe boltă, în spatele meu, însă era foarte puternic; puteam să-i simt căldura dogorându-mi pielea gâtului și a creștetului.

La ceva distanță de mine, de-a lungul plajei mari și drepte, am observat o familie de păsări Diatryma. Cei doi adulți își curățau penajul, răsucindu-și gâturile unul în jurul celuilalt, în vreme ce trei pui se poticneau pe picioarele lor diforme, lipăind sau țipând, ori stăteau în apă și absorbeau umezeală în penele unsuroase. Întregul grup, cu coloritul negru, cu trupurile greoaie și aripile minuscule, părea comic, însă nu l-am slăbit din ochi cât timp am stat acolo, deoarece până și cel mai mic dintre pui măsura trei-patru picioare înălțime și avea o musculatură dezvoltată.

Am mers până la marginea apei, mi-am înmuiat degetele și le-am lins. Apa era sărată: apă de mare.

Mi-am dat seama că soarele se lăsase mai jos, în spatele pădurii; trebuie că apunea spre Vest. Prin urmare, parcursesem circa o jumătate de milă spre Est de la poziția cronomobilului, deci mă găseam - mi-am închipuit eu - undeva în preajma intersecției dintre Knightsbridge și Sloane Street. Iar în această Epocă a Paleocenului, aici se afla țărmul unei mări! Priveam pe deasupra oceanului, care părea să acopere în întregime Londra de la răsărit de Hyde Park Corner. Poate, am cugetat eu, această întindere de apă era vreo prelungire a Mării Nordului ori a Canalului Mânecii, care intrase în Londra. În caz că aveam dreptate, fusesem tare norocoși; dacă nivelul

acestor mări s-ar fi ridicat numai un pic mai mult, Nebogipfel și cu mine am fi ieșit din timp în adâncurile oceanului, și nu la țărmul său.

Mi-am scos ghetetele și șosetele, le-am legat cu șireturile de curea și am avansat ușor în apă. Lichidul ce îmi cuprindea degetele de la picioare era rece; am fost tentat să-mi cufund fața în el, însă m-am stăpânit, de teama interacțiunii dintre sare și rănile mele. Am găsit o adâncitură pe plajă, ce părea să formeze o baltă la reflux. Am săpat cu palmele în nisipul de-acolo și le-am scos pline cu diferite creaturi: scoici cu două valve, gasteropode și ceea ce părea a fi stridii. Aparent, speciile nu erau foarte diverse, dar, în mod cert, exista o abundență de specimene în această mare îmbelșugată.

Acolo, cu apa înspumată trecându-mi printre degetele de la mâini și de la picioare, iar soarele arzându-mi grumazul, asupra mea se pogorî un adânc sentiment de pace. Pe vremea copilăriei, fusesem dus în excursii de o zi la Lympne și Dungeness, unde umblam pe țărmul mării - exact așa cum făcusem astăzi - și îmi închipuiam că eram singur pe lume. Dar acum, lucrul acesta era aproape adevărat! Era remarcabil să te gândești că acest ocean nou nu era străbătut de nici o navă, nicăieri în lume, și că nu existau orașe ale oamenilor de cealaltă parte a junglei din spatele meu - într-adevăr, singurele licăriri de inteligență de pe planetă eram eu însumi și bietul Morloc rănit. Însă aceasta nu constituia o perspectivă cumplită - absolut deloc - după bezna și haosul infernal ale lui 1938, din care scăpasem atât de recent.

Mi-am îndreptat coloana. Marea era fascinantă, dar nu puteam să bem apă sărată! Am memorat locul pe unde ieșisem din junglă - nu aveam chef să-l pierd pe Nebogipfel în acea obscuritate arboricolă - și am pornit în picioarele goale de-a lungul țărmului, îndepărtându-mă de familia de Diatryma.

După o milă, poate, am ajuns la un pârâu care clipoceă vesel din pădure și cobora susurând pe plajă până la mare. Când am gustat, am descoperit că apa era proaspătă și părea foarte curată. M-am simțit cuprins de o profundă ușurare: cel puțin nu aveam să murim astăzi!! M-am lăsat în genunchi și mi-am cufundat capul și gâtul în apa rece, năvalnică. Am băut cu nesaț, apoi mi-am scos cămașa și mi-am spălat capul și grumazul. Sângele uscat, acum brun din pricina expunerii la aer, pomi către mare, iar când m-am ridicat, m-am simțit mult revigorat.

Acum mă confruntam cu problema găsirii unei modalități de a transporta această comoară la Nebogipfel. Aveam nevoie de o cană sau de un alt recipient.

Mi-am petrecut câteva minute stând la marginea șuvoiului și uitându-mă spre el încurcat. Toată ingeniozitatea părea să-mi fi fost epuizată de ultima rostogolire prin timp, iar această ultimă chestiune era prea mult pentru creierul meu istovit,

În cele din urmă, mi-am scos ghetele de la curea, le-am clătit cât am putut de bine, le-am umplut cu apă din pârâu, iar după aceea le-am cărat de-a lungul plajei și prin pădure, până la Morlocul care aștepta. În vreme ce spălam chipul zdrobit al lui Nebogipfel și încercam să-l ridic pentru a-i da să bea, mi-am promis că în ziua următoare aveam să găesc ceva mai potrivit decât o gheată veche pe care să o folosesc pe post de serviciu de masă.

Piciorul drept al lui Nebogipfel fusese sfârtecat de atacul Diatrymei; genunchiul părea zdrobit, iar laba stătea într-un unghi nefiresc. Folosind un fragment ascuțit din carcasa cronomobilului - nu aveam nici un cuțit -, m-am căznit să-i rad părul bălai din zonele afectate. Am curățat cât s-a putut pielea scoasă la iveală - cel puțin rănilor superficiale păreau să se fi închis și nu se observă nici un semn de infecție.

În timpul manevrelor mele neîndemânatică - nu sunt priceput la medicină Morlocul, încă inconștient, mârâi și scânci de durere, ca o pisică.

După ce i-am spălat rănilor, i-am pipăit piciorul, însă n-am putut să detectez vreo fractură evidentă a tibiei sau a peroneului. Așa cum remarcasem și înainte, principala problemă părea să fie în regiunea genunchiului și a gleznei, și am luat cunoștință de aceasta cu disperare, căci, dacă aș fi fost în stare să îndrept o tibie ruptă, lucrând pe dibuite, nu vedeam vreo cale de a trata asemenea vătămări precum cele pe care le suferise Nebogipfel. Totuși, am cotrobăit printre resturile vehiculului nostru până ce am dat peste două fragmente drepte din cadru. Mi-am tăiat haina cu acel cuțit improvizat - nu îmi închipuiam că veșmântul avea să-mi fie teribil de folositor într-un climat ca acesta - și am obținut un set de bandaje pe care le-am spălat.

Apoi, luându-mi inima în dinți, i-am îndreptat lui Nebogipfel membrul inferior și laba piciorului. I-am imobilizat piciorul în ațele, legându-l pentru susținere de celălalt membru, care nu era rănit.

Urletele Morlocului, ale căror ecouri răsunau din copaci, erau înfiorătoare.

Epuizat, m-am hrănit în acea noapte cu stridii - crude, căci nu mai aveam puterea de a face un foc - și m-am așezat aproape de Morloc, cu spatele rezemat de trunchiul unui arbore și ținând în mână cheia lui Moses.

3

CUM AM SUPRAVIEȚUIT

Am pus bazele unei tabere pe țărmul Mării Paleocenului, în

apropierea pârâului cu apă proaspătă pe care îl găsisem. Am decis că acel loc era mai sănătos și mai ferit de atacuri decât semiobscuritatea pădurii. Am confecționat un umbrar pentru Nebogipfel, utilizând fragmente ale cronomobilului, deasupra cărora am întins felurite articole de îmbrăcăminte.

L-am purtat pe Nebogipfel până acolo în brațe. Era ușor ca un copil și încă semiconștient; se uita la mine, neajutorat, prin rămășițele ochelarilor săi, și îmi venea greu să-mi aduc aminte că era reprezentantul unei specii ce traversase Spațiul și împlânzise Soarele!

Următoarea mea prioritate a fost focul. Lemnele disponibile - ramuri căzute la pământ și fot felul de crenguțe - erau umede și mucegăite, așa că le-am cărat până la marginea plajei, pentru a se putea usca. Folosind niște frunze uscate pe post de surcele și scânteia de la o piatră lovită de metalul cronomobilului, am izbutit să stârnesc o flacără destul de repede. La început am săvârșit zilnic ritualul reaprinderii focului, însă curând am descoperit străvechiul truc, fără îndoială, de a păstra niște jeratic în vatră pe timpul zilei, cu care era foarte simplu să întetești din nou văpaia la nevoie.

Convalescența lui Nebogipfel progresă încet. Pentru membrul unei rase care nu știa ce-i somnul, inconștiența forțată reprezenta un lucru grav și neliniștitor, iar când își redobândi cunoștința, rămase în umbră preț de câteva zile, inert și fără dorința de a vorbi. Se dovedi însă capabil să mănânce stridiile și scoicile pe care le culegeam din mare, deși cu o repulsie profundă. Pe măsura trecerii timpului, am izbutit să ne îmbogățim alimentația cu came friptă de broască - căci aceste creaturi existau din belșug, pretutindeni pe plajă. Cu puțin exercițiu, am reușit să dau jos ciorchinii de fructe din palmierii de pe țărm, aruncând cu pietre și bucăți de metal în crengi. Nucile se dovediră foarte practice: laptele și pulpa lor ne asigură o dietă diversificată, iar cojile goale ne folosiră ca recipiente pentru o mulțime de utilizări; până și fibrele maronii care acopereau cojile se puteau țese într-o pânză grosolană. Cu toate acestea, eu nu am aptitudini pentru o asemenea treabă migăloasă și niciodată n-am izbutit ceva mai mult decât să-mi confecționez o pălărie - o chestie cu borul larg, precum cele ale culilor.

Totuși, în pofidă dărniciei mării și a palmierilor, alimentația noastră era monotonă. Mă uitam cu ciudă la micuțele făpturi delicioase ce se cățarau, astfel că nu puteam să ajung la ele, pe crengile copacilor de deasupra mea.

Am explorat țărmul mării. În acea lume marină, viețuiau multe soiuri de creaturi. Am observat niște umbre mari, romboidale, lunecând la suprafață, despre care am crezut că erau calcani, iar de două ori am văzut niște aripioare verticale - brăzdând apa cu elan și având cel puțin un picior înălțime - care nu puteau fi decât ale unor

rechini enormi.

Am deslușit apoi o formă undulată, navigând la suprafața apei, poate la o jumătate de milă de uscat. Această dihanie măsura aproximativ cinci picioare lungime și înota prin mișcări șerpuite ale corpului său sinuos. I-am vorbit despre această priveliște lui Nebogipfel, care - recuperând încă puțin din acel ansamblu enciclopedic de informații înmagazinate în micuțul său craniu - l-a identificat ca fiind Champsosaurus: un animal străvechi, înrudit cu crocodilul - de fapt, un supraviețuitor al Erei Dinozaurilor, demult apusă în această epocă a Paleocenului.

Nebogipfel îmi povesti că în această perioadă, mamiferele acvatice din secolul meu - balenele, vacile de mare și așa mai departe - se găseau în mijlocul adaptărilor evolutive la viața marină, și încă trăiau ca niște animale de uscat mătăhăloase, ce se mișcau încet. Am rămas cu ochii după vreo balenă de uscat care se încălzea la soare, căci în mod sigur aș fi fost în stare să vânez o asemenea creatură greoaie - însă n-am văzut niciodată vreuna.

Când i-am scos prima dată atelele lui Nebogipfel, carnea rănită arăta ca și cum ar fi fost pe cale de vindecare. Nebogipfel își încercă articulațiile, oricum, și se pronunță că se așezaseră prost. Nu eram surprins, însă nici unul dintre noi nu se putea gândi la o modalitate pentru a îmbunătăți situația. Totuși, după o perioadă, Nebogipfel putu să se deplaseze, cât de cât, folosindu-se de o cârjă făcută dintr-o ramură potrivită, și se apucă să se învâртеască șontâc-șontâc, ca un vrăjitor uscățiv, prin micuța noastră tabără.

Cu toate acestea, ochiul său - pe care îl distrusesem în năvala din hala cronobilelor - nu își reveni, și rămase fără vedere, spre rușinea și regretul meu adânc.

Morloc fiind, Nebogipfel nu se simțea nici pe departe confortabil în dogoarea Soarelui. Așa că dormea în timpul zilei, în interiorul refugiului pe care îl construise, și se mișca în orele de întuneric. Eu am optat în continuare pentru lumina zilei, așa că fiecare dintre noi își petrecea singur cea mai mare parte a orelor de plimbare. Ne întâlneam și discutam în amurg și în zori, deși trebuie să recunosc că, după câteva săptămâni de trai în aer liber, zăpușeală și muncă fizică susținută, eram destul de vlăguit la vremea apusului.

Palmierii aveau frunze mari, și m-am hotărât să adun vreo câteva, intenționând să clădesc, cu ajutorul lor, un adăpost mai bun. Însă, cu toată stăruința mea de a azvârli cu obiecte în copaci, n-am izbutit să dau jos frunzele, iar mijloace de a tăia palmierii nu dețineam. Așa că am fost silit să mă dezbrac de pantaloni și să mă cațăr în copaci aidoma unei maimuțe. O dată ajuns la coroana unui arbore, a fost o chestiune de minute să rup frunzele de pe trunchi și să le arunc la

pământ. Am găsit aceste urcări istovitoare. În aerul curat al mării și în lumina soarelui, deveneam tot mai sănătos și mai robust - dar nu eram un bărbat tânăr iar în curând am ajuns la limita calităților mele atletice.

Am construit un adăpost mai trainic, din ramuri căzute, acoperite cu frunze îndoite. Am confecționat din ele și o pălărie mare pentru Nebogipfel. Când se așeza la umbră cu această chestie legată sub bărbie, dar în rest gol-pușcă, arăta tare caraghios.

În ceea ce mă privește, am avut întotdeauna un ten palid și, după ce în primele câteva zile am suferit enorm din pricina expunerii la soare, am învățat să mă feresc. Pielea mi se cojise pe spate, pe brațe și pe nas. Mi-am lăsat o barbă deasă ca să-mi protejez fața, însă buzele mi s-au bășicat într-un chip nemaivăzut - dar cel mai rău lucru au fost arsurile intense din porțiunea pleșuvă de pe creștet. M-am apucat să-mi spal arsurile și să port pălăria și resturile cămășii.

Într-o zi, poate la o lună după asta, în vreme ce mă rădeam (folosind fragmente din cronomobil pe post de lamă și de oglindă), mi-am dat seama, subit, cât de mult mă schimbasem. Dinții și ochii îmi străluceau, de un alb sclipitor, pe un chip cafeniu ca mahonul, stomacul îmi era la fel de neted ca în zilele colegiului, și umblam cu o pălărie din frunze de palmier, pantaloni scurți și în picioarele goale, atât de firesc, de parcă aș fi făcut asta de când mă născusem.

M-am întors către Nebogipfel.

– Ia uită-te la mine! Prietenii mei de-abia m-ar recunoaște... Mă transform într-un băștinaș.

Chipul său fără bărbie nu trădă nici o expresie.

– Ești un băștinaș. Asta-i Anglia, îți aduci aminte?

Nebogipfel ținu morțiș să recuperăm din pădure componentele cronomobilului nostru distrus. Puteam să înțeleg rațiunea acestei acțiuni, căci, în zilele ce aveau să vină, urma să ne fie trebuincioasă fiecare fărâmbă de materie primă, mai ales de metal. Așadar am recuperat vehiculul și am asamblat resturile într-o groapă săpată în nisip. După ce nevoile mai urgente pentru supraviețuirea noastră au fost satisfăcute, Nebogipfel începu să-și petreacă o mare parte a timpului cu aceste rămășițe. Inițial nu m-au interesat prea mult preocupările lui, socotind că încerca să construiască un fel de anexă la adăpostul nostru, ori poate o armă de vânatoare.

Totuși, într-o dimineață, după ce el adormise, am cercetat proiectul său. Reclădise scheletul cronomobilului; refăcuse podeaua sfărâmată și alcătuisese în jurul ei o cușcă din bare, legate cu bucăți de cabluri, recuperate de la arborele de direcție. Găsise chiar și comutatorul albastru, care odinioară închisese circuitul Plattneritei.

Când se trezi, l-am luat la rost:

– Încerci să construiești o nouă Mașină a Timpului, așa-i?
El își înfipse dinții mărunți în pulpa unei nuci de palmier.
– Nu. Reconstruiesc una.
– Intenția ta e limpede. Ai refăcut cadrul ce conține circuitul esențial al Plattneritei.

– După cum spui, este evident.

– Dar e inutil, prietene!

M-am uitat la mâinile mele bătătorite și însângerate și mi-am dat seama că mă deranja această irosire a eforturilor sale, în vreme ce eu mă luptam să rămânem în viață.

– N-avem fir de Plattnerită. Substanța cu care am sosit aici s-a epuizat și, oricum, s-a împrăștiat prin junglă. Nu dispunem de mijloace pentru a produce o altă cantitate.

– Dacă construim o Mașină a Timpului, spuse el, este posibil să nu putem evada din această epocă. Dar dacă nu o construim, în mod sigur nu vom putea scăpa.

– Nebogipfel, am mormăit eu, cred că ar trebui să acceptăm realitatea. Suntem blocați aici, în adâncurile timpului. Nu vom găsi niciodată Plattnerită, de vreme ce nu este o substanță care există în stare naturală. Nu o putem obține și nimeni nu ne va aduce un eșantion, căci nimeni nu are nici cea mai vagă idee că ne aflăm în această epocă, cu o marjă de eroare de zece milioane de ani!

În loc de răspuns, el linse pulpa zemoasă a nucii sale de palmier.

– Pah! Frustrat și mânios, am început să mă învârtesc agitat în jurul adăpostului. Ai face mai bine dacă ți-ai folosi ingeniozitatea și strădaniile pentru a confecționa o pușcă, cu care să dobor câteva dintre maimuțele acelea.

– Nu sunt maimuțe, rosti el. Cele mai comune specii sunt miacis și chriacus...

– Bine, ce naiba or fi! Ahh!

Înfuriat, m-am îndepărtat cu pași apăsați.

Argumentele mele nu provocară nici o schimbare, firește, iar Nebogipfel își văzu în continuare de reconstrucția sa perseverentă. Însă mă ajută în multe feluri în lupta mea de a rămâne în viață, iar după o vreme, am ajuns să accept prezența mașinii rudimentare și strălucitoare, complicate și absolut.

Cu toții avem nevoie de speranță, pentru a da un scop sau o consistență vieților noastre, am hotărât eu, iar acea mașină, la fel de inaptă de zbor ca o imensă Diatryma, reprezenta cea de pe urmă speranță a lui Nebogipfel.

BOALĂ ȘI RECUPERARE

M-am îmbolnăvit.

Nu puteam să mă ridic din culcușul primitiv din foi de palmier și frunze uscate pe care mi-l făcusem. Nebogipfel a fost nevoit să mă îngrijească, datorie de care se achită fără prea mult vorbe de alinare la capătul patului, însă cu răbdare și stăruință.

Odată, în abisurile tenebroase ale nopții, am ajuns într-o stare de semiconștiență, în vreme ce degetele moi ale Morlocului îmi cercetau chipul și gâtul. Mi-am închipuit că eram iarăși închis în pedestalul Sfinxului-cel-Alb, cu Morlocii dând năvală ca să mă distrugă. Am scos un urlet, iar Nebogipfel sări în spate, însă nu înainte ca eu să-mi ridic pumnul să-l izbesc zdravăn în piept. Așa slăbit cum eram, tot mai aveam suficientă forță pentru a-l trânti pe Morloc la pământ.

După ce am făcut asta, energia mea se epuiză și am căzut în nesimțire.

Când m-am trezit, Nebogipfel stătea din nou lângă mine, încercând cu perseverență să mă convingă să iau o gură din fiertura de fructe de mare.

În cele din urmă, mi-am revenit în simțiri și m-am pomenit sprijinit în capul oaselor pe culcușul meu. Mă aflam singur în mica noastră colibă. Soarele era jos, însă arșița zilei încă mă asalta. Nebogipfel îmi lăsase în apropierea patului o coajă de nucă plină cu apă, și eu am băut din ea.

Încetul cu încetul, lumina solară pieri, iar întunecimea caldă, tropicală, a serii învălui umbrarul. Amurgul era magnific - din pricina unui surplus de cenușă din atmosferă, îmi spusese Nebogipfel, generată de vulcanii de la vest de Scoția. Această activitate vulcanică avea să ducă într-o zi la formarea Oceanului Atlantic; lava curgea până în Arctica, Scoția și Irlanda, iar zona de climă caldă în care ne aflam se întindea spre Nord, până în Groenlanda.

Britania era deja o insulă, în acest Paleocen, dar, în comparație cu configurația acesteia din secolul al XIX-lea, colțul ei dinspre Nord-Vest se înălța până la o altitudine mai mare. Marea Irlandei încă nu începuse să se formeze, astfel că Britania și Irlanda constituiau o singură întindere de uscat, însă regiunea din Sud-Estul Angliei era cufundată sub apa pe a cărei margine viețuiam noi. Această mare a Paleocenului era o prelungire a Marii Nordului; dacă am fi izbutit să construim o ambarcațiune, am fi putut să traversăm Canalul Mânecii și să navigăm până în inima Franței prin Bazinul Aquitaniei, o fâșie de apă care se lega, la rândul ei, de Marea Tethys - un uriaș ocean ce îneca țările mediteraneene.

O dată cu sosirea nopții, Morlocul ieși din umbra mai adâncă a

pădurii. Se întinse - flexându-și mușchii mai mult ca o pisică decât ca un om - și își masă piciorul rănit. Apoi petrecu câteva minute pieptănându-și cu degetele părul de pe față, de pe piept și de pe spinare.

În cele din urmă, veni șontăcăind la mine; lumina purpurie a apusului se oglindea în ochelarii săi zgâriați și crăpați. Îmi aduse iarăși apă, iar eu, cu gura umezită, am murmurat:

– Cât timp?

– Trei zile.

A trebuit să-mi înăbuș un fior la auzul glasului său bizar, lichid. Poate v-ați închipuit că, până acum, mă obișnuisem cu Morlocii, dar, după trei zile în care zăcusem neajutorat, reamintirea faptului că eram izolat într-o lume ostilă, cu excepția acestui străin din viitorul îndepărtat, se prăvăli asupra mea ca un trăsnet!

Nebogipfel îmi prepară niște fiertură. La vremea la care terminasem de mâncat, amurgul trecuse, iar lumina venea numai de la secera tinerei Luni ce atârna în josul bolții. Nebogipfel își scose ochelarii și am putut să-i văd enormii ochi cenușii-roșietici, plutind în întunecimea colibei ca umbra translucidă a Lunii.

– Ceea ce doresc să știu, am spus eu, este ce m-a îmbolnăvit?

– Nu sunt sigur.

– Nu ești sigur?

Mă surprinse această neobișnuită recunoaștere a limitărilor, căci amploarea și profunzimea cunoștințelor lui Nebogipfel erau extraordinare. Mi-am imaginat mintea unui om din secolul al XIX-lea ca fiind analogă vechiului meu atelier: plină de informații, însă stocate într-un mod foarte dezordonat, cu cărți deschise, fragmente de însemnări și schițe risipite pe fiecare suprafață plată. În comparație cu această babilonie, mintea unui Morloc - grație avansatelor tehnici educaționale din anul 657298 - era organizată aidoma conținutului unei enciclopedii bune, cu tomuri de experiențe și învățături catalogate și rânduite pe rafturi. Toate acestea ridicau nivelul practic al inteligenței și cunoașterii spre înălțimi nevisate de oamenii veacului meu.

– Totuși, rosti el, nu trebuie să ne mire faptul îmbolnăvirii. De altfel, sunt uimit că nu ai clacat mai repede.

– Ce vrei să spui?

El se întoarse către mine.

– Că ești un om scos din vremurile tale. .

Într-o străfulgerare, am înțeles ce dorea să zică.

Germenii bolilor decimasera Umanitatea încă de la începuturi - într-adevăr, chiar și în acest ev străvechi îi secerau pe strămoșii preumani ai omului. Iar din pricina acestui cumplit ciur al speciei noastre, am dezvoltat capacități de rezistență.

Trupurile noastre luptă cu toți germenii, iar la unii dintre aceștia sunt pe deplin imune.

M-am gândit la toate generațiile de oameni care încă se găseau dincolo de această eră îndepărtată, la toate acele suflete umane efemere ce aveau să pâlpâie în beznă aidoma unor scânteii, înainte de a se stinge pentru vecie! Însă măruntele lor lupte nu aveau să fie în zadar, căci - prin acest tribut de un miliard de morți - omul urma să-și dobândească dreptul ereditar asupra Pământului.

Pentru Morloc, lucrurile stăteau altfel. În secolul lui Nebogipfel, rămăsese puțin din forma arhetipală umană. Tot ce se găsea în corpul Morlocului - oase, came, plămâni, ficat - fusese modificat de mecanisme care să permită, spunea Nebogipfel, un echilibru ideal între longevitate și abundența vieții. Nebogipfel putea fi rănit, așa cum văzusem, însă - dacă îi dădeai crezare - trupul lui nu era mai predispus la o infecție cu germeni decât o armură. Și într-adevăr, nu detectasem nici urmă de cangrenă la piciorul său beteag ori la ochi. Lumea originară a Eloilor și Morlocilor produsese o soluție diferită, mi-am adus eu aminte, căci nici acolo nu văzusem vreo boală ori vreo molimă, și doar foarte puțină putreziciune, iar eu trăseseam concluzia că era o lume purificată de bacteriile primejdioase.

Totuși, în ceea ce mă privea, nu beneficiam de o asemenea protecție.

După prima mea ciocnire cu boala, Nebogipfel își îndreptă atenția către unele aspecte mai subtile ale nevoilor de supraviețuire. Mă trimise să caut suplimente pentru alimentația noastră, inclusiv nuci, tuberculi, fructe și ciuperci comestibile - toate acestea fiind adăugate la hrana de bază, compusă din produsele mării și din carnea acelor animale și păsări suficient de neghioabe încât să se lase prinse la vânătoarea mea stângace cu lănci și pietre. De asemenea, Nebogipfel încercă să obțină medicamente simple: cataplasme, ceaiuri de ierburi și alte asemenea preparate.

Boala mea mă umplu de o mâhnire adâncă și stăruitoare, căci reprezenta un pericol al călătoriilor în timp de care nu mă mai lovisem până atunci. Am tremurat și mi-am încrucișat brațele pe trupul încă vlăguit. Vigoarea și inteligența pe care le posedam erau în stare să înfrângă Diatryma și alți locuitori masivi al Paleocenului, însă nu-mi ofereau nici o apărare împotriva atacurilor monștrilor invizibili din aer, din apă și din carne.

Poate că, dacă aş fi avut ceva experienţă privind condiţiile tropicale înainte de naufragiul nostru în Paleocen, aş fi fost pregătit pentru Furtună.

Ziua fusese mai apăsătoare şi mai umedă decât în mod normal, iar văzduhul din preajma mării avea acel aspect bizar, impregnat cu lumină, care se asociază, de obicei, cu o apropiată schimbare a vremii. În acea seară, istovit de trudă şi nesimţindu-mă prea bine, am fost bucuros să cad în culcuşul meu; la început, totuşi, zăpuşeala era atât de mare, încât somnul veni cu greu.

Mă trezi răpăitul uşor al stropilor de ploaie ce se loveau de acoperişul nostru din frunze de palmier. Am auzit ploaia căzând în pădurea din spate - ca nişte gloanţe de apă ce izbeau frunzele - şi zuruind pe nisipul plajei. Nu puteam să-l aud, nici să-l văd pe Nebogipfel; era partea cea mai întunecată a nopţii.

Iar apoi, Furtuna se prăbuşi asupra noastră.

Parcă s-ar fi deschis baierile văzduhului; galoane de apă se năpustiră în jos, nimicind într-o clipită acoperişul nostru din frunze de palmier. Resturile colibei şubrede se năruiră în jurul meu, iar eu am fost udat până la piele. Încă stăteam întins pe spate, uitându-mă la traiectoriile ca nişte vergele ale stropilor de ploaie, ce se pierdeau în cerurile acoperite de nori.

M-am căznit să mă ridic, însă frunzele jilave ale acoperişului mă împiedică, şi culcuşul meu se transformase într-o baltă mocirloasă. Curând eram acoperit de nămol şi de murdărie, iar apa îmi lovea creştetul şi îmi şiroia în ochi, până ce n-am mai putut să desluşesc nimic.

După o vreme, când m-am sculat în picioare, eram tulburat de repeziciunea cu care se dă râma refugiul nostru; toate beţele căzuseră sau se aplecau nebuneşte. Am izbutit să disting scheletul masiv al acelui dispozitiv al timpului pe care îl construisese Nebogipfel, însă era deja îngropat complet de fragmentele colibei.

Am scormonit printre rămăşiţele lunecoase şi îmbibate de apă, scoţând afară frunze de palmier şi bucăţi de haine. L-am găsit pe Nebogipfel; arăta ca uri şobolan supradimensionat, cu părul lipit de corp şi cu genunchii strânşi la piept. Îşi pierduse ochelarii şi dărdăia, total neajutorat. M-am simţit uşurat să dau de el atât de lesne, căci noaptea era perioada lui obişnuită de activitate, aşa că s-ar fi putut afla pretutindeni pe o rază de o milă de la colibă.

M-am aplecat să-l ridic, însă el se întoarse şi mă privi drept în faţă, cu ochiul distrus - o cavernă întunecată.

– Cronomobilul! Trebuie să salvăm cronomobilul!

Glasul său lichid aproape că nu se auzea în furtună. M-am întins din nou spre el, dar Morlocul, slăbit, se luptă să mă dea la o parte.

Cu stropii de ploaie zomăindu-mi pe creştet, am mormăit în semn

de protest, în timp ce, vitejește, mi-am făcut loc anevoie prin harababura căminului nostru către dispozitivul lui Nebogipfel. Am ridicat niște grămezi mari de frunze de pe el, însă am descoperit că întreg scheletul era înglodat într-un nămol adânc - totul fiind înțesat cu haine, recipiente și rămășițe ale mobilelor noastre rudimentare. Am apucat de barele verticale ale cadrului și am încercat să smulg masiva structură din nămol, doar cu ajutorul forței, dar am reușit numai să strâmb forma cadrului, iar apoi să-i desfac colțurile.

Mi-am îndreptat spatele și m-am uitat împrejur. Coliba era acum complet năruită. Am observat cum apa începuse să se scurgă dinspre pădure, pe deasupra nisipului, către mare. Chiar și prietenosul nostru pârâu cu apă proaspătă devenise mai lat și mai vijelios, amenințând să iasă din albia nu prea adâncă și să se reverse peste noi.

Am abandonat cronomobilul și am pornit cu pași apăsați înspre Nebogipfel.

- Totul este pierdut! am urlat la el. Trebuie să plecăm de-aici...

- Însă dispozitivul temporal...

- Trebuie să-l lăsăm în plata Domnului! Nu vezi? O să fim azvârliti în mare, dacă o mai ține tot așa!

El se căzni să se ridice în picioare, cu șuvițele de păr legănându-i-se ca niște cârpe îmbibate de apă. Am dat să-l apuc, iar el încercă să se smulgă din strânsoarea mea; dacă ar fi fost sănătos, poate că ar fi izbutit să scape de mine, însă piciorul beteag îl împiedică, așa că l-am prins.

- Nu-l poți salva! i-am strigat în față. O să avem noroc dacă scăpăm cu viață din încercarea asta!

Apoi l-am aruncat pe un umăr și m-am îndepărtat de colibă, către pădure. Imediat m-am pomenit avansând cu greu prin apa rece și măloasă ce trecea de glezne. Am alunecat nu doar o dată pe nisipul fremătător, dar am rămas cu un braț în jurul trupului Morlocului care se zvârcolea.

Am ajuns la liziera pădurii. La adăpostul coroanelor, presiunea ploii se simțea mai puțin. Încă era noapte și am fost nevoit să bâjbâi prin obscuritate, poticnindu-mă de rădăcini și izbindu-mă de trunchiuri, iar solul de sub mine era plin de apă și nesigur. Nebogipfel renunță să se mai zbată și rămase inert pe umărul meu.

În cele din urmă, am ajuns la un copac de care mi s-a părut că îmi amintesc: gros și bătrân, cu crengile de jos pornind puțin de la înălțimea capului. L-am agățat pe Morloc pe o cracă, unde atârna ca o cârpă înmuiată. Apoi - cu oarece greutate, căci se duseseră de mult zilele în care mă cățăram - m-am ridicat de pe pământ și m-am așezat și eu pe o ramură, cu spinarea lipită de trunchi.

Am stat acolo cât timp furtuna și-a făcut mendrele, cu o mână pe spinarea Morlocului, ca să fiu sigur că nu avea să cadă sau să dorească

să se întoarcă la colibă, și am fost nevoit să îndur o peliculă de apă care se prelingea pe scoarță, apoi, pe umerii și pe spinarea mea.

Când se crăpă de ziuă, am remarcat misterioasa frumusețe a acestei păduri. Căutând să deslușesc ceva în interiorul coroanelor, am izbutit să observ cum ploaia șiroia pe formele elaborate ale frunzelor și cum era direcționată spre sol prin striurile din scoarța copacilor; nu prea mă pricep la botanică, însă atunci am reușit să înțeleg că pădurea reprezenta un grandios mecanism, proiectat să reziste asalturilor unei asemenea furtuni de departe mult mai bine decât grosolanele construcții ale omului.

Când lumina spori, am rupt o fâșie din rămășițele pantalonilor mei - nu purtam cămașa - și am legat-o pe fața lui Nebogipfel, pentru a-i proteja ochii neacoperiți. El nu se agită.

La amiază, ploaia încetă, iar eu am socotit că puteam coborî în siguranță. L-am dat jos pe Nebogipfel, dar nu era în stare să meargă, așa că am fost silit să-l duc de mână, căci fără ochelari era orb.

Ziua de dincolo de junglă era senină și proaspătă, dinspre mare adia o briză plăcută, iar norii luminoși erau purtați de vânt pe aproape întreg văzduhul Angliei. Parcă lumea ar fi fost creată din nou, și din apăsarea zilei de ieri nu mai rămăsese nimic.

M-am apropiat de rămășițele colibeii cu oarece șovăială. Am văzut fragmente, bucăți din structura sfărâmată, cupa din coajă de cocos și altele - toate pe jumătate îngropate în nisipul reavăn. În mijlocul lor se afla un pui de *Diatryma*, ciugulind printre resturi cu pliscul său enorm.

– Șuuu! am strigat eu și m-am repezit înainte, lovind din palme pe deasupra capului.

Pasărea-monstru o luă la goană, cu pielița flască și galbenă de pe picioare tresăltându-i.

Am răscolit printre rămășițe. Cea mai mare parte a posesiunilor noastre era pierdută - luată de apă. Adăpostul fusese o construcție jalnică, iar cele câteva obiecte, simple cârpeli și improvizații, dar ele reprezentaseră căminul nostru. Mă cuprinse un zguduitor sentiment de violare.

– Ce-i cu dispozitivul? mă întrebă Nebogipfel, îndreptându-și fața oarbă dintr-o parte în alta. Cronomobilul - ce s-a întâmplat cu el?

După ce am săpat o vreme, am dat peste câteva longeroane, țevi și plăci, bucăți de oțel cenușiu, care erau acum chiar mai încovoiate și mai distruse decât înainte; însă cele mai multe dintre componentele vehiculului fuseseră măturate în mare.

Nebogipfel pipăi fragmentele cu ochii închiși.

– Bine, spuse el, bine, asta este!

Apoi se așază jos, pe nisip, pomi să caute pe dibuite printre cârpe și liane, și se apucă iarăși de construcția perseverentă a dispozitivului

INIMĂ ȘI TRUP

După Furtună, n-am mai izbutit să recuperăm ochelarii lui Nebogipfel, ceea ce se dovedi un mare handicap pentru el. Însă Morlocul nu se plânse. Ca și înainte, rămase la umbră în ceasurile zilei, iar dacă era nevoit să iasă în lumina amurgului ori a zorilor, purta pălăria sa cu bor larg și, pe deasupra ochilor, o mască îngustă din piele de animal, cu orificii, pe care i-am făcut-o eu, ca să poată vedea câte ceva.

Pentru mine, Furtuna constitui un șoc mental de aceleași proporții cu șocul fizic, căci înainte începusem să am senzația că eram apărat împotriva unor asemenea calamități pe care ni le-ar fi putut hărăzi lumea. Am hotărât că trebuia să ne punem viețile pe temelii mai sigure. După ce am cugetat o vreme, am stabilit că dezideratul nostru trebuia să fie o colibă cu o structură oarecare, cu o fundație trainică și să fie amplasată pe niște piloni - asta pentru a se afla deasupra viiturilor musonilor ce urmau să vină. Însă nu mă puteam bizui pe crengile căzute ca material de construcție, fiindcă, prin natura lor, aveau forme foarte neregulate, iar uneori erau putrezite. Aveam nevoie de trunchiuri de copac - și pentru aceasta îmi trebuia un topor.

Așa că am petrecut ceva vreme ca geolog amator, cutreierând ținutul după niște formațiuni de rocă potrivită. În cele din urmă, am găsit, într-un strat de prundiș din zona lui Hampstead Heath, niște bucăți de cremene, întunecate și rotunjite, împreună cu șisturi silicioase. Am socotit că depunerile fuseseră, pesemne, purtate până aici de vreun curs de apă dispărut.

Am cărat aceste comori la tabăra noastră cu multă atenție, ca și cum ar fi fost făcute din aur - oricum, pentru mine, greutatea lor în aur n-ar fi reprezentat nici o valoare.

M-am apucat să izbesc fragmentele de cremene pe plajă, sub cerul liber. Am avut nevoie de numeroase încercări și de irosirea unei cantități considerabile de piatră, înainte de a descoperi modalitățile prin care să despic nodulii paralel cu planurile rocii, pentru a forma muchii tăioase și lungi. Îmi simțeam mâinile neîndemânatic și nepricepute. Pe vremuri, mă minunam în fața acelor extraordinare vârfuri de săgeți și a lamelor de topor ce sunt expuse în vitrinele muzeelor noastre, însă abia când m-am străduit să confecționez astfel de unelte am înțeles cât de multă iscusință și intuiție tehnică posedaseră străbunii noștri din Epoca Pietrei Șlefuite.

În cele din urmă, am meșterit o lamă de care eram mulțumit. Am fixat-o de un mâner scurt dintr-un lemn despicat, legând-o cu fâșii din pielea unui animal, și am pornit încrezător spre pădure.

Cincisprezece minute mai târziu, m-am întors cu fragmente din toporul meu în mână, căci se sfărâmasese la cea de-a doua lovitură, după ce de-abia făcuse o zgârietură în scoarța copacului!

Cu toate acestea, după alte câteva încercări, am izbutit, iar în scurt timp hăcuia prin pădurea de arbori tineri și drepți.

Pentru tabăra permanentă, aveam să rămânem pe plajă, însă m-am asigurat că ne aflam mult deasupra liniei fluxului și departe de posibilitatea de a fi inundați de pârlul nostru. Am avut nevoie de ceva timp pentru a săpa niște gropi pentru fundație care să aibă adâncimea dorită, dar, în cele din urmă, ridicasem un schelet pătrat din stâlpi verticali, cu o platformă din bușteni subțiri, legați bine, înălțată, poate, la un iard deasupra solului. Aceasta dușumea nu era nici pe departe plană și intenționez ca, într-o bună zi, să dobândesc abilitatea de a face șipci mai bune. Însă când m-am așezat pe ea în acea noapte, părea sigură și solidă, iar faptul că ne ridicasem deasupra feluritelor primejdii de pe pământ îmi dădea un dram de liniște. Aproape că îmi doream să se abată încă o furtună asupra noastră, doar ca să-mi pot verifica noua construcție!

Nebogipfel aduse fragmentele cronomobilului pe platformă, folosindu-se de o mică scară pe care am meșterit-o pentru el, și continuă acolo tenacea operă de restaurare.

Într-o zi, în timp ce-mi croiam drum prin pădure, am devenit conștient de perechea de ochi strălucitori care mă studiau de pe o ramură joasă.

Am încetinit, având grijă să nu fac vreo mișcare bruscă, și mi-am scos arcul de la spate.

Micuța creatură măsura poate patru inci lungime și aducea, întrucâtva, cu un lemurian minuscul. Coada și botul ei semănau cu cele ale rozătoarelor, cu incisivii dezvoltăți foarte vizibil în față; avea gheare puternice și ochi bănuitori. Ori era atât de inteligentă încât credea că mă va păcăli prin imobilitatea sa, ori atât de neghioabă încât considera că nu reprezintă un pericol.

Mi-a luat numai o clipă să potrivesc coada unei săgeți în coarda arcului și să trag.

Acum, priceperea mea la vânat și pus capcane se îmbunătățise prin practică, iar lăncile și cursele aveau o productivitate moderată; însă cu arcul și săgețile mă descurcam mai dificil. Săgețile mele erau destul de rezistente, dar nu găseam vreun lemn care să aibă suficientă flexibilitate pentru arc. Iar de obicei, până ce degetele mele neîndemânatic potriveau săgeata în arc, majoritatea țintelor, uluite

de caraghioslăcurile mele, izbuteau să se pună la adăpost.

Nu însă și făptura aceasta! Mă privi doar cu oarecare curiozitate în vreme ce săgeata mea piezișă zbură prin aer către ea. Am ochit și eu o dată bine, și vârful de cremene ținut în acel trup micuț de trunchiul copacului.

M-am întors la Nebogipfel, mândru de captura mea, căci mamiferele ne erau de mare folos: nu numai ca sursă de carne, ci și pentru blana, dinții, grăsimea și oasele lor. Nebogipfel cercetă prin masca sa micuțul trup ca de rozătoare.

– Poate că ar trebui să vânez mai multe creaturi de-astea, am spus eu. Biata vietate realmente nu părea să înțeleagă în ce primejdie se afla, chiar până la sfârșit. Sărmanul animal!

– Știi ce este?

– Spune-mi tu!

– Cred că este un Purgatorius.

– Și semnificația...?

Este o primată, cea mai veche cunoscută.

Își permise să aibă un ton amuzat.

Eu am blestemat.

– Credeam că am scăpat de toate astea. Însă se vede treaba că nici măcar în Paleocen nu poți să scapi de neamuri. Am studiat minusculul cadavru. Iată-l, așadar, pe strămoșul maimuței, al omului și al Morlocului! Neînsemnată ghindă din care se va înălța un stejar ce va înăbuși mai multe lumi, nu numai acest Pământ... Mă întreb câți oameni, câte seminții și câte specii ar fi luat naștere din vintrele acestei umile făpturi, dacă n-aș fi ucis-o. Încă o dată, poate că mi-am distrus propriul trecut!

– Nu avem posibilitatea de a evita să interacționăm cu Istoria, nici tu, nici eu.. Cu fiecare gură de aer pe care o respirăm, cu fiecare copac pe care îl doborâm, cu fiecare animal pe care îl ucidem, creăm o nouă lume în Multiplicitatea de Istorii. Asta-i tot! Este ineluctabil.

După aceasta, n-am mai fost în stare să mă ating de carnea sărmanei creaturi. Am dus-o în pădure și am îngropat-o.

Într-o zi, am pornit să urmez cursul pârlășului nostru cu apă dulce către Vest, înspre izvor, în interiorul ținutului.

Am plecat la drum în zori. La depărtare de coastă, mirosul pătrunzător de sare și de ozon se estompă, pentru a lăsa locul izurilor jilave și fierbinți ale pădurii de dipterocarps și parfumului intens al puzderiei de flori. Înaintarea era dificilă, din pricina ierburilor dese de pe sol. În curând, deveni mult mai umed, iar pălăria mea din fibră de palmier ajunse să fie udă learcă; sunetele din preajmă - foșnete vegetației, trilurile și mugetele nesfârșite ale pădurii - căpătară o tonalitate mai groasă în aerul tot mai dens.

Până la jumătatea dimineții, parcursesem două sau trei mile, ajungând undeva în Brentford. Aici am dat peste un lac întins, însă nu prea adânc, din care izvora pârâiașul nostru și alte câteva, iar la rândul său, lacul era alimentat de o serie de șuvoaie și râuri minore. Copacii creșteau în apropiere, de jur-împrejurul acestui bazin de apă izolat, iar plantele cățărătoare se agățau de trunchiurile și de crengile lor mai joase, inclusiv de unele pe care le-am recunoscut ca fiind tideve și lufe. Apa era caldă și sălcie, și mi-a fost teamă să beau din ea, însă laguna mișuna de viață. Suprafața sa era acoperită cu grupuri de nuferi gigantici, de forma unor pâlnii cu vârful în jos și măsurând vreo șase picioare în diametru, care îmi amintiră de plantele ce le văzusem odinioară în Pavilionul Nuferilor Tumer de la Grădinile Botanice Regale din Kew. (Ironia sorții făcea, m-am gândit eu, ca viitoarea amplasare a cartierului Kew să fie la mai puțin de o milă de locul în care mă aflam!) Cupele nuferilor păreau suficient de rezistente și de flotante încât să pot sta pe ele, însă nu am verificat experimental această ipoteză.

Am avut nevoie de numai câteva momente pentru a improviza o undiță, din tulpina lungă și dreaptă a unui puiet. Am legat un fir de ea și am pus niște larve în acul făcut din metalul cronobilului.

După câteva minute, eforturile mi-au fost răsplătite prin trageri vioaie de fir. Am rânjit, imaginându-mi invidia unora dintre partenerii mei de pescuit - a dragului de Filby, bunăoară - dacă ar fi știut că descoperisem această oază neînțeleasă.

Am aprins un foc și am mâncat pe săturate, în noaptea aceea, pește fript și tuberculi copti.

Cu puțin înaintea zorilor, mă treziră niște cârâituri stranii. M-am sculat în capul oaselor și m-am uitat în jurul meu. Focul se cam stinsese. Soarele încă nu se înălțase pe cer, iar văzduhul căpătase acea nuanță nepământească de albastru ca oțelul, care anunță o nouă zi. În aer nu se simțea nici o boare de vânt și nici o frunză nu foșnea; o negură grea plutea, imobilă, pe suprafața apei.

Apoi, la câteva sute de iarzi, am deslușit un stol de păsări, de jur-împrejurul malului. Aveau un penaj cafeniu-închis și picioare lungi, precum cele de flamingo. Umblau prin apa de la malul lacului, sau stăteau cocoțate pe un singur picior, ca niște splendide sculpturi. Forma capetelor lor semăna cu aceea a găștelor din vremea mea, și își cufundau pliscurile cu aspect familiar dincolo de suprafața lucitoare, măturând prin apă, evident în căutarea hranei.

Ceața se ridică ușor dezvăluind o parte mai mare din lac; am văzut acum că aceste creaturi (pe care Nebogipfel le identifică, ulterior, ca fiind *Presbyomis*) alcătuiau un cârd uriaș - mii de exemplare, într-o colonie imensă. Umblau ca niște năluci prin acea păclă vaporosă.

Mi-am spus că locația aceasta nu era cu nimic mai exotică decât intersecția dintre Gunnersbury Avenue și Chiswick High Road - însă anevoie se poate evoca o imagine mai puțin specifică Angliei!

Pe măsură ce zilele se scurgeau în acel peisaj sufocant și plin de viață, amintirile despre Anglia anului 1891 îmi păreau tot mai îndepărtate și mai irelevante. Găseam satisfacții enorme în activitatea de construcție, de vânatoare și de cules, iar căldura în care mă scălda soarele și prospețimea mării reușeau, împreună, să-mi inducă o stare de sănătate, vigoare și puritate a experiențelor senzoriale pe care o pierdusem din copilărie. Terminasem cu Gândirea, am decis eu; nu existau decât două minți conștiente în această panoplie complicată a vieții din Paleocen și puteam să înțeleg că a mea nu avea să-mi fie de mare folos de-acum încolo, cu excepția faptului de a mă menține în viață ceva mai mult.

Sosise vremea pentru Inimă și Trup, vremea ca ele să aibă cuvântul. Și, cu cât treceau mai multe zile, cu atât se întărea în mine sentimentul măreției lumii, al imensității timpului și al micimii persoanei și grijilor mele pe fundalul acestei colosale panorame multiple a Istoriei. Eu eram lipsit de orice însemnătate, chiar și pentru mine, iar gândul acesta veni ca o izbăvire a sufletului.

După un răstimp, până și moartea lui Moses încetă să-mi răscolească gândurile.

7

CROCODILUL GIGANT PRISTICHAMPUS

Țipătul lui Nebogipfel mă trezi brusc. Glasul Morlocului, ascuțit, era un soi de gâlgâit bizar, însă de-a dreptul înfiorător.

M-am ridicat în capul oaselor, în întunecimea răcoroasă, și, o clipă, am avut impresia că mă găseam din nou în patul din casa mea de pe Petersham Road, însă aromele și formele nopții din Paleocen se năpustiră asupra mea.

Am ieșit pe băjbăite din culcuș și am sărit jos, de pe platforma adăpostului nostru, pe nisip. Fusese o noapte fără Lună, iar ultimele stele păleau în văzduh pe măsură ce Soarele se apropia. Marea unduia, placidă, iar zidul pădurii era negru și imobil.

În mijlocul acestei liniști proaspete, scăldată în albastru, Nebogipfel venea șontăcând către mine de-a lungul plajei. Își pierduse cârja și, aveam eu senzația, de-abia era în stare să stea în două membre, darămite să mai și fugă. Părul îi era răvășit și flutura, iar Morlocul își pierduse masca; chiar în timp ce fugea, am observat cum era silit să-și ridice mâinile pentru a-și acoperi ochiul imens și sensibil.

Iar în spatele său, hăituindu-l...

Avea poate zece picioare lungime și aducea mai mult sau mai puțin cu un crocodil, însă picioarele îi erau înalte și suple, conferindu-i o atitudine zveltă, precum cea a unui cal, total diferită de mișcarea gheboșată a crocodililor din vremea mea - această dihanie era, în mod clar, adaptată pentru alergat și vânat. Ochii lui înguști se ațintiseră asupra Morlocului, iar când deschise gura, am putut să văd niște rânduri de dinți aidoma celor de ferăstrău.

Arătarea se găsea la numai câțiva iarzi de Nebogipfel!

Am țipat și am dat fuga în acea direcție, agitându-mi brațele, deși știam că totul se sfârșise pentru Nebogipfel. Îl deplângeam pe Morlocul pierdut, însă - îmi este rușine să relatez asta - primele mele gânduri au fost la persoana mea, căci moartea lui avea să mă lase singur, aici în mijlocul Paleocenului nesimțitor...

Și, în acel moment, cu o limpezime uluitoare, dinspre liziera pădurii răsună un foc de pușcă.

Primul glonț nu atinse fiara, am impresia, dar a fost suficient pentru a face ca acel cap enorm să se întoarcă, iar ritmul acelor picioroange zdravene să încetinească.

Acum, Morlocul căzu și se întinse pe nisip cât era de mare, însă izbuti să se ridice în coate și să se târască, în continuare, pe burtă.

Se auzi un al doilea foc, apoi un al treilea. Crocodilul tresări când gloanțele îi loviră trupul. Se îndreptă cu fața spre pădure, își căscă botul cu dinți de ferăstrău și scoase un răget ce provocă dinspre copaci un ecou ca de tunet. Apoi porni pe picioarele sale lungi și hotărâte înspre sursa acestor înțepături neașteptate.

Un bărbat - scund, îndesat, într-o uniformă cenușie - apăru la marginea pădurii. Își ridică din nou pușca, ochii înspre crocodil și își păstră sângele rece în vreme ce fiara se apropia.

Am ajuns la Nebogipfel și l-am ridicat pe picioare; tremura. Am rămas amândoi pe nisip și am așteptat deznodământul acestei drame.

Crocodilul nu se găsea la mai mult de zece iarzi de bărbat când pușca răsună din nou. Animalul se poticni - puteam să văd sângele șiroindu-i din bot -, dar își recăpătă echilibrul fără să fi pierdut aproape nici un pic din viteză. Pușca detună, și glonț după glonț pătrunseră în acel corp gigantic.

În cele din urmă, la mai puțin de zece picioare de bărbat, creatura se rostogoli, cu fălcile sale imense forfecând aerul, iar bărbatul - de un curaj fenomenal - se dădu elegant într-o parte pentru a-i face loc să se prăbușească.

I-am găsit masca lui Nebogipfel și, împreună, am urmat drumul crocodilului pe panta plajei. Ghearele sale răscoliseră nisipul, iar ultimele urme de pași erau mânjite de salivă, mucus și sânge din care

ieșeau aburi. Privită de aproape, făptura asemănătoare unui crocodil era chiar și mai înfricoșătoare decât de la distanță; monstrul avea ochii și fălcile larg deschise, și, pe măsură ce ultimele picături de viață se scurgeau din el, imenșii mușchi ai membrilor posterioare zvâcneau, iar labele copitate scormoneau în nisip.

Morlocul studie trupul cald.

– Pristichampus, zise el, cu gâlgâitul său grav.

Salvatorul nostru stătea cu un picior pe trupul dihaniei ce

Încă se zvârcolea. Avea vreo douăzeci și cinci de ani, o privire directă și era proaspăt bărbierit. În ciuda faptului că se aflase la un pas de moarte, arăta total relaxat; ne oferă un zâmbet frumos, cu strungăreață. Uniforma lui era formată din pantaloni cafenii, bocanci grei și o haină kaki-marونی; o beretă albastră îi stătea ștrengărește pe cap. Acest vizitator ar fi putut să vină din orice epocă, din orice variantă a Istoriei, îmi închipuiam eu, însă nu mă surprinse deloc când tânărul spuse, într-o engleză clară și fără accent:

– O lighioană a dracu' de urâtă, nu-i așa? Rezistentă, totuși - ați văzut că a trebuit s-o împușc în gură înainte să cadă? Și chiar și după asta a continuat să vină. Trebuie s-o cinstim cum se cuvine - a fost destul de vitează!

În fața manierelor sale detașate, de ofițer, m-am simțit grosolan, oarecum nătâng, cu pieile și barba mea. I-am întins mâna.

– Domnule, am senzația că vă datorez viața însoțitorului meu.

El îmi acceptă mâna și mi-o scutură.

– Pentru nimic. Rânjetul i se lărgi. Domnul ..., presupun, zise el, rostindu-mi numele. Știți, dintotdeauna am vrut să spun asta!

– Dar dumneata cine ești?

Oh? îmi cer scuze. Mă cheamă Gibson. Comandant de escadrilă Guy Gibson. Și sunt încântat că v-am găsit.

8

TABĂRA

Se dovedi că Gibson nu era singur. Își puse pușca pe umăr, se întoarse și făcu un gest către umbrele junglei.

Din acea semiobscuritate apărură doi soldați. Cămășile acestor flăcăi împovărați erau îmbibate de sudoare, iar când pășiră în lumina tot mai puternică a Soarelui, am remarcat că amândoi păreau ceva mai bănuitori față de noi, și relativ stânjeniți, decât fusese comandantul de escadrilă. Cei doi erau indieni, am avut eu senzația - sepoi, soldați ai Imperiului -, iar ochii le scânteiau negri și aprigi; fiecare dintre ei purta un turban și o barbă tunsă. Erau îmbrăcați în

cămăși kaki de dril și pantaloni scurți; unul dintre ei căra în spinare o mitralieră de companie și ducea două cartușiere de piele, evident pentru a transporta muniția acestei arme. Epoleții lor grei, argintii, luceau în strălucirea Soarelui din Paleocen; se încruntară la cadavrul *Pristichampus*-ului cu o ferocitate nedeghizată.

Gibson ne informă că el și acești doi camarazi luau parte la o misiune de cercetare; străbătuseră poate o milă de la bivuacul principal, care se afla ceva mai departe de mare. (Am considerat ciudat faptul că Gibson nu spuse numele celor doi soldați. Această mică impolitețe - provocată de acceptarea tacită, de către Gibson, a diferențelor de grad - îmi păru de-a dreptul absurdă, aici pe o plajă izolată din Paleocen, cu doar o mână de oameni pe tot întinsul lumii!)

I-am mulțumit încă o dată lui Gibson pentru că îl salvase pe Morloc și l-am invitat să ne însoțească pentru un mic dejun la adăpostul nostru.

– Este chiar de-a lungul plajei, am zis eu, indicând cu mâna,

Gibson își puse palma streășină la ochi pentru a vedea mai limpede.

– Ei bine, arată... ăă... ca și cum ar fi o construcție tare zdravănă.

– Zdravănă? Așa aș crede și eu, am răspuns și am început o poveste lungă și destul de întortocheată despre detaliile adăpostului neterminat, de care mă simțeam neobișnuit de mândru, și despre felul în care supraviețuisem în Paleocen.

Guy Gibson își duse brațele la spate și ascultă cu o expresie amabilă și calmă pe chip. Sepoi mă urmăriră, nedumeriți și bănuitori, ținându-și tot timpul mâinile aproape de arme.

După câteva minute, destul de tardiv, mi-am dat seama de indiferența lui Gibson. Am lăsat-o mai încet cu trăncăneala, după care m-am oprit.

Gibson aruncă o privire vioaie înspre plajă.

– Consider că v-ați descurcat remarcabil de bine aici. Remarcabil. Aș fi crezut că vreo câteva săptămâni de existență în stilul lui Robinson Crusoe m-ar fi scos din minți din pricina singurătății. Adică, mai tebuie să treacă vreo cincizeci de milioane de ani până la ora de deschidere a tavernelor.

Am zâmbit la această glumă - pe care nu izbutisem să o pricep - și m-am simțit destul de jenat din cauza falei mele exagerate în legătură cu asemenea realizări neînsemnate, în fața acestei întruchipări a competenței energice.

– Dar uite ce-i, continuă Gibson cu blândețe, nu sunteți de părere că ar fi mai potrivit să vă întoarceți cu noi la Forța Expediționară? Acolo avem provizii decente, unelte moderne și așa mai departe. Se uită în treacăt spre *Nebogipfel* și adăugă, cu ceva mai multă îndoială: Și în plus, poate că doctorul izbutește să facă ceva pentru sărmanul

băiat. Aveți nevoie de vreun obiect de-aici? Putem să venim mai târziu, oricând.

Firește că nu aveam nici o nevoie - nu simțeam nici o tragere de inimă de a mai parcurge vreodată acele câteva sute de iarzi de-a lungul plajei dar știam că, o dată cu sosirea lui Gibson și a oamenilor săi, scurta mea idilă luase sfârșit. Am privit chipul pragmatic și cinstit al lui Gibson și am înțeles că n-aș fi fost în stare să gădesc vorbele pentru a-i comunica o asemenea senzație de pierdere.

Cu sepoii ca deschizători de drum și cu Morlocul sprijinindu-se de brațul meu, am pornit către interiorul junglei.

La depărtare de coastă, aerul era fierbinte și umed. Ne deplasam unul în spatele celuilalt, cu un sepoi în față și altul în spate, iar Gibson, Morlocul și cu mine între ei; în cea mai mare parte a călătoriei, l-am purtat pe fragilul Morloc pe brațe. Cei doi sepoi continuară să ne arunce căutături neîncrezătoare pe sub turbane, deși, după o vreme, își permisă să-și depărteze mâinile de tocurele croite din plasă. Nu ne adresară vreo vorbă, nici mie, nici lui Nebogipfel, în tot răstimpul cât am călătorit împreună.

Expediția lui Gibson venea din 1944 - la șase ani după plecarea noastră, în perioada asaltului german asupra Domului Londrei.

– Și Războiul încă mai ține?

– Mă tem că da, zise el, pârând posomorât. Firește că ne-am luat revanșa pentru acel atac brutal asupra Londrei. Le-am plătit-o cu vârf și îndesat.

– Dumneata ai fost implicat personal în asemenea acțiuni?

În timp ce mergea, aruncă o privire fugară în jos - aparent involuntar - către decorațiile cusute pe pieptul tunicii. În acel moment nu le-am recunoscut - nu prea mă omor după treburile militare și, în orice caz, unele dintre aceste medalii nici măcar nu fuseseră instituite în vremea mea -, dar, mai târziu, am aflat că reprezentau Ordinul Pentru Servicii Excepționale și Crucea cu panglică Aviatică, clasa superioară; însemne înalte, mai ales pentru cineva atât de tânăr.

– Da, am avut parte de o fărâma de acțiune, spuse Gibson, fără afectare. Câteva misiuni frumușele. Sunt tare băftos că stau aici și discut despre așa ceva - o grămadă de băieți de treabă nu mai au șansa asta.

– Și acele misiuni au fost eficiente?

– Așa aș zice. Le-am spart domurile, la scurt timp după ce ei ne-au făcut același hatâr.

– Și orașele din subteran?

El mă țintui cu privirea.

– Dumneata ce crezi? Fără Dom, un oraș este aproape lipsit de apărare împotriva atacurilor aeriene. O, poți să faci un baraj cu

optzeci'sopturile...

Optzeci'sopturi?

Germanii au tunuri antiaeriene Fiat 36 de 8,8 cm - destul de bune și ca artilerie de câmp sau anti-Leviathan, pe lângă scopul de bază. O realizare pe cinste... Oricum, dacă un pilot de bombardier izbutește să pătrundă, sub un asemenea foc de artilerie, poate să dea drumul la tot ce-i dorește inima în măruntaiele unui oraș fără dom.

– Iar rezultatul, după alți șase ani de felul ăsta?

El ridică din umeri.

– Nu prea au mai rămas multe orașe, am senzația. Nu în Europa, cel puțin.

– Am ajuns în cartierul South Hampstead, am estimat eu. Acolo, am pătruns printr-o lizieră într-un luminiș. Era un spațiu circular, cu diametrul de poate un sfert de milă, dar nu era natural; cioturile copacilor de la margine arătau că pădurea fusese tăiată sau doborâtă cu explozibile. Chiar în timp ce ne apropiam, am putut să văd echipe de infanteriști despuiți până la brâu croindu-și drum prin lăstărișuri cu ferăstraie și macete. Pământul din luminiș fusese curățat de ierburi și întărit cu câteva straturi de frunze de palmier, toate îndesate în nămol.

În inima acestei poieni se găseau patru dintr-acei enormi Leviathani pe care îi întâlnisem înainte, în 1873 și 1938. Aceste dihanii alcătuiau laturile unui pătrat cu latura de o sută de picioare, imobile, cu orificiile căscate precum gurile unor animale însetate; lanțurile antimină atârnavă lipsite de vlagă și inutile de tambururile lor, iar vopseaua verde cu negru a carcaselor de metal era murdărită cu guano și frunze căzute. Pe întinsul taberei se aflau răspândite o serie de alte vehicule și materiale de război, printre care transportoare blindate ușoare și piese de artilerie de calibru mic, montate pe atelaje cu roți groase.

Acesta, îmi dădu de înțeles Gibson, urma să fie amplasamentul unui soi de cimitir pentru Leviathani temporali, din 1944.

Soldații trebuiau pretutindeni, dar când am intrat în luminiș, lângă Gibson, cu Nebogipfel care șchiopăta rezemându-se de mine, toți militarii până la unul lăsară munca și se holbară la noi cu o curiozitate nedisimulată.

Am ajuns la țărcul delimitat de cei patru Leviathani. În centrul acestui pătrat, se găsea un catarg pentru drapel vopsit în alb, iar acolo atârna leneș steagul Imperiului, fistichiu și nepotrivit. În acest țărc fuseseră ridicate un număr de corturi: Gibson ne invită să stăm pe scaunele de pânză aflate lângă cel mai mare dintre acestea. Un soldat - uscățiv, palid și sâcâit în mod evident de căldură - ieși dintr-un Leviathan. Am considerat că era ordonanța lui Gibson, căci comandantul de escadrilă îi ceru să ne aducă niște răcoritoare.

După ce ne-am așezat jos, munca în tabără se reluă peste tot în jurul nostru; era ca un furnicar agitat, așa cum par să fie în mod continuu zonele militare. Cei mai mulți dintre soldați erau îmbrăcați în uniformă completă, alcătuită dintr-o cămașă de tercot, în culoarea verdelui junglei, și pantaloni prinși pe glezne. Pe cap aveau niște pălării moi din fetru kaki-deschis, cu eșarfe împotriva soarelui la spate, ori pălării de paie după un model australian, îmi spuse Gibson. Pe cămăși sau pălării erau cusute însemnele diviziei, iar cea mai mare parte dintre ei purtau arme: banduliere de piele pentru muniția armelor mici, cartușiere de plasă și altele. Cu toții aveau acei epoletați grei de care îmi aduceam aminte din 1938. Date fiind arșița și umezeala, majoritatea acestor militari erau destul de neîngrijiiți.

Am remarcat un individ într-un costum alb din cap până în picioare, cu un vizor încorporat, prin care se uita. Lucra la panourile laterale deschise ale unuiia dintre Leviathani. Sărmanul băiat trebuie că se topea de căldură într-o asemenea temniță, mi-am zis eu; Gibson mă lămuri că acea uniformă era din azbest, pentru a-l proteja de văpaia motoarelor.

Nu toți ostașii erau bărbați - aș estima că două cincimi din cei aproximativ o sută de oameni care constituiau personalul bazei erau femei -, iar mulți dintre militari trădau vătămări de un fel sau altul: cicatrice de la arsuri și chiar, din loc în loc, membre protezate. Mi-am dat seama că teribila irosire a tineretului Europei continuase din 1938, fiind necesară mobilizarea acelor deja răniți și a mai multor femei tinere.

Gibson își scoase bocancii și își masă picioarele înțepenite, adresându-mi un rânjat mâhnit. Nebogipfel sorbi dintr-un pahar cu apă, în vreme ce, mie și lui Gibson, ordonanța ne oferă o tradițională ceașcă de ceai englezesc pentru micul dejun - ceai, acolo în Paleocen!

– Ați înjghebat a adevărată colonie, i-am zis lui Gibson.

– Așa cred. Antrenamentul e de vină, știți. Puse bocancii jos și luă o gură de ceai. Firește, aici suntem o amestecătură de arme - mă aștept să fi observat.

– Nu, am rostit eu sincer.

Ei bine, majoritatea băieților sunt de la Armată, normal. Arată către un tânăr soldat zvelt, care purta niște trese kaki pe umerii cămășii sale tropicale. Dar câțiva dintre noi, cum ar fi el și cu mine, suntem din RAF.

– RAF?

– Royal Air Force. Până la urmă, domnii în costume gri s-au prins că noi suntem cei mai în măsură să strunim dihăniile astea de metal, înțelegeți.

Un soldat din Armată trecu prin preajmă, holbându-se la Nebogipfel, iar Gibson îi acordă un surâs ușor.

– Firește că nu ne deranjează să-i cărăm și pe tălpașii ăștia. E mai bine decât să te las să o faci cu mâna ta, nu-i așa, Stubbins?

Cel numit Stubbins, suplu, roșcovan, cu un chip deschis și prietenos, îi răspunse cu un rânjel, aproape sfios, însă în mod clar încântat că Gibson îl băga în seamă - toate acestea în ciuda faptului că era cu cel puțin un picior mai înalt decât piticul de Gibson și cu câțiva ani mai în vârstă. Am recunoscut în comportamentul destins al lui Gibson ceva din atitudinea unui conducător înăscut.

– Suntem aici de-o săptămână, îmi zise Gibson. E surprinzător că nu am dat peste dumneata mai devreme.

– Nu așteptam musafiri, i-am spus eu sec. Dacă am fi așteptat, probabil că am fi aprins niște focuri sau am fi găsit o altă cale de a ne face remarcată prezența.

El catadicsi să-mi facă cu ochiul.

– Și noi am fost ocupați. Am muncit pe rupe în prima zi sau în primele două. Avem echipamente bune. firește - conțopiștii ne-au dat limpede de înțeles, înainte să plecăm, că în bătrâna noastră Anglie, clima este destul de variabilă pe intervale suficient de îndelungate, așa că am fost pregătiți pentru afacerea asta cu absolut orice, de la paltoane de iarnă până la pelerine Bombay. Însă nu ne-am gândit exact la aceste condiții tropicale. Nu aici, în mijlocul Londrei! Hainele noastre par să se destrame - putrezesc de-a dreptul pe spinarea noastră, accesoriile de metal ruginesc, iar bocancii n-o să ne mai țină mult în mizeria asta. Până și blestemele de șosete mi s-au micșorat! Și toate catrafusele ne sunt roase de șobolani, rosti el, după ce se încruntă. Cel puțin, cred că sunt șobolani.

– Probabil că nu, am remarcat eu. Și Leviathanii? Din clasa Kitchener, nu?

Gibson ridică o sprânceană înspre mine. evident uimit că aduceam vorba despre asemenea lucruri.

– De fapt, de-abia putem să deplasăm Leviathanii - picioarele acelea afurisite de elefanți se afundă în nămolul ăsta fără capăt...

Iar acum, o voce cristalină și familiară strigă din spatele meu:

– Mă tem c-ați rămas un pic în urmă, domnule. Clasa Kitchener - inclusiv bătrânul Raglan - a fost trimisă la casare de câțiva ani buni...

M-am răsucit în scaunul meu. Am observat cum se apropia de mine o persoană care purta bereta și salopeta specifice echipajelor de pe Leviathani; acest militar înainta cu un șchiopătat pronunțat și cu o mână întinsă pentru salut. Am strâns-o; era mică, dar puternică.

– Căpitane Hilary Bond, am spus și am zâmbit.

Ea mă măsură cu privirea de sus în jos și de jos în sus, zăbovind asupra bărbii și veșmintelor mele din piele de animal.

– Pari ceva mai jerpelit, domnule, dar, altminteri, de neconfundat. Ești surprins că mă vezi?

– După câteva doze de călătorie în timp, nimic nu mă mai surprinde prea tare, Hilary!

9

FORȚA EXPEDIȚIONARĂ TEMPORALĂ

Gibson și Bond îmi explicară menirea Forței Expediționare Temporale.

La scurtă vreme după evadarea mea în timp, grație perfecționării pilelor de fisiune cu carolinum, Britania și America izbutiseră să aducă producția de Plattnerită la cantități rezonabile. Astfel, inginerii zilei nu mai erau nevoiți să se bizuiască pe rămășițele și rebuturile din vechiul meu atelier!

Încă exista o puternică temere că războinicii temporali ai Germaniei preconizau o ofensivă vicleană împotriva trecutului britanic - și în plus, se știa, din resturile pe care le lăsasem la Colegiul Imperial și din alte indicii, că Nebogipfel și cu mine călătoriserăm, pesemne, câteva zeci de milioane de ani în trecut. Așa că a fost constituită iute o flotă de Leviathani temporali, echipată cu instrumente precise, care puteau detecta prezența urmelor de Plattnerită (bazându-se pe originile radioactive ale substanței, mi se dădu de înțeles). Și acum, această Forță Expediționară se avânta în trecut, în salturi de cinci milioane de ani sau mai mult.

Iar misiunea sa era, cât se poate de limpede, aceea de a pune la adăpost Istoria Britaniei de atacurile anacronice vrăjmașe!

În timpul opririlor, se depuneau eforturi eroice pentru studierea perioadei, și, în acest sens, un număr de soldați fuseseră instruiți, chiar dacă la repezeală, pentru a acționa ca oameni de știință amatori: climatologi, ornitologi și alte asemenea profesii. Acești băieți efectuau cercetări rapide, dar eficiente, asupra florei, faunei, climatului și geologiei epocii, iar o mare parte din raportul zilnic al lui Gibson era ocupat de rezultatele unor asemenea observații. Am remarcat că soldații - femei și bărbați simpli - acceptau aceasta cu multă voie bună și umor, așa cum fac astfel de oameni îndeobște și - mi se părea mie - dovedeau un interes sănătos față de natura acestei stranii văi a Tamisei din Paleocen ce îi înconjura.

Dar santinelele de npapte patrulau în perimetrul taberei, și niște soldați dotați cu binocluri petreceau mult timp supraveghind văzduhul și marea. Când luau parte la aceste misiuni, militarii nu mai arătau deloc buna dispoziție sau curiozitatea care le caracteriza activitățile științifice ori de alt fel; mai degrabă, în expresia chipurilor lor și în ochii îngustați se citeau frica și încordarea.

În definitiv, această forță se găsea în acest loc nu pentru a studia florile, ci pentru a căuta germani: călători în timp inamici, aici printre minunățiile trecutului.

Deși eram mândru de ceea ce realizasem pentru a supraviețui în această epocă străină, am abandonat, totuși, cu o ușurare considerabilă, veșmântul meu din zdrențe și piei de animale și am îmbrăcat uniforma tropicală, subțire și lejeră, a acestor militari care străbătuseră timpul. Mi-am ras barba, m-am spălat - în apă caldă și curată, cu săpun - și m-am înfruptat cu carne de soia la conservă. Iar noaptea, cu un simțământ de liniște și siguranță, m-am așezat sub o copertină de pânză și un polog împotriva țânțarilor, înconjurat de umerii vâjnoși ai Leviathanilor.

Nebogipfel nu rămase în tabără. Deși descoperirea noastră de către Gibson a reprezentat un prilej de sărbătoare și uimire - căci recuperarea mea și a lui Nebogipfel constituise obiectivul prioritar al expediției -, în curând, Morlocul deveni ținta fascinației ostentative a soldaților și, bănuiam eu, a unei ușoare batjocuri. Așa că Morlocul se întoarse în tabăra inițială, pe țărmul Mării Paleocenului. Eu nu m-am împotrivit, căci știam cât de nerăbdător era să-și continue reconstrucția aceluși schelet temporal - chiar împrumută niște scule de la Forța Expediționară pentru a-și ușura munca. Totuși, aducându-mi aminte de incidentul cu crocodilul gigant, am insistat să nu stea singur acolo, ci să fie însoțit ori de mine, ori de un soldat înarmat.

În ceea ce mă privește, după o zi sau două, m-am saturat să stau degeaba în această tabără agitată - din fire nu-s un om trândav - și am solicitat să iau parte la corvoada militarilor. Mi-am dovedit curând valoarea, împărțându-le din cunoștințele dureros dobândite despre flora și fauna locală și despre geografia împrejurimilor. În tabără, exista un număr considerabil de bolnavi - căci soldații nu fuseseră mai pregătiți decât mine pentru diferitele infecții ale epocii -, iar eu i-am dat o mână de ajutor singurului doctor al unității, un naik destul de tânăr și veșnic obosit, atașat Batalionului al 9-lea de Pușcași Gurkha.

După prima zi, l-am văzut rareori pe Gibson, care era prins cu detaliile operațiunilor cotidiene ale Forței sale Expediționare și, spre enervarea lui, cu o puzderie de chestii birocratice, formulare, rapoarte și jurnale, pe care trebuia să le completeze zilnic - iar toate acestea în beneficiul unui Whitehall ce nu avea să mai existe pentru alte cincizeci de milioane de ani! Am ajuns la concluzia că Gibson era neliniștit și impacientat din pricina acestei expediții în timp; ar fi fost, credeam eu, mult mai mulțumit dacă s-ar fi rezumat la raidurile de bombardament asupra Germaniei pe care le condusesese și pe care mi le descrise cu o claritate uimitoare. Hilary Bond avea o grămadă de timp liber - datoriile ei erau extrem de solicitante în acele perioade, când

giganticele cuirasate terestre se propulsau prin veacuri - și jucă rolul gazdei pentru mine și pentru Nebogipfel.

Într-o zi, ne-am plimbat împreună pe la marginea pădurii, în apropiere de țarm. Bond își făcea loc printre crâmpoșele de lăstărișuri bogate. Șchiopăta, însă atitudinea ei era directă și plină de tărie. Îmi descrise desfășurarea Războiului de la 1938.

– Aș fi crezut că distrugerea domurilor avea să pună capăt înțeleșării, am zis eu. Oare oamenii chiar nu sunt în stare să priceapă... adică, pentru ce să mai lupti după aceasta?

– Vrei să spui că ar fi trebuit ca Războiul să ia sfârșit? O, nu! A fost sfârșitul vieții urbane o vreme, îmi închipui. Populațiile noastre au încasat-o serios. Însă există buncărele, firește - iar de-acolo este condus acum Războiul, acolo sunt amplasate fabricile de muniții și alte asemenea lucruri. Nu prea e un secol al orașelor, am impresia.

M-am gândit iarăși la barbarismul pe care îl văzusem în zonele rurale de dincolo de Domul Londrei și am încercat să-mi închipui viața permanentă într-un Refugiu Antibombă subterana mi-au apărut în minte imaginile copiilor cu ochii goi, care alergau prin galeriile întunecate, și cele ale unei populații reduse, de frică, la servilism și semisălbăticie.

– Dar ce s-a întâmplat cu Războiul în sine? am întrebat eu. Fronturile - marele Asediu al Europei...

Bond strânse din umeri.

– Ei bine, la Trăncănitore se aud o droaie de chestii despre mari înaintări într-o regiune ori alta. Un ultim efort!... - genul ăsta de lucruri. Coborî tonul: Dar - și am impresia că nu contează prea mult dacă discutăm despre asta aici - zburătorii văd câte ceva din Europa, chiar dacă-i noapte și lumina provine de la un baraj de proiectile. Veștile circulă repede. Eu nu cred că acele linii de tranșee au avansat măcar un inci din 1935. Ne-am împotmolit, asta este!

– Nu mai pot să-mi dau seama pentru ce luptați cu toții. Țările voastre sunt răvășite puternic, din punct de vedere industrial și economic. Nici una dintre ele nu poate reprezenta cine știe ce amenințare pentru celelalte, în mod sigur, și nici una dintre ele nu mai are bunuri care merită a fi dobândite.

– Așa o fi, zise ea. Nu cred că Britaniei i-au mai rămas alte resurse decât cele necesare pentru a-și reface propriile-i regiuni rurale nimicite, o dată ce războiul se va încheia. Nu vom porni la expansiune o lungă perioadă de timp! Și, ținând cont că situația este atât de echilibrată, pesemne că de la Berlin lucrurile se văd destul de asemănător.

– Și atunci, de ce continuați?

– Pentru că nu ne putem permite să ne oprim!

Dincolo de bronzul pe care îl dobândise în acest Paleocen

îndepărtat, am putut să citesc și urme din fosta lividitate îngrijorată a lui Bond.

– Există tot soiul de rapoarte - unele, simple zvonuri, dar altele, ceva mai întemeiate, din câte aud - cu privire la soluțiile tehnice germane...

– Soluții tehnice? Vrei să spui arme.

Acum am ieșit din pădure, coborând către țărmul mării. Aerul îmi dogorea pe chip și lăsam apa să clipească în jurul tălpilor ghetelor noastre.

Mi-am imaginat Europa anului 1944: orașe nimicite și, din Olanda până la Alpi, milioane de bărbați și femei încercând să-și provoace unii altora pagube ireparabile... în această pace tropicală, totul părea absurd - un vis halucinant!

– Dar ce s-ar putea spera să se inventeze, am protestat eu, încât să fie produse mai multe distrugerii decât s-au făcut deja?

– Umblă vorba despre bombe. Un tip nou, mai puternic decât orice ai văzut până acum... Bombe care conțin carolinum, se zice.

Mi-am amintit de speculațiile lui Wallis pe tema aceea, în 1938.

– Și, firește, adăugă Bond, mai este Războiul prin Transfer Temporal. Nu putem înceta lupta, dacă asta înseamnă să cedăm germanilor monopolul unor asemenea arme. În vocea ei se citea un soi de disperare mută. Poți să pricepi asta, nu? De aceea s-au depus atâtea eforturi pentru construirea de facilități atomice, ca să obținem carolinum, ca să producem mai multă Plattnerită... de aceea s-au investit în acești Leviathani temporali atâtea bani și atâtea resurse.

– Și totul pentru a sări înapoi în timp înaintea germanilor? Să le faceți lor înainte ceea ce ei ar avea posibilitatea să vă facă vouă?

Ea își ridică bărbia și se arată sfidătoare.

– Sau ca să reparăm stricăciunile pe care le provoacă. E și acesta un mod de a privi lucrurile, ce zici?

Nu am discutat, așa cum poate ar fi făcut Nebogipfel, despre absoluta inutilitate a acestei încercări, căci era limpede că filozofii din 1944 nu ajunseseră încă să înțeleagă Multiplicitatea Istoriilor - așa cum o făcusem eu, sub îndrumarea Morlocului.

– Dar, am protestat, trecutul este un loc al naibii de vast. Ați venit să mă căutați, însă cum ați știut că am ajuns aici, cum de v-ați putut ridica baza exact lângă noi, chiar cu o marjă de eroare de un milion de ani?

– Am avut indicii, răspunse ea.

– Ce fel de indicii? Te referi le rămășițele pe care le-am lăsat în urmă, în Imperial?

– Parțial. Dar și indicii arheologice.

– Arheologice?

Hilary mă privi ironic.

– Uite ce-i, nu sunt sigură că vrei să auzi ...

Asta, firește, mă făcu să ard de curiozitate! Am insistat să-mi spună.

Foarte bine. Ei, conțopiștii adică, cunoșteau în linii mari locația din care ai plecat spre trecut - de pe terenurile Colegiului Imperial, normal -, așa că au demarat niște cercetări arheologice de amploare ale regiunii. S-au săpat gropi...

– Doamne sfinte, am rostit eu. Mi-ați căutat oasele fosilizate!

– Și pe ale lui Nebogipfel. S-a considerat că, dacă se descoperea vreo anomalie - oase sau unelte -, aveam să putem determina cu o marjă de eroare acceptabilă poziția voastră în dispunerea...

– Și ați descoperit? Hilary...

Ea șovăi din nou, iar eu a trebuit să insist să-mi răspundă.

– Au găsit un craniu.

– Uman?

– Oarecum, rosti, după care ezită. Mic și relativ deformat - plasat într-un strat mai vechi cu cincizeci de milioane de ani decât acelea în care avea dreptul să se afle vreo rămășiță umană... și despicat în două de niște dinți.

Mic și deformat - trebuie că, mi-am dat eu seama, fusese craniul lui Nebogipfel! Oare putea să reprezinte o relicvă a întâlnirii sale cu crocodilul gigant *Pristichampus* - însă într-o altă Istorie, în care Gibson nu a intervenit?

Și oare oasele mele se găseau, fărâmițate și pietrificate, în vreo groapă din preajmă, încă nedescoperită?

Mă cuprinse un fior, în ciuda dogorii soarelui pe creștetul și spinarea mea. Dintr-o dată, această strălucitoare lume a Paleocenului păru să se estompeze, căpătând o transparență prin care scânteia necruțătoarea lumină a timpului.

– Așadar, ați detectat urmele de Plattnerită și ne-ați găsit, am spus. Îmi închipui că ați fost dezamăgiți când ați dat numai peste mine - din nou -, și nu peste o hoardă de prusaci puși pe harță! Dar, uite ce este, chiar nu pricepi că există un anumit paradox? Voi realizați cuirasatele voastre temporale deoarece vă temeți că germanii fac același lucru. Foarte bine. Însă situația e simetrică, din punctul lor de vedere. Germanii trebuie să se teamă că voi veți utiliza primii o astfel de mașină a timpului. Fiecare tabără acționează exact într-un asemenea mod, încât să provoace cea mai dură reacție din partea adversarului? Și așa, alunecați împreună către cea mai cumplită situație pentru toată lumea.

– Poate că ai dreptate, zise Bond. Dar dobândirea de către germani a tehnologiei temporale ar fi catastrofală pentru Cauza Aliată. Rolul acestei expediții este de a-i captura pe călătorii germani și de a

avea grijă ca nemții să nu provoace stricăciuni Istoriei.

Mi-am ridicat mâinile în aer, și apa din Paleocen clipoci pe gleznele mele.

– La naiba, Căpitane Bond, suntem cu cincizeci de milioane de ani înainte de nașterea lui Cristos! Oare ce semnificație poate să aibă aici acea confruntare efemeră dintre Anglia și Germania - dintr-un viitor atât de îndepărtat?

– Nu este posibil să slăbim vigilența, zise ea cu o oboseală mahnită. Chiar nu pricepi asta? Trebuie să-i vânăm pe germani, chiar până la Geneză, dacă e nevoie.

– Și unde se va termina acest Război? Oare veți epuiza întreaga Veșnicie înainte de a vă opri? Nu înțelegi că toate acelea - am arătat cu mâna, dorind să rezum întregul viitor cumplit, cu orașe nimicite și populații înghesuite în caverne subterane -, toate acelea sunt absurde? Sau o veți ține așa până ce vor rămâne doi oameni - numai doi -, iar cel de-al doilea se va întoarce spre vecinul său și îi va spulbera creierii cu o bucată de zidărie sfărâmată? Ce zici?

Bond se întoarse - lumina mării îi sublinie contururile chipului - și nu răspunse.

Răgazul de calm, după prima noastră întâlnire cu Gibson, dură cinci zile.

10

APARIȚIA

Era amiaza unei zile senine, fără pic de nor, iar eu îmi petrecusem dimineața punându-mi jalnicele aptitudini de infirmier la dispoziția doctorului gurkha. Am acceptat cu un sentiment de ușurare invitația Căpitanului Hilary Bond de a porni împreună într-o altă plimbare pe plajă.

Am străbătut pădurea fără mare greutate - acum, soldații degajaseră niște poteci respectabile ce radiau de la bivuacul central -, iar când am ajuns pe plajă, mi-am scos ghetele și șosetele și le-am aruncat înspre lizieră, după care am luat-o la goană către marginea apei. Hilary se debarasă de încălțările sale într-un mod ceva mai cuviincios și le puse pe nisip, laolaltă cu arma de mână pe care o purta. Își suflecă crăcii pantalonilor - am putut să remarc faptul că piciorul ei stâng era strâmb, iar pielea se zbârcise din pricina unei arsuri vechi - și veni după mine prin undele înspumate.

Mi-am dat jos cămașa (eram destul de dezinvolți în acea tabără din străvechea pădure - și bărbații, și femeile) și mi-am cufundat capul

și bustul în apa transparentă, neținând seama de pantalonii complet uzi. Am respirat adânc, savurând totul: căldura soarelui furnicându-mi fața, clipocitul apei, finețea nisipului printre degetele de la picioare, mirosurile pătrunzătoare de sare și ozon.

– Ești încântat că ai ajuns aici, văd eu, spuse Hilary, cu un surâs binevoitor.

Într-adevăr! I-am povestit despre felul în care îl asistasem pe doctor. Știi bine că am destulă voință - mai mult decât voință - să dau o mână de ajutor. Însă azi, pe la vreo zece, într-atât mi se îmbibase capul de miasmele de cloroform, de eter și de alte lichide antiseptice - ca și de duhurile mai pământești, încât...

Hilary ridică mâinile.

– Înțeleg.

Am ieșit din apă, iar eu m-am șters cu cămașa. Hilary își luă pistolul, dar amândoi ne-am lăsat ghetele pe plajă și am hoinărit pe țărmul mării. După câteva zeci de iarzi, am remarcat niște urme zimțuite, care trădau prezența unor corbicula - acele scoici ascunse în nisip ce populau plaja într-un număr atât de mare. Ne-am așezat amândoi jos, și i-am arătat cum să dezgroape micuțele creaturi. După câteva minute, adunasem o captură considerabilă - un morman de scoici stăteau la soare, lângă noi, pentru a se usca.

În vreme ce studia scoicile cu uluire de copil, chipul lui Hilary, cu părul scurt lipit de apă, radia de plăcerea acestei simple isprăvi. Eram absolut singuri pe plajă - am fi putut fi singurii oameni în toată acea lume a Paleocenului - și eram capabil să simt scânteierea fiecărei mărgeli de transpirație din creștetul meu, pișcătura fiecărui grăunte de nisip lipit pe gambe. Și totul era învăluit în căldura animală a femeii de lângă mine; parcă Multiplele Lumi prin care călătorisem ar fi fuzionat în această unică clipă de trăire - în Aici și Acum.

Am vrut să-i împărtășesc câte ceva din senzațiile mele lui Hilary.

– Știi...

Ea însă se îndreptase și își întoarse chipul către mare.

– Ascultă!

Nedumerit, am aruncat o privire în jur, către liziera pădurii, către marea înspumată, către marea pustietate a văzduhului. Singurele sunete erau foșnetul unui vânticel prin coroanele pădurii și clipocitul blând al undelor.

– Să ascult ce?

Expresia sa devenise aspră și bănuitoare - chipul unui soldat, inteligent și temător.

– Un monomotor, rosti ea, cu încordare evidentă. E un Daimler-Benz DB - cu doisprezece cilindri, am impresia...

Sări în picioare și își duse mâinile la frunte, cu intenția de a-și face un paravan pentru ochi.

Iar atunci am auzit și eu, cu urechile mele mai bătrâne. Era un huruit îndepărtat - ca al unei enorme insecte aflate la distanță -, ce venea plutind către noi dinspre mare.

– Uite, spuse Hilary, arătând cu degetul. Acolo. Vezi?

Am privit în lungul brațului lui Hilary și am izbutit să observ ceva nedeslușit: o distorsiune, suspendată deasupra apei, mult către Est. Era un crâmpei de altceva - un vârtej nu mai mare decât luna plină, un soi de refracție scânteietoare cu o tentă verzuie.

Apoi am avut impresia că în mijloc se găsea un obiect solid, coagulându-se și învârtindu-se - după care acolo apărură o formă întunecată și rigidă, ca o cruce, ce se prăvălea din ceruri - din direcția unei Germanii încă nenăscute. Acel huruit deveni mult mai puternic.

– Vai, Doamne, făcu Hilary Bond. Este un Messerschmitt - un Vultur. Pare un Bf 109F...

– Messerschmitt... Asta-i un nume german, am spus eu, cam prostește.

Ea îmi aruncă o privire.

– Normal că e un nume german. Nu pricepi?

– Ce?

– E un avion german. Este die Zeitmaschine, venită să ne nimicească!

Apropiindu-se de coastă, aparatul se înclină în aer, aidoma unui pescăruș în zbor, și începu să plutească paralel cu țărmul mării. Cu un şuier zgomotos - și atât de rapid, încât eu și Hilary am fost nevoiți să ne întoarcem brusc pentru a-i urmări traiectoria - trecu pe deasupra capetelor noastre, la aproape o sută de picioare de sol.

Aparatul avea vreo treizeci de picioare lungime și poate ceva mai mult de la vârful unei aripi până la vârful celeilalte, în bot se rotea o elice, încețoșată din pricina vitezei. Burta avionului era vopsită în albastru-cenușiu și secțiunile superioare, cu pete de cafeniu și verde. Niște cruci negre stridente de pe fuzelaj și de pe aripi indicau țara de origine a aparatului, iar pe carcasa vopsită existau și diferite semne militare mai colorate - un cap de vultur, o sabie ridicată și altele. Partea de jos nu avea nici o neregularitate, cu excepția singurei încărcături a avionului: o masă de metal în formă de lacrimă, de vreo șase picioare, vopsită în acel albastru atotprezent.

Preț de câteva clipe, Hilary și cu mine am rămas pe loc, încremeniți de această apariție subită, ca și cum ar fi fost o viziune religioasă.

Tânărul incitat și îngropat în adâncul meu - umbra sărmanului Moses, acum pierdut - fu încântat de imaginea acestei mașini elegante. Ce aventură pentru pilot! Ce priveliște glorioasă! Și ce curaj trebuie să fi avut ca să ridice aparatul în văzduhul întunecat de fum al

Germaniei anului 1944 - să înalțe avionul atât de sus, încât peisajul din inima Europei să fie redus la un soi de hartă, o tăblie de masă pictată, acoperită de nisip, mări și codri, cu oameni mititei, ca niște păpuși -, iar apoi să închidă comutatorul ce lansa aparatul în timp. Mi-am închipuit cum se arcuise soarele pe deasupra navei ca un meteor, în vreme ce sub provă, peisajul, plasticizat de timp, curgea și se deforma...

Apoi, aripile lucitoare se înclinară din nou și zgomotul elicei se năpusti asupra noastră. Aparatul se avântă în sus, în depărtare, pe deasupra pădurii și în direcția Forței Expediționare.

Hilary o luă la fugă de-a lungul plajei, iar șchiopătatul ei inegal lăsa niște cratere asimetrice în nisip.

– Unde te duci?

Ea ajunsese la ghetete sale și începu să și le tragă la repezeală, ignorând șosetele.

– La tabără, firește.

– Dar...

M-am uitat la grămada noastră mică și jalnică de scoici.

– Dar nu poți să întreci acel Messerschmitt. Ce vei face?

Hilary luă pistolul de jos și își îndreptă coloana. Drept răspuns, se uită la mine cu o expresie neutră. Apoi se întoarse și își croi drum prin fâșia de palmieri care delimitau marginea pădurii, pierzându-se în umbrele dipterocarp-ilor.

Zgomotul avionului german se estompă, absorbit de coroanele junglei. Eram singur pe plajă, doar cu scoicile și clipocitul talazurilor.

Totul părea de-a dreptul ireal: Războiul, importat în acest Paleocen idilic? Nu simțeam deloc teamă, ci numai o bizară senzație de dislocare.

M-am dezbărat de imobilitate și m-am pregătit să o urmez pe Hilary în pădure.

Nici măcar nu ajunsesem la ghetetele mele când o voce subțire și lichidă răzbătu către mine pe deasupra nisipului:

... nu!... du-te la apă ... nu!...

Era Nebogipfel: Morlocul venea, poticnindu-se pe plajă, spre mine, săpând un șir de găuri adânci și înguste cu toiagul său improvizat. Am observat cum un colț desprins al măștii sale fâlfâia în vreme ce el înainta împleticindu-se.

– Ce-i asta? Nu-ți dai seama ce se întâmplă? Die Zeitmaschine...

– În apă! Se aplecă pe cârja sa, la fel de moale ca o păpușă din cârpe, gâfâind mai să-și dea sufletul. Horcăitul său devenise atât de pronunțat, încât silabele rostite de-abia se mai deslușeau: în apă... trebuie să ajungem în...

– N-avem timp de bălăceală, prietene! am zbierat eu, indignat. Nu vezi că...

– Nu pricepi! șuieră el. Tu... Tu nu... Haide...

M-am întors, absent, și am privit pe deasupra pădurii. Acum puteam să zăresc forma evazivă a acelei die Zeitmaschine ce luneca pe deasupra vârfurilor arborilor, fuzelajul ei verde și albastru reprezentând niște pete de culoare pe fundalul frunzișului. Avea o viteză extraordinară, iar zgomotul său îndepărtat aducea cu bâzâitul înfuriat al unei insecte.

Apoi am auzit răpăitul sacadat al pieselor de artilerie și șuieratul proiectilelor.

– Ripostează, i-am zis lui Nebogipfel, captivat de această scânteie a Războiului. Nu vezi? E limpede că aparatul de zbor a detectat Forța Expediționară, însă ai noștri trag cu tunurile în el...

– Marea! spuse Nebogipfel.

Se agăță de brațul meu cu niște degete la fel de plăpânde ca ale unui nou-născut, și gestul lui avea un caracter atât de imperios, era atât de convingător, încât am fost silit să-mi smulg privirea de la bătălia aeriană. Prin masca, soioasă se deslușeau numai frânturi din ochii săi, iar gura îi era o despicătură lăsată în jos, care zvâcnea încontinuu.

– E singurul adăpost destul de apropiat. S-ar putea să fie de ajuns...

– Adăpost? Dar bătălia se desfășoară la două mile depărtare. Cum este posibil să ne afecteze, dacă stăm aici pe plaja asta pustie?

– Bomba... Bomba transportată de german... n-ai văzut-o? Avea părul lipit de craniul său mic. Bombele din această Istorie nu sunt sofisticate - doar cu puțin mai mult decât niște simple bucăți de carolinum pur... Dar și așa sunt deștul de eficace. Nu poți face nimic pentru Expediție! Nu acum... trebuie să așteptăm până ce se termină lupta. Se holbă în sus la mine. Nu pricepi? Haide, rosti el, și mă trase din nou de mână.

În momentul acela își aruncase cârja, așa că brațul, meu îl susținea.

M-am lăsat dus în apă ca un copil.

Curând am atins o adâncime de cel puțin-patru picioare. Morlocul era acoperit până la umeri; acum mă rugă să mă las în jos, astfel că și eu eram mai mult sau mai puțin cufundat în apa sărată.

Deasupra pădurii, Messerschmittul se retrase, apoi se întoarse pe o altă traiectorie, năpustindu-se aidoma unei o păsări de pradă plămădite din metal și ulei; piesele de artilerie urlau către die Zeitmaschine, iar proiectilele explodau în nori de fum ce pluteau în derivă prin văzduhurile Paleocenului.

Recunosc că m-a impresionat acest duel aerian - cel dintâi la care asistam. Prin minte îmi goneau viziunile extinselor încleștări aeriene ce năpădeau, pesemne, cerul de deasupra Europei, în 1944: am văzut

oameni care alergau pe deasupra vântului, se ucideau și se prăbușeau aidoma îngerilor lui Milton. Aceasta reprezenta Apoteoza Războiului, am socotit eu. Ce însemna mizeria brutală a tranșeelor în comparație cu acest triumf înălțător, această avântare cu capul înainte spre glorie ori moarte?

Acum, Messerschmittul se depărtă pe o spirală de proiectilele care explodau, aproape leneș, și porni să urce mai mult. La sfârșitul acestei manevre, păru că rămâne suspendat - numai o clipă - la sute de picioare deasupra solului.

Apoi am observat Bomba - acel ucigaș cocon de metal, vopsit în albastru - detașându-se de părintele ei, foarte delicat, și începând să se prăvălească spre pământ.

Din pădure se arcui în sus un singur proiectil, care făcu o gaură în aripa aparatului zburător. Se zări o izbucnire de flăcări și - die Zeitmaschine se dădu peste cap nebunește, învăluită în fum.

Am scos un răcnet de bucurie.

- Bună lovitură! Nebogipfel, ai văzut?

Dar Morlocul își scosese brațele din apă și acum îmi împingea capul cu mâinile sale moi.

- Jos, zise el. Lasă-țe jos în apă...

Ultima imagine a confruntării a fost o dâră de fum ce marca traiectoria prăbușirii Messerschmittului, iar înaintea sa, o stea strălucitoare, mult prea luminoasă ca să mă pot uita la ea - Bomba care cădea.

Mi-am cufundat capul în mare.

11

BOMBA

Într-o clipită, lumina blândă a soarelui din Paleocen a fost alungată.

O strălucire purpuriu-vișinie cuprinse văzduhul de deasupra pânzei apei, iar peste mine se năpusti un sunet îngrozitor și complex: fondul predominant îl constituia bubuitul unei explozii cumplite, însă peste el se suprapuneau un huruit și un zgomot de sfărâmare și de sfâșiere. Tot vacarmul era atenuat de cei câțiva inci de apă, dar, oricum, rămase atât de puternic, încât am fost nevoit să-mi acopăr urechile cu mâinile; am vrut să strig, și bulele din aer ce îmi scăpară din gură îmi atinseră chipul.

Bubuitura inițială se stinse, însă huruitul continuă multă vreme. În scurtă vreme am epuizat aerul din plămâni și am fost silit să-mi ridic capul la suprafață. Am inspirat și mi-am scuturat lichidul din

ochi.

Zgomotul devenise extraordinar de pătrunzător. Lumina dinspre pădure era prea strălucitoare ca să pot privi în acea direcție, dar am avut impresia că ochii mei orbiți deslușesc o enormă minge de foc sângerieu, ce părea să se învolbureze în mijlocul pădurii, aidoma unei făpturi vii. Arborii fuseseră culcați la pământ ca niște popice, pretutindeni în jurul acelei piruete de foc, iar imense frânturi din dipterocarp-ii rupeți erau ridicate și aruncate prin aer cu o asemenea ușurință de parcă ar fi fost simple bețe de chibrit. Am văzut animalele ce năvăleau din pădure, fugind îngrozite din calea Vijeliei: o familie de Diatryma, cu penele răvășite și pârлите, se împletici către apă, urmată de un Pristichampus, un adult frumos, care izbea nisipul cu labela copitate.

Și acum, mingea de foc păru să atace însăși scoarța pământului, ca și cum s-ar fi îngropat în el. Din inima pădurii pustiite, erau azvârlite în înalturile cerului fuioare de vaporii incandescenti și fragmente de rocă, la mare depărtare; toate erau, în mod evident, saturate cu carolinum, căci fiecare constituia un miez de energie încinsă și mistuitoare. Parcă aș fi fost martor la nașterea unei familii de meteori.

Un incendiu uriaș, compact, izbucni în mijlocul junglei, ca răspuns la nimicitoarea torță divină a carolinumului; văpăile se ridicară mult, la sute de picioare, zămislină un con de lumină agitată în epicentrul exploziei. Fumul și cenușa, înțesate cu bucăți de resturi zburătoare, începură să se adune ca un nor prevestitor de furtună deasupra strălucirii. Și, făcându-și loc prin el aidoma unui pumn luminos, se vedea un pilastru de aburi supraîncălziți, înălțându-se din craterul făcut de Bomba cu carolinum, un pilastru roșu, zămislit parcă de un vulcan miniatural.

Nebogipfel și cu mine n-am putut decât să ne ghemuim sub apă, rămânând acolo cât de mult eram în stare, iar la răstimpuri, când trebuia să ieșim la suprafață pentru a respira, ne puneam brațele deasupra capetelor de teama șuvoiului de rămășițe arzânde ce cădeau.

În cele din urmă, după câteva ore, Nebogipfel decretă că era destul de sigur că ne puteam apropia de uscat.

Eram istovit, iar apa îmi îngreunase membrele. Fața și gâtul mă înțepau din pricina arsurilor, și setea urla în mine. Însă chiar și așa am fost nevoit să-l car pe Morloc cea mai mare parte a drumului până la țărm, fiindcă puținele sale forțe secătuiseră cu multă vreme înainte de sfârșitul calvarului nostru.

Plaja aproape că nu mă mai ducea deloc cu gândul la locul blând în care adunasem scoici împreună cu Hilary, doar cu câteva ceasuri înainte. Nisipul era năpădit de resturi din pădure - în cea mai mare

parte, crengi smulse și fragmente din trunchiuri de copaci, unele dintre ele mocnind încă iar șiroaiele de nămol își croiau făgașe prin suprafața crăpată. Dogoarea ce emana dinspre junglă era încă insuportabilă - incendiile izbucniseră în multe zone ale ei - și înalta strălucire roșiatic-purpurie a coloanei de carolinum domina apele agitate. M-am împiedicat de un cadavru ars, un pui de Diatryma, am impresia, și am găsit un petic de nisip relativ curat. Am îndepărtat pojghița de cenușă care se așternuse acolo și l-am așezat pe Morloc pe sol.

Am dat peste un pârlăiș și mi-am făcut mâinile căuș pentru a lua apă. Lichidul era mălos și presărat cu funingine neagră - cursul fusese poluat de substanța carbonizată a arborilor și a animalelor, am conchis eu -, dar într-atât mă chinuia setea, încât n-am avut de ales și am băut din el, cu sorbituri mari și murdare.

- Ei bine, am spus. Vocea îmi devenise un croncănit din pricina fumului și a eforturilor. Ce mai întorsătură a lucrurilor! Omul e prezent în Paleocen de mai puțin de un an... și deja - iată!

Nebogipfel se zvârcolea. Încercă să-și ducă brațele sub corp, însă de-abia izbuti să-și înalțe chipul din nisip. Își pierduse masca, iar pleoapele enorme și moi ale delicatilor săi ochi erau încrustate cu fire de nisip. M-am simțit cuprins de o stranie tandrețe. Din nou, acest Morloc nefericit fusese silit să îndure dezastrul Războiului printre oameni - printre membrii propriei mele rase de doi bani - și avusese de suferit ca atare.

La fel de blând de parcă aș fi ridicat un copil, l-am luat din nisip, l-am întors cu fața în sus și l-am așezat în capul oaselor: picioarele sale atârnavă ca niște bucăți de sfoară.

- Ia-o domol, amice, am zis eu. Acum ești în siguranță.

Capul său orb se răsuci către mine, și din ochiul sănătos i se rostogoleau lacrimi imense. Murmură niște silabe lichide.

- Ce? M-am aplecat ca să aud. Ce spui?

El trecu pe gleză.

- ... nu-i sigur...

- Ce?

- Aici nu suntem în siguranță - deloc...

- Dar de ce? Incendiul nu poate să ajungă la noi.

- Nu incendiul... radiațiile... Chiar și după ce strălucirea a trecut... săptămâni sau luni, particulele radiante vor persista totuși... radiațiile vor pătrunde în piele... Nu-i un loc sigur.

I-am acoperit cu mâna obrazul subțire și pergamentos, iar în acel moment - ars și însetat peste toate - am avut senzația că voiam să scap de toate, să mă așez pe plaja devastată, fără a mă mai gândi la incendii, Bombe și particule radiante, să mă așez și să aștept ca Bezna Finală să mă învâluie. Dar unele rămășițe de vigoare se închegară în

jurul preocupării mele pentru agitația vlăguită a Morlocului.

– Atunci, am spus eu, ne vom îndepărta de zona asta și vom vedea dacă putem să găsim vreun sălaș în care să ne odihnim.

Fără a ține seama de durerea din pielea crăpată de pe umeri și de pe față, mi-am trecut brațele pe sub corpul lui lipsit de vlagă și l-am ridicat.

Acum era către sfârșitul după-amiezei, iar lumina se pierdea din văzduhuri. După circa o milă, am ajuns suficient de departe de strălucirea centrală, astfel încât cerul nu mai era acoperit de fum. Totuși, pilastrul stacojiu de deasupra craterului de carolinum aprindea bolta peste care se lăsa seara, aproape la fel de statornic ca și proiectoarele Aldis ce iluminaseră Domul Londrei.

Am fost luat prin surprindere de un *Pristichampus* tânăr, care năvăli dinspre liziera pădurii. Gura alb-gălbuie a fiarei se căsca larg în vreme ce încerca să se răcorească, iar eu am văzut că își țara destul de greoi un picior din spate; părea aproape orb și complet înfricoșat.

Crocodilul gigant trecu pe lângă noi împleticindu-se și își continuă goana, țipând într-un chip nepământesc.

Am simțit iarăși nisipul curat sub picioarele mele desculțe și mirosul sărat al mării, o boare ce începuse să-mi elimine din cap duhoarea de fum și de cenușă. Marea rămase calmă și imobilă, cu suprafața uleioasă în lumina carolinumului, în ciuda deplinei nesăbuite a Umanității; mi-am îndreptat recunoștința către acea întindere răbdătoare - căci marea mă adăpostise la pieptul ei, cruțându-mi viața atunci când semenii mei se nimiciseră unii pe alții.

Această reverie din mers mi-a fost întreruptă de un strigăt îndepărtat;

– Heeiii...

Venea plutind pe plajă și, poate la un sfert de milă în fața mea, am deslușit o siluetă care-și agita brațele, îndreptându-se spre mine.

O clipă, am rămas pe loc, incapabil să mă mișc, deoarece bănuiesc că presupusesem, în vreun ungher morbid al sufletului, că toți membrii Forței Expediționare Temporale fuseseră omorâți de explozia atomică și că Nebogipfel și cu mine rămăseserăm încă o dată singuri în timp.

Celălalt ins era un militar care, în mod cert, se găsisese suficient de departe de acțiune pentru a rămâne nevătămat, căci era îmbrăcat cu cămașa standard de tercot în verdele junglei, cu pălăria din fetru de culoare verde-kaki și pantalonii strânși pe gleznă. Căra o mitralieră ușoară, cu cartușiere din piele. Era înalt, tras prin inel și cu părul roșcat. Îmi părea cunoscut. Nu aveam nici cea mai vagă idee despre felul în care arătam eu: o sperietoare oribilă, îmi închipuiam, cu față și părul înnegrite și arse, cu ochii albi, numai în pantaloni și purtând în brațe grămada neumană pe care o constituia Morlocul.

Soldatul își împinse pălăria pe spate.

– Urătă belea, nu, domnule?

Avea accentul sacadat, teutonic, din Nord-Estul Angliei.

Mi-am adus aminte de el.

– Stubbins, așa-i?

– Eu mi-s, domnule. Șe întoarșe și arăță către plajă. M-am ocupat de cartografie pe-acolo. Mă aflam la șase-șapte mile depărtare când l-am văzut pe nemțălău venind pe deasupra apei. De îndată ce-am observat cum se ridică coloana aia uriașă de flăcări - ei bine, am știut ce va să zică.

Se uită nesigur către amplasamentul taberei.

Mi-am schimbat greutatea de pe un picior pe altul, încercând să-mi ascund oboseala.

– Dar n-ar trebui să mă întorc la tabără, deocamdată. Focurile mai ard, iar Nebogipfel m-a avertizat în legătură cu emisiile de radiații.

– Cine?

Drept răspuns, l-am ridicat un pic pe Morloc.

– O, el!

Stubbins se scărpină în ceafă, și firele scurte de păr de-acolo foșniră.

– Nu ai cum să-i ajuți, Stubbins. Nu încă.

El oftă.

– Bine, domnule, atunci, cum trebuie să acționăm?

– Cred că ar trebui să ne continuăm ușor drumul pe plajă și să găsim undeva un adăpost pentru noapte. Mă aștept să nu avem probleme - mă îndoiesc că vreun animal din Paleocen va fi suficient de nesăbuit încât să se dea la oameni în noaptea asta, după toată grozăvia -, dar poate c-ar fi bine să aprindem un foc. Ai niște chibrituri, Stubbins?

– Da, domnule. Se bătu peste buzunarul de la piept, iar acolo zomăi o cutie. Nu vă faceți griji d-asta.

– N-o să-mi fac.

Mi-am reluat înaintarea domoală pe plajă, însă brațele mă dureau neobișnuit de rău, iar picioarele parcă îmi tremurau. Stubbins observă suferința mea și, cu o bunătațe mută, își atârână mitraliera de spinarea sa lată și îl luă pe Morlocul inconștient din mâinile mele. Era vânos și nu îl socotea pe Nebogipfel o povară, se părea.

Am mers până ce am găsit un intrând potrivit în liziera pădurii și ne-am făcut tabăra acolo pentru acea noapte.

12

REZULTATUL EXPLOZIEI

Dimineața se ivi neprihănită și senină.

M-am trezit mai devreme decât Stubbins. Nebogipfel rămăsese inconștient. Am coborât pe plajă către malul mării. Soarele se ridicase de pe-acum deasupra întinderii de apă, iar văpaia sa începuse să se întetească. Am auzit țăcăniturile și trilurile faunei din pădure, prinsă deja în preocupările ei mărunte, iar o formă netedă, de culoare neagră - am socotit că era un calcan - luneca prin apă la câteva sute de iarzi de țarm.

În acele prime clipe ale noii zile, aveam senzația că lumea mea Paleocenică era la fel de viguroasă și de netemătoare precum fusese înainte de sosirea lui Gibson și a expediției lui. Însă pilastrul de foc purpuriu supura încă din rana centrală a pădurii, înălțându-se la o mie de picioare sau mai mult. Niște bulgări de flăcări - fragmente de sol și rocă topită - săreau din părțile laterale ale acelei coloane, urmând traiectorii parabolice strălucitoare, iar deasupra tuturor acestora, lenevea un nor de pulbere și de vapor, în formă de ciupercă, având marginile ciuntite de acțiunea brizei.

Am luat un mic dejun încropit din apă și pulpa unor nuci de palmier. Nebogipfel era abătut, slăbit, și glasul îi părea un hârșăit. Ne sfătui pe mine și pe Stubbins să nu ne întoarcem la amplasamentul taberei nimicite. Din tot ceea ce cunoșteam, afirmă el, era posibil ca noi trei să fi rămas singuri, aici în Paleocen, și trebuia să ne gândim la supraviețuirea noastră pe viitor. Nebogipfel susținu că era necesar să migrăm și mai departe - la câteva mile, spuse el și să ridicăm tabăra într-o zonă mai liniștită, ferită de pericolul emisiilor radioactive ale carolinului.

Eu însă am citit în ochii lui Stubbins și în adâncurile propriului meu suflet că acest plan de acțiune era cu neputință pentru amândoi.

- Eu mă întorc, rosti, în cele din urmă, Stubbins, cu o franchețe grosolană care birui respectul său înăscut. Am auzit ce spuneți, domnule, dar s-ar putea ca acolo să existe oameni care zac bolnavi și sunt pe moarte. N-aș fi în stare să-i las. Se răsuci spre mine, iar chipul său deschis și cinstit era încruntat din pricina îngrijorării. Asta n-ar fi bine, nu-i așa, domnule?

- Așa-i, Stubbins, am zis. N-ar fi deloc bine.

Și astfel, încă din zorii zilei, Stubbins și cu mine am pornit înapoi de-a lungul plajei, în direcția taberei devastate. Stubbins tot mai purta veșmintele de culoarea junglei, care supraviețuiseră zilei precedente aproape fără nici o stricăciune; eu, firește, eram îmbrăcat doar cu rămășițele pantalonilor kaki, pe care îi aveam în momentul exploziei. Pierdusem până și ghetetele, și m-am simțit complet neechipat în clipa în care am plecat la drum. Nu dețineam alt material medical, în afară de mica trusă cu bandaje și unguente pe care Stubbins o luase pentru propriul său uz. Am cules însă câteva nuci din palmieri, le-am golit de lapte și le-am umplut cu apă dulce; purtam fiecare în jurul gâtului câte

cinci-șase asemenea recipiente pe fire de liană și am socotit că astfel am putea aduce ceva alinare victimelor exploziei pe care le mai găseam.

În aer se auzea un zgomot neîntrerupt, provocat de continua detonare lentă a Bombeii; era un sunet neutru, ce făcea să vibreze pământul, ca urletul cascadelor. Nebogipfel ne pusese să făgăduim că nu ne vom apropia la mai puțin de o milă de zona centrală a exploziei, iar în momentul în care am ajuns în acea parte a plajei aflate, după cele mai bune estimări ale noastre, la o milă de epicentrul deflagrației, soarele se găsea în înaltul cerului. Deja stăteam în umbra aceluia norciupercă otrăvitor și leneș, iar strălucirea purpuriu-stacojie a neconținutei explozii centrale era atât de violentă, încât proiecta o umbră în fața mea, pe plajă.

Ne-am spălat picioarele în mare. Eu mi-am odihnit genunchii și gambele, ce mă dureau, și m-am bucurat de dogoarea Soarelui care îmi încălzea chipul. În mod ironic, ziua rămăsese frumoasă, cu văzduhul senin și marea scăldată în lumină. Am observat că acțiunea fluxului reparase o mare parte dintre pagubele pricinuite plajei de strădaniile cele mai asidue ale oamenilor din ziua precedentă: scoicile erau din nou îngropate în nisipul acoperit cu funingine, iar în apele puțin adânci am văzut o broască țestoasă ce se deplasa cât putea de repede, atât de aproape, încât mai că o puteam atinge.

Mă simțeam foarte bătrân și nespus de obosit: nu-mi aflam deloc rostul aici, în zorii lumii.

Ne-am depărtat de plajă, către pădure. Am pătruns cu teamă în clarobscurul codrilor năruți. Plănuiserăm să dăm ocol prin pădure taberei, urmând un cerc cu raza de o milă. Geometria elementară era suficientă pentru a ne arăta că trebuia să parcurgem un drum de circa șase mile înainte de a ajunge iarăși la adăpostul plajei, însă știam că urma să ne vină greu, dacă nu imposibil, să descriem un arc precis, și mă așteptam ca traversarea să fie considerabil mai lungă și să ne ia câteva ceasuri bune.

Ne găseam deja atât de aproape de epicentrul exploziei, încât mulți dintre copaci erau doborâți la pământ sau frânți - arbori nimiciți într-o clipă, care, altminteri, ar fi rămas în picioare vreme de un secol -, și am fost nevoiți să ne cățărăm peste fragmentele carbonizate și distruse ale trunchiurilor și printre rămășițele pârjolite ale frunzișului pădurii. Ba, chiar și acolo unde efectele primei explozii erau mai puțin bătătoare la ochi, am remarcat cicatrice ale furtunii de foc care transformase pâlcuri întregi de dipterocarp-i în aglomerații de bușteni arși și defoliați, aidoma unor enorme bețe de chibrit. Coroana junglei era foarte afectată, iar lumina zilei ce străbătea până la nivelul solului părea mult mai intensă decât aceea cu care mă obișnuisem. Totuși, pădurea rămăsese un tărâm al umbrelor și al semiobscurității, în timp

ce strălucirea purpurie a acelei explozii mortale continua să arunce o lucoare bolnăvicioasă asupra rămășițelor carbonizate ale copacilor și faunei.

Fapt deloc surprinzător, animalele și plantele care supraviețuiseră - până și insectele - fugiseră din pădurea distrusă, iar noi înaintam printr-o liniște stranie, întreruptă numai de foșnetele propriilor noștri pași și de suflul fierbinte și constant al craterului Bombei.

În unele locuri, arborii prăbușiți erau încă suficient de fierbinți pentru a fumea, sau chiar pentru a luci într-un roșu mocnit, și, în curând, picioarele mele desculțe se bășicaseră și se arseseră. Mi-am legat iarbă pe tălpi pentru a le proteja și mi-am adus aminte cum făcusem același lucru în vreme ce-mi croiam drum prin codrul pe care îl incendiasem în anul 802701. De câteva ori, am dat peste hoitul vreunei sărmane vietăți, prinse într-un dezastru dincolo de înțelegerea sa: în ciuda pârjolului, procesul de descompunere se desfășura din plin, silindu-ne să îndurăm o miasmă a putreziciunii și a morții în timp ce mergeam. O dată am călcat în rămășițele lichefiate ale unei creaturi micuțe - un planetetherium, am impresia -, iar bietul Stubbins a fost nevoit să mă aștepte până când, cu vociferări de scârbă, mi-am curățat resturile de animal de pe talpa piciorului.

După circa o oră, am dat de o formă imobilă, gheboșată, pe solul pădurii. Duhoarea era așa de pătrunzătoare, că am fost obligat să-mi duc ceea ce îmi mai rămăsese din batistă la nas. Trupul fusese atât de ars și deformat, încât, la început, am crezut că reprezenta poate cadavrul vreunei fiare - o Diatryma tânără, poate -, dar apoi l-am auzit pe Stubbins scoțând o exclamație. Am pășit pe lângă el și, de-acolo, am văzut, la capătul unui membru înnegrit, întins pe sol, o mână de femeie. Prin cine știe ce întâmplare bizară, mâna era aproape neafectată de foc, iar degetele erau îndoite, ca în timpul somnului. Pe inelar scânteia un ineluș din aur.

Bietul Stubbins se îndepărtă șovăitor printre copaci și l-am auzit vomitând. M-am simțit neghiob, neajutorat și nefericit, stând acolo în pădurea nimicită, cu acele nuci cu apă legănându-se inutile de gâtul meu.

- Dacă totul este așa, domnule? întrebă Stubbins. Știți... așa. Nu putea suporta să se uite la cadavru sau în direcția lui. Dacă nu găsim pe nimeni în viață... dacă au pierit cu toții, dacă s-a ales doar cenușa de ei, exact așa?

Mi-am așezat o palmă pe umărul lui și am căutat o tărie lăuntrică pe care nu o nutream.

- Dacă e cum zici, atunci ne vom întoarce pe plajă și vom găsi o cale să supraviețuim, am rostit. O să ne dăm toată silința, asta o să facem, Stubbins. Însă nu trebuie să ne lăsăm bătuți, prietene - de-abia am început căutarea.

Ochii îi erau albi, pe un chip la fel de tuciuriu ca hornurile sobelor.

– Nu, spuse el. Aveți dreptate. Nu trebuie să ne dăm bătuți. O să facem tot ce este posibil... ce altceva putem? Dar...

– Da?

– Oh, nimic, făcu el și începu să-și îndrepte hainele, gata să continuăm.

N-a fost nevoie să-și termine propoziția ca să înțeleg ce ar fi vrut să spună! Dacă întreaga expediție era spulberată, în afară de noi doi și de Morloc, atunci, știa Stubbins, noi trei aveam să rămânem până la moarte în colibele noastre de pe plajă. Iar apoi marea urma să ne acopere oasele, și cu asta-basta; puteam să ne considerăm norocoși dacă lăsam în urmă vreo fosilă, pentru a fi găsită de vreun gospodăr curios care avea să sape o grădină în Hampstead sau Kew, peste cincizeci de milioane de ani.

Era o perspectivă cenușie, deșartă. Și atunci oare ce însemna - ar fi vrut să știe Stubbins - să ne dăm toată silința?

În liniștea sumbră, am părăsit cadavrul carbonizat al fetei și am iuțit pasul.

Nu dispuneam de nici un mijloc de a estima timpul în pădure. Ziua părea lungă în acest prăpăd înfiorător, căci până și Soarele părea să-și fi întrerupt călătoria zilnică pe boltă, iar umbrele cioturilor rupte nu păreau nici să-se scurteze, nici să-și schimbe direcția pe sol. În realitate însă trecuse, probabil, numai o oră când am auzit niște trosnete răsunătoare ce se apropiau de noi din interiorul codrilor.

La început n-am reușit să detectăm sursa zgometului - în penumbră, ochii lui Stubbins, măriți de frică, erau albi ca fildeșul - și am așteptat, ținându-ne răsuflarea.

O siluetă se apropie de noi, închegându-se din umbrele calcinate, împleticindu-se și izbindu-se de cioturile copacilor; era o siluetă micuță, în mod clar suferindă, dar, fără îndoială, umană.

Am dat fuga spre ea cu sufletul la gură, fără a mai ține seama de pământul uscat și acoperit de scrum de sub picioare. Stubbins se afla lângă mine.

Era o femeie, dar cu chipul și bustul atât de arse și de înnegrite, încât nu am izbutit să o recunosc. Căzu în brațele noastre cu un suspin mormăit, de ușurare, parcă.

Stubbins o așază pe sol, cu capul rezemat de ciotul unui copac doborât. În timp ce lucra, șopti încurajări stângace: „Nu-ți fie teamă - vei fi bine, o să am grijă de tine...” și așa mai departe, cu glasul întretăiat: Femeia încă mai purta rămășițele pârlolite ale cămășii de tercoț și ale pantalonilor kaki, dar totul era înnegrit și sfâșiat, iar pe mâini avea răni grave, mai ales pe partea de dedesubt a antebrațelor.

Chipul îi era ars - pesemne că stătuse cu fața spre explozie - însă în zona gurii și a ochilor, am văzut eu, se aflau benzi de carne sănătoasă, ce rămăsese relativ neafectată. Am tras concluzia că își lipise mâinile de față când se produsese deflagrația, vătămându-și antebrațele, dar protejându-și măcar o parte a figurii.

Acum, ea deschise ochii: erau de un albastru pătrunzător. Deschise apoi gura și scoase un murmur de gâză; m-am aplecat mai aproape pentru a auzi, înăbușindu-mi repulsia și groaza pricinuite de resturile calcinate ale nasului și urechilor ei.

– Apă. Pentru numele lui Dumnezeu, apă...

Era Hilary Bond.

13

ISTORISIREA LUI BOND

Stubbins și cu mine am rămas cu Hilary preț de câteva ore, dându-i să bea apă din nucile pe care le aduseserăm. Din când în când, Stubbins pleca să întreprindă mici tururi prin pădure, strigând cu îndrăzneală, pentru a atrage atenția altor supraviețuitori. Am încercat să-i alinăm rănilor lui Hilary cu ajutorul trusei medicale a lui Stubbins, însă conținutul ei - destinat tratării vânătăilor, tăieturilor și altora de acest fel - era total inadecvat pentru a putea face față unor arsuri de amploarea și gravitatea celor pe care le avea Hilary.

Hilary era vlăguită, însă complet coerentă, și izbuti să-mi istorisească rațional ceea ce văzuse din explozie.

După ce mă lăsase pe plajă, gonise prin pădure cât de repede o ținuseră picioarele. Chiar și așa, nu se găsea la mai puțin de o milă de tabără când apăruse Messerschmittul.

– Am văzut Bomba căzând prin aer, murmură ea. Știam că era carolinum după felul în care ardea - n-am mai văzut așa ceva înainte, dar am auzit unele descrieri - și am crezut că eram condamnată. Am înghețat ca un iepure - sau ca o proastă -, iar în clipa în care mi-am recăpătat cumpătul, am știut că n-aveam timp să mă las la pământ sau să mă ascund în spatele copacilor. Mi-am pus brațele pe față... Străfulgerarea a fost inuman de strălucitoare. Lumina mi-a părjolit carnea... era ca și cum s-ar fi deschis porțile Iadului ... puteam să-mi simt obrajii topindu-se, iar când m-am uitat înainte, mi-am văzut vârful nasului arzând - ca o lumânare micuță... a fost cel mai extraordinar... .

O apucă un acces de tuse.

Apoi urmase suflul - „precum o vijelie” - și fusese aruncată în spate. Se rostogolise pe solul pădurii, până ce se izbise de o suprafață

dură - un trunchi de copac, probabil - și o vreme nu a mai știut nimic altceva.

Când își recăpătase cunoștința, acel pilastru de flăcări purpurii și stacojii se ridica din junglă aidoma unui demon, împreună cu ucenicii săi de pământ topit și abur. În jurul ei, arborii erau zdrobiți și arși, deși - printr-un noroc - se găsisse destul de departe de epicentru pentru a scăpa de cele mai rele vătămări și nici nu mai suferise alte răni de la ramurile doborâte.

Se întinsese să-și atingă nasul, iar acum își amintea doar de o curiozitate difuză când rămăsese cu o bucată mare din el în mână.

- Dar n-am simțit nici o durere, este foarte straniu... deși, adăugă ea mohorâtă, mi-am primit răsplata pentru asta destul de curând...

Am ascultat-o într-o tăcere morbidă și, în ochiul minții mele, se afla vie fata subțire și destul de timidă împreună cu care culesesem scoici, cu numai câteva ceasuri înaintea acestei cumplite experiențe.

Hilary credea că dormise. Când își revenise în fire, pădurea era mult mai întunecată - primele flăcări muriseră - și, dintr-un anume motiv, durerile i se mai potoliseră. Se întrebase dacă îi fuseseră distruși până și nervii.

Cu un efort imens, căci acum era cumplit de slăbită din pricina setei, se ridicase pe picioare și se apropiase de epicentrul exploziei.

- Țin minte lumina exploziei continue de carolinum, acea purpură nefirească, strălucind în vreme ce eu treceam printre copaci... Dogoarea sporea, iar eu m-am întrebat cât de mult aveam să mă apropii, înainte de a fi nevoită să mă retrag.

Ajunsese la marginea spațiului deschis din jurul Leviathanilor staționați.

- De-abia puteam să văd, atât de intensă era lumina acelei vetre de carolinum. Se auzea un şuier, aidoma celui al unui torent, spuse Hilary. Bomba nimerise exact în centrul taberei - germanul ăla era un ochitor bun - și semăna cu un vulcan în miniatură, din care izbucneau flăcări și fum. Tabăra era spulberată și incendiată, iar cea mai mare parte a bunurilor noastre distruse. Până și Leviathanii fuseseră făcuți fărâme, numai unul își păstrase forma, dar și acesta era nimicit. Ceilalți se spărseseră, crăpați ca niște jucări, incendiați și explodați. N-am văzut nici țipenie de om, zise ea. Cred că mă așteptasem... Ezită. Orori... m-am așteptat la orori. Însă nu mai era nimic - nu mai rămăsese nimic din ei. O, cu excepția unui singur lucru - cel mai ciudat lucru.

Își puse o mână pe brațul meu, o mână pe care flăcările o prefăcuseră în gheară.

- Pe carcasa aceluia Leviathan, cea mai mare parte din vopsea arsese - mai exista numai într-un singur loc, unde se vedea un petic de o formă bizară... Semăna cu o umbră, umbra unui om ghemuit.

Se uită la mine și ochii îi licăriră pe fața pocită.

– Înțelegi? Chiar era o umbră - a unui soldat, nu știu care dintre ei - făcută în acel moment în care explozia fusese atât de intensă, încât carnea i se evaporase, iar oasele i se risipiseră. Totuși, umbra din vopsea rămăsese. Avea glasul egal, echilibrat, însă ochii îi erau scăldați de lacrimi. Nu-i ciudat?

O vreme, Hilary bâjbâise pe la marginea bivuacului. Convinsă că acolo nu mai avea să găsească oameni în viață, avusese vaga idee de a căuta provizii. Dar, spunea ea, gândurile îi erau risipite și confuze, iar durerea persista atât de puternic, încât amenința să o copleșească. Și, cu mâinile vătămate, își dăduse seama că era imposibil să scormonească printre rămășițele calcinate ale taberei, unde nu mai dăinuia nici cea mai slabă urmă de ordine.

Așa că se îndepărtase, cu intenția de a încerca să ajungă la mare.

După aceea, de-abia își mai putea aduce aminte ceva din poticneala ei prin pădure; durase toată noaptea și totuși ajunsese la o distanță atât de mică de zona exploziei, încât am socotit că rătăcise în cercuri, pesemne, până ce Stubbins și cu mine am găsit-o.

14

SUPRAVIEȚUITORI

Stubbins și cu mine am decis că era cel mai bine s-o scoatem pe Hilary din pădure, departe de emisiile nocive ale carolinului, și s-o ducem de-a lungul plajei până la refugiul nostru, unde Nebogipfel, cu ingeniozitatea lui evoluată, poate izbutea să găsească niște metode de a-i ușura suferințele. Însă era destul de limpede că Hilary nu avea tăria să meargă mai departe. Așa că am înjghebat o targă din două crengi lungi și drepte, pe care le-am găsit pe jos, cu pantalonii mei și cămașa lui Stubbins legate între ele. Având grijă de carnea ei cu arsuri, am pus-o pe Hilary în această construcție improvizată. Ea țipă când am mutat-o, dar, o dată ce am așezat-o pe targă, durerile i se mai ușurară.

Am pornit prin pădure, către plajă. Stubbins mergea în fața mea, iar în curând am văzut cum spinarea osoasă și goală i se năclăise de sudoare și mizerie. Se împiedica prin semiobscuritatea pârjolită a pădurii, lianele și ramurile joase îi loveau chipul neprotejat, însă el nu se plânse și rămase cu mâinile pe bârnele târgii noastre. În ceea ce mă privește, poticnindu-mă în nădragii mei, forța mi se epuiză în scurt timp și mușchii vlăguți începură să-mi tremure puternic. Din când în când, mi se părea imposibil că voi fi în stare să ridic piciorul pentru a face un alt pas, sau să-mi țin mâinile țepene pe lemnele aspre, însă,

văzând în fața mea îndârjirea robustă a lui Stubbins, m-am străduit să-mi ascund oboseala și să continui în ritmul său.

Hilary zăcea într-un leșin superficial, cu membrele spasmodice, și de pe buze îi scăpau țipete stinse, ecouri ale durerii ce își croia drum prin sistemul ei nervos.

Când am ajuns la țärm, am pus-o pe Hilary jos, în umbră de la marginea pădurii, iar Stubbins i-a înălțat capul, ținându-l într-o mână, în vreme ce îi dădea să bea apă. Stubbins era o persoană neîndemânatică, însă lucra cu o delicatețe și o sensibilitate involuntare, ce depășeau limitele naturale ale constituției sale; aveam senzația că își punea întreaga făptură în acele acte simple de omenie pentru Hilary. Stubbins mă izbi ca fiind, prin firea sa, un bărbat bun și milos, și am socotit că grija sa profundă pentru Hilary se născuse mai ales din pură compasiune. Dar am înțeles, de asemenea, că ar fi fost de neîndurat pentru bietul Stubbins să supraviețuiască - grație norocului de a îndeplini o misiune la depărtare de tabără în momentul dezastrului - în timp ce toți camarazii săi pieriseră. Și am întrezărit că avea să-și dedice o mare parte din zilele ce-i rămăseseră unor asemenea fapte de căință cum era aceasta.

După ce am făcut tot ceea ce ne stătea în putință, am ridicat targa și am pornit de-a lungul plajei. Stubbins și cu mine, complet dezbrăcați, având corpurile mânjite de funinginea și scrumul pădurii incendiate, și cu trupul chinuit al lui Hilary Bond suspendat între noi, mergeam pe solul mai ferm și reavăn de la marginea mării, unde nisipul răcoros și umed ne pătrundea printre degetele de la picioare și unde sărutele ne lovea gleznele.

Când am ajuns la mica noastră tabără, Nebogipfel preluă conducerea. Stubbins se tot învârti pe lângă el, încurcându-i mișcările, fapt pentru care Nebogipfel îmi aruncă o serie de priviri ostile până ce l-am luat pe Stubbins de braț și l-am tras deoparte.

– Uite ce-i, prietene, am zis eu, Morlocul poate că arată un pic cam ciudat, dar știe, oricum, mai multă medicină decât mine - sau decât tine, aș îndrăzni să afirm. Cred că este mai indicat să ne ținem puțin la o parte din calea lui, lăsându-l să-l trateze pe Căpitan.

Măinile mari ale lui Stubbins se încleștară.

În cele din urmă, îmi trecu prin cap o idee.

– Încă e nevoie să-i căutăm pe alții, am spus. Ce-ar fi să aprindem un foc? Dacă folosim lemn verde și producem suficient fum, vom face un semn care va fi vizibil de la multe mile depărtare.

Stubbins înghiți prompt această sugestie și se năpusti fără întârziere în pădure. Parcă era un animal stângaci în timp ce scotea afară din codrii lemnele, dar m-am simțit ușurat că găsisem un scop util pentru energia nestăvilită ce clocotea înlăuntrul său.

Nbogipfel desfăcuse o serie de nuci de cocos și le așezase în niște

adâncituri din nisip, fiecare dintre ele fiind umplută cu o loțiune lăptoasă pe care o preparase. Îi ceru cuțitul lui Stubbins, cu care începu să taie hainele lui Hilary. Apoi luă loțiunea cu mâinile și cu degetele sale moi de Morloc și se apucă să o introducă în zonele cele mai afectate ale trupului ei.

La început, Hilary, încă total inconștientă, izbucni în țipete din pricina acestor tratamente, dar nu după multă vreme disconfortul trecu și păru să cadă într-un somn mai profund și mai liniștit.

– Ce loțiune este?

– O alifie, răspunse el în vreme ce lucra, obținută din lapte de nucă de palmier, ulei de scoici și plante din pădure. Își potrive masca pe chip, și lăasă pe ea urme din pomada lipicioasă. Va ușura durerile de la arsuri.

– Mă impresionează clarviziunea de care ai dat dovadă preparând alifia, am spus eu.

– Nu-i nevoie să fii clarvăzător, rosti Morlocul cu răceală, pentru a anticipa asemenea victime, după catastrofa pe care v-ați provocat-o singuri ieri.

La auzul acestor vorbe am simțit o săgeată de iritare. Ne-am provocat-o singuri? Nici unul dintre noi nu-i ceruse acelui ticălos de neamț să apară din viitor cu Bomba lui cu carolinum.

– Ia mai du-te naibii! Încercam să te laud pentru eforturile pe care le faci pentru această fată!

– Dar eu aș prefera să nu-mi mai aduci asemenea victime triste ale nebuniei, pentru a-mi pune la încercare compasiunea și ingeniozitatea.

– Of, las-o baltă!

Uneori, Morlocul era de-a dreptul imposibil, mi-am zis - total neuman!

Stubbins și cu mine am întreținut focul nostru cu lemne atât de verzi, încât acesta pocnea și trosnea, ridicând în aer nori groși de fum alb. Stubbins porni în cercetări scurte și neeficiente prin pădure; am fost nevoit să-i promit că, dacă focul nu dădea vreun rezultat în câteva zile, aveam să reluăm expediția în jurul epicentrului exploziei.

Abia în cea de-a patra zi de la explozie începură să sosească la farul nostru mai mulți supraviețuitori. Veniră singuri sau câte doi, și erau arși și chinuiți, îmbrăcați în rămășițele zdrențuite ale uniformelor de junglă. În scurtă vreme, Nebogipfel conducea un spital de campanie respectabil - un rând de culcușuri din frunze de palmier, acolo în umbra dipterocarp-ilor -, iar aceia dintre noi care se țineau pe picioare erau puși să lucreze pe post de infirmieri sau să adune mai multe provizii.

O bună bucată de timp, am sperat că ar putea exista, în altă parte,

o altă tabără, mai bine echipată decât a noastră. Poate că Guy Gibson supraviețuise, am speculat eu, și luase hățurile în mână, în stilul său practic și cumpănit.

Am avut o scurtă izbucnire de optimism în acest sens, când un vehicul ușor cu motor se apropie, săltând, pe plajă. În mașină erau doi soldați, ambii femei tinere. Însă aveam să fim dezamăgiți. Aceste două fete reprezentau, pur și simplu, vârful de lance al misiunilor de explorare pe care Forța le trimisese de la bază: urmaseră linia țărmului către Vest, căutând o cale de a pătrunde în interiorul ținutului.

Preț de câteva săptămâni după atac, am menținut patrula de-a lungul plajei și în pădure. Din când în când, acestea dădeau peste resturile vreunei sărmăne victime a exploziei. Unele victime păreau că supraviețuiseră o perioadă după prima explozie, dar, extenuate din pricina rănilor, se dovediseră incapabile să se salveze sau să strige după ajutor. Uneori se aducea la bază câte o bucată de echipament. (Nebogipfel insistă ca orice fărâma de metal să fie recuperată, deoarece, susținu el, urma să treacă multă vreme până când micuța noastră colonie să poată topi minereuri.) Însă cât privește alți supraviețuitori, n-am mai găsit nici unul.

Totuși, am păstrat focul de semnalizare aprins, zi și noapte, mult timp după ce orice speranță rațională se stinsese.

Socotindu-i pe toți cei peste o sută de membri ai Expediției, numai douăzeci și unu - unsprezece femei, nouă bărbați și Nebogipfel - fuseseră cruțați de explozie și de furtuna de foc. N-am găsit nici urmă de Guy Gibson; și medicul gorkha era pierdut.

Așa că ne-am ocupat de îngrijirea răniților, de strângerea celor trebuincioase supraviețuirii de pe o zi pe alta și de adunarea gândurilor despre modalitatea de a construi o colonie pentru viitor... căci, odată cu distrugerea Leviathanilor, a devenit repede limpede pentru noi că nu puteam să ne întoarcem în secolele noastre de baștină, că această țărăină a Paleocenului avea, în cele din urmă, să ne primească oasele.

15

O NOUĂ AȘEZARE

Patru dintre noi au murit, din pricina arsurilor sau a altor răni, la scurtă vreme după ce au fost aduși în tabără. Cel puțin, suferința lor păru să fie domoală și m-am întrebat dacă nu cumva Nebogipfel dozase medicamentele sale improvizate în așa fel încât să scurteze agonia acestor muribunzi.

... Am păstrat asemenea gânduri pentru mine, totuși.

Fiecare pierdere arunca o jale profundă asupra micuței noastre colonii. Eu însumi mă simțeam paralizat, de parcă sufletul mi-ar fi fost covârșit de groază, dincolo de orice altă reacție, i-am urmărit pe tinerii soldați chinuiți, în rămășițele rupte și mânjite cu sânge ale uniformelor militare, săvârșindu-și corvezile mohorâte, și știam că aceste noi decese, în mijlocul mizeriei brutale și primitive în care acum ne străduiam să supraviețuim, îl sileau pe fiecare dintre ei să se confrunte încă o dată cu propria-i mortalitate.

Pentru a înrăutăți situația și mai mult, după câteva săptămâni, o nouă molimă începu să facă ravagii în rândurile noastre rărite. Îi afectă pe aceia deja răniți, și, lucru deranjant, pe ceilalți care aparent rămăseseră sănătoși după explozie. Simptomele erau grave: vomă, sângerări prin orificiile corpului, căderea părului, a unghiilor și chiar a dinților.

Nebogipfel mă luă deoparte.

– Este lucrul de care mi-a fost teamă, șopti el. O maladie cauzată de expunerea la radiațiile carolinului.

– Există vreunii dintre noi în afara pericolului, ori vom sucomba cu toții?

– Nu avem nici o modalitate de a o trata, cu excepția alinării unora dintre simptomele cele mai severe. Iar cât privește pericolul...

– Da?

El își băgă mâinile sub masca îngustă pentru a-și freca ochii.

– Nu există un nivel nepericulos de radioactivitate, zise el. Sunt numai grade de risc - de șansă. S-ar putea să supraviețuim cu toții; ori s-ar putea să sucombăm cu toții.

Am găsit acest lucru îngrozitor de tulburător. Să vezi acele trupuri tinere, purtând deja stigmatul anilor de război, cum zăceau schingiuite pe nisip, nenorocite de un seamăn uman, și lăsate doar pe mâinile nepricepute ale unui Morloc - un străin pierdut în timp - care să le oblojească rănilor... Mă făcea să-mi fie rușine de rasa mea și de mine însumi.

– Știi, i-am spus lui Nebogipfel, am impresia că odinioară o parte din mine ar fi fost în stare să susțină că războiul poate reprezenta o forță spre bine - deoarece poate să spargă regulile osificate ale vechii ordini a lucrurilor și să deschidă lumea pentru Schimbare. Odinioară credeam într-o înțelepciune înăscută a Umanității: în faptul că, după ce oamenii vor fi trăit calvarul unui război cum e acesta, un anumit bun-simț natural avea să triumfe și să pună capăt tuturor relelor.

Nebogipfel își frecă chipul păros.

– Bun-simț natural? repetă el.

– Ei bine, așa îmi închipuiam, am răspuns. Însă nu aveam deloc experiența războiului - a faptului nemijlocit. Din clipa în care oamenii

pornesc să se căsăpească unii pe alții, puțin-s lucrurile prețioase ce îi vor opri înainte ca epuizarea și împuținarea să-i doboare! Acum văd că războiul nu are absolut nici un rost - nici măcar prin rezultatul său...

– Însă pe de altă parte, i-am zis lui Nebogipfel, eram uluit de dedicarea altruistă cu care acest pâlț de supraviețuitori își purtau reciproc de grijă. Acum că situația noastră fusese redusă la esențe - la simpla suferință umană fricțiunile dintre clase, rase, credințe și ranguri - toate cele pe care le constatasem la această Forță Expediționară înaintea Exploziei - se dizolvaseră.

Astfel, am observat, adoptând punctul de vedere imperturbabil al unui Morloc, acel complex contradictoriu de puteri și slăbiciuni care se afla în sufletul speciei mele! Oamenii sunt, deopotrivă, mai brutali și, totuși, în unele aspecte, mai angelici, decât mă făcuse să cred experiența superficială a primelor mele patru decenii de viață.

– Este un pic cam târziu, am recunoscut eu, să învăț asemenea lecții profunde despre specia cu care am împărțit planeta vreme de vreo patruzeci de ani. Cu toate acestea, uite-o. Acum am impresia că, dacă omul va dobândi vreodată liniștea și stabilitatea - cel puțin înainte de a evolua în ceva nou, cum ar fi Morlocul -, atunci unitatea speciei trebuia să înceapă de la bază, prin construirea celei mai solide temelii - unica temelie posibilă ajutorul instinctiv acordat de cineva semenilor săi. M-am uitat la Nebogipfel. Pricepi ce vreau să zic? Crezi că spusele mele au vreo noimă?

Însă Morlocul nici nu susținu, nici nu combătu această ultimă deducție. Pur și simplu îmi întoarse privirea: calm, atent, analitic.

Am mai pierdut alte trei suflete din pricină maladiiei radioactive.

Alții manifestaseră unele simptome - Hilary, bunăoară, suferi o masivă cădere a părului -, dar scăpară teferi; iar unii, până și un bărbat care fusese mai aproape de explozia inițială decât majoritatea, nu prezentară nici un semn de boală. Totuși, mă avertiză Nebogipfel, încă nu terminaserăm cu carolinumul. Diferite boli - cancere și alte tulburări fizice - puteau să apară la oricare dintre noi pe parcursul vieții.

Hilary Bond era ofițerul cel mai mare în grad care supraviețuise, și, de îndată ce izbuti să se ridice din culcușul său, începu să ia o atitudine de comandă calmă, dar plină de autoritate. O disciplină militară naturală prinse să se statornicească în grupul nostru - deși mult simplificată, dat fiind că, din Forța Expediționară, rămăseseră numai treisprezece persoane - și cred că soldații, îndeosebi cei tineri, simțiră o mare mângâiere prin reinstituirea acestui cadru familiar lumii lor. Această ordine cazonă nu putea să dureze, neîndoios. Dacă acea colonie prospera, se extindea și se perpetua dincolo de această

generație, atunci, un lanț ierarhic în genul unei unități militare nu avea să fie nici dezirabil, nici practic. În momentul actual însă, am reflectat eu, era o nevoie imperativă.

Cea mai mare parte dintre acești ostași aveau soții, părinți, prieteni - chiar și copii - „acasă”, în secolul XX. Acum trebuia să se obișnuiască, treptat, cu faptul că nici unul dintre noi nu mai putea să se întoarcă acolo - și, pe măsură ce echipamentul ce le rămăsese se destrăma încetul cu încetul în umiditatea junglei, soldații ajunseră să-și dea seama că tot ceea ce urma să-i susțină pe viitor avea să fie rodul propriei lor trude sau ingeniozități și al sprijinului reciproc.

Nebogipfel, cu gândul încă la pericolele emisiilor radioactive, insistă să ridicăm o tabără mai stabilă ceva mai departe, de-a lungul coastei. Am trimis grupuri de cercetași, folosindu-ne cât am putut de bine de automobilul nostru, câtă vreme a ținut combustibilul. În cele din urmă, am optat pentru delta de la gura unui râu lat, la vreo cinci mile înspre Sud-Vest de bivacuul original al expediției - era în apropiere de Surbiton, bănuiesc. Terenul ce mărginea albia râului nostru avea să fie mănșos și irigat, dacă pe viitor alegeam să ne ocupăm de agricultură.

Migrația se desfășură în câteva etape, fiindcă, o mare parte din călătorie, trebuia să-i cărăm pe mulți dintre cei bolnavi. La început am folosit mașina, dar, curând, rezerva de petrol se epuiză. Totuși, Nebogipfel insistă să luăm vehiculul cu noi pentru a ne servi ca sursă de cauciuc, sticlă, metal și alte materiale, astfel că în ultimul său drum am împins mașina pe nisip ca pe o roabă, încărcată cu răniții, proviziile și echipamentele noastre.

Și așa ne-am târât de-a lungul plajei, noi cei paisprezece care scăpaserăm, cu hainele zdrențuite și plăgile de-abia închise. Prin minte îmi trecu gândul că, dacă un observator imparțial ar fi urmărit acest mic convoi, aproape că n-ar fi fost în stare să-și dea seama că această adunătură ponosită de supraviețuitori era singura reprezentantă, în această epocă, a unei specii care, într-o zi, va fi capabilă să pulbere lumi întregi!

Poziția noii noastre colonii era suficient de îndepărtată de prima tabără a expediției, încât pădurea să nu arate nici o pagubă semnificativă. Cu toate acestea, n-am putut să uităm de Explozie, deoarece, noaptea, acea strălucire vineție dinspre Est încă zăbovea - Nebogipfel afirmă că avea să rămână vizibilă ani în șir - și, istovit de truda zilei, obișnuiam adesea să mă așez la marginea taberei, la distanță de luminile și discuțiile celorlalți, și să privesc stelele răsărind deasupra aceluia vulcan făurit de om.

La început, noua noastră așezare a fost rudimentară: doar ceva mai mult decât un șir de umbrare confecționate din crengile rupte de vânt și frunze de palmier. Dar, pe măsură ce ne-am acomodat și ne-am

asigurat rezervele de hrană și de apă, a fost pus în lucru un program de construcție ceva mai serios. Prima prioritate, se căzu de acord, o reprezenta o sală comună, suficient de încăpătoare pentru a ne găzdui pe toți în eventualitatea unei furtuni sau a altui dezastru. Noii coloniști se apucară cu râvnă de înălțarea ei. Urmă, în linii mari, proiectul pe care îl avusesem în vedere pentru propriul meu adăpost: o platformă de lemn, așezată pe fundații ca niște papainoage, însă de dimensiuni ceva mai ambițioase.

La marginea râului nostru a fost desțelenit un teren; pentru că Nebogipfel să poată îndruma operațiunile răbdătoare de cultivare a ceea ce poate, într-o zi, avea să devină recolte utile, obținute din flora indigenă. A fost construită o primă ambarcațiune - un canoe scobit rudimentar -, ca să avem posibilitatea de a pescui în mare.

După multe cazne, am capturat o mică familie de *Diatryma* și am băgat-o într-un țarc. Deși aceste păsări-monstru scăpară de câteva ori, făcând prăpăd prin colonie, am continuat să le ținem captive și să le împlânzim, întrucât carnea și ouăle pe care le putea furniza un cârd de *Diatryma* domesticite reprezentau o perspectivă plăcută. Ba chiar se făcură încercări de a înhăma niște *Diatryma* la pluguri.

Pe zi ce trecea, coloniștii mă tratau cu o anumită deferență, un apanaj al vârstei, am socotit eu, și al cunoștințelor mai vaste în ceea ce privește Paleocenul. M-am trezit în postura de conducător al unora dintre proiectele din prima perioadă, datorită experienței mele mai mari. Însă inventivitatea celor tineri, asociată cu pregătirea pentru supraviețuirea în junglă de care beneficiau, le permise să depășească înțelegerea mea limitată, iar în scurtă vreme am detectat un oarecare amuzament tolerant în relațiile lor cu mine. Cu toate acestea, am rămas un participant entuziast la activitățile înfloritoare ale coloniei.

Cât îl privește pe Nebogipfel, el rămase retras, fapt destul de firesc, și, pe măsură ce solicitările care îi ocupau timpul se diminuează, începu să-și petreacă orele libere departe de colonie. Vizită vechea noastră colibă, care încă stătea în picioare, la câteva mile înspre Nord-Est, de-a lungul plajei, și porni în explorări mai minuțioase prin pădure. Nu îmi mărturisii care era scopul acestor călătorii. Mi-am amintit de cronomobilul pe care încercase să-l construiască, înainte de sosirea Forței Expediționare, și am bănuir că revenise la un asemenea proiect. Însă știam că Plattnerita din cuirasatele terestre ale Forței fusese distrusă în Explozie, așa că nu pricepeam rostul de a-și continua planurile. Totuși, nu l-am silit pe Nebogipfel să-mi vorbească despre activitățile sale, socotind că, dintre noi toți, el era cel mai izolat - cel mai lipsit de compania semenilor lui - și de aceea, poate, cel care avea cea mai mare nevoie de înțelegere.

ÎNTEMEIEREA PRIMEI LONDRE

În ciuda cumplitelor cazne pe care le înduraseră, coloniștii erau oameni tineri și flexibili, capabili de un moral ridicat. Încetul cu încetul - după ce am scăpat de moartea provocată de radiațiile exploziei, și a devenit limpede că nu aveam să murim de foame în viitorul apropiat sau să fim măturați în mare - se instaură mai vizibil o anumită voie-bună.

Într-o seară, cu umbrele dipterocarp-ilor întinzându-se spre mare, Stubbins mă găsi stând, ca de obicei, la marginea taberei și privind către strălucirea dinspre craterul Bombei. Cu o timiditate chinuitoare, mă întrebă - spre surprinderea mea - dacă nu voiam să iau parte la un meci de fotbal! Protestele cum că n-am jucat o partidă în toată viața mea nu mi-au fost luate în seamă, și astfel m-am trezit mergând pe plajă împreună cu el până acolo unde fusese trasat în nisip un teren grosolan și fuseseră puși pentru a servi ca poartă niște stâlpi din scândura rămasă de la construirea Sălii. „Mingea” era o nucă de palmier, golită de lapte, și opt dintre noi eram pregătiți de joc - un amestec de bărbați și femei.

Nu mă aștept ca acea încleștare aprigă să intre în analele istoriei sportive. Propria mea contribuție a fost neglijabilă, cu excepția faptului că am demonstrat încă o dată desăvârșita lipsă de coordonare fizică ce îmi făcuse din zilele școlii un asemenea calvar. Stubbins era de departe cel mai priceput dintre toți.

Numai trei dintre jucători, inclusiv Stubbins, erau întregi - iar printre aceștia figuram și eu, care obosisem complet după zece minute de la începerea jocului. Ceilalți alcătuiau o adunătură de răni bandajate și - comic-înduioșător - de membre artificiale sau amputate! Totuși, pe măsură ce partida se încinse, iar râsetele și strigătele de încurajare începură să prindă viață, am avut senzația că tovarășii mei de joc erau doar niște copii, schilodiți și chinuiți, captivi, acum în această epocă străveche.

Oare ce soi de specie era aceea, m-am întrebat eu, care produce astfel de vătămări propriilor ei odrasle?

Când partida luă sfârșit, ne-am retras de pe teren, veseli și epuizați. Stubbins îmi mulțumi că m-am alăturat lor.

– Pentru nimic, am spus. Ești un jucător cu state vechi, Stubbins. Poate că ar fi trebuit să treci la profesionism.

– Aă... păi... de fapt, am făcut-o, spuse el melancolic. Am semnat pentru Newcastle United, la tineret. Dar asta a fost în prima perioadă a războiului. Curând, acesta a pus capăt fotbalului. O, s-au mai ținut câteva competiții regionale de-atunci - campionatele regionale și

Cupele Războiului -, dar, în ultimii cinci sau șase ani, până și acelea au fost desființate.

– Ei bine, cred că e păcat, i-am zis. Ai talent, Stubbins.

El ridică din umeri, iar dezamăgirea evidentă i se amestecă deodată cu modestia înnăscută.

– N-a fost să fie!

– Dar acum ai făcut ceva mult mai important, l-am consolată eu. Ai jucat în primul meci de fotbal de pe Pământ - și ai marcat trei goluri. L-am bătut pe spate. Păi, cu așa ispravă s-ar mândri oricine, amice!

Pe măsură ce timpul trecea, deveni tot mai limpede - adică, la acel nivel al spiritului în care rezidă cunoașterea adevărată - că, într-adevăr, nu aveam să ne mai întoarcem vreodată acasă.

Încetul cu încetul - inevitabil, îmi închipui parteneriatele și relațiile din secolul XX fură uitate, iar coloniștii se grupară în cupluri. Această împerechere nu ținea deloc cont de rang, clasă sau rasă: sepoi, gurmă și englezi se uneau în noi legături. Numai Hilary Bond, cu persistența ei atitudine de comandă, se ținu departe de toate acestea.

I-am spus lui Hilary că ar putea să-și folosească gradul pentru a oficia ceremonii de căsătorie - cam așa cum un căpitan de vas îi cunună pe pasageri. Ea primi această propunere cu mulțumiri politicoase, însă în glasul ei am detectat o undă de scepticism și nu am mai continuat discuția pe această temă.

Mai multe sălașe se răspândiră de-a lungul coastei și pe panta văii râului dinspre centrul nostru de la țărmul mării. Hilary privi toate acestea cu toleranță, iar singura regulă impusă de ea a fost aceea ca - de-acum înainte - toate locuințele ridicate să fie vizibile între ele, și nici una să nu se găsească la mai mult de o milă de amplasarea Sălii. Coloniștii acceptară cu bunăvoință aceste limitări.

Înțelepciunea lui Hilary în privința căsătoriilor și nechibzuința mea, pe de altă parte, deveniră în scurt timp evidente, căci, într-o zi, l-am remarcat pe Stubbins plimbându-se pe plajă la braț cu două femei tinere. I-am salutat vesel - însă abia după ce au trecut mi-am dat seama că nu știam care dintre femei era „soția” lui Stubbins!

Am provocat-o pe Hilary și mi-am dat seama că se străduia să-și ascundă amuzamentul.

– Dar, am protestat eu, l-am văzut pe Stubbins cu Sarah la seara dansantă, însă după aceea, când l-am chemat din coliba lui, într-o dimineață din săptămâna trecută, acolo era cealaltă fată...

Acum, Hilary izbucni în râs și își puse mâinile mutilate pe brațele mele.

– Scumpul meu prieten, zise ea, ai străbătut mărele Spațiului și Timpului, ai schimbat istoria de multe ori. Ești un geniu, fără îndoială, dar cât de puțin cunoști oamenii!

M-am simțit jenat.

– Adică, ce vrei să spui?

– Ia gândește-te! Își trecu palma peste scalpul sluit, unde îi atârnavu câteva smocuri de păr cenușiu. Suntem treisprezece - lăsându-l la o parte pe amicul tău, Nebogipfel. Iar din acești treisprezece, opt sunt femei și cinci bărbați, rosti ea, privindu-mă drept în ochi. Și cu asta o să rămânem. Nu există nici o insulă dincolo de orizont, de unde ar putea să apară alți tineri care să le peștească pe fetele noastre... Dacă întemeiem cu toții căsnicii stabile - dacă optăm pentru monogamie, așa cum ai sugerat tu -, atunci micuța noastră societate se va destrăma repede. Căci, pricepi, cifra opt nu se potrivește cu cifra cinci. Și de aceea consider că o anumită lejeritate a moravurilor noastre este bine venită. În folosul tuturor. Nu ești de aceeași părere? În plus, e bine pentru acea „diversitate genetică” de care ne tot pomenește Nebogipfel.

Am rămas șocat; nu din pricina dificultăților morale, credeam eu cu sinceritate, ci din cauza pragmatismului aflat îndărătul acestei decizii.

Tulburat, am dat să o las - însă îmi trecu prin minte un gând. M-am întors lângă ea.

– Dar, Hilary, eu sunt unul dintre cei cinci bărbați despre care ai vorbit.

– Desigur.

Puteam să-mi dau seama că mă lua peste picior.

– Însă eu nu... adică, eu n-am...

Ea zâmbi larg.

– Atunci poate că este timpul să ai... Așa, nu faci decât să înrăutățești situația, știi bine!

Am plecat tulburat. În mod evident, între 1891 și 1944, societatea evoluase în moduri la care eu nu visasem niciodată!

Lucrul la Sala cea mare înaintă rapid și, la aproape câteva luni de la Explozie, cea mai mare parte a construcției era finalizată. Hilary Bond anunță că avea să fie ținută o ceremonie de inaugurare, pentru a celebra acest act. La început, Nebogipfel șovăi - cu analiza sa excesivă, proprie Morlocilor, nu vedea rostul unei asemenea acțiuni -, dar eu l-am convins că ar fi înțelept, în perspectiva relațiilor viitoare cu coloniștii, să participe.

M-am spălat, m-am bărbierit și m-am făcut cât s-a putut de fercheș, având în vedere că eram îmbrăcat numai cu o pereche de pantaloni zdrențuiți. Nebogipfel se pieptănă și își tunse coama de păr bălai. Date fiind aspectele practice ale situației noastre, mulți dintre coloniști umblau acum aproape despuiați, doar cu niște fâșii de cârpă sau de piele animală care le acopereau părțile rușinoase. Astăzi, totuși,

își puseră rămășițele uniformelor, curățate și cârpite pe cât posibil, și, chiar dacă la Aldershot parada noastră nu s-ar fi dovedit la înălțime, am fost în stare să ne prezentăm cu un aspect de curățenie și disciplină care, pe mine unul, mă emoționează.

Am urcat pe un șir de trepte înguste și strâmbe în interiorul întunecat al noii Săli. Pardoseala - deși neregulată - fusese montată și măturată, iar razele soarelui de dimineață pătrundeau prin ferestrele fără geamuri. M-am simțit copleșit de o uimire amestecată cu respect: în ciuda grosolăniei arhitecturii și construcției ca atare, structura transmitea un sentiment de trăinicie, comunica intenția de a rămâne.

Hilary se sui pe un podium improvizat din rezervorul de benzină al mașinii și își puse mâna pe umărul lat al lui Stubbins. Pe chipul pocit, încunurat de acele smocuri bizare de păr, avea o expresie de demnitate naturală.

Noua noastră colonie, anunță Căpitanul, era acum întemeiată și gata de a-și primi numele. Hilary propuse s-o botezăm Prima Londră. Apoi ceru să ne rugăm laolaltă cu ea. Mi-am plecat capul o dată cu ceilalți și mi-am împreunat mâinile în față. Mă născusem într-o casă cu o religie anglicană severă, iar cuvintele lui Hilary aveau acum un efect nostalgic asupra mea, transportându-mă înapoi, într-o parte mai necomplicată a vieții, într-o vreme a certitudinii și siguranței.

În cele din urmă, în vreme ce Hilary continua să vorbească, firesc și mișcător, am renunțat la tentativele de analiză și mi-am îngăduit să iau parte la această celebrare comună, simplă.

17

COPII ȘI DESCENDENȚI

Cele dintâi roade ale proaspetelor legături sosiră după mai puțin de un an, sub supravegherea lui Nebogipfel.

Nebogipfel îl cercetă cu atenție pe primul nostru colonist nou - am auzit că mama nu prea știa dacă să-i dea voie unui Morloc să pună mâna pe copilașul ei și protestă, însă Hilary se afla acolo pentru a-i liniști temerile. În cele din urmă, Nebogipfel anunță că bebelușul era o fetiță perfect sănătoasă și le-o înapoie părinților ei.

Foarte rapid - ori așa mi s-a părut mie -, locul a fost luat cu asalt de alți copii. Era ceva obișnuit să-l vezi pe Stubbins săltându-și băiețelul pe umeri spre evidenta încântare a micuțului, și am știut că n-avea să treacă multă vreme până când Stubbins urma să-și pună odrasla să joace fotbal cu scoicile de pe plajă.

Copiii reprezentau un izvor de imensă bucurie pentru coloniști. Înainte de primele nașteri, câțiva dintre coloniști fuseseră predispuși la

accese grave de depresie, provocate de dorul de casă și de singurătate. Acum erau datori să se îngrijească de copii: copii al căror singur cămin avea să fie Prima Londră și a căror viitoare prosperitate oferea un țel - cel mai important dintre toate țelurile - părinților lor.

Cât mă privește pe mine, în timp ce priveam membrele moi și fără semne ale copiilor, legănați de trupurile mutilate ale părinților, ei înșiși încă tineri, parcă vedeam umbra celui război oribil ridicându-se, în sfârșit, de pe acești oameni - o umbră alungată de lumina abundentă a Paleocenului.

Totuși, Nebogipfel îl cercetă pe fiecare nou-născut.

Și, în cele din urmă, veni și ziua în care nu îi mai înapoie copilul mamei sale. Acea naștere se transformă într-o ocazie de jale personală, dar noi ceilalți nu ne-am amestecat. După aceea, Nebogipfel dispăru în pădure, urmându-și planurile sale misterioase, o lungă perioadă.

Morlocul își petrecea o mare parte din vreme conducând ceea ce el numea „grupe de studiu”. Acestea erau deschise pentru toți coloniștii, dar, în realitate, veneau doar câte trei sau patru o dată, în funcție de interes și de alte obligații. Nebogipfel discută despre aspectele practice ale existenței în condițiile Paleocenului, cum ar fi fabricarea lumânărilor și a hainelor din ingrediente locale; ba chiar meșteri un fel de săpun, o pastă aspră, zgrunțuroasă, din sodă și grăsime animală. Totodată, făcu expuneri pe subiecte de o semnificație mai vastă: medicină, fizică, matematică, chimie, biologie, principiile călătoriei în timp...

Am asistat la o serie dintre aceste cursuri. În ciuda naturii nepământene a vocii și a manierelor lui, Morlocul ținea întotdeauna prelegeri admirabil de clare și avea talentul de a pune întrebări pentru a verifica dacă auditoriul înțelesese. Ascultându-l, mi-am dat seama că ar fi putut să-i învețe câte ceva pe conferențiarilor dintr-o universitate britanică medie!

În privința conținutului, avu grijă să se limiteze la limba publicului său - la vocabularul, dacă nu jargonul, anului 1944 -, dar le expuse în rezumat principalele progrese în fiecare domeniu din deceniile ce urmau acelei date. Unde putea, făcea demonstrații, cu bucățele de metal și lemn, sau realiza diagrame, trasate pe nisip cu bețe. Își puse „studenții” să acopere fiecare crâmpei de hârtie pe care izbutisem să-l recuperăm cu o codificare a cunoștințelor sale.

Am discutat cu el despre toate acestea în toiul unei nopți întunecate și fără lună. Își dăduse jos ultima mască îngustă, iar ochii săi cenușii-roșietici păreau luminescenți; lucra cu un mojar și un pistil rudimentar, îndeletnicindu-se cu ceea ce părea zdrobirea unor frunze de palmier într-un soi de lichid.

– Hârtie, spuse el. Sau, cel puțin, un experiment în direcția asta...

Trebuie să procurăm mai multă hârtie! Memoria verbală a oamenilor nu e destul de fidelă - o să piardă totul când eu voi pleca dintre ei, peste câțiva ani...

Am avut impresia - greșită, se dovedi - că se referea la frica de moarte, sau, în orice caz, la presimțirea morții. M-am așezat lângă el și i-am luat mojarul și pistolul.

- Dar oare toate astea au vreun rost? Nebogipfel, noi de-abia o ducem de la o zi la alta, iar tu le vorbești despre Mecanica Cuantică și Teoria Unificată a Fizicii! Ce nevoie au ei de aceste lucruri?

- Nici una, răspunse Morlocul. Dar copiii lor vor avea - dacă vor dori să supraviețuiască. Uite, teoria general acceptată susține că e nevoie de o populație de câteva sute de indivizi, la orice specie de mamifere mari, ca să existe suficientă diversitate genetică pentru a se garanta perpetuarea pe termen lung.

- Diversitate genetică... Hilary a pomenit de așa ceva.

În mod clar, stocul uman disponibil aici este de departe prea mic să poată asigura viabilitatea coloniei - chiar dacă întregul material genetic potențial ar fi pus în joc.

- Și atunci? I-am îndemnat eu.

- Și atunci, singura șansă de supraviețuire dincolo de două-trei generații este ca acești oameni să dobândească rapid un nivel tehnologic avansat. În felul acesta, vor putea deveni stăpânii propriilor lor destine genetice: nu vor mai fi nevoiți să suporte consecințele înmulțirilor endogame sau ale maladiilor genetice remanente produse de radioactivitatea carolinului.

Am lovit cu pisălogul.

- Dar aici există o întrebare implicită. Oare trebuie ca rasa umană să supraviețuiască în Paleocen? Adică, nu ar fi trebuit să ne găsim în acest loc - cel puțin, nu pentru alte cincizeci de milioane de ani.

Mi-am amintit de hotărârea de a eradica existența Mașinii Timpului înainte de a fi fost lansată vreodată, de a pune capăt nesfârșitei divizări a Istoriilor. Acum, grație bâjbâielilor mele, provocasem indirect întemeierea acestei colonii umane în străfundurile trecutului, o întemeiere care, în mod sigur, avea să provoace cea mai semnificativă fractură istorică de până acum! Dintr-o dată, mă cuprinsese o senzație de cădere - aducea un pic cu prăbușirea vertiginoasă care se simte când călătorești în timp - și am avut impresia că această scindare a Istoriei îmi scăpase, pesemne, de sub control.

Iar apoi, m-am gândit la expresia de pe chipul lui Stubbins când se uitase la primul său copil.

Sunt om, nu zeu! Trebuia să mă las influențat de instinctele mele umane, căci, în mod cert, eram incapabil de a manipula evoluția Istoriilor într-o direcție prestabilită. Fiecare dintre noi, m-am gândit

eu, putea face atât de puțin pentru a schimba cursul lucrurilor - într-adevăr, orice am fi încercat era, probabil, necontrolabil și producea mai multe pagube decât beneficii -, dar, în pofida acestui fapt, nu trebuia să permitem giganticei panorame de deasupra noastră, acestei imensități a Multiplicității Istoriilor, să ne copleșească. Perspectiva Multiplicității îl făcea pe fiecare dintre noi, laolaltă cu acțiunile noastre, minuscul - însă nu lipsit de sens. Și fiecare dintre noi trebuia să-și trăiască viața cu stoicism și tărie sufletească, de parcă celelalte lucruri - amurgul final al omenirii, nesfârșita Multiplicitate - n-ar fi existat.

Oricare ar fi fost impactul asupra viitorului de cincizeci de milioane de ani de-aici înainte, în această colonie din Paleocen domnea un simț al vigoriei și al dreptății, am gândit eu. Așa că răspunsul la întrebarea lui Nebogipfel a fost inevitabil.

– Nu. Nu, firește că trebuie să facem tot ce ne stă în putință pentru a-i ajuta pe coloniști și pe descendenții lor să supraviețuiască.

– Prin urmare...

– Da?

– Prin urmare, trebuie să găesc o modalitate de a produce hârtie. Am continuat să lovesc cu pistilul în mojar.

18

SĂRBĂTOAREA, ȘI DUPĂ...

Într-o bună zi, Hilary ne anunță că mai rămăsese doar o săptămână până la prima comemorare a Exploziei, și că avea să fie ținută o festivitate pentru a celebra fondarea micuțului nostru sat.

Coloniștii acceptară această idee din tot sufletul și, în scurt timp, preparativele ajunseră într-un stadiu foarte avansat. Sala a fost decorată cu liane și imense ghirlande de flori, culese din pădure, și se făcură pregătirile pentru a sacrifica și a găti o pasăre din prețiosul cârd de *Diatryma* al coloniei.

În ceea ce mă privește, mi-am procurat niște pâlnii și niște țevi, și, la adăpostul unui vechi umbrar, am început să desfășor intense experimente particulare. Coloniștii erau curioși în legătură cu asta, și am fost silit să dorm acolo pentru a păstra secretul aparatelor mele improvizate. Venise vremea, hotărâ sem eu, să-mi pun cunoașterea științifică în slujba unei scop bun - măcar o dată!

Ziua celebrării răsări. În lumina strălucitoare a dimineții, ne-am strâns cu toții în fața Sălii, unde se simțea o atmosferă de mare entuziasm și sărbătoare. Încă o dată, rămășițele uniformelor fuseseră spălate și îmbrăcate, iar copiii ținuți în brațe erau împodobiți cu noile

țesături pe care Nebogipfel le obținuse dintr-un tip de bumbac indigen, colorat viu în roșu și violet cu pigmenți vegetali. Treceam prin micuța adunare, căutându-mi prietenii apropiați, când se auziră un trosnet de rămurele și un urlat gros, pătrunzător.

Se iscară țipete.

– Pristichampus, e un Pristichampus. Feriți-vă...

Și, într-adevăr, urlatul fusese specific crocodilului gigant ce gonea pe uscat. Oamenii se răspândiră în fugă, iar eu m-am uitat după o armă, blestemându-mă pentru că fusesem atât de nepregătit.

Apoi, o altă voce, mai blândă și mai familiară, veni, plutind, spre noi.

– Hei! Nu vă temeți. Ia uitați-vă!

Panica se topi, după care izbucni un ropot de râs.

Pristichampus-ul - un mascul frumos - păși în spațiul liber din fața Sălii, și noi ne-am retras în spate pentru a-i face loc. Labele sale copitate lăsară urme uriașe în nisip... iar pe spinarea lui, chicotind cu toată gura, cu părul roșu arzând în lumina Soarelui, se afla Stubbins!

M-am apropiat de crocodil. Pielea lui solzoasă duhnea a carne putredă și își ațintise un ochi înspre mine, rotindu-se în timp ce mergeam. Stubbins, cu spinarea goală, rânji; mâinile lui vânoase țineau un frâu făcut din liane împletite, înfășurat în jurul țestei Pristichampus-ului.

– Stubbins, am spus eu, asta-i o realizare pe cinste!

– Ei bine, știu că am înhămat la plug o Diatryma, însă creatura asta e mult mai agilă. Vom putea străbate mile întregi - e mai bună decât un cal...

– Chiar și așa, să ai grijă, l-am admonestat. Și, Stubbins, dacă-mi faci o vizită mai târziu...

– Da?

– S-ar putea să am și eu o surpriză pentru tine.

Stubbins trase de capul crocodilului gigant. Depuse un efort considerabil, dar, în cele din urmă, izbuti să facă dihania să se întoarcă. Enorma creatură ieși din luminiș și se îndreptă înapoi către pădure, cu mușchii picioarelor acționând ca niște pistoane.

Nebogipfel mi se alătură, cu capul aproape pierdut sub o uriașă pălărie cu borurile largi.

– Este o înfăptuire nemaipomenită, am remarcat eu. Însă - vezi - de-abia e în stare să stăpânească bestia...

– O să învingă, replică Nebogipfel. Oamenii înving întotdeauna. Se apropie mai mult de mine, cu blana albă lucindu-i în lumina soarelui de dimineață. Ascultă-mă!

Am fost uluit de acea șoaptă bruscă, nepotrivită.

– Ce? Ce este?

Am terminat construcția.

– Ce construcție?

– Mâine voi pleca. Dacă dorești să mergi cu mine, ești bine venit.

Apoi se întoarse și, fără zgomot, se îndepărtă în direcția pădurii; într-o clipă, albețea spinării sale se pierdu în întunecimea copacilor. Am rămas acolo, cu grumazul în dogoarea Soarelui, uitându-mă după misteriosul Morloc - și parcă toată ziua s-ar fi transformat, căci vorbele lui fuseseră absolut limpezi și produsese un haos desăvârșit în mintea mea.

O mână grea mă bătu pe spate.

– Așadar, spuse Stubbins, care-i acest mare secret pe care vrei să mi-l destăinuiești?

M-am întors către el, însă mi-a venit greu, vreo câteva clipe, să mă concentrez asupra chipului său.

– Hai cu mine, am rostit, în cele din urmă, cu toată vigoarea și voia-bună pe care le puteam aduna.

Câteva minute mai târziu, Stubbins și toți ceilalți coloniști ridicau coji de nuci pline ochi cu lichiorul din lapte de palmier pe care îl preparasem.

Restul zilei se scurse într-o ceață agreabilă. Lichiorul meu se dovedi mai mult decât popular - deși, în ceea ce mă privește, aș fi preferat să pot improviza niște tutun cât pentru o pipă! Se dansă întruna pe niște melodii fredonate din gură și acompaniate cu bătăi din palme, ce imitau un fel de muzică vioaie din 1944, căruia Stubbins îi spunea „swing” și din care mi-ar fi plăcut, am impresia, să ascult mai multă. I-am pus să-mi cante „The Land of the Leal” și am executat, cu obișnuita mea sobrietate, unul dintre dansurile brevetate chiar de mine, ce stârni mare admirație și bună dispoziție. Diatryma a fost friptă la proțap - gătitul ei dură toată ziua -, iar seara ne găsi tolăniți pe nisipul răscolit, ținând în mână farfurii pline cu came suculentă.

De îndată ce soarele lunecă dincolo de creștetul arborilor, petrecerea se destrămă rapid, căci mulți dintre noi se obișnuiseră cu o existență din zori până la apus. Am urat noapte bună pentru ultima dată și m-am retras lângă ruinele alambicului meu improvizat. Am rămas la intrarea adăpostului, sorbind din ultimele picături ale lichiorului meu, și am urmărit cum trecea umbra pădurii peste Marea Paleocenică. Prin apă lunecau niște forme întunecate: calcani, poate, ori rechini.

M-am gândit la discuția mea cu Nebogipfel și m-am străduit să ajung la o hotărâre în această problemă.

După o vreme, am auzit un sunet ușor și neregulat de pași pe nisip.

– M-am întors. Era Hilary - de-abia am izbutit să-i deslușesc

chipul în ultimele raze ale soarelui, și totuși, cumva, n-am fost mirat să o văd.

Ea surâse.

– Pot să stau cu tine? Ți-a mai rămas vreun pic de pileală?

I-am făcut semn spre un loc pe nisip, lângă mine, și i-am oferit coaja mea. Ea bău cu grație.

– A fost o zi bună, spuse apoi.

– Datorită ție.

– Nu. Datorită tuturor.

Se întinse și îmi apucă mâna - fără vreun avertisment. Atingerea pielii sale a fost ca un șoc electric.

– Vreau să vă mulțumesc pentru tot ce ați făcut pentru noi. Ție și lui Nebogipfel.

– Nu am...

– Mă îndoiesc că am fi supraviețuit acelor prime zile, dacă n-ați fi fost voi doi.

Glasul ei, blând și temperat, era, cu toate acestea, foarte convingător.

– Iar acum, cu ce ne-ai arătat tu și cu ce ne-a învățat Nebogipfel - ei bine, cred că avem toate șansele de a clădi aici o lume nouă.

În palma mea, degetele ei erau lungi și delicate, și totuși puteam să simt cicatricile de la arsuri.

– Îți mulțumesc pentru elogiu, însă vorbești ca și cum am pleca...

– Dar chiar plecați, zise ea. Nu-i așa?

– Cunoști planurile lui Nebogipfel?

Hilary ridică din umeri.

– În linii mari.

– Atunci înseamnă că știi mai multe decât mine. Dacă a construit un cronomobil, de unde a procurat Plattnerita, de exemplu? Leviathanii au fost distruși.

– De la epava lui die Zeitmaschine, firește. Părea amuzată. Nu te-ai gândit la asta? Apoi făcu o pauză, după care reluă: Iar tu vrei să pleci cu Nebogipfel. Am dreptate?

Am scuturat din cap.

– Nu știu. Înțelegi, uneori mă simt bătrân și obosit, ca și cum aș fi avut deja parte de destule!

Ea pufăi cu dispreț la aceste vorbe.

– Aiurea! Ascultă, tu ai început... Făcu un semn cu mâna. Toate acestea. Călătoria în timp și schimbările pe care le-a adus. Se uită în jur către marea cea potolită. Iar acum, asta este cea mai însemnată Schimbare dintre toate. Nu-i așa? Scutură din cap. Știi, am avut întrucâtva de-a face cu strategii de la DRTemp și, de fiecare dată, am plecat dezamăgită de meschinăria gândirii unor astfel de indivizi. Să altereze desfășurarea unei bătlui aici, să asasineze vreo personalitate

de mucava dincolo... Dacă dispui de un asemenea instrument ca Vehiculul de Transfer Temporal, și dacă știi că Istoria poate fi modificată, așa cum știm noi, atunci te-ai rezuma numai la astfel de scopuri triviale ca acesta? Ar fi bine? De ce să te limitezi la câteva decenii și să te bagi în copilăria lui Bismarck ori a Kaiserului, când poți să te întorci cu milioane de ani în timp, exact cum am făcut noi? Acum, copiii noștri vor avea la dispoziție cincizeci de milioane de ani pentru a reclădi lumea... Vom reconstrui speciile umane, nu? Se întoarce spre mine. Dar tu nu ai ajuns la capătul drumului, încă. Care este Schimbarea Supremă, după părerea ta? Oare putem să ne întoarcem în timp până la Geneză și să luăm lucrurile de la capăt de-acolo? Oare unde se oprește această Schimbare?

Mi-am adus aminte de Gödel și de visurile sale despre Lumea Finală.

– Nu știu unde se oprește, am răspuns eu sincer. Nici măcar nu îmi imaginez.

Chipul ei era enorm în fața mea, cu ochii aidoma unor fântâni de întunerice în crepusculul tot mai stins.

– Atunci, zise Hilary, trebuie să călătorești și să afli. Nu-i așa?

Se apropie și mai mult, și am simțit cum palma mea o cuprinde pe a ei, cum respirația sa îmi încălzea obrazul.

Am detectat o rigiditate la Hilary - o reticență, pe care părea hotărâtă să și-o înfrângă, chiar și numai prin forța voinței. I-am atins brațul și am dat de pielea mutilată. O trecu un fior, ca și cum degetele mi-ar fi fost de gheață, însă își strânse mâna pe-a mea și o ținu pe brațul ei.

– Iartă-mă, spuse ea. Nu-mi vine ușor să fiu aproape de cineva.

– De ce? Din pricina responsabilităților de comandă?

– Nu, zise Hilary, iar tonul ei mă făcu să mă simt neghiob și stângaci. Din pricina războiului. Înțelegi? Din pricina tuturor acelor care s-au dus... Uneori îmi vine greu să mă culc. Suferi acum, nu atunci - și aceasta este tragedia situației, pentru cei care supraviețuiesc. Ai senzația că nu ești în stare să uiți, ba chiar că este greșit să-ți vezi de viața ta. Și dacă-ți pierzi credința-n noi, cei morți,/ Nu vom dormi, deși acuma macii cresc/ Pe câmpurile Flandrei...

Am tras-o ceva mai aproape, iar ea se cuibări lângă mine, ca o făptură firavă, rănită.

În ultima clipă, am șoptit:

– De ce, Hilary? De ce tocmai acum?

– Diversitate genetică, rosti ea, cu răsuflarea din ce în ce mai sacadată. Diversitate genetică...

În curând, am călătorit împreună - nu la hotarele timpului, ci către limitele umanității noastre, acolo lângă țărmul acelei mări de început de lume.

Când m-am sculat era încă întuneric, iar Hilary plecase.

Am ajuns la vechea noastră tabără în plină zi. Când am intrat, Nebogipfel de-abia îmi aruncă o privire prin masca lui îngustă; în mod limpede, era la fel de puțin surprins de decizia mea ca și Hilary.

Cronomobilul său fusese terminat. Era un cadru paralelipipedic, cu baza cam de cinci picioare pătrate, în jurul căruia am remarcat fragmente dintr-un metal nefamiliar: bucăți, am presupus eu, din aparatul german recuperat de Morloc. Mai existau o bancă, cioplită la repezeală din lemn de dipterocarp, și un mic pupitru de comandă - o chestie rudimentară cu manete și butoane -, care conținea comutatorul albastru salvat de Nebogipfel de la primul nostru cronomobil.

– Am niște haine pentru tine, spuse Morlocul. Ridică în aer niște ghete, o cămașă de tercot și o pereche de pantaloni - toate în stare acceptabilă. Mă îndoiesc că acum coloniștii le vor duce lipsa.

– Mulțumesc.

Până atunci purtasem niște pantaloni scurți, făcuți din piele de animal; m-am îmbrăcat rapid.

– Încotro vrei să mergem?

Eu am ridicat din umeri.

– Acasă. În 1891.

Nebogipfel se strâmbă.

– S-a pierdut în Multiplicitate.

– Știu, am zis, după care am urcat pe cadru. Hai să călătorim oricum în viitor și să vedem ce găsim.

Am aruncat o ultimă privire spre Marea Paleocenului. M-am gândit la Stubbins, la Diatrymele domesticate și la lumina ce se ridica dimineața din mare. Eram conștient că aici ajunsesem aproape de fericire, ajunsesem la o mulțumire care mă ocolise întreaga viața. Dar Hilary avea dreptate: nu era suficient.

Tot mă mai stăpânea acel nețărmurit dor de acasă; înlăuntrul meu simțeam chemarea Fluviului Timpului, la fel de puternică precum instinctul ce îl face pe somon să se întoarcă în zonele sale de împerechere. Însă știam, după cum spusese și Nebogipfel, că acel 1891 al meu, lumea aceea tihnită din Richmond Hill, se pierduse în Multiplicitatea fracturată.

Ei bine, dacă nu eram în stare să mă întorc acasă, aveam să continui: aveam să urmez acest drum al Schimbării, până ce nu va mai putea să mă ducă mai departe!

Nebogipfel se uită la mine.

– Ești pregătit?

M-am gândit la Hilary. Însă nu sunt o persoană făcută pentru despărțiri.

– Sunt pregătit.

Nebogipfel se sui țeapăn în cadru, având grijă de piciorul său beteag. Fără multă ceremonie, se întinse spre panoul de comandă și închise comutatorul albastru.

19

LUMINI ÎN VĂZDUH

Am izbutit să mai zăresc imaginea a doi oameni - un bărbat și o femeie, amândoi dezbrăcați - care păreau să gonească pe plajă. O umbră căzu pe vehicul pentru scurt timp, provocată, poate, de vreunul dintre imensele animale ale acestei epoci, însă destul de repede am ajuns să ne deplasăm cu o prea mare viteză pentru ca asemenea detalii să mai fie observabile, și ne-am prăbușit în tumultul fără culoare al călătoriei în timp.

Soarele greoi al Paleocenului sălta pe deasupra mării și mi-am închipuit cum, din punctul de vedere al tranziției noastre temporale, Pământul se învârtea pe axa lui ca un titirez și se rotea ca o rachetă în jurul astrului său. Luna era și ea vizibilă ca un disc zburător, adumbrită de licărul fazelor sale. În curând, drumul cotidian al Soarelui se contopi într-o panglică de lumină argintie, ce oscila între limitele echinocțiilor, iar ziua și noaptea se amestecară în uniforma strălucire albastră-cenușie pe care am descris-o mai înainte.

Dipterocarp-ii pădurii tremurară, înălțându-se și murind, înlăturați de creșterea viguroasă a plantelor mai tinere, însă scena din jurul nostru - codrii, marea netezită de trecerea noastră prin timp până la aspectul unei câmpii de sticlă - rămase statică în ansamblul ei, și m-am întrebat dacă nu cumva, în pofida tuturor eforturilor mele și ale lui Nebogipfel, oamenii capotaseră, în cele din urmă, în lupta lor pentru supraviețuire, aici în Paleocen.

Apoi - de-a dreptul fără vreun avertisment -, pădurea se ofili și dispăru. Parcă covorul de verdeață ar fi fost jupuit de pe sol. Însă pământul nu rămase deloc gol; de îndată ce pădurea a fost îndepărtată, un melanj de crâmpoie cafenii și cenușii edificiile unei Prime Londre extinse - năpădi ținutul. Clădirile curgeau peste dealurile dezgolite și dincolo de noi, către mare, pentru a înmuguri în docuri și porturi. Construcțiile, luate fiecare în parte, tremurau și piereau, aproape prea rapid pentru a le putea urmări, deși una sau două persistară suficient de mult - bănuiesc că vreo câteva secole -, devenind aproape opace, aidoma unor schițe grosolane. Marea își pierdu nuanța albastră și se transformă într-o peliculă de un gri urât, cu talazurile și mările transformate în ceață de trecerea noastră; aparent, văzduhul căpătă o tentă maronie, ca pâcla Londrei anului

1890, ce dădu peisajului o strălucire murdară, ca de crepuscul, iar aerul din jurul nostru părea mai cald.

Era uluitor că pe măsură ce secolele se scurgeau, indiferent de soarta uneia sau alteia dintre clădiri, liniile generale ale orașului dăinuiau. Puteam să zăresc cum panglica râului central - proto-Tamisa - și cicatricile principalelor drumuri rămâneau, în esență, neschimbate de timp; era o magnifică demonstrație în legătură cu modul în care geomorfia - forma peisajului - domina geografia umană.

– E limpede că acei coloniști ai noștri au supraviețuit, i-am spus lui Nebogipfel. Au devenit o rasă de Oameni Noi și își modifică lumea.

– Da, rosti el și își potrivi masca de piele. Însă adu-ți aminte că ne deplasăm cu câteva secole pe secundă. Ne găsim în mijlocul unui oraș care de-acum a rezistat câteva mii de ani. Mă îndoiesc că a mai rămas ceva din Prima Londră, la întemeierea căreia am fost noi martori.

M-am uitat atent în jur, copleșit de curiozitate. Micuțul meu grup de exilați era, pesemne, atât de îndepărtat de acești Oameni Noi așa cum fuseseră, să zicem, sumerienii de anul 1891. Oare mai rămăsese vreo amintire, în toată această civilizație extinsă și agitată, cu privire la fragilele origini ale speciei umane în această epocă străveche?

Mi-am dat seama de o schimbare pe cer: un licăr ciudat, verzui, al luminii. Am înțeles repede că era Luna, care încă orbita în jurul Pământului, crescând și descrescând în străvechiul ei ciclu, prea iute ca eu să fiu în stare să o urmăresc, însă chipul acelui companion răbdător era acum pătat cu verde și albastru - culorile Pământului și ale vieții.

O Lună populată, asemenea Pământului! În mod limpede, această Nouă Umanitate călătorise până la lumea-soră în Mașini Spațiale, o transformase și o colonizase. Poate că evoluaseră într-o rasă de seleniți, la fel de înalți și de fusiformi ca Morlocii din gravitația scăzută, pe care îi întâlnisem în anul 657208! Firește că n-am putut să deslușesc nici un detaliu, deoarece orbita mensuală a Lunii o făcea să se învâртеască aidoma unei sfârleze pe bolta mea accelerată; iar din această cauză mă cuprinseseră regretele, căci tare mi-ar fi plăcut să am un telescop și să pot cerceta talazurile noilor mări ce se spărgeau de craterele adânci primordiale, și codrii care se întindeau deasupra colbului enormelor depresiuni. Oare cum ar fi fost să stai pe câmpiile stâncoase, să te fi eliberat din chingile Mamei Terra? Fiecare pas în acea gravitație redusă te-ar fi făcut să zbori prin aerul rece și rarefiat, cu Soarele crâncen și imobil deasupra capului; era ca un tărâm de vis, am crezut eu, cu toată strălucirea și cu plantele ce semănau mai puțin cu flora pământească decât lucrurile pe care mi le închipuiam printre rocile de pe fundul mării...

Ei bine, era o priveriște la care nu aveam niciodată să fiu martor. Cu un efort, mi-am luat gândul de la Lună și mi-am concentrat atenția

asupra situației noastre.

Acum am văzut o mișcare pe cerul vestic, puțin deasupra orizontului: niște licurici pâlpâiau, prinzând viață, săltau prin văzduh și se așezau pe boltă, ca să rămână acolo milenii îndelungi, înainte de a se stinge și de a fi înlocuiți cu alții. În curând ajunse să fie mare aglomerație de scânteii, care se uniră într-un soi de punte ce cuprindea firmamentul dintr-o zare în cealaltă; la apogeu, am numărat câteva zeci de lumini în acest oraș din văzduhuri.

I-am arătat asta lui Nebogipfel.

– Sunt stele?

– Nu, rosti el, pe un ton neutru. Pământul încă se rotește, iar adevăratele stele trebuie că sunt prea slabe pentru a fi vizibile. Luminile pe care le vedem sunt suspendate în poziție fixă deasupra Pământului...

– Atunci ce sunt? Luni artificiale?

– Poate. Este sigur că au fost amplasate în acel loc prin acțiunea oamenilor. Obiectele par să fie artificiale, construite din materiale lansate de pe Pământ, sau de pe Lună, a cărei atracție gravitațională este mult mai redusă. Sau e posibil să fie corpuri naturale remorcate până acolo, pe o orbită în jurul planetei, cu ajutorul rachetelor: comete sau asteroizi captivi, poate.

M-am uitat atent la acele lumini înghesuite, la fel de copleșit de uluire ca un locuitor al cavernelor care s-ar fi holbat la strălucirea unei comete trecându-i pe deasupra capului ignorant, plecat pe spate!

– Care ar fi rostul unor asemenea stații în spațiu?

Un astfel de satelit este ca un turn, instalat deasupra Pământului, înalt de douăzeci de mii de mile...

Eu am făcut o grimasă.

– Ce privești pe cîste! Poți să stai înăuntru și să urmărești evoluția vremii deasupra unei emisfere.

– Sau stația poate servi pentru transmiterea mesajelor telegrafice de pe un continent pe altul. Ori, mai radical, este posibil să ne închipuim transferul industriilor grele - construcția de utilaje mari sau generarea de energie, poate - în siguranța relativă a unei orbite terestre înalte. El își desfăcu brațele. Observi și tu degradarea aerului și a apei din jurul nostru. Pământul are o capacitate limitată de a absorbi deșeurile industriei umane și, dacă se ajunge un nivel suficient de dezvoltare, planeta poate chiar să fie făcută imposibil de locuit. Pe orbită însă, plafoanele de creștere sunt practic infinite: gândește-te la Sfera realizată de propria mea specie.

Temperatura continuă să sporească, în vreme ce aerul deveni și mai viciat. Cronomobilul improvizat al lui Nebogipfel era funcțional, însă prost echilibrat, și se clătina, și se hurduca; simțindu-mă jalnic, m-am agățat de banca mea, căci combinația de zăpușeală, hâțănare și

obișnuitul vertij indus de călătoria în timp îmi provoca o cumplită senzație de greață.

20

ORAȘUL ORBITAL

Evoluția Orașului Orbital de la Ecuator continuă. Dispunerea haotică a luminilor artificiale capătă mult mai multă ordine, am remarcat eu. În momentul acela se vedea o bandă de șapte sau opt stații, toate uluitor de strălucitoare, poziționate la intervale regulate în jurul globului; mi-am închipuit că alte asemenea stații erau, probabil, amplasate sub orizont, continuându-și marșul cadențat deasupra brâului planetei.

Acum, o serie de fire de lumină, fine și delicate, coborâra domol de la stațiile lucitoare, atingând Pământul ca niște degete sfielnice. Mișcarea era constantă și suficient de lentă ca s-o putem urmări. Mi-am dat seama că urmăream niște uluitoare proiecte tehnologice - ce se întindeau pe mii de mile de spațiu și durau milenii în șir - și am fost uimit de dăruirea și priceperea Oamenilor Noi.

La câteva secunde după aceasta, firele cele mai avansate coborâseră în ceața întunecată a orizontului. Apoi, unul dintre ele dispăru, iar stația de care fusese ancorat se stinse ca o flăcăruie în vânt. Era clar că firul se prăbușise, sau se rupsesse, iar punctul său de susținere fusese distrus. Am urmărit imaginile pale, fără sunet, întrebându-mă ce imens dezastru - și cât de mulți morți - reprezentau! După câteva clipe, totuși, o stație nouă apăru în poziția vacantă de pe roata ecuatorială, și un fir proaspăt se extinse.

– Nu știu dacă să-mi cred ochilor, i-am zis Morlocului. Am impresia că agață de Pământ acele cabluri din spațiu!

– Asta îmi închipui că se întâmplă, replică Nebogipfel. Asistăm la realizarea unui Lift Spațial - o legătură stabilă între suprafața planetei și stațiile de pe orbită.

Am rânjit la acest gând.

– Un Lift Spațial! Tare mi-aș dori să merg cu un asemenea dispozitiv: să mă ridic prin nori, în grandoarea mută a spațiului, dar, dacă liftul ar avea pereți de sticlă, n-ar fi o călătorie potrivită pentru cei cu rău de înălțime,

– Într-adevăr, n-ar fi.

Acum am remarcat o serie de cabluri de lumină extinzându-se între stațiile geosincrone. În curând, punctele strălucitoare erau conectate, iar firele se îngroșară, dând naștere unei benzi orbitoare, la fel de lată și de scânteietoare precum stațiile însele. Iarăși - deși n-

aveam deloc chef de a scurta călătoria noastră în timp - am vrut să pot vedea ceva mai mult din acest imens oraș din văzduh, ce înconjura planeta.

Totuși, evoluția Pământului în aceeași perioadă era departe de a fi spectaculoasă. Într-adevăr, aveam impresia că Prima Londră devenise statică, poate abandonată. Unele dintre clădiri ajunseseră atât de vechi, încât păreau aproape solide, deși erau întunecate, gheboșate și urâte, în vreme ce altele cădeau în ruină fără a mai fi înlocuite. (Am observat acest proces prin apariția unor goluri, cu o bruschete extremă, în complexa linie a orizontului.) Mi se păru că aerul devenea și mai stătut, iar marea răbdătoare căpăta un cenușiu tot mai mohorât, și m-am întrebat dacă nu cumva ponositul Pământ fusese părăsit, în cele din urmă, sau în favoarea stelelor, sau, poate, pentru niște paradisuri subterane mai agreabile.

Am discutat aceste ipoteze cu Morlocul.

– Posibil, spuse el. Însă trebuie să recunoști că a trecut deja mai mult de un milion de ani de la întemeierea coloniei originare de către Hilary Bond și semenii ei. Între tine și Oamenii Noi din această epocă există un interval evolutiv mai mare decât între noi doi. Așa că nu putem să facem nimic altceva decât să ne dăm cu presupusul despre modul de viață al raselor care mai subzistă aici, despre motivele lor - chiar și despre alcătuirea lor biologică.

– Da, am șoptit eu. Și totuși...

– Da?

– Și totuși Soarele încă strălucește. Așadar, povestea acestor Oameni Noi s-a desprins de a voastră. Chiar dacă e clar că posedă Mașini Spațialele; n-au avut dorința de a învâli Soarele, cum ați făcut voi, Morlocii.

– Este limpede că nu! Își ridică mâna lividă către ceruri. De fapt, aspirațiile lor par și mai ambițioase.

M-am întors ca să mă uit spre ceea ce arăta. Încă o dată, am remarcat eu, acel măreț Oraș Orbital trecea prin alte prefaceri. Acum, niște enorme cochilii - neregulate și, în mod evident, având diametre de mii de mile - erau strânse în jurul strălucitoarei metropole lineare, aidoma boabelor pe un ciorchine. Iar de îndată ce o cochilie era finalizată, se îndepărta de Pământ, înflorea cu o vâlvătaie ce ilumina solul și dispărea. Din punctul nostru de vedere, dezvoltarea unui asemenea artefact de la forma embrionară până la parcursul de plecare ținea o secundă sau mai puțin; însă fiecare doză de strălucire orbitoare trebuie că, am socotit eu, scâlda Pământul decenii în șir.

Era o panoramă impresionantă și continuă astfel ceva vreme - câteva mii de ani, după estimările mele.

Cochiliile erau, de bună-seamă, niște imense nave în spațiu.

– Așadar, i-am spus Morlocului, oamenii călătoresc de pe Pământ

în acele imense iahturi spațiale, însă care este destinația, după părerea ta? Planetele? Marte, sau Jupiter, sau...?

Nebogipfel stătea cu chipul său mascat îndreptat către văzduh și cu mâinile în poală, iar luminile provenite de la nave îi jucau pe părul de pe față.

– Pentru a străbate astfel de distanțe infime, nu-i nevoie de asemenea energii impresionante cum sunt cele pe care le-am văzut aici. Cu un motor ca acesta... Cred că orgoliul Oamenilor Noi este mai mare. Cred că abandonează sistemul solar, așa cum se pare că au abandonat și Pământul.

Covârșit de uimire, m-am uitat la navele ce plecau.

– Ce neam remarcabil trebuie să fie acești Oameni Noi! Prietene, nu vreau să vă jignesc pe voi, Morlocii, dar ce deosebire de abordare, de ambiție! Adică, o Sferă în jurul Soarelui este un lucru, dar să-ți îndrepti copiii către stele...

– Este adevărat că ambiția noastră se limita la gospodărirea chibzuită a unui singur astru - și a existat o logică pentru asta, căci prin astfel de mijloace se obține mai mult spațiu de locuit decât printr-o mie, printr-un milion de excursii interplanetare.

– Oh, așa o fi, am zis eu, însă nu-i nici pe departe atât de spectaculos, nu?

El își potrivi masca soioasă și se uită în jur la Pământul ruinat.

– Poate că nu. Însă chivernisirea unei resurse finite - până și a acestei planete - pare să fie o competență necunoscută Oamenilor Noi.

Am observat că avea dreptate. Chiar pe măsură ce focurile astronavelor se oglindeau în mare, rămășițele Primei Londre continuau să decadă - ruinele ce se sfărâmau păreau să bolborosească, de parcă s-ar fi topit -, marea se făcea tot mai gri, iar aerul încă și mai viciat. Acum, căldura era intensă, și mi-am tras cămașa de pe piept, unde se lipise.

Nebogipfel se agită pe banca sa și se uită în jur îngrijorat.

– Cred că, dacă e să se întâmple, va veni repede...

– Ce să se întâmple?

El nu-mi răspunse. Zăpușeala era mai chinuitoare decât îmi aminteam că suferisem vreodată în junglele Paleocenului. Ruinele orașului, risipite pe dealuri de glod cafeniu, părură să scânteieze, devenind ireale...

Iar apoi - cu o strălucire atât de intensă, încât puse în umbră Soarele -, Orașul izbucni în flăcări!

Pojarul mistuitor ne înghiți, pentru o infinitezimală fracțiune de secundă. O nouă dogoare - de-a dreptul insuportabilă - pulsa pe deasupra cronomobilului, iar eu am izbucnit în țipete. Dar, slavă Domnului, căldura se disipa de îndată ce incendierea orașului luă sfârșit.

În acea clipită de foc, străvechiul oraș pierise. Prima Londră fusese rasă de pe fața Pământului, lăsând în urmă numai câteva mormane de cenușă și de cărămidă topită, iar din loc în loc se mai vedeau ruinele câte unei fundații. După scurt timp, procesele agitate ale vieții puseră din nou stăpânire pe solul gol - un covor lenș de verdeață alunecă peste dealuri și pe câmpie, iar arborii pitici tremură prin ciclurile lor la malul mării, însă acest nou talaz viu avansă lent și păru sortit unei existențe chircite, fiindcă o păclă cenușiu-sidefie plutea pe deasupra tuturor lucrurilor, acoperind lumina răbdătoare a Orașului Orbital.

– Așadar, Prima Londră a fost nimicită, am rostit eu uluit. Crezi că a avut loc un război? Acel foc trebuie că a durat decenii întregi, până când nu a mai rămas nimic de mistuit.

N-a fost război, spuse Nebogipfel. Însă s-a produs, într-adevăr, o catastrofă provocată de om, cred.

Acum, am remarcat cel mai straniu lucru. Noi copaci, rari, prinseră să moară, însă nu ofilindu-se în fața privirii mele accelerate aidoma dipterocarp-ilor, pe care îi văzusem mai devreme, ci izbucniră în flăcări - arseră ca niște enorme bețe de chibrit iar apoi dispărură, cu toții într-o clipă. Am observat, totodată, cum un cumplit pârjol se întindea pe deasupra ierbii și a tufelor, o negreală ce persistă prin anotimpuri, până când nu mai rămase vegetație care să crească, iar solul ajunsese pustiu și întunecat.

Deasupra, norii gri-sidefii deveniră și mai groși, iar panglica solară și cea lunară au fost ascunse.

– Cred că norii aceia de sus sunt de cenușă, i-am zis lui Nebogipfel. Parcă întregul Pământ ar lua foc... Nebogipfel, ce se întâmplă?

– Este lucrul de care m-am temut, răspunse el. Prietenii tăi risipitori, acești Oameni Noi...

– Da?

– În curiozitatea și nesăbuința lor, au distrus echilibrul întreținător de viață al climatului planetei.

Am început să tremur, căci se făcuse mai rece: era ca și cum căldura s-ar fi scurs din lume printr-un canal intangibil. La început am primit trecerea de la arșița cumplită cu ușurare, însă curând frigul deveni supărător.

– Treceam printr-o fază cu oxigen în exces, la o presiune mai mare

la nivelul mării, spuse Nebogipfel. Clădirile, plantele și ierburile - până și lemnul umed - se vor aprinde spontan, în atare condiții. Dar nu va dura mult. Este o tranziție către un nou echilibru... Este o stare de instabilitate.

Temperatura scăzu acum vertiginos - regiunea căpătă un aer geros de noiembrie -, iar eu mi-am strâns cămașa de junglă mai bine pe trup. Am zărit fugar ceva alb licărind - erau acoperirea și descoperirea sezonală a terenului cu neaua și gheața iernii -, apoi gheața și zăpada continue puseră stăpânire pe sol, fără a mai ține seama de anotimpuri, o suprafață dură de culoare alb-cenușie ce dădea impresia de permanență.

Pământul era transformat. Către Vest, Nord și Sud, contururile uscatului erau ascunse de acel strat de gheață și omăt. La Est, vechea noastră Mare a Paleocenului se retrase câteva mile; puteam să observ gheața pe plajă, la țărmul ei, iar în depărtare, către Nord, o sclipire de un alb constant, ce ducea cu gândul la aisberguri. Văzduhul era senin și puteam iarăși să văd Soarele și Luna cea verde arcuindu-se pe boltă, însă acum aerul era impregnat cu acea luminozitate gri-sidefie care este asociată cu toiu iernii, chiar înaintea unei ninsori.

Nebogipfel se făcuse ghem, cu mâinile la subsuoară și picioarele sub el. Când i-am atins umărul, pielea sa rece era ghețoasă la pipăit, de parcă esența lui s-ar fi retras în miezul cel mai cald al trupului. Părul de pe față și piept i se strânsese, în felul penelor unei păsări. Suferința sa mă făcu să simt o săgeată de vină, căci, așa cum poate am consemnat, consideram rănilor lui Nebogipfel drept responsabilitatea mea, fie directă, fie indirectă.

- Haide, Nebogipfel. Am mai trecut prin aceste perioade glaciare și înainte - a fost de departe mai rău decât acum - și am supraviețuit. Străbatem câte un mileniu la fiecare câteva secunde. În mod sigur o să trecem de asta și o să revenim la lumină soarelui, destul de curând.

- Nu pricepi, șuieră el

- Ce anume?

- Nu este o simplă Eră a Gheții. Nu înțelegi? Aceasta este calitativ diferită... starea de instabilitate...

Ochii i se închiseră din nou!

- Ce vrei să spui? Gerul ăsta o să dureze mai mult decât cele dinainte? O sută de mii, o jumătate de milion de ani? Cât de mult?

El însă nu răspunse.

Mi-am strâns brațele în jurul trunchiului și am încercat să-mi păstrez căldura. Ghearele iernii pătrunseră tot mai adânc în pielea Pământului, iar grosimea gheții crescuse, secol după secol, precum o maree ce urca lent. Văzduhul de deasupra noastră părea să se limpezească - lumina bandei solare era strălucitoare și crâncenă, deși aparent fără căldură - și am bănuit că pagubele provocate aceluia strat

subțire de gaze dătătoare de viață se remediau, încetul cu încetul, acum că omul nu mai constituia o forță pe Pământ. Acel Oraș Orbital încă atârna, scânteietor și inaccesibil, pe cerul de deasupra uscatului înghețat, însă pe Pământ nu se zărea nici urmă de viață, și cu atât mai puțin de umanitate.

După un asemenea milion de ani, am început să bănuiesc adevărul!

– Nebogipfel, am rostit eu. Nu se va sfârși niciodată această Eră a Gheții. Nu-i așa?

El își întorse capul și îngână ceva.

– Ce? Mi-am apropiat urechea de gura lui. Ce-ai spus?

Ochii săi erau închiși, iar el insensibil.

L-am apucat pe Nebogipfel și l-am ridicat de pe bancă. L-am pus pe podeaua de lemn a cronomobilului, apoi m-am așezat lângă el, lipindu-mi corpul de-al său. Era cam incomod: la pieptul meu, Morlocul parcă era o halcă de carne de la măcelărie, făcându-mă să-mi fie și mai frig, și a trebuit să-mi înfrâng scârba remanentă față de rasa Morlocilor. Însă am îndurat totul, deoarece nădăjduiam că trupul meu cald avea să-l țină în viață un pic mai mult. Am vorbit cu el, și i-am frecat umerii și brațele; am continuat așa până când se trezi, întrucât socoteam că - dacă îl lăsăm să rămână inconștient - era posibil să alunece, fără să știe, în tărâmul Morții.

– Vorbește-mi despre această stare de instabilitate climatică a ta, am zis.

El își răsuci capul și mormăi:

– La ce bun? Amicii tăi, Oamenii Noi, ne-au omorât...

– Ideea este că aş prefera să cunosc ce îmi provoacă moartea.

După destul de multe astfel de insistențe, Nebogipfel cedă.

Îmi arată că atmosfera Pământului reprezenta un sistem dinamic. Atmosfera avea numai două Stări stabile naturale, spunea Nebogipfel, și nici una dintre acestea nu putea întreține viața; iar aerul cădea într-una dintre aceste extreme, la depărtare de banda îngustă a condițiilor tolerabile pentru viață, dacă era deranjat prea mult

– Dar nu pricep. Dacă este un amestec atât de instabil, cum dai de înțeleș, cum se face că aerul a izbutit să ne susțină atât de multe milioane de ani?

El îmi zise că evoluția atmosferei fusese dramatic modificată de însăși acțiunea vieții.

– Există un echilibru - al gazelor atmosferice, al temperaturii și al presiunii - care este propice vieții. Astfel, viața lucrează - în enorme cicluri inconștiente, fiecare dintre ele implicând miliarde de organisme ce trudesec orbește - să mențină acest echilibru. Însă acest echilibru este prin natura sa instabil. Înțelegi? Seamănă cu un creion așezat în vârf: un astfel de lucru este foarte probabil să se prăbușească,

la cea mai mică turbulență. El își întoarse capul. Noi am învățat că voi v-ați amestecat în ciclurile vieții, punându-le în pericol - noi, Morlocii. Noi am învățat că, dacă alegi să deturnez diferite mecanisme prin care se menține stabilitatea atmosferică, atunci ele trebuie refăcute sau înlocuite. Mare păcat, spuse el pe un ton profund, că acești Oameni Noi - acești eroi stelari ai tăi - nu au asimilat niște simple lecții similare!

– Vorbește-mi despre cele două stări de stabilitate, Morlocule, căci am impresia că vom vizita una sau alta dintre ele!

În prima dintre stările stabile ucigătoare, îmi spuse Nebogipfel, scoarța Pământului avea să fie pârjolită: atmosfera putea deveni la fel de opacă precum norii de deasupra lui Venus, captând căldura solară. Asemenea nori, groși de câteva mile, urmau să blocheze cea mai mare parte din lumina Soarelui, lăsând numai o strălucire roșiatică, slabă; de la suprafață, Soarele nu se mai putea observa, nici planetele sau stelele. Fulgerele aveau să brăzdeze încontinuu atmosfera întunecoasă, iar solul avea să mocnească, mistuit de orice urmă de viață.

– Așa o fi, am rostit eu, încercând să-mi suprim fiorii, dar, în comparație cu gerul ăsta crâncen, seamănă cu o agreabilă stațiune de vacanță... Iar cea de-a doua dintre stările tale stabile?

– Albul Pământ.

Închise ochii și nu îmi mai adresă nici o vorbă.

22

ABANDON ȘI SOSIRE

Nu știu cât timp am zăcut acolo, chirciți la baza aceluia cronomobil, ținând cu dinții de ultimele fărâme de căldură corporală. Mi-am închipuit că reprezentam singurele scântei de viață rămase pe planetă - cu excepția, poate, vreunor licheni rezistenți, agățați de un pintene de rocă înghețată.

L-am înghiontit pe Nebogipfel și am continuat să vorbesc cu el.

– Lasă-mă să dorm, îngăimă el.

– Nu, am replicat eu, cât de vioi am putut. Morlocii nu dorm.

– Eu, da. Am stat prea mult în preajma oamenilor.

– Dacă dormi, o să mori... Nebogipfel. Cred că ar fi bine să oprim vehiculul.

El rămase tăcut o vreme.

– De ce?

– Trebuie să revenim în Paleocen. Pământul este mort - ferecat în strânsoarea acestei ierni blestemată așa că trebuie să ne întoarcem spre un trecut mai convenabil.

– E o idee excelentă - tuși el în afara amănuntului că este imposibilă. N-am dispus de mijloacele de a realiza niște comenzi complexe pentru această mașină.

– Ce spui?

– Cronomobilul este esențialmente balistic. Am fost în stare să-l ațintesc către viitor sau trecut, și peste o durată specificată - vom fi transportați în anul 1891 al acestei Istории, sau cam pe-acolo - însă apoi, după ochire și lansare, nu am nici o posibilitate de control asupra traiectoriei. Pricepi? Vehiculul urmează un parcurs prin timp determinat de parametrii inițiali și de tăria Plattneritei germane. Ne vom opri în 1891 - un 1891 înghețat -, și nu înainte...

Mi-am dat seama că nu mai tremuram, dar nu pentru că m-aș fi simțit mai bine, ci din cauză, am înțeles eu, că propria mea tărie începea să se apropie, în cele din urmă, de capătul puterilor.

Dar poate că nici așa nu eram pierduți, am speculat eu nebunește: dacă planeta nu fusese abandonată - dacă oamenii aveau să reclădească Pământul -, poate că încă era posibil să dăm peste un climat în care să fim capabili să trăim.

– Iar omul? Cum rămâne cu omul? l-am forțat pe Nebogipfel.

El mormăi, iar pleoapele ochilor i se ridicară.

– Oare cum putea Umanitatea să supraviețuiască? În mod sigur, omul a părăsit planeta, altminteri a dispărut cu desăvârșire...

– A părăsit Pământul? am protestat eu. De ce, nici măcar voi Morlocii, cu Sfera voastră din jurul Soarelui, n-ați mers chiar atât de departe!

M-am retras de lângă el și m-am proptit în coate astfel încât să pot vedea în exteriorul cronomobilului, către Sud. Căci dintr-acolo - acum eram sigur de asta -, din direcția Orașului Orbital, avea să vină vreo speranță pentru noi.

Însă ceea ce am remarcat mă umplu de oroare adâncă.

Acea roată din jurul Pământului rămăsese la locul ei, iar legăturile dinte stațiile sclipitoare erau mai strălucitoare ca oricând - însă acum am văzut că firele ce coborau, care ancoraseră Orașul de planetă, dispăruseră. Pe când eu eram ocupat cu Morlocul, locuitorii orbitali își demontaseră Lifturile, abandonând în acest fel cordoanele ombilicale spre Mama Terra.

În timp ce continuam să observ, o lumină intensă străluci de la câteva stații. Acea luocare scânteie pe întinderile de gheață ale Pământului, ca și cum ar fi provenit de la o coroniță de sori miniaturali. Inelul de metal lunecă din poziția sa, de deasupra Ecuatorului. La început, această migrație se desfășură lent, dar apoi Orașul păru să se învâртеască pe axa lui - arzând ca focul, precum o morișcă -, până ce ajunse să se miște atât de rapid, încât nu mai eram în stare să deslușesc stațiile.

După aceea, dispăru, îndepărtându-se de Pământ și devenind invizibil.

Simbolismul acestui grandios abandon era uluitor și, fără văpaia marilor motoare, câmpiile înghețate ale Pământului pustiu părură și mai geroase, și mai cenușii decât înainte.

M-am așezat iarăși în vehicul.

– E adevărat, i-am spus lui Nebogipfel.

– Ce-i ?

– Pământul este părăsit - Orașul Orbital s-a desprins și a dispărut. Povestea planetei s-a terminat, Nebogipfel, și, o dată cu ea, mă tem eu, și povestea noastră!

Nebogipfel căzu în nesimțire, în ciuda tuturor strădaniilor mele de a-l trezi, iar după un timp, nu am mai avut forța de a continua. M-am cuibărit lângă Morloc, încercând să-i apăr trupul rece și jilav de gerul năprasnic, mă tem că fără mult succes. Știam că, dată fiind viteza noastră de deplasare prin timp, călătoria trebuia să dureze nu mai mult de treizeci de ore în total - însă dacă Plattnerita germană, sau construcția improvizată a lui Nebogipfel erau degradate? Exista posibilitatea să rămân captiv și să îngheț lent în această Dimensiune diluată pentru vecie, ori să fiu aruncat, în orice clipă, pe eterna Gheață.

Cred că am adormit, sau am leșinat.

Am avut impresia că zăresc un Observator - acel cap enorm - plutind în fața ochilor mei, iar dincolo de trupul său fără membre am reușit să văd acel evaziv câmp de stele, cu o tentă verzuie. Am încercat să mă întind către aștri, căci păreau atât de strălucitori și de calzi, însă n-am izbutit să mă mișc - poate că am visat totul -, și după aceea Observatorul dispăru.

În cele din urmă, cu un hurducat și un icnet, puterea Plattneritei se epuiză, iar mașina se prăvăli din nou în Istorie.

Strălucirea sidefie a cerului se dizolvă, și lumina pală a Soarelui se stinse, ca și cum ar fi fost acționat un întrerupător. M-am cufundat în întuneric.

Ultimele rămășițe din căldura noastră Paleocenică se dispară în enorma căldare a văzduhului. Gheața și-a înfipt ghearele în carnea mea - am avut o senzație ca de arsură, n-am mai putut respira, ori din pricina gerului, ori a otrăvurilor din aer, nu știu - și am simțit o apăsare grea în piept, de parcă m-aș fi înecat.

Mi-am dat seama că nu aveam să-mi păstrez cunoștința mai mult de câteva secunde. Am decis că măcar trebuia să văd acest an 1891, atât de dramatic schimbat față de acela din propria mea lume, înainte de a muri. Mi-am pus brațele sub mine - de-acum nu mai puteam să-mi simt mâinile - și m-am împins în sus până ce am ajuns aproape în

capul oaselor.

Pământul era învăluit într-o lumină argintie, ca un clar de lună - ori așa am avut impresia la început. Cronomobilul se afla, aidoma unei jucării stricate, în mijlocul unei câmpii de gheață străveche. Era noapte și nu se zărea nici o stea - la început am crezut că era înnorat, probabil -, dar apoi am observat, în josul bolții, secera în creștere a Lunii și n-am putut să-mi explic absența astrilor; m-am întrebat dacă, cumva, ochii îmi fuseseră vătămați de frig. Acea lume-soră era încă verde, am remarcat eu, și m-am simțit încântat; poate că acolo oamenii încă mai trăiau. Cât de strălucitor era, pesemne, acest Pământ de gheață pe firmamentul tinerei lumi!

Într-un cotlon al creierului meu rebegit mi se indică să mă gândesc la sursa aceluia „clar de lună” argintiu, care se oglindea acum pe chiciura ce se depusese pe osatura cronomobilului.

Dacă Luna era încă plină de verdeață, atunci nu de la ea provenea fantomatica strălucire. Atunci, de unde?

Cu ultimele forțe, mi-am răsucit capul. Și acolo, pe cerul fără stele din fața mea, la depărtare, se afla un disc de lumină: un obiect scânteietor, aidoma unui voal, ce părea țesut din pânză de păianjen, de vreo zece ori mai mare decât o Lună plină.

Iar în spatele cronomobilului, stând calm pe câmpia de gheață...

N-am fost capabil să deslușesc limpede; m-am întrebat dacă nu cumva îmi pierdeam vederea cu adevărat. Era o formă piramidală, cam de înălțimea unui om, cu contururile încă încețoșate, ca și cum ar fi fost năpădite de o nesfârșită mișcare insectilă.

„Ești vie?” am vrut eu să-i spun acestei arătări pocite, însă gâtlejul îmi era blocat, glasul îmi îngheță și n-am reușit să pun nici o întrebare.

Bezna se închise în jurul meu, iar gerul încetă. În cele din urmă.

Cartea a doua
ALBUL PĂMÂNT

DETENȚIA

Am deschis ochii - ori mai degrabă am avut senzația că pleoapele îmi erau ridicate sau poate decupate. Vederea îmi era cețoasă, iar imaginea asupra lumii distorsionată; m-am întrebat dacă nu cumva globii mei oculari aveau pe deasupra o pojghiță de gheață - sau poate chiar înghețaseră complet. M-am uitat fix spre un punct ales la întâmplare de pe cerul întunecat și fără stele; la periferia câmpului vizual am zărit o urmă de verde - poate să fi fost Luna - însă nu am fost în stare să mă întorc pentru a constata mai bine.

Nu respiram. Acest lucru e ușor de consemnat, dar cât de dificil este să comunici ferocitatea sentimentului! M-am simțit ca și cum aș fi fost ridicat din trupul meu; nu mai percepeam nimic din procesele mecanice - freamțul răsuflării și al inimii, milioanele de furnicături minuscule ale mușchilor și membranelor - care constituie, absolut neobservate, epiderma vieților noastre omenești. Parcă întreaga mea faptură, plenitudinea identității mele, se comprimase în acea privire deschisă, ațintită.

Ar fi trebuit să fiu înfricoșat, mi-am spus; ar fi trebuit să mă lupt pentru altă răsuflare, de parcă m-aș fi înecat. Însă nu mă cuprinse o asemenea spaimă: mă simțeam somnoros, ca într-un vis, ca și cum aș fi fost anesteziat cu eter.

Acea lipsă a fricii, am impresia, mă convinse că eram mort.

Acum, o formă se lăsa peste mine, interpunându-mi-se între ochi și văzduhul pustiu. Era piramidală, în linii generale, cu muchiile neclare; semăna cu un munte, complet în umbră, ridicându-se amenințător deasupra mea.

Am recunoscut acea arătare, firește; era lucrul care stătuse în fața mea, în vreme ce ne aflasem în voia sorții pe Gheață. Acum, mașina - căci asta socoteam că trebuia să fie - coborî către mine. Se deplasa într-un mod bizar, curgător; dacă vă gândiți la modul în care firele de nisip dintr-o clepsidră își schimbă poziția într-o mișcare compusă, când aplecați dispozitivul, atunci vă veți face o idee despre acel efect. Am zărit, cu coada ochiului, cum marginea nedeslușită a carcasei mașinii îmi trece peste torace și peste abdomen. Apoi am simțit o serie de furnicături - niște împunsături minuscule - pe piept și pe pânțe.

Așadar, senzațiile îmi reveniseră - și cu bruschetea unui foc de pușcă! Am perceput un hârșăit moale pe pielea bustului, ca și cum hainele mi-ar fi fost tăiate și date la o parte. Iar acum, furnicăturile deveniră mai adânci; parcă niște antene mititele de insecte mi-ar fi pătruns sub piele, infestându-mă. Am simțit durere - un milion de înțepături mărunte, îngropându-mi-se în măruntaie.

Gata cu Moartea - gata cu Imaterialitatea! Și, o dată cu conștientizarea continuării existenței mele, se întoarse și Frica - instantaneu și într-un torent de reacții chimice furioase, care se declanșaseră înlăuntrul meu cu mare intensitate.

Acum, umbra copleșitoare a creaturii-munte, încețoșată și înspăimântătoare, mi se târî mai departe pe corp, în direcția capului. În curând aveam să fiu sufocat! Am vrut să urlu - însă n-am izbutit să-mi simt deloc gura, buzele și gâtul.

Niciodată, în toate călătoriile mele, nu am avut o asemenea senzație de neajutorare ca în acea clipă. Mă simțeam despicat, aidoma unei broaște pe o masă de disecție.

În acel ultim moment, mi-am dat seama că mi se mișca oarece pe mână. Puteam să percep un frig etiolat acolo, de parcă aș fi atins niște fire de păr: era palma lui Nebogipfel în mâna mea. M-am întrebat dacă stătea întins lângă mine, chiar și acum, în timpul oribilei vivisecții. Am încercat să-i strâng degetele, însă n-am fost în stare să-mi încordez un mușchi.

Iar acum, umbra piramidală îmi ajunse la chip, și crâmpeiul meu prietenos de cer a fost acoperit. Acele mi se îngropară în grumaz, în bărbie, în obraji și în frunte. Pe suprafața ochilor expuși am simțit niște furnicături - niște mâncărimi insuportabile. Jinduiam să mă uit în altă parte, să-mi închid ochți, dar nu am izbutit: era cea mai groaznică tortură pe care mi-o pot închipui!

Apoi, cu acel foc cumplit pătrunzându-mi până și în globii oculari, conștiința îmi lunecă nemiloasă din cleștii ființei.

Când m-am sculat din nou, recăpătarea simțurilor nu mai avu nici una dintre trăsăturile de coșmar al primei mele treziri. M-am ridicat spre suprafața lumii printr-un strat de vise însorite: am înotat printre viziuni fragmentare ale nisipului, pădurii și mării, am gustat iarăși din scoicile sărate și ațoase, și m-am tolănit împreună cu Hilary Bond în căldură și întunecime.

Apoi, încetul cu încetul, m-am deșteptat complet.

Eram întins pe o suprafață rigidă. Spinarea mea, care răspunse cu un junghi când am încercat să mă mișc, era destul de reală; la fel și picioarele rășchirate, brațele, degetele tremurânde, șuietul ca de motor al aerului prin nări și duduțul sângelui în vene. Am rămas culcat într-o beznă totală și desăvârșită, însă acel neînsemnat amănunt, care odinioară m-ar fi îngrozit, părea acum incidental, căci eram din nou viu, înconjurat de zgomotele mecanice ale propriului meu trup. Am simțit un acces de ușurare, pură și intensă, și am scos un chiuit de bucurie!

M-am ridicat în capul oaselor. Când mi-am pus mâinile pe podea, am descoperit niște particule zgrunțuroase, ca și cum un strat de nisip

ar fi fost așezat pe o suprafață mai rigidă. Deși purtam doar cămașa, pantalonii și ghetele, îmi era tare cald. Am rămas în bezna deplină, însă ecourile acelui strigăt nesăbuit îmi reveniră repede în urechi și am avut senzația că mă aflu într-un spațiu închis.

Mi-am plimbat privirea dintr-o direcție în cealaltă, căutând o ușă sau o fereastră, însă fără vreun rezultat. Cu toate acestea, am devenit conștient că un lucru îmi îngreuna capul - ceva îmi atârna de nas -, iar când am ridicat mâinile să investighez, am dat peste o pereche de ochelari grei ce-mi stăteau pe față, cu lentilele integrate în ramă.

Am pipăit acest dispozitiv nepractic, și încăperea a fost inundată de o lumină intensă.

La început am fost orbit și am strâns din pleoape. Mi-am smuls ochelarii și am descoperit că lumina dispăru, lăsându-mă iarăși cufundat în întuneric. Iar când mi i-am pus la loc, strălucirea reveni.

N-a trebuit să-mi solicit prea mult inteligența ca să-mi dau scama că bezna constituia realitatea și că lumina îmi era furnizată chiar de ochelari - pe care îi activasem într-un mod necorespunzător. Într-un fel, aceștia reprezentau echivalentul ochelarilor lui Nebogipfel, dar bietul Morloc îi pierduse în furtuna din Paleocen.

După ce ochii mi se obișnuiră cu lumina, m-am ridicat în picioare și m-am cercetat. Eram întreg și, se părea, nevătămat; pe mâini și pe brațe nu puteam să văd nici o urmă care să amintească de acțiunea acelei difuze creaturi piramidale pe pielea mea. Am remarcat o serie de semne albe, totuși, în materialul cămășii de tercot și al pantalonilor; când am trecut cu degetele peste ele, am descoperit niște tigheluri încrețite, de parcă asupra veșmintelor mele s-ar fi efectuat niște reparații impropii.

Mă găseam într-o încăpere cu lungimea de vreo douăsprezece picioare și cam tot atât de înaltă - era cea mai bizară cameră pe care o vizitasem în toate peregrinările mele prin timp de până acum. Ca să v-
o închipuiți, trebuie să începeți cu o odaie de hotel de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Însă încăperea nu fusese construită după modelul dreptunghiular, obișnuit în vremea mea; era, mai degrabă, un con rotunjit, ce aducea, întrucâtva, cu interiorul unui cort. Nu se vedeau nici o ușă și nici o mobilă de vreun fel. Podeaua fusese acoperită cu un strat uniform de nisip, unde am putut vedea niște adâncituri în locul în care dormisem.

Pe pereți se aflau un tapet cam fistichiu - o chestie purpurie, catifelată - și un fel de tocuri de ferestre, dotate cu draperii grele. Dar în acele tocuri nu erau geamuri, ci numai niște panouri acoperite cu același tapet catifelat.

În cameră nu exista nici o sursă de lumină, în schimb, o lucoare difuză și constantă impregna aerul, precum razele soarelui într-o zi noroasă. Cu toate acestea, mă încredințasem că iluminarea nu era ceva

fizic, ci un soi de efect produs, mai degrabă, de ochelarii mei. Tavanul de deasupra era ornamentat, decorat cu niște picturi extraordinare. Din loc în loc, am izbutit să disting în cascada barocă crâmpieie de forme umane, însă atât de amestecate și de distorsionate, încât era cu neputință să înțelegi întregul: nu era ceva grotesc, ci stângaci și confuz - ca și cum artistul ar fi avut măiestria lui Michelangelo și viziunea unui copil retardat. Elementele, îmi închipuiam eu, erau ale unei camere dintr-un hotel ieftin din zilele mele, dar metamorfozate în această geometrie ciudată, izvorâte parcă dintr-un vis!

M-am plimbat prin încăpere, și ghetele îmi scrâșniră pe nisipul aspru. N-am descoperit nici o deschizătură în pereți, nici cel mai mic semn de ușă. Într-o parte a odăii se găsea un cubicul, cu latura cam de trei picioare, făcut din porțelan alb. Când am pășit de pe nisip pe platforma de porțelan, aburul începu să șuiere, de-a dreptul pe neașteptate, din niște orificii practicate în pereți. M-am dat înapoi, uluit, și jeturile încetară; vaporii rămași îmi mângâiară chipul.

Am descoperit o serie de vase mici, așezate pe nisip. Erau cam cât palma de mari și puțin adânci, precum farfurioarele. Unele dintre vase conțineau apă, iar altele porții de mâncare: poame, nuci, bace și alte asemenea lucruri simple, însă nimic recognoscibil cu adevărat. Însetat fiind, am secăt două dintre recipientele cu apă. Mi-am dat seama că erau destul de incomode la utilizare; profilurile lor insuficient de adânci mă cam făceau să vărs conținutul pe bărbie, și se asemănau mai puțin cu cămile, mi-am zis eu, decât farfuriile ce se folosesc pentru a se da de băut unui câine ori unei pisici. Am ciugulit un pic din hrană; gustul fructelor era fad, dar acceptabil.

După aceasta, am rămas cu mâinile și buzele lipicioase, și m-am uitat după o chiuvetă sau niște facilități igienice. Firește, așa ceva nu exista, și am fost nevoit să mă spăl cu conținutul altuia dintre acele micuțe vase de apă și să-mi șterg fața cu un colț al cămășii.

Am cercetat ferestrele false și am sărit în sus, încercând să ating desenele stângace de pe tavan, dar fără vreun rezultat; suprafața zidurilor și a dușumelei era netedă precum coaja de ou, însă impenetrabilă. Am săpat în nisipul de pe podea și am descoperit că ajungea până la o adâncime de nouă inci sau un picior; sub el se găsea un mozaic alcătuit din fragmente viu colorate, oarecum într-un stil roman, dar, la fel ca și plafonul, mozaicul nu reprezenta un portret sau o scenă pe care să o pot recunoaște, ci, mai degrabă, o harababură trunchiată de desene.

Eram complet singur, iar de dincolo de pereți nu percepeam nici un sunet: nici un sunet în universul meu, de fapt, cu excepția freamătului propriei mele respirații și a bătăilor inimii - exact acele zgomote a căror revenire o întâmpinasem cu o asemenea vigoare, atât de recent!

După o perioadă, se făcură simțite anumite necesități umane. Am rezistat acestor presiuni cât am putut, dar, în cele din urmă, am fost silit să recurg la săparea unor gropi nu prea adânci în nisip, cu scopul de a mă ușura.

În timp ce stăteam deasupra primei gropi, am simțit cea mai cumplită jenă din viață. M-am întrebat ce părere or fi având oamenii stelari ai acestui îndepărtat an 1891 despre spectacolul pe care îl dădeam!

Când am obosit, m-am așezat în nisip, cu spatele lipit de peretele încăperii. La început mi-am păstrat ochelarii, însă am descoperit că lumina era prea puternică pentru a mă odihni, așa că mi i-am scos și i-am ținut înfășurați pe mână câtă vreme am dormit.

Astfel începu sejurul meu în acea colivie bizară. Pe măsură ce frica inițială îmi dispăru, o plictiseală neostoită puse lent stăpânire pe mine. Detenția îmi amintea de perioada petrecută în Cușca de Lumină a Morlocilor, iar de acolo scăpasem fără dorința de a mai repeta vreodată experiența. Am ajuns să consider că orice, până și intruziunea pericolului, ar fi fost preferabil rămânerii în această temniță monotună, fără nici cea mai mică deschidere. Exilul în Paleocen - la cincizeci de milioane de ani depărtare de cel mai apropiat ziar - mă vindecase de vechiul imbold de a citi, am impresia; totuși, din când în când, mă gândeam că aveam să o iau razna din pricina lipsei unei persoane cu care să discut.

Castroanele cu mâncare și apă se umpleau de fiecare dată când dormeam. N-am descoperit mecanismul prin care se producea acest lucru. N-am văzut dovada vreunor mașinării generatoare, cum erau cele ale Morlocilor, și nici n-am fost martor vreodată la umplerea din nou a unui vas de către cineva care să te ducă cu gândul la un servitor. O dată, ca experiment, m-am culcat cu un vas sub corp. Când m-am trezit, am simțit sub coaste o senzație de ud. Ridicându-mă, am găsit că bolul era din nou plin cu apă, ca printr-un miracol.

Am ajuns la concluzia ezitantă că, într-un fel anume, un dispozitiv subtil aflat chiar în boluri asambla conținutul - ori din substanța vaselor, ori din aer. M-am gândit - deși nu aveam deloc chef să cercetez acest aspect - că reziduurile mele îngropate fuseseră descompuse de aceleași mecanisme discrete. Era o perspectivă bizară și nu foarte ispititoare.

2

EXPERIMENTE ȘI REFLECȚII

După trei sau patru zile, am simțit nevoia de a mă spăla așa cum

se cuvenea. Dar, conform celor spuse, aici nu exista nimic care să aducă cu o instalație sanitară, iar eu nu mai eram mulțumit cu igiena pisicească pe care o puteam face folosindu-mă de vasele pentru apă potabilă. Duceam dorul unei băi sau, mai mult, al unui scăldat în Marea Paleocenului.

Mi-a trebuit ceva vreme - poate că în acest punct mă socotiți cam nătâng - până să-mi îndrept atenția spre cubicului de porțelan pe care l-am descris, ignorat la prima mea explorare șovăielnică a încăperii. M-am apropiat acum de acel compartiment și am pus un picior pe baza de porțelan. Aburul țâșni iarăși din pereți.

Dintr-o dată m-am dumerit. Cu o săgeată de entuziasm, mi-am lepădat ghetele și veșmintele - am păstrat ochelarii, totuși - și am intrat în micuțul cubicul. Vaporii se învolburară pretutindeni în jurul meu; transpirația începu să-mi iasă din piele, iar ochelarii mi se umeziră. Mă așteptasem ca aburii să se răspândească prin toată încăperea, transformând-o într-un soi de saună. Însă aceștia se limitară la spațiul cubicului, fără îndoială, grație unui soi de dispozitiv ce utiliza diferențele de presiune a aerului.

Aceasta îmi era baia, la urma urmei: nu era întocmită cu facilitățile din vremea mea, dar de ce ar fi trebuit să fie? Casa din Petersham Road era pierdută într-o Istorie diferită, de fapt. Mi-am adus aminte că romanii, bunăoară, nu cunoscuseră săpunul ori detergenții; fuseseră nevoiți să apeleze la acest gen de fierbere ca să-și scoată mizeria din pori. Iar în cazul meu, curățatul cu ajutorul aburilor se dovedi foarte eficace, deși, în lipsa bureților de care se serviseră romanii, am fost silit să-mi utilizez unghiile pentru a îndepărta din piele mizeria acumulată.

Când am ieșit din saună, am căutat o modalitate de a mă usca, dat fiind că-mi lipsea un prosop. M-am gândit, cu îndărătnicie, să-mi întrebuintez hainele, dar apoi, lovit de inspirație, m-am îndreptat spre nisip. Am descoperit că materia granulată, deși îmi cam zgâria pielea, absorbea umezeala foarte bine.

Experiența cu sauna îmi prilejui niște reflecții. Oare cum putusem să fiu așa de mărginit încât să deduc cu atâta greutate funcționalitatea unui dispozitiv mult prea evident? La urma urmei, în propria mea vreme existaseră multe regiuni ale lumii ce nu cunoșteau plăcerile instalațiilor sanitare moderne și ale căzilor de porțelan - chiar o mare parte din cartierele Londrei, de fapt, dacă era să se dea crezare celor mai sordide povești din Pall Mall Gazette.

Era limpede că necunoscuții oameni stelari ai acestei epoci se străduiseră din greu să-mi pună la dispoziție o încăpere în care să pot viețui. În definitiv, acum mă găseam într-o Istorie radical diferită, și poate că straniețatea acestei camere - lipsa unor facilități igienice recognoscibile, neobișnuitul tip de hrană și așa mai departe - nu era

atât de semnificativă sau de ieșită din comun precum îmi părea mie.

Îmi fuseseră oferite elementele unei camere de hotel din propria mea vreme, dar acestea erau amestecate cu ceea ce păreau niște dispozitive sanitare care datau din perioada nașterii lui Cristos; iar în ceea ce privea hrana, castroanele cu nuci și poame din care se așteptau să ciugulesc păreau mai potrivite pentru îndepărtării mei strămoșii culegători de fructe - să spunem, cu patruzeci de mii de ani înainte să mă nasc.

Era un talmeș-balmeș, o amestecătură de fragmente din epocile disperate ale omului! Însă am crezut că întrevăd în asta un soi de tipar.

M-am gândit la separația dintre mine și locuitorii acestei lumi. De la întemeierea Primei Londre trecuseră cincizeci de milioane de ani de dezvoltare - mai mult de o sută de ori distanța evolutivă dintre mine și Morloci. În asemenea ere de neimaginat, timpul se comprimă - aidoma tasării straturilor de rocă sedimentară sub greutatea depozitelor de deasupra - până ce intervalul dintre mine însumi și Caius Iulius Cezar, sau chiar dintre mine și clipa în care cei dintâi reprezentanți ai genului Homo au pășit pe Pământ - care îmi părea atât de enorm, din perspectiva mea - se reducea, practic, la zero.

Ținând cont de toate acestea, am cugetat eu, gazdele mele nevăzute se descurcaseră frumușel cu condițiile care m-ar fi putut face să mă simt confortabil.

În orice caz, se părea că așteptările mele, chiar și după toate peripețiile, erau încă bine înrădăcinate în secolul în care mă născusem, și într-o mică parte a globului! Acesta era un gând supărător - o recunoaștere a propriei mele micimi spirituale -, așa că am consacrat ceva vreme, șovăielnic, introspecției. Dar, cum din fire nu sunt o persoană meditativă, în curând, m-am trezit din nou plângându-mă de condițiile izolării. În nerecunoștința mea, îmi doream libertatea înapoi, deși nu vedeam nici un mijloc de a o obține.

Cred că am rămas în cușca aceea vreo două săptămâni. Când surveni eliberarea mea, aceasta se petrecu brusc și pe neașteptate.

M-am trezit în întuneric.

M-am ridicat în capul oaselor, fără ochelari. La început n-am putut să-mi dau seama ce mă tulburase, dar apoi am auzit sunetul încet, domol și îndepărtat al unei răsuflări. Era cel mai subtil dintre zgomote - aproape imperceptibil -, și am știut că, dacă s-ar fi înălțat de pe străzile Richmondului, la primele ore ale dimineții, nu m-ar fi deranjat. Însă aici, simțurile îmi fuseseră ascuțite de îndelungata izolare, aici nu mai auzisem de vreo paisprezece zile nici un sunet - în afara șuierului ușor al băii de aburi - care să nu fie generat de mine. Mi-am pus ochelarii pe față, și lumina îmi inunda ochii. Am clipit ca

să-mi alung lacrimile, nerăbdător să văd.

Ochelarii îmi arătară o strălucire blândă, precum cea a clarului de lună, pătrunzând în cameră. În peretele celulei mele era deschisă o ușă. Avea o formă romboidală, cu un prag înălțat la vreo șase inci de podea, și era tăiată într-un toc fals de fereastră.

M-am sculat în picioare, mi-am tras cămașa pe mine - căci mă obișnuisem să dorm cu ea pe post de pernă rudimentară - și am trecut prin cadrul ușii. Volumul acelei respirații ușoare crescuse și - suprapus peste ea, aidoma susurului unui pârâu peste un vânticel - am deslușit gânguritul lichid al unui glas, un sunet aproape uman, o voce pe care am recunoscut-o instantaneu!

Ușa dădea într-o altă încăpere, având cam aceeași formă și mărime cu a mea. Însă aici nu existau ferestre false, nici încercări stângace de decorațiuni și nici nisip pe podea; în schimb, pereții erau de un cenușiu simplu, metalic, și se puteau observa câteva ferestre, acoperite cu paravane, precum și o ușă cu un mâner simplu. Nu exista nici un fel de mobilă, iar camera era dominată de un singur artefact imens: mașina-piramidală - sau alta identică - pe care o văzusem ultima oară, când începuse să mi se târască încet și dureros pe trup. Am spus înainte că avea înălțimea unui om și era corespunzător de lată la bază; suprafața sa părea metalică, aproximativ, însă cu un aspect complex, care se modifica încontinuu. Dacă vă închipuiți un cadru piramidal mare, de șase picioare, acoperit cu o pudrerie de fumici-soldat metalice, agitate, atunci veți avea esența ei.

Dar această monstruoasă de-abia îmi atrase atenția, căci exact în fața ei, și aparent uitându-se în interiorul piramidei cu un soi de ocular, stătea Nebogipfel.

Am avansat, împleticindu-mă, și am întins brațele bucuroși. Însă Morlocul rămase pur și simplu pe loc, răbdător, și nu reacționa la prezența mea.

- Nebogipfel, am zis eu, nici nu pot să-ți spun cât sunt de încântat că te-am găsit. Credeam că o s-o iau razna acolo, din pricina singurătății!

Am văzut că unul dintre ochii săi - cel rănit, dreptul - era acoperit de ocular; acest tub se extinsese către piramidă, contopindu-se cu corpul acelui obiect, iar dispozitivul părea complet năpădit de mișcarea furnicilor miniaturale ce înveleau piramida. M-am uitat la asta cu oarece repulsie, căci mie unuia nu mi-ar fi convenit să mi se introducă un asemenea dispozitiv în orbită.

Celălalt ochi al lui Nebogipfel, cel liber, se roti înspre mine, enorm și cenușiu-roșiatic.

- De fapt, eu sunt cel care te-am găsit și am cerut să te văd. Și, indiferent de starea ta mentală, observ că ești sănătos, măcar, spuse el. Ce-ți mai fac degeraturile?

Acele cuvinte mă tulburară.

– Care degerături?

Mi-am frecat pielea, însă știam prea bine că n-avea nici urmă de rană.

– Atunci s-au descurcat excelent, zise Nebogipfel.

– Cine?

– Constructorii Universali.

Prin aceasta am considerat că se referea la mașina-piramidală și la semenii ei.

Am observat cât de dreaptă îi era postura, cât de netedă și de țesălată îi era blana. Mi-am dat seama că în această lumină selenară n-avea nevoie de ochelari, așa cum aveam eu, pentru a-i ajuta vederea; în mod limpede, aceste încăperi ale noastre fuseseră realizate ținându-se cont mai mult de nevoile sale decât de-ale mele.

– Arăți bine, Morlocule, am rostit eu, călduros. Piciorul ți-a fost îndreptat, la fel și brațul rupt.

– Constructorii au izbutit să-mi remedieze până și cele mai vechi dintre răni. Mărturisesc sincer că acum sunt la fel de sănătos ca atunci când am urcat pentru prima oară în Mașina Timpului.

– Ți-au remediat totul, cu excepția ochiului, am spus eu cu un oarecare regret, căci mă refeream la organul pe care i-l distrusesem complet în spaima și turbarea mea. Îmi închipui că ei - acești Constructori ai tăi - n-au fost capabili să-l salveze.

– Ochiul meu? întrebă Nebogipfel mirat.

Își scoase fața din ocular; tubul îi ieși din țeastă cu un pleoscăit ușor și rămase atârnat de arătarea piramidală, retrăgându-se în carcasa ei metalică.

– Absolut deloc, spuse Morlocul. Eu am ales să fie refăcut în acest fel. Are unele avantaje, deși recunosc că am întâmpinat anumite dificultăți în a le explica Constructorilor dorințele mele...

Se întoarse către mine. Orbita sa era un găvan gol. Restul ochiului îi fusese îndepărtat, și se părea că osul fusese deschis, iar gaura adâncită - și în toată cavitatea scânteia un metal lichid, colcăitor.

3

CONSTRUCTORUL UNIVERSAL

În contrast cu celula mea modestă, lui Nebogipfel, se dovedi, i se pusese la dispoziție un veritabil apartament. Erau patru camere - fiecare la fel de mare ca a mea și cu o formă relativ conică -, dotate cu uși și ferestre, pe care gazdele noastre nu găsiră de cuviință să mi le ofere și mie. Era limpede că aveau mai multă considerație pentru

intelectul lui decât pentru al meu!

Exista aceeași lipsă de mobile pe care o suferisem și eu, însă Morlocii au nevoi mai simple, iar pentru Nebogipfel aceasta nu reprezenta ceva nepotrivit. Într-o încăpere, totuși, am dat peste un obiect bizar: o chestie asemănătoare cu o masă, având cam douăsprezece picioare lungime și șase lățime, cu tăblia acoperită cu un material moale, de culoare portocalie. De-a lungul conturului acestei mese, existau niște orificii, toate tivite cu o substanță dură, care strălucea verzui. Masa avea o formă aproximativ dreptunghiulară, deși marginile ei erau neregulate; pe ea se găsea o singură bilă albă, dintr-un material dens. Când am împins bila pe tăblie, aceasta se rostogoli destul de bine, deși, în lipsa unei învelitori din postav, căpătă o viteză un pic cam mare și ricoșă de pernele de pe margine cu o soliditate satisfăcătoare.

Am încercat să descopăr vreun înțeles mai adânc al acestui dispozitiv, dar din toate lucrurile posibile - așa cum veți fi ghicit din descrierea mea nu se asemana cu nimic mai mult decât cu o masă de biliard! La început m-am întrebat dacă reprezenta, cumva, un alt ecou distorsionat al unei camere de hotel din secolul al XIX-lea - dar, dacă era așa, constituia o alegere destul de bizară, căci, lipsind ceva de genul tacurilor și având numai o singură bilă, nu prea urma să-mi ofere cine știe ce distracție.

Uluit, am abandonat masa și am verificat ușile și ferestrele. Ușile se deschideau cu mânere simple, care erau apucate și întoarse, însă dădeau doar în alte încăperi ale apartamentului sau în camera mea inițială; nu exista nici a ieșire spre lumea de dincolo. Am descoperit, totuși, că panourile ce acopereau ferestrele transparente puteau fi ridicate și, pentru întâia oară, am fost în măsură să inspectez acest nou 1891, acest Alb Pământ.

Punctul de observație se afla la câteva mii de picioare, sau mai mult, de nivelul solului! Se părea că ne găseam în vârful unui imens tum cilindric, ale cărui ziduri le puteam vedea coborând dedesubtul meu. Tot ce am zărit îmi întări prima impresie din clipa în care aruncasem ultima privire peste marginea cromobilului, exact înainte ca gerul să mă doboare: aceea că mă aflam într-o lume luată pe vecie în stăpânire de Gheață. Văzduhul avea culoarea oțelului cenușiu, iar uscatul era înghețat - un alb-sur, aidoma osului lăsat pradă intemperiiilor, fără vreo urmă din acel albăstrui atrăgător, care se zărește uneori pe întinderile de omăt mai frumoase. Uitându-mă acum, am putut să disting foarte limpede cât de înspăimântător de stabilă era starea acestei lumi, exact așa cum o descrisese Nebogipfel: lumina zilei scânteia crâncenă pe coaja de Gheață cu cicatrice, care fereca Pământul, iar albul carapacei ce cuprindea întreaga lume reflecta căldura Soarelui înapoi în haznaua Spațiului. Sărmanul

Pământ era mort, captiv la baza acestei stabilități climaterice de gheață, pentru eternitate - era Stabilitatea finală a Morții.

Din loc în loc, se vedea câte un Constructor - cu aceeași formă ca al nostru, de-aici din apartamentul lui Nebogipfel - stând în peisajul înghețat. Fiecare Constructor era întotdeauna singur, șezând acolo ca un monument prost clădit - o pată de oțel gri pe albul de os al Gheții. Nu l-am văzut niciodată pe vreunul dintre ei deplasându-se! Parcă pur și simplu ar fi apărut în locurile în care se găseau, reasamblându-se singuri, poate, din aer. (Într-adevăr, după cum am descoperit mai târziu, această primă teorie a mea nu era departe de adevăr.)

Deși mort, Pământul nu era lipsit de semnele inteligenței. Existau și alte clădiri enorme - ca a noastră - răspândite în peisaj. Aveau forme geometrice simple: cilindri, conuri și cuburi. Cuibul meu de vulturi dădea către Sud și Vest, iar de-acolo am fost în stare să observ aceste mărețe edificii risipite prin ținut până la Battersea, Fulham, Mitcham și chiar mai departe. În medie, se găseau cam la o milă distanță unele de-altele, din câte puteam să estimez, iar întreaga panoramă - întinderile de Gheață, Constructorii muți, răzletele clădiri anonime - alcătua o Londră sumbră, inumană.

M-am întors la Nebogipfel, care stătea lângă Constructorul său. Învelișul metalic al creaturii undui și prinse să strălucească, ca și cum ar fi fost suprafața unui iaz înclinat, plin cu pești de metal, ce se mișcau pe dedesubt, după care o protuberanță - un tub larg de câțiva inci - țâșni afară, licărind în același argintiu al piramidei și îndreptându-se spre chipul supus al lui Nebogipfel.

Am recunoscut acest ritual, bineînțeles; era revenirea aceluia dispozitiv ocular pe care îl remarcasem mai devreme, într-o clipă, avea să pătrundă în craniul lui Nebogipfel.

Atent, am dat roată Constructorului. Așa cum l-am mai descris, în aparență, Constructorul semăna cu un morman de zgură topită; era animat într-o oarecare măsură - și mobil, căci văzusem acest obiect, ori unul similar, târându-se pe propriul meu trup -, însă nu puteam începe să emit ipoteze cu privire la menirea sa. Cercetându-l îndeaproape, am observat că avea suprafața acoperită de o mulțime de perișori metalici: cili, ca pilitura de fier, care șerpuiau prin aer, foarte activi și inteligenți. Și am avut senzația iritantă, supărătoare pentru ochi, că acolo existau mult mai multe amănunte, dincolo de puterea văzului meu slăbit de bătrânețe. Aspectul acestei pânze dinamice era, în același timp, fascinant și respingător: părea mecanică, dar poseda ceva din esența vieții. Nu simțeam dorința de a o atinge - nu puteam suporta gândul ca acești cili colcăitori să se vâre în pielea mea - și nu dispuneam de instrumente cu care să fac sondări. Nu aveam posibilitatea să efectuez un studiu asupra structurii interne a acesteia.

La marginea inferioara a piramidei, am remarcat un anumit grad de activitate. Lăsându-mă în jos, am observat cum minuscule comunități de cili metalici - de mărimea unor furnici, sau mai mici - se detașau neconținut din Constructor. În genere, aceste fragmente lepădate păreau să se dizolve imediat ce cădeau pe podea, separându-se, fără îndoială, în componente prea mărunte pentru a le putea vedea, dar, la răstimpuri, am zărit cum aceste bucățele abandonate ale Constructorului umblau de colo până colo pe dușumea, tot ca furnicile, spre destinații necunoscute. În mod similar - am observat acum alte ghemuri de cili răsăreau din pardoseală, escaladau baza Constructorului și se contopeau în substanța lui, de parcă ar fi făcut parte din el dintotdeauna!

I-am atras atenția lui Nebogipfel asupra acestui fenomen.

– Este uluitor, am spus, dar nu-i greu să-ți dai seama ce se petrece. Componentele Constructorului se atașează și se detașează singure. Mișună pe podea - sau poate chiar zboară prin aer, din câte știu sau sunt în stare să percep. Piese abandonate, pesemne că mor, într-un fel - dacă sunt defecte -, ori intră în carcasa scânteietoare a altui Constructor nefericit. La naiba, am rostit eu, probabil că planeta este acoperită cu o pojghiță subțire din acești cili liberi, viermuind în toate direcțiile! Iar după un interval de timp - un secol, poate - trebuie că nu mai rămâne nimic din corpul original al acestei creaturi pe care o vedem noi aici. Toate piesele ei, lucrurile analoge părului, dinților și ochilor, au plecat în vizită la vecini!

– Nu reprezintă o alcătuire unică, zise Nebogipfel. În corpul tău - și în al meu celulele mor și sunt înlocuite încontinuu.

– Poate, dar chiar și așa - oare ce înseamnă când afirmăm că acest Constructor de-aici este un individ? Adică, dacă cumperi o perie, apoi înlocuiești mânerul și după aceea capul, mai ai aceeași perie?

Ochiul cenușiu-roșiatic al Morlocului se întoarse din nou spre piramidă, iar acel tub din metal pătrunse în gaura din chipul său cu un sunet lichid.

– Acest Constructor nu e o singură mașină, ca un automobil, ripostă el. Este un agregat, alcătuit din multe milioane de submașini - membre, dacă vrei. Acestea sunt dispuse într-o structură ierarhică, radiind de la un trunchi în crengi și ramurile, după modelul unui arbust. Cele mai mici membre, de la periferie, sunt prea minuscule ca să le poți observa: lucrează la niveluri moleculare sau atomice.

– Dar la ce bun, am întrebat eu, sunt aceste membre insectile? Au capacitatea de a împinge atomi sau molecule - dar de ce? Ce treabă migăloasă și fără spor!

– Dimpotrivă, zise el, iritat. Dacă ești în stare să acționezi la nivelul fundamental al materiei - și dacă ai suficient timp, și suficientă răbdare -, poți realiza orice. Își ridică privirea către mine. Știi, fără

ingineria moleculară a Constructorilor, tu și cu mine nici măcar n-am fi supraviețuit primei confruntări cu Albul Pământ.

– Ce vrei să spui?

– „Operația chirurgicală” care s-a efectuat asupra ta, roști Nebogipfel, a fost la nivelul celulei, la nivelul la care s-au produs vătămările cauzate de ger...

Nebogipfel îmi descrie, cu detalii înspăimântătoare, cum, în frigul năprasnic care ne afectase, pereții celulelor noastre plesniseră din pricina înghețării și a dilatării substanței conținute înăuntru - și nici o operație chirurgicală, de genul celor cu care eram obișnuit, nu mi-ar fi putut salva viața.

În schimb, microscopicele membre exterioare ale Constructorului se desprinseseră de corpul părintelui lor și călătoriseră prin organismul meu vătămat, reparându-mi, la nivel molecular, țesuturile degerate. Când ajunseseră în cealaltă parte - grosolan vorbind -, îmi ieșiseră din trup și se uniseră din nou cu părintele lor.

Fusesem reconstruit, din interior spre exterior, de o armată de furnici metalice - și la fel și Nebogipfel.

La gândul acesta mă trecu un fior, făcându-mi-se mai frig decât oricând din clipa în care fusesem salvat. Mi-am scărpinat brațele, aproape involuntar, ca și cum aș fi căutat să mă descotorosesc de această infecție tehnologică.

– Dar o asemenea invazie este monstruoasă, am protestat eu. Ideea că acei minusculi lucrători neobosiți, străbătându-mi substanța corpului...

– Am impresia că preferi bisturiile rudimentare și intruzive ale chirurgilor din propria ta epocă.

– Poate că nu, însă...

– Îți aduc aminte că, prin contrast, tu n-ai izbutit nici măcar să îndrepti un os fracturat fără a mă lăsa olog.

– Dar asta era altceva. Eu nu sunt medic!

– Și îți închipui că această creatură este? În orice caz, dacă preferai să fi murit, fără îndoială că s-ar putea aranja.

– Firește că nu.

Însă mi-am frecat pielea și mi-am dat seama că avea să treacă multă vreme până să mă simt iarăși confortabil în propriul meu trup reclădit! M-am gândit, totuși, la ceva care să-mi aducă un pic de tihnă.

– Bine măcar, am rostit eu, că aceste membre ale Constructorului sunt, pur și simplu, mecanice.

– Ce vrei să spui?

Nu sunt vii. Dacă ar fi fost...

Își trase fața din Constructor și se uită în ochii mei, găvanul de pe chip lucindu-i cu cilii metalici.

– Nu. Te înșeli. Aceste structuri sunt vii.

– Ce?

– Conform oricărei definiții rezonabile a cuvântului. Se pot reproduce. Pot manipula lumea exterioară, generând condiții locale de ordine sporită. Au stări interne ce se pot schimba independent de factorii externi, au amintiri care pot fi accesate după voință... Toate acestea reprezintă caracteristici ale Vieții și ale Minții. Constructorii sunt vii și conștienți - la fel de conștienți ca mine și ca tine. Mai mult, de fapt.

Acum eram năucit.

– Dar e cu neputință, am zis eu, arătând către dispozitivul piramidal. Asta-i o mașină. Este fabricată.

– M-am mai lovit de limitele imaginației tale și înainte, spuse el cu asprime. De ce ar trebui ca un lucrător mecanic să fie realizat ținându-se cont de restricțiile alcătuirii umane? Cu viața artificială...

– Viață?

– ... există posibilitatea de a se explora alte morfologii - alte forme.

Am ridicat o sprânceană către Constructor.

– Morfologia unui boschet de lemn câinesc, bunăoară!

– Și în plus, rosti Morlocul, Constructorul te-ar putea fabrica pe tine. Aceasta te face mai puțin viu?

Discuția devenea mult prea metafizică pentru mine! Am dat ocol Constructorului.

– Însă dacă e viu și conștient, constituie o persoană? Sau mai multe? Are un nume? Un suflet?

Nebogipfel își răsuci din nou capul către Constructor și lăsă ocularul să-i scurme în chip.

– Un suflet? repetă el. Acesta este descendentul tău. La fel și eu, pe o altă linie a Istoriei. Eu am un suflet? Dar tu?

Se întoarse cu spatele la mine și se uită în inima Constructorului.

4

CAMERA DE BILIARD

Mai târziu, Nebogipfel mi se alătură în încăperea căreia ajunsese să-i spun, în gând, Camera de Biliard. Mânca dintr-o farfurie cu un aliment asemănător brânzei.

M-am așezat, destul de posomorât, pe muchia mesei de biliard, jucându-mă cu unica bilă pe suprafața acesteia. Bila era folosită pentru a demonstra un fenomen bizar. O îndreptam către o gaură din partea îndepărtată a mesei, și de cele mai multe ori o nimeream, după care dădeam un ocol pentru a o recupera din punguța de plasă aflată

dedesubt. Dar, uneori, parcursul bilei era deviat. Din mijlocul tăbliei goale se auzea un răpăit - bila tremura într-un mod bizar, prea repede pentru a o putea urmări -, după care, de obicei, ajungea la destinația intenționată. Totuși, din când în când, bila era abătută semnificativ de la traiectoria pe care i-o imprimasem, iar o dată chiar se întoarse, după acea perturbare semivizibilă, în mâna mea!

– Nebogipfel, ai văzut asta? Este extrem de straniu, am spus. În mijlocul mesei nu pare să existe vreun obstacol. Totuși, o dată din două, drumul acestei bile e afectat.

Am încercat alte câteva demonstrații pentru el, iar Morlocul mă urmări cu un aer amuzat.

– Ei bine, am zis eu, mă bucur că nu disput o partidă la masa asta. Știu o persoană sau două care ar ajunge să se ia la hartă din pricina unor asemenea discrepanțe.

Săturându-mă de joaca mea fără noimă, am așezat bila exact în mijlocul mesei și am lăsat-o acolo.

– Oare care o fi motivul pentru care Constructorii au plasat aici această masă? Adică este singura noastră mobilă masivă - dacă nu-l pui la socoteală și pe Constructor însuși... O fi pe post de masă de snooker, sau de biliard?

Nebogipfel păru uimit de întrebare.

– E vreo diferență?

– Cum să nu! În ciuda popularității sale, snookerul reprezintă numai un joc de îndemânare - o distracție destul de bună să le ocupe timpul ofițerilor plictisiți din India, care l-au inventat însă nu se compară cu știința biliardului, după părerea mea...

Iar apoi - am văzut clar când se întâmplă -, o a doua bilă țâșni afară dintr-o gaură a mesei, absolut spontan, și începu să se învâртеască direct spre bila mea, care stătea nemișcată în centrul tăbliei.

M-am aplecat mai aproape ca să pot observa.

– Ce naiba se petrece aici?

Bila avansa foarte lent, iar eu am izbutit să deslușesc detaliile de pe suprafața sa. Bila mea nu mai era netedă și albă; după variatele experimente pe care le făcusem, suprafața ei ajunsese să fie împânzită cu o serie de zgârieturi, dintre care una foarte distinctă. Iar această nouă bilă era la fel de plină de zgârieturi.

Când se lovi de bila mea staționară, cu un ciocnet zdravăn, bila cea nouă se opri din pricina impactului, iar cealaltă fu pusă în mișcare de-a lungul mesei.

– Dacă n-aș ști, i-am spus lui Nebogipfel, aș putea să jur că această bilă, care tocmai a răsărit de nicăieri, este aceeași cu prima. M-am apropiat puțin și am arătat către zgârietura lungă și distinctă. O vezi? Aș recunoaște urma asta și pe întuneric... Bilele sunt perfect

identice.

– Atunci, rosti calm Morlocul, poate că sunt aceeași bilă.

Acum, bila mea, trimisă într-o parte, se izbi de o margine din partea opusă și ricoșă, iar geometria neregulată a mesei era de așa manieră, încât se îndreptă înapoi în direcția găurii din care ieșise cea de-a doua.

– Și cum e posibil un asemenea lucru? Adică, bănuiesc că o Mașină a Timpului ar putea să aducă două exemplare din același obiect în același loc - gândește-te la mine și la Moses! Dar aici n-am observat nici un dispozitiv temporal. Și care ar fi scopul?

Bila originară își pierduse mult din viteză după diferitele ciocniri, iar atunci când ajunsese la gaură, de-abia se mai târa, apoi alunecă în ea și dispăru.

Am rămas numai cu copia bilei care apăruse atât de misterios din gaură. Am luat-o în mână și am examinat-o. Din câte puteam să-mi dau seama, era copia identică a bilei noastre. Iar când am verificat punghuța de sub masă - era goală! Bila noastră identică dispăruse, de parcă n-ar fi existat vreodată.

– Ei bine! i-am spus lui Nebogipfel. Masa aceasta este mai buclucașă decât mi-am închipuit. Ce crezi că s-a întâmplat acolo? Oare asemenea lucruri se petrec, după părerea ta, în timpul traiectoriilor perturbate - cu tot acel răpăit - pe care ți le-am arătat mai devreme?

Nebogipfel nu-mi răspunse imediat, dar, după aceasta, se apucă să consacre o parte considerabilă din timpul său - și din al meu - misterului acestei stranii mese de biliard. În ceea ce mă privește, am cercetat-o, sperând să dau de vreun dispozitiv ascuns, însă n-am găsit nimic - nici un vicleșug, nici o capcană secretă care să înghită și să elibereze bilele. În plus, chiar dacă ar fi existat o astfel de scamatorie grosolană, tot ar fi trebuit să gădesc o explicație pentru aparenta identitate dintre bila „veche” și cea „nouă”.

Singurul lucru care îmi atrase atenția - deși în acel moment nu aveam nici o explicație pentru el - era ciudatul licăr verzui de pe conturul găurilor. Mai mult decât orice în lume, acea sclipire mă ducea cu gândul la Plattnerită.

Nebogipfel îmi relată ce aflase de la Constructori.

Prietenul nostru tăcut din camera de zi a lui Nebogipfel era, se părea, un individ dintr-o specie foarte răspândită.

Constructorii populau Pământul, planetele transformate - chiar și stelele.

– Ar fi bine să lași deoparte prejudecățile, îmi zise Morlocul, și să privești aceste creaturi cu mintea deschisă. Nu se aseamănă cu oamenii.

– Până aici pot să accept.

– Nu, insistă el, nu cred că poți. Pentru început, nu trebuie să-ți imaginezi că acești Constructori au personalități determinate - ca tine sau ca mine. Nu sunt simpli oameni în armuri de metal! Sunt ceva calitativ diferit.

– De ce? Pentru că sunt alcătuiți din componente interșanjabile?

– Parțial. Doi Constructori pot să fuzioneze într-unul singur - contopindu-se ca două picături de lichid și constituind o singură ființă -, după care, la fel de ușor, să formeze doi la loc. N-ar fi decât imposibil - și inutil - să cauți originile vreunei piese sau ale alteia.

Auzind aceasta, am fost în măsură să înțeleg cum de nu-i văzusem niciodată pe Constructori deplasându-se prin peisajul acoperit cu gheață de afară. Nu aveau nevoie să-și care greutatea trupurilor mari și stângace - dacă nu exista vreo trebuință specială, ca atunci când Nebogipfel și cu mine fuseserăm reparați. Pentru un Constructor era suficient să se dezassembleze, în acele componente moleculare pe care le descriese Nebogipfel. Aceste componente puteau să mișune pe gheață, ca tot atâția viermi!

– Dar e mai mult decât atât în privința conștiinței Constructorilor, reluă Nebogipfel. Constructorii viețuiesc într-o lume pe care noi de-abia ne-o putem închipui - trăiesc într-o Mare, dacă vrei, o Mare de Informație.

Nebogipfel îmi descrie cum, prin intermediul fonografului și al altor legături, Constructorii Universali erau racordați unii cu ceilalți și cum utilizau aceste conexiuni pentru a discuta neconținut. Informația - ca și gândirea și o înțelegere din ce în ce mai profundă - curgea din mintea mecanică a fiecărui Constructor, și cu toții primeau veștile și interpretările de la oricare dintre frații lor: până și de la cei aflați pe cele mai îndepărtate stele.

De fapt, modul de comunicare al Constructorilor era atât de rapid și de atotcuprinzător, încât realmente nu reprezenta un analog al vorbirii umane, afirmă Nebogipfel.

– Dar tu ai dialogat cu ei. Ai reușit să obții Informație de la ei. Cum așa?

– Imitând propriile lor metode de interacțiune, răspunse Nebogipfel. Arată grijuliu cu degetul înspre orbita sa. A trebuit să fac acest sacrificiu.

Ochiul natural îi scânteie.

Nebogipfel căutase o cale, dacă exista vreuna, de a-și cufunda creierul imens în Marea de Informație despre care pomenise. Prin orbită, era capabil să absoarbă Informație direct din acea Mare - fără ca aceasta să treacă prin mediul convențional al vorbirii.

... M-am trezit tremurând la gândul unei astfel de invazii peste întunericul confortabil din propriul meu craniu!

– Și consideri că merită? l-am întrebat. Acest sacrificiu al

ochiului?

– O, da. Mai mult decât atât... Uite ce-i, acum te-ai lămurit cum vine treaba cu acești Constructori? Constituie alt ordin de viață - uniți nu doar prin comunicarea la un nivel fizic grosier, ci prin punerea în comun a experiențelor. Îți poți imagina cum ar fi să exiști într-un asemenea mediu de Informație precum cel al Mării lor?

Am căzut pe gânduri. Mi-am adus aminte de seminariile de la Societatea Regală - de acele dezbateri fructuoase în care o concepție nouă erau pusă la bătaie, apoi vreo treizeci de minți agile se războiau pe ea, reformulând-o și rafinând-o pe cât era posibil - sau chiar de unele dintre vechile mele cine de joia, când, cu ajutorul unor cantități apreciabile de vin, vălmășagul ideilor putea să devină atât de dens și de rapid, încât era greu de spus unde se oprea din vorbă unul și unde continua altul.

– Da, mă întrerupse Nebogipfel când i-am relatat acest ultim fapt. Da, exact așa. Înțelegi? Însă în cazul acestor Constructori Universali, astfel de conversații se desfășoară încontinuu și cu viteza luminii, iar gândurile trec direct din mintea unuia în mintea altuia. Și într-un asemenea noian de comunicare, cine poate stabili unde se termină conștiința unuia și unde începe conștiința altuia? Acesta este gândul meu, amintirea mea, ori sunt ale tale? Te-ai lămurit? Îți dai seama de implicații?

Pe Pământ - poate pe fiecare lume locuită - trebuie că existau niște uriașe Minți centrale, compuse din milioane de Constructori, contopiți laolaltă în imense entități asemănătoare lui Dumnezeu, ce conservau spiritul rasei. Într-un sens, afirmă Nebogipfel, rasa însăși era conștientă.

Am avut din nou sentimentul că mă afundam prea adânc în metafizică.

– Toate astea sunt lucruri fascinante, am rostit eu, și este posibil să fie adevărate, dar poate că ar trebui să ne concentrăm asupra aspectelor practice ale propriei noastre situații. Ce au de gând să facă cu tine și cu mine? M-am întors către Constructorul nostru răbdător, care ședea acolo, strălucind, în mijlocul podelei. Ce-i cu individul acesta? am întrebat. Toate treburile astea despre conștiință și așa mai departe sunt foarte frumoase, însă ce vrea el? De ce este aici? De ce ne-a salvat viețile? Și ce intenții are cu noi acum? Sau e o problemă la care acești oameni mecanici lucrează cu toții împreună - ca albinele într-un stup, uniți de acele Minți colective despre care ai vorbit -, așa că, de fapt, ne aflăm în fața unei specii cu scopuri comune?

Nebogipfel își frecă bărbia. Se apropie de Constructor, se uită în ocularul său, iar după câteva minute, eforturile i-au fost răsplătite prin ieșirea, dinăuntrul corpului scânteietor al Constructorului, a unei farfurii cu acel aliment searbăd, asemănător brânzei, din care văzusem

o cantitate atât de mare în secolul lui Nebogipfel. Într-adevăr, nu era mai oribil decât generarea de materiale din Podeaua Sferei Morlocilor, dar exista ceva în legătură cu amestecul lichid de Viață și Mecanism al Constructorului care îmi trezea repulsie. Mi-am luat gândul, cu hotărâre, de la speculații cum ar fi cele referitoare la sursa propriei mele hrane și ape!

– Nu-i putem socoti pe acești Constructori ca fiind uniți, zise Nebogipfel. Sunt conectați. Însă nu împărtășesc un scop comun - în același fel, să spunem, ca diferitele componente ale propriei tale personalități.

– De ce nu? Asta ar părea absolut logic. Cu o comunicare perfectă și continuă, nu mai există nici o neînțelegere - nici un conflict...

– Nu este așa. Totalitatea universului mental al Constructorilor e mult prea vastă.

Se referi din nou la Marea de Informație și descrie felul în care structurile de gânduri și reflecții - cuprinzătoare, în evoluție, evanescente - apăreau și dispăreau, ridicându-se din materia primă a acestui ocean de cuget.

– Structurile despre care vorbim sunt analoge teoriilor științifice ale propriei tale vremi - supuse constant presiunii descoperirilor recente și intuițiilor noilor gânditori. Această lume de înțelegere nu rămâne imobilă, pricepi... Și în plus, adu-ți aminte de prietenul tău, Kurt Gödel, care ne-a învățat că nici un ansamblu de cunoștințe nu poate fi algoritmat și dus până la completitudine. Marea de Informație este instabilă. Ipotezele și intențiile care apar din ea sunt complexe și polimorfe; rareori există unanimitate absolută printre Constructori asupra vreunui punct. Este ca o neconținută dezbatere creatoare, iar în interiorul acestei debateri, e posibil să ia naștere diferite facțiuni: grupări de cvasi-indivizi, care se adună în jurul unui plan. Se poate afirma că acești Constructori sunt uniți prin dorința de a spori înțelegerea speciei lor, însă nu și în privința mijloacelor prin care se realizează acest deziderat. De fapt, se poate emite supoziția conform căreia, cu cât mai avansat este procesul de gândire, cu atât iau ființă mai multe facțiuni, deoarece cu atât lumea pare mai complicată... Iar astfel, rasa progresează.

Mi-am amintit de cele ce îmi spusese Barnes Wallis cu privire la noua ordine a dezbaterilor parlamentare, în 1938, unde Opoziția fusese practic scoasă în afara legii ca activitate criminală - o abatere de energie de la unica abordare justă a lucrurilor! Dar, dacă ceea ce îmi relata Nebogipfel era corect, atunci însemna pă nu poate exista nici un răspuns universal valabil la nici o problemă dată: așa cum aflaseră acești Constructori, diversitatea viziunilor reprezintă o trăsătură necesară a universului în care ne găsim!

Nebogipfel își mestecă tacticos „brânza“, iar când termină,

împinse farfuria înapoi în substanța Constructorului, unde fu absorbită - pentru el nu reprezenta nici o problemă, m-am gândit, căci era un proces atât de asemănător cu Podeaua activă a propriei sale Sfere natale.

5

ALBUL PĂMÂNT

Am petrecut multe ore singur, ori împreună cu Nebogipfel, la ferestrele apartamentului nostru.

N-am văzut vreo urmă de viață animală sau vegetală pe suprafața Albului Pământ. Din câte puteam să-mi dau seama, eram izolați în micuța noastră capsulă de lumină și căldură, în vârful aceluia imens turn, și nu am părăsit-o niciodată, în toată perioada cât am stat acolo.

Noaptea, văzduhul de dincolo de geamuri era în general senin, doar cu o ușoară umbră de nori cirrus în înalturile atmosferei secătuite, ucigătoare. Dar, în pofida acestei limpezimi - tot nu puteam înțelege de ce -, nu se zărea nici o stea, ori mai degrabă se zăreau foarte puține, o mână, în comparație cu multitudinea de stele ce scânteiaseră odinioară deasupra Pământului. Observasem acest lucru chiar în clipa în care ajunseseam aici, dar am impresia că îl socotisem un efect al gerului sau al tulburării mele. Faptul că se confirma acum, când mă aflam la căldură și cu capul limpede, era supărător - poate cel mai straniu aspect din această lume nouă.

Luna - acel răbdător corp însoțitor - încă se învărtea în jurul Pământului, trecând prin fazele sale cu o ritmicitate imemorială, dar întinderile ei străvechi rămăseseră pătate cu verde. Lumina ei nu mai era o strălucire de argint rece, ci scălda peisajul Albului Pământ în cea mai blândă lucoare a verdeții, retumând pe Terra un ecou al vegetației de care se bucurase odinioară și ea, și care acum era închistată sub nemiloasa Gheață. Am remarcat din nou licărul, venit parcă de la un astru captiv, care lucea continuu către noi dinspre extremitatea estică a Lunii. Prima mea ipoteză fusese aceea că vedeam reflecția Soarelui de la un lac selenar, însă scânteierea era atât de constantă încât, în cele din urmă, am decis că trebuie să aibă o menire. Mi-am închipuit că era o oglindă - o structură artificială - ridicată, poate, în vârful vreunui munte lunar și orientată în așa fel încât reflecția ei să cadă întotdeauna pe Pământ. În ceea ce privește rostul unui astfel de dispozitiv, mi-am imaginat că poate dăinuia din vremea când degradarea condițiilor atmosferice, aici, pe Mama Terra, nu ajunsese atât de profundă încât să alunge oamenii de pe suprafața planetei, ci, probabil, era doar atât de severă încât să provoace colapsul culturilor

care supraviețuiseră până atunci.

Mi i-am închipuit pe locuitorii Lunii, Seleniții, cum ar fi putut să-și zică, trăgându-se din Umanitate. Pesemne că Seleniții urmăriseră desfășurarea mortală a cumplitelor incendii ce izbucniră pe scoarța Pământului sufocat de oxigen. Seleniții știuseră că pe Pământ încă trăiau oameni - dar erau oameni decăzuți din starea de civilizație, oameni care viețuiau ca sălbaticii, ca animalele chiar, alunecând iarăși într-o ipostază prerațională. Poate că ruina Pământului îi afectase și pe ei, căci era posibil ca societatea selenită să nu aibă capacitatea de a rezista fără provizii de la Mama Terra.

Poate că Seleniții fuseseră îndurerați pentru rudele lor din lumea-mamă, însă nu posedaseră mijloacele de a ajunge la ele... așa că au încercat să le transmită un semnal. Au construit imensa lor oglindă - avea, pesemne, o jumătate de milă în diametru, ori mai mult - pentru a fi vizibilă peste distanțele interplanetare.

Seleniții poate chiar avuseră în minte un țel mai ambițios decât o simplă apariție pe cer. De pildă, făcând lumina oglinzii intermitentă și utilizând astfel un echivalent al codului Morse, poate că au transmis instrucțiuni despre agricultură sau inginerie - secretele pierdute ale motorului cu aburi, bunăoară - în orice caz, ceva mai de folos decât pure mesaje de noroc.

Dar fără vreun rezultat. În cele din urmă, pumnul Glaciației se încheștase în jurul uscatului, iar grandioasa oglindă lunară a fost abandonată, când oamenii dispăruseră de pe Pământ.

Oricum, asta era speculația mea, în vreme ce mă uitam pe ferestrele turnului; nu dețineam nici o modalitate de a afla dacă aveam dreptate - căci Nebogipfel nu era capabil să citească această nouă Istorie a Umanității până la asemenea detalii. Totuși, strălucirea acelei oglinzi izolate de pe Lună deveni pentru mine un simbol deosebit de elocvent al prăbușirii Umanității.

Noaptea, cea mai șocantă trăsătură a cerului nostru nu o constituia Luna, nici măcar lipsa stelelor, ci enormul disc, ca din plasă, de zece ori mai mare decât Luna, pe care îl remarcasem de când sosisem. Această structură era extraordinar de vie și însuflețită de mișcare. Închipuiți-vă o pânză de păianjen, poate luminată din spate, cu picături de rouă atârând și lunecând pe suprafața ei; acum vizualizați o sută de păianjeni minusculi târându-se pe acea structură, lent, dar vizibil, în mod evident trudind pentru a consolida și a extinde construcția - iar apoi proiectați această imagine pe un fundal de multe mii de spațiu interplanetar - și vă veți face o idee despre ceea ce vedeam!

Discul se distingea cel mai clar în primele ceasuri ale dimineții - poate în jurul orei trei -, iar atunci eram în stare să observ niște fire fantomatice de lumină, diafane și subțiri, care se ridicau, din partea

îndepărtată a Pământului, și ieșeau din atmosferă, spre disc.

Am discutat despre aceste aspecte cu Nebogipfel.

– Este de-a dreptul extraordinar ... parcă acele raze ar alcătui un fel de greement din lumină, ce leagă discul de Pământ, astfel încât tot ansamblul seamănă cu o velă care tractează Pământul în spațiu printr-un vânt spectral!

– Limbajul tău este pitoresc, spuse el, dar surprinde ceva din savoarea aceluia proiect.

– Ce vrei să spui?

– Este, într-adevăr, o velă, zise Morlocul. Însă nu tractează Pământul. Mai degrabă, Pământul oferă un suport pentru vântul care o pune în mișcare.

Nebogipfel îmi descrie acest nou tip de iaht spațial. Avea să fie construit în spațiu, spuse el, căci ar fi fost mult prea fragil pentru a fi transportat de pe Pământ pe orbită. Vela sa consta, în mod esențial, dintr-o oglindă, și vântul care o umfla era lumina - căci particulele de lumină ce cad pe o suprafață reflectorizantă generează o forță de împingere, exact ca moleculele de aer ce alcătuiesc o briză.

– „Vântul“ provine de la o serie de fascicule de lumină coerentă, generate de proiectoare montate la sol și având dimensiunile unui oraș, spuse Morlocul. Este vorba de acele fascicule pe care le-ai considerat ca niște „fire” ce leagă planeta de velă. Presiunea luminii este mică, dar constantă, și dă un randament extraordinar în transferarea accelerației - mai ales atunci când se ajunge aproape de viteza luminii.

El își închipuia că acești Constructori nu aveau să călătorească pe o astfel de navă ca entități discrete, precum pasagerii marilor vase din vremea mea. Mai degrabă, probabil că se dezamblau, și permiteau componentelor lor să roiască și să se îmbine în structura navei. La destinație, urmau să se reasambleze în Constructori determinați, luând forma cea mai adecvată pentru lumile pe care aveau să le descopere.

– Însă care e destinația iahtului spațial, după opinia ta? Luna, una dintre planete sau...

În maniera lui seacă, lipsită de dramatism, tipică Morlocilor, Nebogipfel rosti:

– Nu. Stelele.

6

GENERATORUL DE MULTIPLICITATE

Nebogipfel își continuă experimentele cu masa de biliard, în mod repetat, bila întâlnind acea neregularitate bizară pe care o observasem

în mijlocul mesei, iar de câteva ori am avut impresia că observ bile de biliard - mai multe copii ale originalului - apărând de nicăieri și interferând cu traiectoria jucăriei noastre. Uneori, bila ieșea din aceste coliziuni și își continua drumul pe care l-ar fi urmat dacă n-ar fi existat anomalia; alteori, totuși, era deviată pe altă traiectorie, iar o dată sau de două ori, am observat genul de incident pe care l-am descris mai devreme, în care o bilă staționară era scoasă din repaus, fără intervenția mea ori a lui Nebogipfel.

Toate astea constituiau un joc amuzant - și era limpede că se petrece ceva dubios - dar, nici dacă m-ai fi picat cu ceară, n-aș fi fost în stare să pricep ce anume, în ciuda indiciului strălucirii de Plattnerită din jurul găurilor. Singura mea observație a fost aceea că, cu cât bila se deplasa mai încet, cu atât era mai probabil să-i fie deviată traiectoria.

Morlocul însă deveni treptat din ce în ce mai fascinat de toate acestea. Se cufunda în carcasa răbdătorului Constructor, scormonind iarăși în Marea de Informație, și ieșea de-acolo cu câte un alt crâmpei de informație pe care îl pescuise - murmură pentru sine, în acel dialect lichid și obscur al neamului său după care dădea fuga drept la masa de biliard, pentru a-și verifica noile cunoștințe.

În cele din urmă, păru gata să-mi împărtășească ipotezele sale și mă convocă din baia mea de abur. M-am șters cu cămașa și m-am grăbit după el în Camera de Biliard; picioarele lui mici, înguste, lipăiră pe podeaua dură în vreme ce aproape fugea înapoi la masă. Era mai entuziast decât țineam minte să-l fi văzut vreodată.

- Cred că înțeleg pentru ce anume este masa aceasta, zise el, pe nerăsuflăte.

- Da?

- Este... cum să formulez? Este numai o demonstrație, doar un pic mai mult decât o jucărie - însă reprezintă un Generator de Multiplicitate. Pricepi?

Mi-am ridicat mâinile, dezarmat.

- Mă tem că nu pricep deloc.

- Îți este destul de familiar conceptul Multiplicității de Istorie, acum...

- Așa ar trebui! Reprezintă fundamentul explicației tale cu privire la Istoriile divergente pe care le-am vizitat.

Cu fiecare clipă, cu fiecare eveniment - am rezumat eu -, Istoria se bifurcă. Umbra unui fluture poate cădea aici ori acolo, glonțul asasinului poate să dea greș și să treacă fără a produce vătămări, sau poate să se împlănte fatal în inima unui rege... Fiecărui rezultat posibil al unui eveniment îi corespunde o altă versiune a Istoriei.

- Iar toate aceste Istории sunt reale, am rostit, și - dacă înțeleg eu corect - stau una lângă alta, într-o A Patra Dimensiune, aidoma

paginilor unei cărți.

– Foarte bine. Și, de asemenea, îți dai seama că acțiunea unei Mașini a Timpului - inclusiv a prototipului tău - izbutește să provoace bifurcații mai ample, să genereze noi Istории... unele dintre ele, imposibile fără intervenția Mașinii - cum e aceasta! Arată cu mâna împrejur. Dacă n-ar fi existat dispozitivul tău, care a declanșat succesiunea de evenimente, oamenii n-ar fi fost transportați niciodată înapoi în Paleocen. Iar acum nu ne-am fi aflat la capătul a cincizeci de milioane de ani de modificări inteligente ale cosmosului.

– Îmi dau seama de toate acestea, am spus eu, ajuns la limita răbdării. Însă ce legătură au cu masa?

– Uite! Pune o singură bilă să se învâртеască pe masă. Aceasta e bila noastră. Trebuie să ne închipuim multe Istории - un mănunchi întreg - luând naștere în jurul bilei, în fiecare moment. Cea mai probabilă Istorie, bineînțeles, este aceea care conține traiectoria clasică - adică o rostogolire în linie dreaptă a bilei pe suprafață. Însă celelalte Istории - învecinate, și unele totuși extrem de divergente - există în paralel. Este posibil chiar, deși foarte improbabil, ca într-una dintre aceste Istории agitația termică a moleculelor bilei să se combine în așa fel încât să o determine să sară prin aer și să te lovească drept în ochi.

– Foarte bine.

– Acum..., zise Morlocul, trecând cu degetul pe buza celei mai apropiate găuri. Această garnitură verzuie constituie un indiciu.

– Este Plattnerită.

– Da. Găurile se comportă ca niște Mașini ale Timpului miniaturizate - limitate ca scop și dimensiune, însă foarte eficiente. Și, după cum ai văzut din propria noastră experiență, când Mașina Timpului operează - când obiectele călătoresc în viitor sau în trecut pentru a se întâlni cu ele însele lanțul cauză-efect poate fi distrus, iar Istoriile se dezvoltă ca buruienile...

Îmi aminti de bizarul incident cu bila staționară la care fusesem martori amândoi.

– Acesta este, probabil, cel mai clar exemplu privind cele descrise de mine. Bila stătea în repaus pe masă - bila noastră, o vom numi. Apoi, un duplicat al bilei noastre a ieșit dintr-o gaură și a pus în mișcare bila noastră. Bila noastră s-a îndreptat către o margine, a ricoșat și a căzut într-o gaură, lăsând duplicatul în repaus pe masă, exact în poziția originalului. După aceea, bila noastră a călătorit înapoi prin timp - pricepi - și a ieșit din buzunar în trecut...

– Și s-a ciocnit cu ea însăși, după care și-a ocupat propriul său loc. M-am uitat la masa cu aspect nevinovat. La naiba, Nebogipfel - acum m-am lămurit! Într-adevăr era aceeași bilă. Stătea bine mersi pe masă, dar, din pricina posibilităților stranie ale călătoriei temporale, a fost în

stare să execute un cerc prin timp și să se pună singură în mișcare!

– Ai înțeles, spuse Morlocul.

– Dar ce anume a făcut ca bila să se deplaseze în primă instanță? Nici unul dintre noi nu i-a imprimat vreun ghiont către gaură.

– Nu era nevoie de un „ghiont”, rosti Nebogipfel. În prezența unor Mașini ale Timpului - și tocmai acesta este scopul demonstrației - trebuie să abandonezi vechile idei de cauzalitate. Lucrurile nu mai sunt atât de simple! Coliziunea cu duplicatul reprezenta numai o posibilitate pentru bilă, pe care tabla ne-a demonstrat-o. Pricepi? În prezența unei Mașini a Timpului, cauzalitatea este atât de afectată, încât până și o bilă în repaus este înconjurată de un număr infinit de asemenea posibilități bizare. Întrebările tale despre „cum a început?” sunt lipsite de sens, vezi bine: este o buclă cauzală închisă - nu a existat o Primă Cauză.

ÎAșa, o fi, am spus eu, dar, uite ce-i, încă am o senzație nelămurită în legătură cu toate acestea. Să revenim iarăși la cele două bile de pe masă - sau, mai degrabă, la singura bilă reală și la duplicatul ei. Brusc, există de două ori mai mult material decât înainte! De unde a venit totul?

El mă privi drept în ochi.

– Te preocupă violarea Legilor de Conservare - apariția sau dispariția Masei.

– Exact.

– N-am observat asemenea probleme când ai plonjat în timp în căutarea alter ego-ului tău mai tânăr. Căci și asta a fost în egală măsură - ba chiar mai mult - o violare a tuturor Principiilor de Conservare!

– Totuși, am rostit eu, refuzând să mă las iritat, obiecția este justificată, nu?

– Într-un sens, răspunse Nebogipfel. Dar numai în sensul îngust, monoistoric. Constructorii Universali studiază de secole aceste paradoxuri ale călătoriei în timp. Sau, mai bine-zis, aceste paradoxuri aparente. Și au formulat un tip de Legi de Conservare valabil în Dimensiuni mai mari ale Multiplicității de Istorie. Să începem cu un obiect - cum ai fi tu însuși. Dacă, în orice moment dat, adaugi o copie a ta - care poate fi absentă, deoarece ai călătorit la mare depărtare în trecut sau în viitor - și apoi scazi toate copiile prezente de două ori - deoarece unul dintre voi a călătorit în trecut -, atunci descoperi că suma, în final, rămâne constantă - există „realmente” un singur tu, indiferent de câte ori ai călătorit în josul ori în susul axei timpului. Așadar, avem Conservare, într-un anumit fel - chiar dacă, la un moment din orice Istorie dată, s-ar putea părea că Legile de Conservare sunt încălcate, întrucât există brusc doi tu, ori nici unul.

După ce am cugetat mai mult, am înțeles.

– Ai de-a face cu un paradox numai dacă îți restrângi gândirea la o singură Istorie, am observat eu. Paradoxul dispare, dacă gândești în termeni de Multiplicitate.

– Corect. Exact așa cum sunt rezolvate problemele de cauzalitate, în cadrul mai cuprinzător al Multiplicității. Vezi tu, masa este capabilă să ne demonstreze aceste posibilități extraordinare... Este capabilă să utilizeze tehnologia Mașinii Timpului pentru a ne arăta plauzibilitatea - nu, existența - Istoriilor Multiple divergente la nivel macroscopic. Într-ade-văr, poate selecta anumite Istории demne de interes. Are o alcătuire foarte subtilă.

Nebogipfel îmi povesti mai multe despre Legile Multiplicității pe care le descoperiseră Constructorii.

– Se pot imagina situații, spuse el, în care Multiplicitatea de Istorie este de zero, de unu sau de mai multe. Este de zero dacă acea Istorie este imposibilă - dacă este autocontradictorie. O Multiplicitate de unu este situația imaginată de filozofii voștri de început - de generația lui Newton, poate - în care, în orice punct al timpului, se desfășoară un singur curs al evenimentelor, consistent și imuabil.

Mi-am dat seama că descria viziunea mea inițială - și naivă - asupra Istoriei, ca un fel de încăpere enormă, mai mult sau mai puțin fixă, prin care Mașina Timpului pe care o realizasem avea să-mi permită să călătoresc după voie.

– O traiectorie „periculoasă” pentru un obiect - de pildă, persoana ta, sau bila noastră de biliard - este una care poate ajunge la o Mașină a Timpului, rosti el.

– Ei bine, așa-i limpede, am spus eu. E limpede că am despicat noi Istории în stânga și în dreapta din clipa în care Mașina Timpului a fost pusă în funcțiune pentru prima dată. Realmente periculos!

– Da. Și cu cât mașina, sau succesorii săi, sapă tot mai adânc în trecut, cu atât Multiplicitatea generată tinde către infinit, iar divergențele dintre noile variante ale Istoriei devin mai ample.

– Dar, am ripostat eu, ușor frustrat, să revenim la problema în discuție - care este scopul acestei mese? Este doar o scamatorie? De ce ne-au dat-o Constructorii? Ce încearcă să ne comunice?

– Nu știu, zise el. Nu încă. Este dificil... Marea de Informație este întinsă, iar printre Constructori există multe facțiuni. Informația nu mi se oferă în mod liber, pricepi? Trebuie să adun tot ce pot, să o înțeleg în modul cel mai adecvat și să elaborez astfel o interpretare... Am impresia că printre ei există o facțiune care are un plan - un Proiect imens - ale cărui linii generale de-abia sunt în stare să le deslușesc.

– Și care este natura acestui Proiect?

Drept răspuns, Nebogipfel spuse:

– Uite, știm că există multe, poate un număr infinit de Istории ce iau naștere din fiecare eveniment. Închipuie-te pe tine însuși în două

astfel de Istории învecinate, separate de, hai să spunem, detaliile ricoșeului bilei tale de biliard. Acum ce crezi, oare ar putea cele două exemplare ale tale să comunice unul cu celălalt?

M-am gândit la acest lucru.

– Am discutat despre asta înainte. Nu văd cum ar fi posibil. O Mașină a Timpului m-ar duce pe o singură ramificație a Istoriei. Dacă m-aș întoarce în timp pentru a schimba ricoșeul bilei, atunci m-aș aștepta să călătoresc în viitor și să observ o diferență, deoarece se pare că, dacă Mașina provoacă o bifurcație, tinde să urmeze Istoria nou-generată. Nu, am rostit încrezător. Cele două versiuni ale mele n-ar putea să comunice.

– Nici măcar dacă îți pun la dispoziție orice mașină imaginabilă sau orice aparat de măsură?

– Nu. Ar exista câte două exemplare ale fiecărui asemenea dispozitiv - fiecare la fel de desprins de geamănul său cum aș fi și eu.

– Foarte bine. Asta este o poziție rezonabilă, și care poate fi susținută. Se bazează pe prezumția implicită că Istoriile gemene, după dedublare, nu se afectează una pe cealaltă în nici un fel. Tehnic vorbind, tu presupui că Operatorii Mecanicii Cuantice sunt lineari... însă - și acum acea notă de entuziasm reveni în glasul său - s-a demonstrat că e posibil să existe o cale de a comunica cu cealaltă Istorie, dacă, la un nivel fundamental, universul nostru și geamănul său ar rămâne întreșute. Dacă în Operatorii Cuantici există cea mai neînsemnată cantitate de Nonlinearitate - aproape prea nesemnificativă pentru a fi detectată...

– Atunci, o astfel de comunicare ar fi cu puțință?

– Am văzut-o realizată... în Mare, adică... Constructorii au reușit, însă doar la cea mai redusă scară experimentală.

Nebogipfel îmi descrie ceea ce denumea „fonograful Everett” - „după savantul secolului XX, din Istoria ta, care a avut primul acest vis. Firește că acești Constructori au altă titulatură, dar nu este ușor de reprodus în engleză”.

Nonlinearitățile despre care vorbea Nebogipfel se produceau la cel mai subtil nivel.

– Trebuie să-ți închipui că faci o măsurare - poate spinul unui atom.

Îmi descrie interacțiunea „Nonlineară” dintre spinul unui atom și câmpul său magnetic.

– Universul se dedublează, firește, în funcție de rezultatul experimentului. Pe urmă, după experiment, permiți atomului să treacă prin câmpul Nonlinear. Acesta e Operatorul Cantic anormal, despre care am pomenit. Apoi, după cum se dovedește, poți să aranjezi lucrurile de așa manieră încât acțiunea ta într-o Istorie să depindă de o decizie luată în cea de-a doua Istorie...

Intră într-o sumedenie de amănunte referitoare la aceasta, implicând aspectele tehnice ale ceea ce el numea „dispozitivul Stem-Gerlach”, însă le-am lăsat să treacă peste mine, preocupându-mă să înțeleg ideea centrală.

– Așadar, l-am întrerupt eu, este posibil? Îmi spui că acești Constructori au inventat asemenea aparate de comunicație inter-Istorii? Masa noastră reprezintă așa ceva?

La acest gând, începu să mă cuprindă înflăcărarea. Toată trăncăneala despre bile de biliard și spinul atomilor era foarte frumoasă, dar, dacă aș fi fost capabil să discut printr-un fonograf Everett cu alter ego-urile mele din alte Istории - poate cu căminul meu din Richmond, din 1891...

Dar Nebogipfel fu nevoit să mă dezamăgească.

– Nu, răspunse el. Nu încă. Masa utilizează efectul nonlinear, însă numai ca să ... ăăă... să pună în evidență anumite Istории. Cel puțin există o oarecare selecție, un oarecare control, asupra procesului, dar... Efectele sunt atât de mici, înțelegi? Iar Nonlinearitățile sunt suprimate de evoluția timpului.

– Da, am rostit eu cu nerăbdare, dar care este părerea ta? Plasând masa de biliard aici, Constructorul nostru încearcă să ne spună că toate chestiunile acestea - Nonlinearitatea și comunicația între Istории - sunt foarte importante pentru noi?

Poate, răspunse Nebogipfel. Însă în mod neîndoielnic sunt importante pentru el.

7

MOȘTENITORII MECANICI AI OMULUI

Nebogipfel refăcu fragmentar istoria Umanității, întinsă de-a lungul a cincizeci de milioane de ani. O mare parte din această frescă era cu titlu de probă, mă avertiză el - un edificiu de ipoteze, fondat pe puținele fapte lipsite de echivoc pe care izbutise să le recupereze din Marea de Informație.

Omul și descendenții săi inițiaseră, probabil, câteva valuri de colonizare siderală, spuse Nebogipfel. În timpul călătoriei noastre prin timp, asistaserăm la lansarea unei generații de asemenea nave, din Orașul Orbital.

– Nu este dificil să construiești o navă interstelară, zise el, dacă dai dovadă de răbdare. Îmi închipui că prietenii tăi din 1944 lăsați în Paleocen ar fi avut posibilitatea să realizeze un astfel de vehicul la doar un secol sau două după ce i-am părăsit. E nevoie de o unitate de propulsie, firește - o rachetă chimică, ionică sau cu laser, sau poate o

velă solară de tipul celei pe care am observat-o. Și există diverse strategii de a întrebuința resursele sistemului solar pentru a scăpa de atracția Soarelui. De pildă, poți să treci pe lângă Jupiter și să folosești masivitatea planetei ca să-ți îndrepti astronava spre Soare. Cu o accelerație la periheliu, atingi extrem de ușor viteza de evadare solară.

– Și apoi ai scăpat din sistemul solar?

– La destinație, ar fi necesar un proces invers - exploatarea puturilor gravitaționale ale stelelor și ale planetelor - pentru a te opri în noul sistem. Efectuarea unei astfel de călătorii ar putea dura zece, o sută de mii de ani, așa de mari sunt hăururile dintre stele...

– O mie de secole? Însă cine e în stare să supraviețuiască atât? Ce navă - numai problema alimentelor...

– Nu sesizezi esențialul, spuse Nebogipfel. Nu s-ar trimite oameni. Nava ar fi un robot. O mașină cu capacități de manipulare și inteligență cel puțin echivalente cu cele ale unui om. Sarcina unei astfel de mașini ar fi să exploateze resursele sistemului astral de destinație - utilizând planetele, cometele, asteroizii, pulberea stelară, orice s-ar putea să găsească - pentru a clădi o colonie.

– „Roboții” tăi, am remarcat eu, seamănă cu prietenii noștri, Constructorii Universali.

Nebogipfel nu răspunse.

– Pot înțelege utilitatea trimiterii unui aparat pentru a culege informații. Însă mai mult decât atât, care ar fi scopul? Unde este rostul unei colonii fără oameni?

– Dar o astfel de mașină este capabilă să realizeze orice, dacă dispune de resurse și de suficient timp, spuse Morlocul. Cu tehnologia sintetizării celulelor și cea a uterelor artificiale, ar putea să producă chiar și oameni, pentru a popula noua colonie. Pricepi?

Aici am protestat - căci perspectiva mi se părea nefirească și dezgustătoare - până ce mi-am amintit, cu greață, că odinioară asistasem la „fabricarea” unui Morloc, exact într-o asemenea manieră!

– Dar cea mai importantă sarcină a sondei, reluă Nebogipfel, ar fi aceea de a obține alte copii după ea însăși. Acestea ar fi alimentate - de pildă, cu gaze extrase din stele - și expediate către sisteme stelare și mai îndepărtate. Și astfel, încet, dar sigur, colonizarea Galaxiei ar avansa.

– Totuși, am obiectat eu, chiar și așa, ar fi nevoie de foarte mult timp. Zece mii de ani pentru a ajunge la cea mai apropiată stea, care se găsește la câțiva ani-lumină depărtare....

– Patru...

– Iar Galaxia însăși...

– Are un diametru de o sută de mii de ani-lumină. Ar fi lent. Migrația prin Galaxie ar semăna cu expansiunea moleculelor în vid, zise el. Cel puțin la început. Dar coloniile ar putea începe să

interacționeze unele cu celelalte, înțelege? S-ar putea crea Imperii, risipite printre stele. Alte grupări s-ar opune Imperiilor. Dispersia s-ar încetini și mai mult... Însă ar continua, inexorabil. Prin asemenea tehnologii ca acelea pe care le-am descris, ar fi nevoie de zeci de milioane de ani pentru a se finaliza colonizarea Galaxiei - dar s-ar putea realiza. Și, de vreme ce ar fi imposibil că chemi înapoi sau să schimbi direcția sondelor mecanice, o dată lansate, colonizarea s-ar realiza. Trebuie că s-a realizat până acum, la cincizeci de milioane de ani de la întemeierea Primei Londre. Cele dintâi generații de Constructori au fost, am impresia, produse cu constrângeri antropocentrice încorporate în conștiința lor. Însă acești Constructori nu erau simple dispozitive mecanice - erau entități simțitoare. Iar când au plecat în Galaxie, explorând lumi nevisate de om și reclădindu-se, au trecut repede mult dincolo de înțelegerea Umanității și au sfârșit limitările creatorilor lor... Mașinile s-au eliberat din lanțuri.

– Sfinte Sisoe! am exclamat eu. Nu-mi închipui că militarii din acea epocă îndepărtată au acceptat ideea cu brațele deschise.

– Da, au fost războaie... Datele sunt fragmentare. În orice caz, într-o asemenea confruntare nu putea exista decât un singur învingător.

– Iar cu oamenii ce s-a întâmplat? Cum au reacționat la toate acestea?

– Unii bine, alții rău. Nebogipfel își înclină un pic fața și își roti ochii. Tu ce crezi? Oamenii constituie o rasă diversă, cu obiective multiple și eterogene - până și în vremea ta. Închipuie-ți cât de deosebite au devenit lucrurile atunci când s-au răspândit într-o sută, într-o mie de sisteme stelare. Și Constructorii, la rândul lor, s-au fragmentat rapid. Sunt mai uniți ca specie decât a fost omul vreodată, din pricina naturii lor fizice, dar, cu ajutorul volumului de Informație mult mai mare la care au acces, scopurile lor au devenit mult mai complexe și mai variate.

Însă, cu tot acest conflict, spuse Nebogipfel, lenta Cucerire a stelelor continuase.

Lansarea primei astronave marcase cea mai mare deviație la care asistasem până acum față de istoria mea originară, neperturbată.

– Oamenii - prietenii tăi, Oamenii Noi - au schimbat tot ce avea legătură cu lumea, chiar la o scară cosmică, geologică. Mă întreb dacă poți înțelege...

– Ce?

– Mă întreb dacă poți înțelege, realmente, sensul unui milion de ani, ori sensul a zece milioane, a cincizeci.

– Ei bine, așa s-ar cădea. Am traversat asemenea intervale, împreună cu tine, în drumul până în Paleocen și înapoi.

– Însă ai călătorit printr-o Istorie lipsită de inteligență. Uite, ți-am

vorbit despre migrațiile interstelare. Dacă Minții i se dă ocazia să opereze la astfel de dimensiuni...

– Am văzut ce s-a putut face cu Pământul.

– Mai mult decât atât, mai mult decât o singură planetă! Minte, cu acțiunea sa perseverentă, de termită, este în stare să submineze până și urzeala universului, murmură Nebogipfel, dacă are la dispoziție suficient timp... Chiar și noi, care ne găseam la numai jumătate de milion de ani de câmpiile Africii, am capturat un soare... Privește cerul. Unde sunt astrele? Cu ochiul liber, de-abia se mai zărește vreo stea pe Firmament. Acesta este anul 1891, sau pe-aproape, amintește-ți! Nu poate exista vreun motiv cosmologic pentru dispariția stelelor, în comparație cu bolta propriului tău Richmond. Cu ochii mei adaptați la întuneric, am posibilitatea să văd un pic mai mult decât tine. Și îți spun că acolo se află o serie de puncte roșietice: este radiație infraroșie - căldură.

Atunci am avut un șoc mental, de o forță aproape fizică.

– Este adevărată, am rostit. Este adevărată... ipoteza ta referitoare la cucerirea galactică. Dovada ei este vizibilă, chiar în văzduh! Pesemne că stelele au fost acoperite - aproape toate - de cochilii artificiale, aidoma Sferei voastre, a Morlocilor. M-am uitat ținând la bolta goală. Doamne Sfinte, Nebogipfel; ființele umane - și mașinile lor - au schimbat până și Cerurile!

– Era inevitabil să se ajungă la asta, o dată ce a fost lansat primul Constructor, înțelegi?

M-am holbat la acel firmament întunecat, strivit de un simțământ al sublimului. Nu atât aspectul schimbat al cerului mă copleșea într-o asemenea măsură, ci gândul că toate acestea - pe de-a întregul, până la capătul cel mai îndepărtat al Galaxiei - fuseseră provocate de lovitura pe care eu o dădusem Istoriei cu Mașina Timpului!

– Înțeleg că oamenii au părăsit Pământul, am spus. Instabilitatea climaterică ne-a alungat aici. Însă în alte locuri - am fluturat mâna -, undeva acolo, trebuie să mai trăiască bărbați și femei, în acele cămine răzlețe!

– Nu, replică Nebogipfel. Constructorii văd pretutindeni, adu-ți aminte. Știi totul. Și eu n-am descoperit nici cea mai mică dovadă a existenței unor oameni ca tine. O, ici-colo, s-ar putea să mai găsești niște creaturi biologice care se trag din om - însă la fel de deosebite, în felul lor, față de forma ta umană ca și mine. Iar pe mine m-ai socoti om? În plus, entitățile biologice sunt în marea lor majoritate degenerare...

– Nu mai există oameni adevărați!

+ Există descendenți ai omului pretutindeni. Dar nicăieri nu vei da de o făptură care să fie mai înrudită cu tine decât, să spunem, o balenă sau un elefant...

I-am citat ce îmi aduceam aminte din Charles Darwin: „Judecând după trecut, putem deduce cu certitudine că nici una dintre speciile vii nu își va transmite nealterate asemănările într-un viitor îndepărtat...”

– Darwin avea dreptate, rosti cu blândețe Nebogipfel.

Gândul că, din întreaga mea rasă, rămăsesem doar eu în Galaxie era greu de acceptat, și am amuțit, privind stelele acoperite. Oare fiecare dintre acele globuri grandioase era la fel de locuit ca Sfera lui Nebogipfel? Mintea mea fecundă începu să populeze enormele structuri-lumi cu descendenți ai oamenilor adevărați - cu oameni-pești și oameni-păsări, cu oameni de foc și oameni de gheață - și m-am întrebat cu ce istorisiri s-ar fi întors un Guliiver nemuritor, dacă ar fi putut să colinde din lume în lume, vizitând feluritele odrasle ale Umanității.

– Poate că oamenii au dispărut, continuă Nebogipfel. Toate speciile biologice, la o scară temporală suficient de vastă, dispar. Însă Constructorii nu pot să piară. Înțelegi de ce? La Constructori, esența rasei nu e forma - biologică sau de alt fel -, ci Informația pe care rasa a strâns-o și a stocat-o. Iar aceasta este nemuritoare. O dată ce o specie s-a lăsat pe mâinile unor astfel de Copii, plămădiți din Metal, Mecanisme și Informație, ea nu poate muri. Pricepi asta?

M-am întors către panorama Albului Pământ de dincolo de fereastra noastră. Pricepeam, da, pricepeam totul, numai că prea bine!

Oamenii lansaseră acești lucrători mecanici către stele, pentru a descoperi noi lumi, pentru a întemeia colonii. Mi-am imaginat un asemenea uriaș galion de lumină plecând de pe Pământul ce devenise neîncăpător, licărind spre înalturile văzduhului, mai mic, și mai mic, până când albastrul îl înghițișe... Existau un milion de povești pierdute, m-am gândit eu, despre modul în care oamenii ajunseseră să facă față gravitațiilor stranii, unor gaze diferite și necunoscute, și tuturor provocărilor spațiului.

A fost o migrație epocală - care a schimbat natura cosmosului -, dar demararea sa a constituit, poate, un ultim efort, un ultim spasm înainte de prăbușirea civilizației pe Lumea-Mamă. Confrunțați cu dezintegrarea atmosferei, oamenii de pe Pământ au devenit din ce în ce mai slabi, mai neputincioși - ca dovadă stătea jalnica oglindă de pe Lună -, iar în cele din urmă, au murit.

Apoi însă, mult mai târziu, pe Pământul pustiu, s-au întors mașinile colonizatoare trimise de om - sau descendenții lor, Constructorii Universali, extrem de sofisticăți. Constructorii se trăgeau din oameni - dar trecuseră mult dincolo de fruntariile a ceea ce erau în stare să realizeze aceștia, fiindcă se descotorosiseră de bătrânul Adam și de toate rudimentele fiarelor și târâtoarelor ascunse în trupul și în spiritul lui.

M-am lămurit în întregime! Pământul fusese repopulat, însă nu de om, ci de Moștenitorii Mecanici ai Omului, care se întorseseră, schimbați, de la stele.

Iar toate acestea se propagaseră din micuța colonie întemeiată în Paleocen. Hilary întrezărise ceva, mi-am spus eu: remodelarea cosmosului se depănase din acel pâlc firav de douăsprezece persoane, din acea sămânță cu nimic ieșită din comun, sădită la cincizeci de milioane de ani adâncime.

8

O PROPUNERE

Timpul se scurgea lent, în acel loc bizar, închis.

În ceea ce îl privea pe Nebogipfel, acesta părea foarte mulțumit cu rânduielile noastre. Își petrecea cea mai mare parte a fiecărei zile cu chipul lipit de carcasa lucitoare a Constructorului Universal, cufundat în Marea de Informație. Avea puțină vreme, sau răbdare, pentru mine; reprezenta în mod clar un efort - o pagubă - pentru el să abandoneze bogatul filon de înțelepciune străveche și să se confrunte cu ignoranța mea, și cu dorința mea chiar și mai primitivă de companie.

Am început să mă învârtesc de colo până colo, fără rost, prin apartament. M-am înfruptat din farfuriile cu mâncare, am folosit baia de aburi, m-am jucat cu masa Multiplicității, m-am uitat pe fereastră către un Pământ care, pentru mine, era la fel de neospitalier ca suprafața lui Jupiter.

N-aveam nimic de făcut! Și, copleșit de acest sentiment al inutilității - căci acum mă aflam atât de departe de casa și de propriii mei semenii, încât nu eram în stare să-mi dau seama cum aș putea să trăiesc -, am început să mă prăbușesc tot mai adânc în depresie.

Iar apoi, într-o bună zi, Nebogipfel veni la mine, cu ceea ce el numea o propunere.

Ne aflam în camera în care ședea prietenul nostru Constructorul, la fel de gheboșat și de placid ca întotdeauna.

Nebogipfel, ca de obicei, era conectat la Constructori prin tubul din cili licăritori.

– Trebuie să pricepi fundalul tuturor acestora, zise el, iar ochiul său natural se roti în așa fel, încât să mă poată privi. Pentru început, trebuie să pricepi că țelurile Constructorilor sunt foarte diferite de cele ale speciei tale, sau de cele ale speciei mele.

– Asta este de înțeles, am spus eu. Numai deosebirile fizice...

– Trece dincolo de asta.

În mod obișnuit, când intram în asemenea discuții - în care eu mă alegeam cu rolul ageamiului -, Nebogipfel dădea semne de nervozitate, de un dor precum cel al somonilor de a se întoarce în adâncurile luminoase ale Mării de Informație. De data aceasta, totuși, discursul său era răbdător și premeditat, și mi-am dat seama că avea nefiresc de multă grijă cu ceea ce voia să spună.

Am început să mă simt neliniștit. În mod clar. Morlocul avea impresia că trebuia să mă înduplece în privința unui anumit lucru!

Continuă să vorbească despre scopurile Constructorilor.

- Vezi tu, o specie nu poate supraviețui mult timp dacă ea continuă să ducă povara motivărilor străvechi pe care tu o suporți. Fără nici o supărare.

- Nu mă supăr, am răspuns sec.

- Mă refer, firește, la teritorialitate, agresiune, rezolvarea prin violență a diferendelor... Modelele imperialiste și altele de acest fel devin de neimaginat atunci când tehnologia evoluează dincolo de un anumit punct. Cu arme de puterea Bombei cu carolinum, din die Zeitmaschine - ori mai rău -, lucrurile trebuie să se schimbe. Un bărbat din propria ta epocă a spus că inventarea armelor atomice a schimbat totul, în afara modurilor de gândire ale Umanității.

- Nu pot să contrazic această teză, am rostit, întrucât am senzația că - după cum spui și tu - limitele Umanității, vestigiile bătrânului Adam, au fost cel puțin suficiente pentru a ne doborî... însă cum rămâne cu scopurile supraoamenilor tăi din metal, ale Constructorilor?

El ezită.

- Într-un anume sens, o specie, privită în ansamblu, nu are scopuri. Oare oamenii aveau alte obiective comune, în vremea ta, cu excepția acelorora de a continua să respire, să mănânce și să se reproducă?

Eu am scos un mormăit.

- Obiective pe care le are chiar și cel mai primitiv bacil.

- Dar în ciuda acestei complexități - consider eu -, se pot clasifica scopurile unei specii, în funcție de starea de dezvoltare și de resursele indispensabile ca atare.

O civilizație preindustrială, zicea Nebogipfel - și eu mă gândisem la Anglia în Evul Mediu -, are nevoie de materii prime pentru hrană, haine, asigurarea căldurii și așa mai departe.

Însă, o dată cu dezvoltarea Industriei, materiile pot fi substituite unele cu celelalte, pentru a rezolva deficitul unei anumite resurse. Și astfel, necesitățile-cheie devin capitalul și forța de muncă. O asemenea stare ar descrie secolul meu, și mi-am dat seama cum se puteau într-adevăr privi, în mod generic, activitățile omenirii din acel veac tenebros, ca fiind puse în mișcare de competiția pentru acești doi

factori esențiali: munca și capitalul.

– Dar mai există o etapă dincolo de cea industrială, spuse Nebogipfel. Este faza postindustrială. Propria mea rasă a pătruns în această etapă - am rămas acolo cea mai mare parte din jumătatea de milion de ani de până la venirea ta - însă este o etapă fără sfârșit.

– Explică-mi ce înseamnă asta. Dacă forța de muncă și capitalul nu mai sunt determinante pentru evoluția socială...

– Nu mai sunt, deoarece Informația poate suplini lipsa lor. Pricepi? Astfel, Podeaua activă a Sferei - prin intermediul cunoștințelor investite în structura ei - putea să compenseze orice criză de resurse, în afară de energia primordială...

– Prin urmare, afirmi că acești Constructori - dată fiind fragmentarea lor într-o puzderie de facțiuni complicate - tind, în esență, către acumularea de cât mai multe cunoștințe?

– Informația - descoperirea, interpretarea și conservarea ei - reprezintă scopul ultim al tuturor formelor inteligente de viață. Mă privi posomorât. Noi înțeleseserăm asta și începuserăm să punem resursele sistemului solar în slujba acestui țel. Voi, oamenii din secolul al XIX-lea, de-abia ați pornit să băjbâiți nesiguri către această idee.

– Foarte bine, am zis eu. Așadar, trebuie să ne întrebăm ce anume limitează culegerea de Informație? M-am uitat către stelele încapsulate. Acești Constructori Universali deja au îngrădit o mare parte din Galaxia asta, am impresia.

– Iar dincolo de ea există alte galaxii, spuse Nebogipfel. Un milion de milioane de sisteme siderale, la fel de mari cum e acesta.

– Atunci, poate că și în clipa de față marile nave cu vele ale Constructorilor plutesc, aidoma pufului de păpădie, spre cine știe ce se află dincolo de Galaxie... Poate că, în cele din urmă, Constructorii o să cucerească întregul univers material și o să-l afecteze stocării și clasificării Informației pe care ai descris-o. Ar fi un univers prefăcut într-o imensă bibliotecă - cea mai mare imaginabilă, infinită ca amploare și profunzime...

– Constituie într-adevăr un proiect măreț - și ai dreptate, cea mai mare parte a energiei Constructorilor e dedicată acelui obiectiv: studiilor cu privire la modul în care inteligența poate supraviețui într-un viitor îndepărtat, când Mintea va fi cuprins universul, toate stelele vor fi murit, iar planetele se vor fi desprins de sorii lor... când materia însăși va fi început să se degradeze. Dar te înșeli: universul nu e infinit. Și, ca urmare, este neîncăpător. Pentru anumite facțiuni ale Constructorilor. Pricepi? Acest univers este limitat în spațiu și în timp; a început într-un moment determinat din trecut și trebuie să se termine cu acea decădere finală a materiei, la capătul ultim al timpului... Unii dintre Constructori - o facțiune - nu sunt pregătiți să accepte această finitudine. Nu vor tolera nici o stavilă a cunoașterii.

Un univers finit nu este suficient pentru ei, și sunt pregătiți să facă ceva în legătură cu lucrul ăsta.

Am simțit un fior - de venerație pură, nepângărită - ce îmi provocă mâncărimi prin creștet. M-am uitat după stelele ascunse. Constructorii alcătuiau o specie care dobândise de-acum nemurirea, care cucerise o galaxie, care avea să absoarbă un univers - oare în ce fel se puteau întinde ambițiile lor chiar și mai departe?

Și, m-am întrebat mohorât, cum puteam fi implicați noi?

Nebogipfel, conectat încă la ocularul său, își frecă fața cu dosul palmei, ca o pisică, îndepărtându-și de pe bărbie niște firimituri de hrană.

- Deocamdată, nu înțeleg pe deplin planul lor, spuse Morlocul. Are legătură cu călătoria în timp și cu Plattnerita, și - am impresia - cu conceptul de Multiplicitate a Istoriilor. Informația este complexă - atât de strălucitoare...

M-am gândit că acesta era un cuvânt extraordinar de bine ales. Pentru întâia oară mi-am dat seama de cât curaj și de câtă tărie intelectuală avea nevoie Morlocul ca să coboare în Marea de Informație a Constructorilor - pentru a se confrunta cu acel ocean de idei eclatante.

- Se construiește o flotă de Corăbii - niște enorme Mașini ale Timpului, mult dincolo de posibilitățile secolului tău ori al meu. Cu acestea, Constructorii intenționează - cred eu - să pătrundă în trecut. În străfundurile trecutului.

- Cât de adânc? Dincolo de Paleocen?

El se uită la mine.

- O, mult mai adânc!

- Bine. Și ce legătură are cu noi, Nebogipfel? Care este această „propunere” pe care o ai?

- Protectorul nostru - Constructorul aici de față - face parte din această facțiune. A fost capabil să detecteze apropierea noastră prin timp, dar nu pot să-ți dau detalii. Sunt foarte avansați - au fost în stare să ne detecteze venirea, în cronomobilul rudimentar, din Paleocen. Și astfel, el s-a aflat aici pentru a ne întâmpina.

Constructorul nostru avusese capacitatea să ne urmărească parcursul, către suprafața timpului, de parcă am fi fost niște timizi pești oceanici de adâncime!

- Ei bine, sunt recunoscător că a fost acolo. În definitiv, dacă n-ar fi izbutit să ne primească și să ne vindece cu chirurgia lui moleculară, acum am fi fost morți.

- Într-adevăr.

- Iar acum?

Morlocul își retrase chipul din ocularul Constructorului, care se desprinsese cu un pleoscăit obscen.

– Cred, rosti Nebogipfel încet, că ei înțeleg însemnătatea ta, faptul că invenția ta inițială a propagat schimbările - explozia Multiplicității - care au dus la toate acestea.

– Ce vrei să spui?

– Cred că ei știu cine ești. Și doresc să-i însoțim. În imensele lor Corăbii - către Hotarul de la începutul Timpului.

9

OPȚIUNI ȘI INTROSPECȚII

Să călătoresc la începutul Timpului... Aveam o strângere de inimă la gândul ăsta!

Poate că mă veți considera destul de laș după această reacție. Ei bine, așa o fi. Însă trebuie să vă aduceți aminte că deja avusesem parte de viziunea unei extremități a Timpului - de sfârșitul său amarnic - într-una dintre Istoriile pe care le investigasem: chiar prima, când asistasem la moartea Soarelui deasupra acelei plaje dezolante. Mi-am amintit, de asemenea, de greața, de răul și confuzia simțite, precum și de faptul că numai spaima copleșitoare de a sta întins în acea beznă de smoală, neajutorat, mă determinase să ajung din nou la bordul Mașinii Timpului și să mă arunc înapoi în trecut.

Știam că imaginea pe care aveam să o găsesc în zorii tuturor lucrurilor urma să fie complet diferită - inimaginabil de diferită! Dar amintirea acelei groaze și slăbiciuni mă făcu să ezit.

Sunt om - și mă mândresc cu asta! Totuși, extraordinarele mele peripeții, îndrăznesc să spun mai neobișnuite decât ale oricărei alte persoane din generația mea, mă făcuseră să înțeleg limitele sufletului uman, sau, în orice caz, ale sufletului meu. Mă puteam pune cu descendenții omului, cum ar fi Morlocii, și mă puteam lupta cu monstruoziități preistorice, precum Pristichampus-ul. Iar când era vorba doar de un simplu exercițiu intelectual - în căldura salonului din Societatea Linneenilor -, eram în stare să-mi închipui că merg chiar și mai departe: aș fi fost capabil să discut ore îndelungi despre Finitudinea Timpului sau despre teoriile lui von Helmholtz referitoare la inevitabilitatea Morții Termice a universului.

...Dar adevărul este că am aflat că realitatea-i mult mai înspăimântătoare.

Cealaltă variantă, totuși, nu mă ispitesc deloc!

Întotdeauna am fost un om de acțiune - îmi place să fiu stăpân pe situație! Iată însă că stăteam în locul acesta, dădăcit de niște creaturi atât de avansate, încât nici măcar nu concepeau să vorbească cu mine, mai mult decât m-aș fi gândit eu să întretin conversații elevate cu o

colonie de bacili. Aici, pe Albul Pământ, nu aveam nimic de făcut, căci Constructorii Universali făcuseră totul.

De multe ori, mi-am dorit să fi ignorat invitația lui Nebogipfel și să fi rămas în Paleocen! Acolo, aș fi făcut parte dintr-o societate în creștere, în expansiune, iar talentele și intelectul meu - ca și puterea fizică - ar fi putut juca un rol însemnat în supraviețuirea și evoluția Umanității, în acea epocă neospitalieră. Mi-am dat seama că gândurile mele, centrate pe problemele lăuntrice, reveneau și la Weena, la acea lume a anului de grație 802701, în care călătorisem prima dată prin timp, și la care intenționasem să mă întorc - numai că fusesem abătut de la cursul meu la prima Răspântie a Istoriei. Dacă lucrurile ar fi stat altfel, m-am gândit - dacă eu m-aș fi comportat altfel atunci, întâia oară -, poate că aș fi salvat-o pe Weena din flăcări, chiar cu prețul propriei mele sănătăți sau vieți. Sau, dacă aș fi supraviețuit, poate că aș fi fost în stare să mă lupt pentru a produce o schimbare veritabilă în acea Istorie nefericită, conducându-i, într-un fel sau altul, pe Eloii și Morlocii să înfrunte degradarea lor comună.

Nu făcusem nimic din toate acestea, bineînțeles; gonisem spre casă de îndată ce îmi recuperasem Mașina Timpului. Iar acum eram silit să accept faptul că, din pricina nesfârșitei scindări a Istoriilor, nu mă mai puteam întoarce în 802701, sau, într-adevăr, în propria mea vreme.

Se părea că drumul meu de nomad se sfârșise aici, în aceste câteva încăperi fără sens!

Constructorii aveau să mă țină în viață, se părea, atât timp cât trupul meu continua să funcționeze. De vreme ce fusesem dintotdeauna viguros, îmi închipuiam că mă mai puteam aștepta la încă vreo câteva decenii de existență, sau poate chiar mai mult, deoarece, dacă Nebogipfel avea dreptate în privința capacităților submoleculare ale Constructorilor, era posibil (așa specula Nebogipfel, spre uluirea mea) ca aceștia să dețină mijloacele de a opri, sau chiar de a da înapoi, procesul de îmbătrânire al trupului meu!

Se părea însă că aveam să fiu lipsit de companie pentru eternitate - cu excepția relației mele inegale cu un Morloc care, deja fiindu-mi superior din punct de vedere intelectual și cufundându-se încontinuu în Marea de Informație, urma să treacă în curând, în mod sigur, la probleme mult prea avansate, dincolo de înțelegerea mea.

Mă aștepta, prin urmare, o viață îndelungată și confortabilă - însă era viața unui animal de grădină zoologică, captiv în aceste câteva încăperi, fără nimic semnificativ de înfăptuit. Era un viitor transformat într-un tunel nesfârșit...

Pe de altă parte, știam că participarea la planul Constructorilor constituia o alegere pe deplin capabilă să-mi distrugă intelectul.

I-am împărtășit aceste îndoieli lui Nebogipfel.

– Pricep care îți sunt temerile și îți apreciez onestitatea de a te confrunta cu propriile tale slăbiciuni. Ai evoluat în înțelegerea față de tine însuși, de când ne-am întâlnit prima oară...

– Scutește-mă de amabilitățile astea, Nebogipfel!

– Nu este nevoie să iei o hotărâre acum.

– Ce vrei să spui?

Nebogipfel se apucă să-mi descrie imensa anvergură tehnologică a proiectului Constructorilor. Pentru a alimenta cu combustibil Corăbiile, era necesar să fie pregătite uriașe cantități de Plattnerită.

– Constructorii operează cu intervale temporale mari, explică Morlocul. Însă, chiar și așa, acest proiect este ambițios. Propriile estimări ale Constructorilor în ceea ce privește finalizarea - și acestea sunt vagi, deoarece Constructorii nu planifică, în sensul uman al cuvântului; mai degrabă, clădesc, în comun, prin adăugiri și absolut dedicați, în maniera termitelor - atestă că va mai trece un milion de ani până când o să fie gata Corăbiile.

– Un milion de ani? Constructorii trebuie să fie, într-adevăr, răbdători, dacă stabilesc programe pe asemenea perioade!

Imaginația mi se înflăcăra din cauza amplitudinii tuturor acestora, atât de mult mă uluia acel număr! Gândul la un proiect care se întindea pe ere geologice și care avea drept scop trimiterea unor corăbii în Zorii Timpului îmi stârnea o venerație pură, i-am comunicat lui Nebogipfel: un simțământ, poate, al numinosului.

Nebogipfel mă ferici cu un soi de privire sceptică.

– Prea bine; rosti el. Însă trebuie să ne străduim să fim practici.

Îmi spuse că negociase să ne fie aduse rămășițele cronomobilului nostru improvizat, precum și unelte, materii prime și o nouă rezervă de Plattnerită...

I-am înțeles intențiile imediat.

– Sugerezi să sărim în cronomobil și să trecem printr-un interval de un milion de ani, în vreme ce Constructorii noștri perseverenți termină construcția Corăbiilor?

– De ce nu? Altă cale de a ajunge la lansarea Corăbiilor n-avem. Or fi acești Constructori nemuritori din punct de vedere funcțional, dar noi nu suntem.

– Ei bine, nu știu ce să zic, mi se pare... Adică, oare Constructorii pot fi siguri de finalizarea programului lor - la timp și așa cum au intenționat -, având în vedere asemenea intervale imense? În epoca mea, specia umană însăși exista numai din a zecea parte a acestei perioade.

– Trebuie să-ți aduci aminte, afirmă Nebogipfel, că acești Constructori nu-s oameni. Sunt efectiv o specie nemuritoare. Centri determinați de conștiință pot să ia naștere și să se dizolve înapoi în Marea generală, însă continuitatea colectării de Informație și

consecvența scopurilor sunt de nezduncinat, în orice caz, zise el, uitându-se la mine, ce ai de pierdut? Dacă străbatem timpul și descoperim că, la urma urmei, Constructorii au renunțat înainte de a-și termina Corăbiile, ce-i cu asta?

– Păi, am putea să murim, bunăoară. Dacă nu mai este nici un Constructor care să ne întâmpine și să ne satisfacă nevoile, la capătul îndepărtat al milionului tău de ani?

– Ce-i cu asta? repetă Morlocul. Poți să privești în inima ta, acum, și să afirmi că ești fericit - arată cu mâna spre micuțul nostru apartament - să locuiești în felul acesta pentru tot restul vieții?

Eu nu am replicat, însă cred că el mi-a citit răspunsul pe chip.

– Și în plus..., continuă Nebogipfel.

– Da?

– O dată ce-l construim, avem posibilitatea să folosim cronomobilul pentru a călători în altă direcție.

– Ce vrei să zici?

Ni se va da suficientă Plattnerită - am putea ajunge din nou în Paleocen, dacă asta ai dori.

M-am uitat pe furiș în jur, simțindu-mă ca un criminal care complotază!

– Nebogipfel, dacă te aud Constructorii spunând așa ceva?

– Ce dacă? Nu suntem prizonieri aici. Constructorii ne găsesc interesanți și consideră că tu ar trebui să însoțești Corăbiile în căutarea lor finală, din pricina însemnătății tale istorice și cauzale. Însă nu ne vor constrânge și nici nu ne vor ține aici dacă suferința noastră ar fi atât de mare încât să nu putem supraviețui.

– Dar tu? l-am întrebat prudent. Tu ce vrei să faci?

– Încă n-am luat o decizie, răspuse el. Acum, principala mea problemă este să deschid cât mai multe posibilități pentru viitor.

Acesta constituia un sfat deosebit de înțelept,- și astfel - lăsând la o parte introspecția - am căzut de acord cu Nebogipfel că ar trebui să ne apucăm de reconstrucția cronomobilului. Am intrat într-o discuție amănunțită cu privire la materialele și uneltele pe care trebuia să le solicităm.

10

PREPARATIVE

Cronomobilul ne-a fost adus de pe Gheață de către Constructor. Pentru a realiza acest lucru, acesta se desfăcu în patru piramide mai mici, după care poziționează câte una dintre aceste mașini-copii sub fiecare colț al cadrului deteriorat al vehiculului. Mașinile-copii se

deplasară cu o mișcare onctuoasă, curgătoare - gândiți-vă la felul în care avansează o dună de nisip, sub influența vântului -, și am văzut cum niște fire migratoare de cili metalici legau între ele mașinile-copii, pe parcursul acestui straniu proces.

Când resturile vehiculului nostru ajunseră în centrul uneia dintre camere, mașinile-copii se contopiră la loc în Constructorul lor părinte; curseră în sus și una în cealaltă, de parcă s-ar fi topit. Am găsit că asta era o priveliște fascinantă, chiar dacă respingătoare, dar, în curând, Nebogipfel se afla din nou în elementul său, conectat la ocular.

Scheletul cronomobilului provenea de la Vehiculul de Transfer Temporal din 1938, însă suprastructura - câtă mai era, doar vreo câteva table pe post de pereți și de planșeu - fusese improvizată de Nebogipfel din rămășițele Leviathanilor Forței Expediționare distruși și din cele ale aparatului german Messerschmitt. În mod similar, dispozitivele simple de comandă fuseseră la fel de grosolane. Cele mai multe dintre acestea erau acum smulse și deteriorate. Prin urmare, pe lângă înlocuirea Plattneritei, era foarte limpede că trebuia să efectuăm o operație de restaurare a vehiculului destul de temeinică.

Am executat o mare parte din munca manuală calificată sub îndrumarea lui Nebogipfel. La început, îmi displăcu situația dată, însă Nebogipfel era cel care avea acces la Marea de Informație și, în consecință, la înțelepciunea acumulată de Constructori; el era cel care avea posibilitatea să solicite Constructorului materialele trebuincioase: țevi de cutare sau cutare diametru, cu filet cu pasul acesta sau acela și așa mai departe.

Constructorul produse materiile prime de care aveau nevoie în maniera lui obișnuită; pur și simplu scotea lucrurile din carcasă. Nu-l costa nimic, se părea, cu excepția unei secătuiți de materie; însă aceasta se rezolvă repede printr-un aflus sporit în apartament de cili migratori care îl aprovizionau.

Îmi venea greu să mă încred în rezultatele acestui proces. Vizitasem oțelăriile și alte asemenea facilități în timpul fabricării componentelor Mașinii Timpului și a unor dispozitive anterioare: urmărisem cum fierul topit curgea din furnale în convertoarele Bessemer, pentru a fi oxidat și amestecat cu fondant și cocs... Și așa mai departe. Prin comparație, îmi era dificil să mă bizui pe ceva care fusese regurgitat de un morman inform și licărind!

Normal, Morlocul îmi scoase în evidență neghiobia acestei prejudecăți.

– Transmutația subatomică de care este capabil Constructorul reprezintă un proces mult mai rafinat decât cea aiureală implicând topitul, amestecatul și forjatul descrisă de tine - o tehnologie care dă impresia că de-abia ați evoluat un pic de când ați ieșit din peșteri.

– Poate, am zis eu, dar chiar și așa... E vorba de invizibilitatea

fenomenului!

Am ridicat o cheie fixă; la fel ca toate uneltele pe care le solicitasem, și aceasta fusese vomată de Constructor la câteva clipe după ce Nebogipfel își formulă cererea - era un obiect neted, dintr-o bucată, fără articulații, șuruburi sau urme de lipire.

– Când ridic obiectul ăsta, mă aștept inconștient să-l simt cald, sau să se prelingă de pe el acid gastric, sau să fie acoperit cu acei cili de fier scârboși...

Nebogipfel scutură din cap, gestul lui constituind o luare în derâdere voită.

– Ești atât de intolerant când vine vorba de modalități de acțiune diferite de-ale tale!

În ciuda reținerilor, am fost silit să-i permit Constructorului să ne ofere alte echipamente și provizii. Am calculat că această călătorie avea să dureze treizeci de ore, dacă ne retrăgeam tocmai până în Paleocen - însă nu mai mult de treizeci de minute, dacă efectuam numai acel salt limitat până în viitorul Corăbiilor Timpului. Așa stând situația, hotărât să nu mai fiu nepregătit de data aceasta, am umplut noul nostru vehicul cu suficientă hrană și apă, pe lângă celelalte obiecte solicitate, încât să ne ajungă pentru câteva zile, și am cerut să ne fie oferite veșminte groase și călduroase pentru amândoi. Totuși, nu m-am simțit în largul meu când am ridicat haina grea pe care Constructorul mi-o făcuse peste rămășițele jerpelute ale cămășii de tercot; era o chestie dintr-un material argintiu, neidentificabil, foarte bine matlasată.

– Nu mi se pare firesc, am protestat în fața lui Nebogipfel, să îmbrac ceva care a fost vomitat în așa manieră!

– Reținerile tale devin iritante, replică Morlocul. Îmi este destul de limpede că ai o teamă morbidă de corp și de funcțiunile lui, dovedită nu numai de manifestările tale iraționale la capacitățile generatoare ale Constructorului, ci și de reacțiile tale din trecut față de Morloci...

– Nu pricep ce vrei să zici, am ripostat eu, uluit.

– Mi-ai descris, în repetate rânduri, întâlnirile cu acele... rude ale mele, utilizând termeni asociați cu trupul: analogii fecale, degete ca niște viermi și așa mai departe.

– Vrei să spui... ia stai o clipă! Vrei să spui că frica de Morloci și de produsele Constructorilor arată că mă tem de propria mea natură biologică?

Fără vreun avertisment, își vântură degetele prin dreptul chipului meu; lividitatea carnației dezgolite a palmei sale, aspectul de viermi al degetelor lui erau oribile pentru mine, firește, așa cum se întâmplase întotdeauna! Și nu m-am putut abține să mă dau puțin în spate.

Cu siguranță, Morlocul socotea că demonstrase ce avea de

demonstrat. Eu mi-am adus aminte, de asemenea, de asocierile pe care le făcusem înainte între groaza din întunecatele baze subterane ale Morlocilor și frica din copilărie de puțurile aflate pe terenul casei părințești.

N-are rost să pomenesc că m-am simțit foarte tulburat de bruscul diagnostic al lui Nebogipfel, de gândul că reacțiile îmi erau guvernate nu de forța intelectului, așa cum îmi închipuisem, ci de niște fațete bizare și ascunse ale naturii mele!

– Sunt de părere, am concis eu, cu toată demnitatea de care eram în stare, că unele lucruri e mai bine să rămână nespuse.

Iar apoi am pus capăt conversației.

Cronomobilul terminat avea o construcție grosolană: o simplă cutie de metal, deschisă în partea superioară, nevopsită și prost finisată. Însă comenzile erau mult mai avansate în comparație cu mecanismele limitate pe care le putuse realiza Nebogipfel din materialele pe care le avusese la îndemână în Paleocen - existau până și cadrane cronometrice simple, chiar dacă aveau etichete scrise de mână -, și urma să dispunem de tot atât de multă libertate de manevră prin timp ca în prima mea mașină.

Pe măsură ce îmi continuam lucrul, iar ziua în care aveam să plecăm se apropia tot mai mult, frica și nesiguranța mea continuară să sporească. Știam că nu mi se mai oferea șansa de a mă întoarce vreodată acasă - dar, dacă plecam de-aici, împreună cu Nebogipfel, în viitor ori în trecut, era posibil să pătrund în cine știe ce stranie căreia nu aș fi fost în stare să-i fac față, nici cu mintea, nici cu trupul. Era posibil, știam eu, să mă apropii de capătul vieții, iar o spaimă omenească vagă puse stăpânire pe mine.

În cele din urmă, am terminat. Nebogipfel se așeză în șaua sa. Era îmbrăcat într-o șalopetă matlasată groasă, din materialul argintiu al Constructorului, iar pe chipul său mic avea niște ochelari noi. Semăna un pic cu un copilaș înfilit contra gerului iernii - cel puțin până deslușeai părul ce i se revărsa de pe față și aspectul luminos al ochilor săi dincolo de lentilele albastre pe care le purta.

M-am așezat lângă el și am verificat pentru ultima oară conținutul vehiculului.

Pe când stăteam amândoi acolo - într-o clipită -, pereții apartamentului se topiră, silențios, transformându-se în sticlă. Pretutindeni în jurul nostru, acum vizibile prin zidurile translucide ale încăperii, sumbrele câmpii ale Albului Pământ se întindeau până în depărtare, însângerate de un amurg aflat în toi. Cili Constructorului - din nou, după specificațiile lui Nebogipfel - remodelaseră materialul pereților camerei în care se găsea cronomobilul. Urma să ne fie necesară în continuare protecția contra climatului cumplit al Albului

Pământ, însă doream să avem panorama lumii în vreme ce călătoream.

Deși temperatura aerului nu se modificase, mi se făcu numaidecât mult mai frig; am început să tremur și mi-am strâns haina pe corp.

– Cred că suntem pregătiți, spuse Nebogipfel.

– Pregătiți, am căzut eu de acord, cu excepția unui singur lucru - decizia noastră! Călătorim către viitorul Corăbiilor finalizate sau ...

– Am impresia că decizia îți aparține, rosti el, însă în expresia sa străină se citea - îmi place să cred - o doză de simpatie.

Acea spaimă nelămurită încă mă rodea pe dinăuntru, întrucât, în afară de primele câteva ceasuri disperate după pierderea lui Moses, n-am fost niciodată un bărbat care să accept cu plăcere perspectiva morții, însă știam că decizia mea de acum era posibil să-mi pună capăt vieții. Cu toate astea...

– În realitate, nu prea cred că avem de ales, i-am spus lui Nebogipfel. Aici nu putem sta.

– Nu, zise el. Tu și cu mine suntem pribegi. Consider că nu avem altă posibilitate decât să continuăm, până la Capăt.

– Da, am acceptat eu. Până la Hotarele Timpului însuși, se pare... Bine! Atunci așa să fie, Nebogipfel. Așa să fie!

Nebogipfel împinse în față manetele cronomobilului - am simțit cum răsuflarea mi se accelerează, iar sângele începe să-mi vuiască în tâmpile - și ne-am prăbușit în vălmășagul cenușiu al călătoriei în timp.

11

SALT ÎN VIITOR

Din nou, Soarele se avântă ca o rachetă prin văzduh, iar Selena, încă verde, se răsuca prin fazele sale, lunile succedându-se mai repede decât bătăile inimii; curând, vitezele ambelor globuri crescuseră în așa măsură încât fuzionară în acele panglici neîntrerupte de lumină pe care le-am descris înainte, iar cerul căpătă cenușiu de oțel al contopirii zilei cu noaptea. Pretutindeni în jurul nostru, observându-se limpede din înalțuri, câmpurile de gheață ale Albului Pământ se întindeau până dincolo de orizont, absolut neschimbate, pe măsura curgerii anilor fără sens, vizibile doar ca o suprafață sclipitoare, netezită de rapiditatea tranziției.

Mi-ar fi plăcut să pot zări magnificele vele interstelare care se înălțau în Spațiu, însă rotația Pământului făcea imposibil de distins acele nave fragile și, de îndată ce am început călătoria în timp, deveniră invizibile pentru noi.

La câteva secunde de la plecare - privite din perspectiva noastră

diuată -, apartamentul fu demolat. Se evaporă din jurul nostru ca roua, lăsându-ne capsula transparentă izolată pe acoperișul plat al turnului. M-am gândit la ansamblul de camere bizare, dar confortabile - cu baia mea de aburi, tapetul ridicol, ciudata masă de biliard și celelalte. Acum, totul se topise la loc în inimitatea generală, iar apartamentul, nemaifiind trebuincios, se transformase într-un vis, într-o amintire platoniciană, în imaginația de metal a Constructorilor Universali!

În ciuda acestui fapt însă, nu fusesem abandonati de Constructorul nostru răbdător. Din punctul meu de vedere accelerat, am remarcat că el părea să se odihnească aici, la câțiva iarzi de noi - o piramidă gheboșată. cu agitația cililor uniformizată de trecerea noastră prin timp după care sărea brusc, acolo, pentru a zăbovi preț de câteva secunde, și tot așa. De vreme ce o simplă secundă pentru noi dura secole în lume - din exteriorul cronomobilului, puteam să calculez câtă vreme rămânea Constructorul în apropierea amplasamentului nostru, complet imobil, uneori și pentru o mie de ani.

I-am atras atenția lui Nebogipfel asupra acestui aspect.

– Închipuie-ți, dacă poți! Să fii Nemuritor este una, dar să fii atât de devotat unei singure misiuni... Parcă e un cavaler solitar care își străjuiește Graalul, în vreme ce erele istorice și grijile efemere ale oamenilor obișnuți se perindă pe lângă el.

Așa cum am descris deja, clădirile cu care ne învecinam erau niște turnuri, ridicate la două-trei mile depărtare unul de altul, risipite pe toată valea Tamisei. În cele câteva săptămâni pe care le petrecusem în apartament, nu văzusem vreo urmă de schimbare la aceste turnuri, nici măcar deschiderea unei uși. Acum însă, grație percepțiilor mele accelerate, am remarcat cât de lent se târa evoluția pe suprafețele acelor edificii. Chipul neted ca oglinda unei structuri cilindrice din Hammersmith se bășică, ca și cum ar fi fost mâncat de vreo boală ar metalului, până ce se stabilizează într-un nou tipar, cu umflături și făgașe dreptunghiulare. Alt turn, din zona Fulhamului, dispăru cu desăvârșire! Într-o clipă exista, iar în următoarea nu - nu mai rămăseseră nici măcar umbrele fundației din sol care să indice locul unde se aflase, căci gheața acoperi pământul expus mai repede decât am putut urmări eu.

Acest gen de evoluție fluidă continuă pe întreaga durată a călătoriei. Pesemne că ritmul prefacerilor în această nouă Londră se măsoară în secole, mi-am dat eu seama - și nu în ani, așa cum se transformau anumite regiuni ale propriei mele Londre dar schimbarea se producea, neîndoios.

I-am arătat asta lui Nebogipfel.

– Nu putem decât să emitem ipoteze cu privire la scopul acestei

reconstruiri, spuse el. Poate că metamorfoza aspectului exterior corespunde unei modificări a destinației interioare, însă până și aici acționează lentul proces al degradării. Și poate că, din când în când, se produc incidente mai spectaculoase, cum ar fi căderea unui meteorit.

– În mod cert, niște inteligențe atât de impresionante cum sunt acești Constructori reușesc să prevină asemenea accidente ca prăbușirea unui meteorit, supraveghind rocile căzătoare cu telescoapele, sau poate folosind Corăbiile lor cu vele sau rachete pentru a înlătura astfel de obiecte.

– Într-o oarecare măsură. Sistemul solar este însă un loc dominat de întâmplare și haos, zise Nebogipfel. Nu poți fi niciodată sigur că ai eliminat toate calamitățile, indiferent de resursele disponibile, indiferent de sistematizările și observațiile făcute... Și totuși, chiar și Constructorii trebuie să reclădească uneori - până și turnul în care locuim noi.

– Ce vrei să spui?

– Ia gândește-te, rosti Nebogipfel. Ți este cald? Te simți comod?

După cum am consemnat, aparenta expunere la pustiurile Albului Pământ, de care mă despărțea numai domul invizibil al Constructorilor, îmi dăduse fiori, însă știam că aceasta nu putea fi decât o reacție internă.

– Mă simt foarte bine.

– Normal. La fel și eu. Și, de vreme ce noi călătorim de vreun sfert de oră, știm că aceste condiții confortabile persistă în clădire de mai mult de jumătate de milion de ani.

– Dar, am zis eu, urmându-i cursul gândurilor, turnul acesta este la fel de supus urgiilor timpului ca oricare altul... așadar, Constructorul nostru trebuie să repare structura întruna, pentru a-i da posibilitatea să ne susțină în continuare.

– Așa este. Altminteri, domul care ne adăpostește, în mod cert, s-ar fi făcut fărâmițe și s-ar fi prăbușit de multă vreme.

Nebogipfel avea dreptate, bineînțeles - era vorba de o altă fațetă a extraordinarei tenacități a Constructorilor -, dar asta nu prea mă făcea să mă simt mai bine! M-am uitat în jur, cercetând pardoseala de sub noi; parcă turnul ar fi devenit la fel de insubstanțial ca un mușuroi de termite, săpat încontinuu și refăcut de Constructorii Universalii, iar acest lucru îmi provocă un vertij cumplit!

Acum mi-am dat seama de o schimbare în aspectul luminii. Peisajul glaciari se întindea în jurul nostru, aparent neschimbat, însă aveam impresia că gheața era mai întunecată decât înainte.

Panglicile Soarelui și Lunii, ce deveniseră încetoșate și indistincte din cauza mișcărilor de precesie, continuau să se lege pe cer; dar -

deși Luna încă strălucea cu verdele violent al vegetației transplantate - Soarele trecea printr-o succesiune de prefaceri.

– Se pare, am observat eu, că Soarele pâlpâie - variază în intensitate, pe o scară ce acoperă secole sau chiar mai mult.

– Cred că ai dreptate.

Tocmai nesiguranța luminii, aveam eu certitudinea, producea acea iluzie stranie, derutantă, a unei umbre pe tărâmul înghețat. Dacă veți sta lângă o fereastră și vă veți ține mâna în fața ochilor, cu degetele rășchirate, atunci poate că o să vă faceți o idee despre ceea ce vreau să spun.

– S-o ia naiba de pâlpâire! am protestat eu. Este o modalitate de a pătrunde dincolo de suprafața ochilor, de a stânjeni ritmurile minții, poate...

– Privește însă lumina, rosti Nebogipfel. Fii atent la compoziția ei spectrală. Se schimbă din nou.

Mi-am continuat îndeletnicirea, și numaidecât am fost răsplătit cu imaginile fugare ale altei modificări în comportamentul ciudat al Soarelui. Avea o anumită tentă verzuie - numai la răstimpuri, când vedeam un fel de verde palid întinzându-se de-a lungul traiectoriei celeste a astrului dar reală.

Acum, fiindcă știam de acest fenomen verde, am izbutit să detectez o scânteiere de smarald pe deasupra dealurilor de gheață și a clădirilor mohorâte ale Londrei. Era o priveliște emoționantă, o umbră a vieții dispărute de pe aceste coline.

– Am impresia că pâlpâirea și străfulgerările-verzui sunt legate...

Soarele, arată Nebogipfel, constituie cea mai importantă sursă de energie și de materie a sistemului solar. Până și Morlocii săi îl utilizaseră, pentru a realiza Sfera din jurul astrului.

– Acum, mă gândesc că și acești Constructori forează în enormul corp al Soarelui, pentru materia primă de care au nevoie...

– Plattnerita, am precizat eu, cu un entuziasm crescând. Aceasta este semnificația străfulgerărilor verzi, nu? Constructorii extrag Plattnerita din Soare.

– Sau folosesc alchimia pentru a transforma materia și energia solară în Plattnerită, ceea ce conduce la același lucru.

Pentru ca strălucirea Plattneritei să fie vizibilă pentru noi, susținut Nebogipfel, trebuia ca seminția Constructorilor să alcătuiască uriașe cochilii din această materie în jurul stelei. Când erau finalizate, aceste cochilii erau expediate, în convoaie imense, la șantierele din altă parte a sistemului solar, după care începea producerea unei noi cochilii. Pâlpăitul pe care îl observam reprezenta, pesemne, asamblarea și dezasamblarea accelerată a enormelor grămezi de Plattnerită.

– Este extraordinar, am șuiert eu. Constructorii probabil că extrag materia din Soare în tranșe comparabile cu masa celei mai mari

dintre planete! Aceasta pune în umbră până și edificarea imensei voastre Sfere, Nebogipfel.

– Știm că acești Constructori nu-s lipsiți de ambiție.

Acum, am avut impresia, că licărul răbdătorului Soare deveni mai puțin manifest, ca și cum Constructorii s-ar fi apropiat de sfârșitul operațiunii. Am putut să observ în văzduh mai multe crâmpoie din verdele tipic al Plattneritei, însă ele erau separate de banda solară; zburau pe boltă oarecum în maniera unor false Luni. Erau structuri de Plattnerită, mi-am dat eu seama - gigantice edificii din această materie, răsucindu-se în spațiu ce se stabilizau pe o orbită lentă în jurul Pământului.

Lumina tremurătoare a Plattneritei scânteia pe carcasa liniștitului nostru Constructor, care rămase lângă noi în vreme văzduhul trecea prin aceste evoluții uluitoare!

Nebogipfel consultă cronometrele.

– Am străbătut aproape opt sute de mii de ani... destulă vreme, socot eu.

Trase de manetele cronomobilului, care zvâcni, cu acea poticneală atât de caracteristică pentru călătoria în timp, iar pe mine mă cuprinse-o greață cu care trebuia să mă lupt, pe lângă teamă și sentimentul strivitor de venerație.

De îndată, Constructorul nostru dispăru din câmpul meu vizual. Am scos un țipăt - nu m-am putut stăpâni - și m-am agățat de banca cronomobilului! Cred că nu mă simțisem niciodată atât de pierdut și de singur ca în acel moment când credinciosul nostru însoțitor de opt mii de secole ne abandonează pe neașteptate - ori așa se părea - stranieții.

Panglica solară își diminuează spasmurile precesionale, se netezi și dispăru; în câteva secunde, am perceput acea fluctuație deconcertantă a luminii ce marchează trecerea nopților și a zilelor, după care cerul își pierde aspectul spălăcit, de un cenușiu-deschis.

Iar acum, strălucirea verde a Plattneritei umplu văzduhul de deasupra mea; se afla pretutindeni în jurul domului, întunecând nepăsătoarele întinderi ale Albului Pământ cu pâlpăirea ei lăptoasă.

Fâlâfăitul zilelor și al nopților încetini, până la o bătaie mai lentă decât pulsul meu. Exact în acea ultimă clipă, am avut viziunea - nu mai lungă de-o secundă - a unui câmp de stele străpungând epiderma lucrurilor, amețitor și apropiat, și am izbutit să zăresc imaginea adumbrită a câtorva cranii enorme, cu niște ochi umani imenși. Apoi, Nebogipfel împinse manetele până la capăt - vehiculul se opri -, noi ieșirăm în Istorie, iar mulțimea de Observatori pieri; eram cufundați într-o mare de lumină verde.

Eram înglobați într-o Corabie de Plattnerită!

CORABIA

Eu însumi, Morlocul, mecanismele și aparatura micului nostru cronomobil - totul era scăldat în strălucirea de smarald a Plattneritei, care se găsea pretutindeni în jur. N-aveam nici cea mai vagă ideeă cu privire la adevăratele dimensiuni ale Corăbiei; într-adevăr, întâmpinam oarece dificultăți în a mă orienta în interiorul structurii ei masive. Nu aducea cu un vas din secolul meu, căci îi lipsea compartimentarea bine definită, cu pereți și panouri care să delimiteze secțiunile interne, sala motoarelor și altele. În schimb, trebuie să vă închipuiți un năvod, o alcătuire din fire și noduri, scânteind tot în acea nuanță verzuie a Plattneritei, aruncat parcă în jurul nostru de un pescar invizibil, în așa fel încât Nebogipfel și cu mine eram prinși într-o imensă montură din bare și curbe de lumină.

Această plasă nu se extindea până la cronomobil: părea să se oprească aproximativ acolo unde fusese domul nostru. Deocamdată, nu aveam probleme cu respirația și nu părea mai frig decât înainte. Pesemne că ne aflam la adăpostul mediului protejat al domului, prin cine știe ce mijloace, și mi-am închipuit că domul însuși încă exista, căci am zărit pe o suprafață de deasupra o reflecție extrem de slabă - dar atât de nesigură și de schimbătoare era strălucirea Plattneritei, încât nu puteam fi sigur.

Nici pardoseala de sub cronomobil nu izbuteam să o deslușesc. Plasa părea să se întindă sub noi, în adâncurile materialului clădirii de care îmi aduceam aminte. Cu toate acestea, nu pricepeam cum acea pânză diafană era în stare să suporte o masă atât de mare ca aceea a cronomobilului nostru, și am simțit un acces subit, și nedorit, de vertij. Am respins cu hotărâre asemenea reacții primitive. Situația în care mă găseam era ieșită din comun, însă voiam să mă comport bine - mai ales dacă acestea erau hărăzite să-mi fie ultimele clipe ale vieții - și nu aveam chef să-mi iroiesc vreo fărâma de energie pentru a alina tulburarea maimuței înfricoșate dinlăuntrul meu, care credea că era posibil să cadă din acest copac ce ardea verzuu.

Am cercetat plasa din jurul nostru. Firele principale păreau să aibă o grosime cam cât degetul meu mic, deși luceau așa de intens, încât îmi venea greu să fiu sigur dacă nu cumva grosimea nu era doar un efect al propriei mele sensibilități optice. Aceste fire defineau niște celule având poate un picior lungime, de forme neregulate: cât vedeam cu ochii, nu existau două celule cu o formă similară. Niște fire mai subțiri treceau prin aceste celule principale, alcătuind o structură complexă de subcelule, care erau, la rândul lor, împărțite de fire și mai fine, și tot așa, până la limita capacităților mele vizuale. Asta îmi

amintea de cili arborescenți ce acopereau suprafața exterioară a unui Constructor.

În nodurile în care se uneau firele principale, licăreau niște puncte de lumină, de un verde la fel de sfidător ca și restul; globulele nu păreau să rămână statice, ci migrau de-a lungul firelor ori explodau, în scânteieri minuscule, fără zgomot. Trebuie să vă imaginați aceste mici mișcări desfășurându-se neconținut, pe toată întinderea plasei, astfel încât întregul ansamblu era iluminat de o lucoare blândă, instabilă, iar structura și lumina se aflau într-o perpetuă evoluție.

Totul transmitea un sentiment de fragilitate - de parcă aș fi fost înfășat în straturi de pânză de păianjen -, însă construcția avea ceva organic, și îmi trecu prin minte că, dacă m-aș fi întins, neîndemânatic, și aș fi sfâșiat niște găuri mari în această structură complexă, ele s-ar fi reparat numaidecât.

Și toată Corabia, trebuie să vă închipuiți, avea acea înfățișare bizară, contingentă, indusă de Plattnerită: parcă nu ar fi fost împlântată solid în lumea lucrurilor materiale, parcă ar fi fost complet insubstanțială și temporară.

Pânza era suficient de rară pentru a putea vedea prin diafana carcasă exterioară a navei „noastre” spre lumea de dincolo. Dealurile și clădirile anonime ale Londrei Constructorilor se găseau încă acolo, iar Gheața eternă nu dădea nici un semn de prefacere. Era noapte, și cerul era senin; Luna, o seceră de argint, trecea prin înalturi, în mijlocul astrelor invizibile...

Și, lunecând pe bolta dezolantă a acestui Pământ părăsit, am zărit alte Corăbii de Plattnerită. Aveau o formă lenticulară și erau imense, sugerând aceeași structură ca și plasa care ne îngloba pe mine și pe Nebogipfel; niște lumini mai mici, aidoma stelelor captive, licăreau și mișunau în interioarele lor complexe. Pretutindeni, gheața Albului Pământ era scăldată de strălucirea Plattneritei; Corăbiile parcă erau niște nori gigantici și muți, plutind nefiresc de aproape de sol.

Nebogipfel mă cercetă. Plattnerită împrumutase un luciu de un verde-intens părului ce îi acoperea trupul.

– Ești bine? Pari un pic agitat?

A trebuit să râd la întrebările lui.

– Te pricepi, Morlocule! Agitat? Eu ar trebui să spun asta...

M-am răsucit pe scaunul meu, am întins mâna în spate și am găsit un bol plin cu fructe și nuci neidentificabile, pe care mi-l furnizase Constructorul. Mi-am îngropat degetele în mâncare și am îndesat-o în gură; am găsit că acțiunea simplă, de animal, a mâncatului constituia a evaziune binevenită de la chestiunile năucitoare, de-abia comprehensibile, din jurul meu. M-am întrebat, de fapt, dacă aceasta avea să fie ultima masă pe care o luam - ultima cină pe Pământ!

– Am impresia că mă așteptam ca acel Constructor al nostru să se afle aici și să ne întâmpine.

– Dar eu cred că, într-adevăr, se află aici, zise Nebogipfel, apoi ridică mână, și lumina de smarald licări pe degetele sale pale. Această Corabie este în mod limpede alcătuită după aceleași principii arhitecturale ca și Constructorii. Bănuiesc că am putea afirma că acel Constructor „al-nostru” se găsește încă aici, dar acum, conștiința sa e reprezentată de un set dintre aceste puncte mobile de lumină, din interiorul plasei de Plattnerită, iar Corabia este, cu siguranță bransată la Marea de Informație. Într-adevăr, s-ar putea afirma că acesta este un nou Constructor Universal. Corabia e vie... la fel de vie ca și Constructorii. Și totuși, de vreme ce este alcătuită din Plattnerită, trebuie să fie mult mai mult decât atât. Mă studie, cu singurul său ochi adânc și întunecat din spatele ochelarilor. Pricepi? Dacă aceasta este viață, atunci e un nou tip de viață - Plattnerită vie primul tip care nu-i îngrădit, precum noi ceilalți, de învârtirea lentă a roțițelor Istoriei. Și a fost construită aici, cu noi înșine în focarul ei... Corabia se găsește în acest loc pentru noi, ca să ne transporte înapoi în timp, exact așa cum a promis Constructorul. El este aici, pricepi?

Firește că Nebogipfel avea dreptate, dar mă întrebam, cu un soi de privire interioară nervoasă, cât de multe dintre celelalte Corăbii, care hălăduiau pe cerurile fără stele ale Pământului ca niște animale enorme, se aflau și ele jos din pricina prezenței noastre?

În clipa aceea însă, uitându-mă spre bolta acoperită cu Plattnerită, mă frapă un alt detaliu.

– Nebogipfel, privește Luna!

Morlocul se întoarse, și eu am văzut cum, peste lumina verde ce îi juca pe părul feței, se suprapunea acum o delicată lucoare argintie.

Observația mea era elementară: aceea că Luna își pierduse verdeața fermecătoare. Culoarea vieții ce se înălțase de pe Pământ și pusese stăpânire pe ea, pentru toate acele milioane de ani, se veștejise, scoțând la iveală albul steril de os al munților și mărilor colbuite de dedesubt. Acum, satelitul era absolut identic, prin paloarea sa moartă, cu Luna propriei mele vremi, cu excepția, poate, a unei străluciri mai puternice deasupra părții întunecate: în brațele Lunii Noi se adăpostea o Lună Veche însuflețită - iar eu am înțeles că această strălucire mai intensă era cauzată, pesemne, doar de reflecția sporită a Pământului acoperit cu gheață, care trebuie că ardea în acele văzduhuri selenare lipsite de aer ca un al doilea Soare.

– Poate că a fost din pricina variației provocate a Soarelui, speculă Nebogipfel. Proiectul cu Plattnerita al Constructorilor... E posibil ca acesta să fi deteriorat, în cele din urmă, echilibrul vieții.

– Știi, am rostit cu o undă de amărăciune, cred, chiar după toate cele văzute și auzite, că persistența acestui crâmpei de verde

pământesc, acolo pe firmament, îmi aducea un dram de confort. Gândul că undeva - nu imposibil de departe - o bucătică din Pământul de care îmi aminteam încă dăinuiește, că acolo ar putea exista o junglă neverosimilă, în gravitație scăzută, prin care încă umblă fiii Omului... Însă acum nu mai pot exista decât ruine și urme ușoare de pași întipărite pe acea suprafață stearpă - mai mulți, pentru a forma perechi cu aceia împânziți pe scoarța Pământului.

Și tocmai în acel moment, când mă aflam în această stare sentimentală, se auzi un pocnet nefiresc de asemănător cu o lovitură de tun, iar domul nostru protector se fisură, aidoma unei coji de ou!

Am văzut că o serie de crăpături - alcătuind o deltă complexă - se răspândiseră pe suprafața domului. Chiar în timp ce le urmăream, un fragment minuscul din dom, nu mai mare decât mâna mea, se desprinsese și pomi prin aer, plutind ca un fulg de zăpadă.

Iar dincolo de domul ce se spulbera, firele rețelei de Plattnerită a Corăbiei se stindeau - creșteau, în jos, către mine și Nebogipfel.

– Nebogipfel, ce se întâmplă? Fără dom vom muri?

Mă aflam într-o stare febrilă, electricizantă, în care suspiciunea și groaza îmi însuflețeau fiecare terminație nervoasă.

– Trebuie să încerci să nu-ți fie frică, zise Nebogipfel, iar apoi, cu un gest simplu, uluitor, mă apucă de mână cu degetele lui subțiri de Morloc, și o ținu așa cum un adult ține un copil.

Era pentru întâia oară când îi simțeam atingerea degetelor după acele cumplite momente în care Constructorul mă reclădise, și un îndepărtat ecou al tovarășiei noastre din Paleocen reînvie pentru a-mi da căldură, aici în mijlocul gheții Albului Pământ. Mă tem că am izbucnit în țipete atunci, covârșit de spaimă, și m-am înfundat mai adânc în locul meu, dorind numai să scap; iar degetele slabe ale lui Nebogipfel se strânseseră pe ale mele.

Domul continuă să se fisureze, și am auzit un ropot ușor de fragmente răsunând pe cronomobil. Firele de Plattnerită pătrunseră mai adânc în domul nostru ce se năruia, cu noduli de lumină șiroind de-a lungul lor.

– Constructorii au intenția să ne transporte cu ei - aceste creaturi de Plattnerită - până în zorii timpului, și poate chiar dincolo..., zise Nebogipfel. Însă nu în felul acesta. Indică spre propriul său trup firav. N-am fi capabili să supraviețuim - nici măcar un minut... Pricepi?

Tentaculele de Plattnerită îmi mângăiară creștetul, fruntea și umerii; m-am lăsat în jos, pentru a evita strânsoarea lor rece.

– Vrei să spui, am rostit eu, că trebuie să devenim ca și ei. Asemenea Constructorilor... trebuie să ne oferim atingerii cililor de Plattnerită! De ce nu m-ai avertizat în legătură cu acest aspect?

– Ți-ar fi ajutat la ceva? Este singura cale realizabilă. Temerea ta

e firească, dar trebuie să ți-o stăpânești, doar pentru încă o clipă, iar apoi - apoi vei fi liber...

Am perceput apăsarea răcoroasă a spiralelor de Plattnerită lipindu-mi-se de picioare și de umeri. Am încercat să rămân nemișcat, însă am simțit că unul dintre acele cabluri șerpuitoare mi se mișca pe frunte, și am izbutit să sesizez, foarte limpede, colcăitul cililor pe camea mea. Nu am fost în stare de a mă abține să țip și am început să lupt cu acea greutate ușoară, însă de-acum eram incapabil să mă ridic din locul meu.

Mă cufundasem în verdeață, iar lumea de dincolo - Luna, întinderile de gheață ale Pământului, până și structura mai vastă a Corăbiei - nu se mai vedea. Acele noduri mobile de lumină, cvasianimate, îmi trecură peste trup, orbindu-mă. Castronul cu fructe îmi scăpă din degetele ce-mi amorțeau și răpăi pe podeaua vehiculului, dar chiar și acel răpăit se stinse curând, în vreme ce simțurile îmi deveniră tot mai confuze.

Urmă colapsul final al domului - o grindină de fragmente ce căzură peste mine. Pe frunte simțeam ceva friguros, răsuflarea depărtată a iernii, după care rămăsese numai răceala degetelor lui Nebogipfel - era tot ce puteam percepe în afara omniprezentei forfote fluide a Plattneritei! Mi-am închipuit cilii detașându-se și - așa cum mai făcuseră o dată - scurmându-mi în interstițiile corpului. Această invazie de lumină înaintă atât de rapid, încât nu mai eram în stare să mișc măcar un deget, nici nu puteam să plâng - parcă eram ținut într-o cămașă de forță -, iar acum tentaculele îmi pătrunseră printre buzele, ca tot atâția viermi, intrându-mi în gură, ca acolo să mi se dizolve pe limbă; am simțit o apăsare rece pe suprafața ochilor...

Eram pierdut, destrupat, cufundat în lumina de smarald.

Cartea a treia
CORĂBIILE TIMPULUI

PLECAREA

Mă găseam în afara Timpului și a Spațiului.

Nu era ca atunci când dormeam - deoarece, chiar și în somn, creierul este activ, funcționând, sortând conținutul de informații și de amintiri; chiar și în somn, susțin eu, un om rămâne însuflețit, conștient de sine și de existența sa neîncetată.

Acest interval, acest răgaz fără timp, nu era așa. Mai degrabă, parcă plasa de Plattnerită, într-un mod subtil și tăcut, m-ar fi dezmembrat. Pur și simplu nu mă aflam acolo, iar fragmentele personalității mele, cioburile memoriei, îmi fuseseră sfărâmate și risipite în acea Mare de Informație imensă și invizibilă, de care Nebogipfel era atât de atașat.

... Și apoi - de departe mai misterios - m-am pomenit din nou acolo! Nu pot să explic mai clar decât așa - semăna mai puțin cu o trezire din somn decât cu o declanșare, ca aceea când se aprinde un bec electric. Într-o clipă - nimic, iar în următoarea - o conștiință deplină, înfiorată.

Eram în stare să văd iarăși. Aveam o imagine limpede a lumii - a carcasei Corăbiei Timpului ce strălucea verzui, pretutindenii în jurul meu, și a lucirii de os a Pământului de dedesubt.

Existam încă o dată, și o panică profundă - o groază - pricinuită de acel interval de Absență îmi cuprinse organismul. Mă temeam nu atât de Infern, cât de neființă - într-adevăr, trecuse mult de când decisesem că aveam să accept toate calvarurile pe care Lucifer i le hărăzește Scepticului Intelligent, dacă acele pătimiri urmau să-mi servească drept dovadă a faptului că propria-mi conștiință încă putea să îndure!

Însă n-am fost lăsat să-mi contemplan pe îndelete neliniștea, căci acum interveni cea mai extraordinară senzație de ascensiune. Mi-am dat seama că tensiunea la care eram supus devenea tot mai mare - mă simțeam ca și cum aș fi fost tras în sus de un magnet enorm. Presiunea crescuse - parcă eram un atom pentru care se luptau niște forțe monstruoase iar apoi se curmă dintr-o dată. M-am avântat în înalțuri, simțindu-mă exact ca și cum aș fi fost din nou copil mic, săltat de brațele viguroase și sigure ale tatălui; aveam aceeași ușurătate a ființei, senzația de zbor. Substanța Corăbiei Timpului urcă o dată cu mine, astfel încât parcă m-aș fi găsit în centrul unui balon imens, diafan, ce strălucea în verde, ridicându-se de la sol.

Am privit în jos - sau cel puțin am încercat; nu mi-am simțit capul ori gâtul, însă cadrul viziunii mele panoramice coborî. Trebuie să vă închipuiți că nava din jurul meu avea ceva din forma unui pachebot

cu aburi, dar supradimensionat - lungimea chilei sale reticulare se măsura în mile -, și totuși plutea deasupra peisajului cu lejeritatea unui nor. Prin structura lui ca de plasă puteam să zăresc pământul de dedesubt, iar acum mă uitam la cronomobil, care se afla exact sub noi. Deși vederea îmi era stânjenită de complexa scânteiere proteică a Corăbiei, am avut senzația că deslușesc în vehicul două trupuri - un bărbat și o siluetă mai mică - ce alunecau către podeaua apăraturii, cu mișcările deja amortite din pricina frigului dușman.

Imaginea avea ceva ciudat, îi lipsea focarul, ori mai degrabă un punct central de observație. Când priviți un obiect, să spunem o ceașcă de ceai, îl vedeți, și el constituie centrul lumii voastre, cu toate celelalte lucruri alungate într-un gen de fundal, la periferia văzului. Însă acum am descoperit că lumea mea nu avea centru sau periferie. Distingeam orice - gheață, Corăbii, cronomobil - ca și cum s-ar fi găsit toate în poziții centrale sau toate la periferie, toate dintr-o dată! Era debusolant și foarte tulburător.

Abdomenul și capul păreau să-mi fi amortit, trecute dincolo de orice percepție. Puteam să văd, e drept, însă nu eram în stare să-mi simt deloc ochii, gâtul sau ținuta trupului - nimic, de fapt, cu excepția unei atingeri ușoare, aproape fantomatice: degetele lui Nebogipfel, strânse încă pe-ale mele. Aceasta îmi trezi un oarecare sentiment de liniște, fiindcă era bine să știu că măcar el se afla aici, cu mine!

Am crezut că murisem - dar mi-am adus aminte că așa gândisem și înainte, când fusesem absorbit și refăcut de Constructorul Universal. Ce avea să se întâmple cu mine acum, nu știam.

Corabia porni din nou să se ridice, de data aceasta mult mai rapid. Cronomobilul și turnul pe care se afla acesta se îndepărtară sub mine. Eram înălțat la o milă, la două mile, la zece mile deasupra suprafeței; întreaga hartă împrăștiată a acestei Londre neverosimile se așternea dedesubtul meu, vizibilă printre scânteierile Corăbiei Timpului.

Încă urcam - pesemne, călătoream mai rapid decât o ghiulea de tun -, și totuși nu auzeam deloc șuieratul aerului, nu percepeam deloc vântul pe chip: mă simțeam în siguranță, cu acel copilăresc simțământ de ușurătate despre care am pomenit. Decorul circular de sub mine se extinse, iar detaliile construcțiilor și ale câmpiilor de gheață deveniră cețoase, pale și indistincte, un fel de cenușiu luminos, amestecat tot mai mult cu albul geros al Gheții. Pe măsură ce voalul atmosferei ce mă despărțea de spațiul cosmic se subția, văzduhul nopții, care fusese de un gri ca fierul, căpătă un ton din ce în ce mai întunecat și mai intens.

Acum ne găseam la o altitudine atât de mare încât curbura planetei ajunse să fie vizibilă - parcă Londra ar fi fost punctul cel mai înalt de pe culmea unei coline enorme -, și am reușit să deslușesc

conturul bieteii Britanii, ferecată în Marea de Gheață.

Rămăsesem fără mâini ori picioare, fără abdomen sau gură. Se părea că mă eliberasem de materie, absolut dintr-o dată, și am privit lucrurile cu un fel de seninătate.

Încă mă înălțăm - știam că ne aflam mult dincolo de atmosferă iar câmpiile boreale se transformară dintr-un peisaj într-o suprafață a unei lumi sferice, care se rotea, albă și liniștită, și moartă cu desăvârșire, dedesubtul meu. Dincolo de excrescența lucitoare a Pământului se aflau alte Corăbii ale Timpului - sute, am văzut acum, mari ambarcațiuni lenticulare, sclipind verzui și măsurând multe mile lungime: alcătuiau o Armada răsfirată ce naviga pe chipul spațiului, și lumina lor se oglindea de pe gheața încrețită care acoperea Pământul.

Am auzit că eram chemat pe nume. De fapt, nu era vorba de auz propriu-zis, ci de o conștientizare, prin anumite mijloace pe care n-aș dori să încerc să le explic. M-am străduit să mă întorc, însă am descoperit că perspectiva vizuală mi se modifica.

– Nebogipfel? Tu ești?

– Da. Sunt aici. Ești în regulă?

– Nebogipfel... Nu pot să te văd.

– Nici eu. Dar asta nu contează. Poți să-mi simți mâna?

– Da.

Acum, Pământul lunecă într-o parte, iar nava noastră pătrunse în formație, alături de semenele ei. Curând, eram împresurați din toate părțile de Corăbii ale Timpului, într-un model ce umplea vidul interplanetar pe multe mile; parcă m-aș fi găsit în mijlocul unei cete de balene gigantice, strălucinde. Lumina Plattneritei era intensă, și totuși avea o tentă de irealitate, ca și cum s-ar fi reflectat de pe un plan invizibil; am avut din nou acel sentiment de contingentă în privința Corăbiilor, de parcă ele nu și-ar fi aflat locul, de fapt, în această Realitate, și nici în oricare alta.

– Nebogipfel, ce se întâmplă cu noi? Unde suntem duși?

– Cunoști răspunsul la această întrebare, replică el blând. Călătorim înapoi prin timp... înapoi până la Hotarul său, până în adâncurile cele mai tainice ale inimii sale.

– Vom pomi în curând?

– Am pornit deja, spuse el. Uită-te la stele.

M-am întors - sau am avut doar senzația în așa fel încât să-mi iau privirea de la Albul Pământ și am văzut minunea. Pe tot cuprinsul cerului, stelele ieșeau la iveală.

În vreme ce ne retrăgeam prin timp, flotele colonizatoare de pe Pământ se înapoiau la obârșiiile lor, în valuri succesive, iar transformările pe care oamenii le aduseseră lumilor și astrelor erau destrămate. Și, pe măsură ce acea maree de civilizație și cultură se retrăgea din cosmos, Sferele care mascau astrele se descompuneau, una câte una. Am urmărit cu uluire cum vechile constelații se reuniau din nou, ca nenumărate candelabre. Sirus și Orion străluceau la fel de splendid ca într-o noapte de iarnă, iar Steaua Polară se găsea deasupra capului meu, și am izbutit să deslușesc profilul de cratiță al Ursei Mari. La mare depărtare sub mine, dincolo de curbura Pământului, se aflau stranii grupări de stele pe care nu le văzusem niciodată din Anglia. Nu cunoșteam constelațiile de la antipozi atât de bine încât să fiu în stare să le identific pe toate, însă am remarcat forma de cuțit, brutală, a Crucii Sudului, crâmpielele de lumină pală care alcătuiau Norul lui Magellan și cele două gemene scânteietoare, Alpha și Beta Centauri.

Iar acum, pe măsură ce ne scufundam mai adânc în trecut, stelele începură să lunece pe boltă. În câteva minute, se părea, constelațiile familiare au fost ascunse, de vreme ce mișcările proprii ale astrelor - mult prea lente pentru a fi perceptibile în viața de efemeridă a unui om - deveniră perceptibile pentru privirea mea cosmică.

I-am atras atenția lui Nebogipfel asupra acestui nou fenomen.

– Da. Și uită-te la Pământ...

M-am uitat. Maska glaciară care desfigurase acel glob prețios și secătuit începuse să cadă. Am văzut cum albul ei migra către Poli, în pulsuri ample, scoțând la iveală cafeniul și albastrul uscatului și al mărilor de dedesubt.

Brusc, gheața dispăru - surghiunită din nou în citadela ei de la Poli -, iar lumea se transformă lent sub noi, cu continentele ei familiare restaurate. Însă Pământul era înconjurat de nori, și acești nori erau mânjiți în culori virulente, nefirești - maroniu, purpuriu și portocaliu. Coastele erau tivite cu lumină, iar în inima fiecărui continent străluceau metropole. Existau până și grandioase orașe plutitoare în mijlocul oceanelor, am remarcat eu. Însă atmosfera era atât de viciată în acele mărețe orașe încât, dacă mai umbla cineva pe la suprafață, cu siguranță trebuia să poarte măști și filtre, ca să poată respira.

– E limpede că asistăm la zilele finale ale prefacerii Pământului de către Oamenii Noi ai mei, am zis. Pesemne că străbatem milioane de ani în fiecare minut...

– Da.

– Atunci, de ce nu vedem Pământul rotindu-se ca un titirez pe axa sa și gonind în jurul Soarelui?

– Nu-i așa de simplu. Corăbiile acestea nu suni ca prototipul tău al Mașinii Timpului. Tot ce vedem e o reconstituire, continuă Nebogipfel . Un fel de proiecție, bazată pe observațiile care, pe măsură ce călătorim, intră în Marea de Informație, în acea parte a mării transportată de Corăbii, în orice caz. Asemenea fenomene, cum ar fi rotația Pământului, au fost suprimate.

– Nebogipfel, ce sunt eu? Mai sunt om?

– Ești încă tu însuși, afirmă el cu fermitate. Singura deosebire este că mașinăria care te ține în viață nu este plăsmuită din oase și carne, ci din componente aflate în Marea de Informație... Ai membre, dar nu din cartilaje și sânge, ci din Înțelegere.

Glasul său părea să plutească prin spațiu, undeva în jurul meu; pierdusem acea senzație liniștitoare dată de mâna sa în mâna mea și nu mai puteam fi sigur dacă se afla în apropiere - dar aveam sentimentul că „apropierea” nu mai reprezenta un concept relevant, căci n-aveam deloc vreo idee clară nici măcar despre locul în care mă găseam „eu”. Indiferent ce devenisem, știam că nu mai eram un centru de conștiință ce privește în afară dintr-o peșteră de os.

Atmosfera Pământului se limpezi. Pe tot întinsul planetei, cu o bruschete năucitoare, luminile orașelor păliră și dispărură, iar în scurt timp, mâna omului nu lăsa nici o urmă pe Pământ.

Am remarcat rafalele de vulcanism, enorme șuvoaie fulgerătoare, care aruncau nori de cenușă ce licăreau deasupra lumii - sau, mai degrabă, de vreme ce ne întorceam în timp, norii erau absorbiți în acele cratere vulcanice -, și aveam impresia că și continentele se deplasau din pozițiile lor de pe harta școlară. Pe vastele câmpii ale emisferei nordice, părea să se dea un fel de luptă - lentă, milenară - între două tipuri de vegetație: pe de o parte, preriile de un cafeniu-verzui palid și pădurile de foioase care delimitau continentele la hotarul calotei polare, iar de cealaltă, verdele agresiv al junglei tropicale. Pentru o clipă, jungla triumfă și, într-o măreață înflorire, avansă la nord de Ecuator, până ce acoperi uscatul de la tropice, pătrunzând până în Europa și America de Nord. Chiar și Groenlanda deveni, pentru scurtă vreme, verde. Apoi, la fel de rapid cum cuceriseră Pământul, marile jungle se retraseră din nou în fortăreața lor ecuatorială, iar tonurile mai șterse de verde și cafeniu năvăliră pe chipul continentelor nordice.

Deriva și rotația continentelor deveni mai pronunțată. Și, pe măsură ce continentele erau aduse în diferite regiuni climatice, culorile florei se schimbau ca atare, astfel încât mari benzi de verde și maroniu goneau de-a lungul țărmurilor nefericite. Impresionantele convulsii devastatoare ale vulcanismului punctau acești pași de vals geologici.

Acum, continentele lunecară unele într-altele - parcă urmăream

asamblarea unui joc de puzzle -, dând naștere unei singure mase de uscat, imensă, ce supunea jumătate din glob. Interiorul acestui ținut enorm se prefăcu numaidecât în deșert,

- Am coborât deja trei sute de milioane de ani în trecut..., spuse Nebogipfel. Nu există mamifere, nici păsări, iar până și reptilele deabia apar.

- Nici nu mi-a trecut prin gând că totul a fost atât de grațios, ca un balet de stâncă - geologii zilelor mele au atâtea de înțeles! am replicat eu. Este ca și cum întreaga planetă ar fi vie și în evoluție.

Apoi, marele continent se rupse în trei mase uriașe. Nu mai puteam să deslușesc contururile familiare ale uscatului din vremea mea, căci continentele se învârteau ca niște farfurii plate pe tăblia lustruită a unei mese. De îndată ce acel impozant deșert central se sfărâmă, climatul deveni mult mai variat și am putut să observ o serie de mări nu prea adânci împresurând uscatul.

- Acum, amfibienii alunecă înapoi în mări - membrele lor primordiale se tolesc, afirmă Nebogipfel. Dar pe uscat există încă insecte și alte nevertebrate: miriapode, căpușe, păianjeni și scorpioni...

- Nu-i un loc foarte primitiv, am remarcat eu.

- Există, de asemenea, libelule gigantice și alte minunății - lumea nu este lipsită de frumusețe.

După aceea, uscatul începu să-și piardă culoarea verde - prin marea vieții în retragere ieșea la suprafață un fel de cafeniu osos - și mi-am închipuit că treceam dincolo de apariția pe sol a primelor plante cu frunze. În curând, scoarța Pământului ajunsese un fel de mască fără trăsături, de un maroniu și un albastru murdar. Știam că viața persista în mări, însă și acolo se simplifica, și ordine întregi dispăreau în vintrele Istoriei: mai întâi peștii, apoi moluștele, după care bureții, meduzele și viermii... În cele din urmă, am priceput eu, o singură algă verde, subțire - căznindu-se să convertească în oxigen orbitoarea lumină a Soarelui - rămăsese, pesemne, în mările întunecate. Uscatul era sterp și pietros, iar atmosfera devenise densă, pătată cu galbenul și maroniul gazelor nocive. Niște focuri enorme erupseră pe fața Pământului, toate deodată. Nori groși acoperiră globul, și mările se retraseră aidoma unor băltoace muribunde. Însă norii nu zăboviră prea multă vreme. Atmosfera se rarefie, apoi deveni de-a dreptul străvezie, până ce dispăru de tot. Scoarța expusa licări într-un roșu uniform, mocnit, cu excepția zonelor în care o serie de imense răni portocalii se deschideau și se închideau aidoma unor guri. Nu mai exista nici o mare, nici o diferență între ocean și uscat, numai această crustă nesfârșită și degradată, pe deasupra căreia Corăbiile Timpului pluteau, vigilențe și grațioase.

Iar apoi, strălucirea crustei deveni mai puternică - intolerabil de puternică - și, cu o explozie de fragmente luminoase, tânărul Pământ

se scutură pe axa sa, se zgudui și se făcu fărămițe!

Parcă unele dintre acele fragmente ar fi zburat prin mine. Stâncă arzătoare își croi drum prin conștiința mea și se pierdu în spațiu.

După aceea, totul se termină! Rămăsese numai Soarele... și un disc de pietriș și gaz, inform, involburat, care se rotea în jurul astrului scânteietor.

Un fel de undă trecu prin norul nostru de Corăbii ale Timpului, ca și cum coagularea inversată a Pământului ar fi trimis un șoc prin Armada răzlețită.

– Aceasta este o epocă stranie, Nebogipfel, am spus eu.

– Privește în jurul tău.

M-am supus și am observat că. pe întreg cuprinsul văzduhului, existau numai câteva stele - poate vreo zece la număr - care ardeau intens. Acum, acestea se grupează într-un fel de formație, un model întins pe toată bolta, deși erau încă atât de îndepărtate, încât se vedeau doar ca niște puncte. Fiuioare de gaz păreau să se strângă într-un nor, întins pe tot cerul și înfășurând gruparea de aștri.

– Aceștia sunt adevărații companioni ai Soarelui, rosti Nebogipfel. Frații săi, dacă vrei. Stelele ce au împărțit norul de origine al Soarelui. Cândva, au alcătuit un roi la fel de strălucitor și de compact ca Pleiadele... însă gravitația nu le va putea ține laolaltă și, înainte de apariția vieții pe Pământ, se vor distanța.

Una dintre stelele tinere, situată chiar deasupra capului meu, pâlpâi. Se dilată și în curând deveni suficient de mare, văzându-se ca un disc, însă scânteind mult mai roșu și mult mai slab... până când, în cele din urmă, dispăru, iar lumina din acea parte a norului pieri.

Acum, o altă stea, aproape diametral opusă ca poziție față de prima, trecu prin același ciclu: pâlpâirea, urmată de expansiunea într-un disc purpuriu strălucitor, iar apoi extincția.

Toată această dramă cosmică, trebuie să vă închipuiți, se desfășura pe un fundal de tăcere absolută.

– Asistăm la nașterea stelelor, am rostit eu, însă în sens invers.

– Da. Stelele embrionare își aprind norul de gaz primordial - asemenea nebuloase constituie o priveliște frumoasă -, dar, după combustia stelară, gazele mai ușoare sunt expulzate din pricina căldurii, rămânând numai pietrișul mai greu...

– Un pietriș care se condensează zămisbind lumile, am zis.

– Da.

Iar acum - atât de grabnic - veni rândul Soarelui! Urmă acel licăr nesigur de strălucire alb-gălbuie, o scânteiere care se oglinde pe prorele de Plattnerită ale Corăbiilor Timpului, și dilatarea rapidă într-un imens glob, care, pentru o scurtă durată, înghiți Armada de Corăbii ale Timpului într-un nor de lumină vișinie... apoi, în cele din urmă, acea dispersie finală în vidul universal.

Navele atârarnă brusc în întuneric. Ultimul dintre companionii Soarelui pâlpâi, se umflă aidoma unui balon și muri, iar noi am rămas într-un nor de hidrogen rece, inert, ce reflecta strălucirea verdelui Plattneritei.

Numai astrele îndepărtate marcau firmamentul, și am văzut cum și ele licăreau și scânteiau, pierind, la rândul lor. În scurtă vreme, cerurile deveniră tot mai negre, și mi-am închipuit că existau din ce în ce mai puține stele.

Apoi, dintr-o dată, o altă specie de stele se aprinseră pe cer. Erau o armie întregă, se părea: se găseau cu zecile suficient de aproape încât să fie vizibile ca niște discuri, iar lumina acestor noi aștri era, în mod sigur, suficient de puternică pentru a putea citi un ziar - nu că m-aș fi găsit eu în postura de a încerca un asemenea experiment!

– La naiba, Nebogipfel, ce privești amețitoare! Astronomia ar fi fost un pic diferită sub un asemenea cer, ce zici?

– Aceasta este chiar prima generație de stele. Sunt singurele lumini, pretutindeni în noul cosmos... Fiecare dintre aștri cântărește de o sută de mii de ori mai mult decât Soarele nostru, însă își consumă combustibilul cu repeziciune - duratele lor de viață se exprimă doar în milioane de ani.

Și, într-adevăr, chiar în vreme ce el vorbea, am observat că stelele se dilatau, deveneau roșii și se dispersau, ca niște gigantice baloane supraîncălzite.

În curând se termină, iar văzduhul rămase din nou în întuneric - întuneric, cu excepția strălucirii verzui a Corăbiilor Timpului, care pătrundeau, ferme și neabătute, în trecut.

3

HOTARUL SPAȚIULUI ȘI TIMPULUI

O nouă luminozitate uniformă începu să pună stăpânire pe spațiul din jurul meu. M-am întrebat dacă nu cumva în această epocă primordială strălucea vreo generație de stele și mai timpurie - o generație nevisată de Nebogipfel și de Constructorii cu care el intrase în comuniune. Însă m-am lămurit imediat că lumina nu provenea de la vreun grup de surse punctiforme, ca aștrii; mai degrabă era o lumină care părea să emane, pretutindeni împrejurul meu, chiar din structura spațiului - deși, din loc în loc, strălucirea era marmorată, căci, mi-am închipuit eu, bucățile dense de materie stelară embrionară ardeau mai intens. La început, această lumină a fost de un vișiniu-închis - mă ducea cu gândul la un soare în amurg, răzbătând printre nori -, dar deveni mai puternică și urcă prin spectrul cromatic cunoscut:

portocaliu, galben, albastru spre violet.

Am văzut că flota de Corăbii ale Timpului se grupase mai strâns; erau plute din fir verde, profilate pe fundalul orbitorului pustiu și adunându-se pentru a-și purta de grijă. O serie de tentacule - frânghii de Plattnerită - șerpuiră prin vidul scânteietor dintre nave și se conectară, terminațiile lor fiind înglobate în complexe schelete ale Corăbiilor. În curând, întreaga Armadă din preajma mea era racordată printr-un soi de plasă din filament de cili.

– Chiar și în acest stadiu incipient, îmi spuse Nebogipfel, universul posedă o structură. Galaxiile pe cale de a se naște există ca rezervoare de gaz rece, captive în puțuri gravitaționale... Însă structura implodează, se Contractă, pe măsură ce călătorim către Hotar.

– Este ca o explozie derulată invers, atunci, i-am sugerat lui Nebogipfel. Șrapnelele cosmice, colapsând către locul de detonație. În cele din urmă, întreaga materie a universului se va contopi într-un singur punct - într-un centru arbitrar al tuturor lucrurilor - și va fi ca și cum ar fi luat ființă un Soare grandios, în mijlocul spațiului gol și infinit.

– Nu. Este ceva mai complicat decât atât...

Îmi aminti de încovoierea axelor Spațiului și Timpului - acea distorsiune care se găsea îndărătul principiului călătoriei temporale.

– Acum, acea răsucire a axelor se petrece pretutindeni în jurul nostru, zise el. Pe măsură ce călătorim înapoi prin timp, materia și energia nu converg într-un volum finit, ca un roi de muște în centrul unei camere libere... Mai degrabă, spațiul însuși se înfășoară - se comprimă -, boțindu-se ca un balon dezumflat, sau ca o bucată făcută cocoloș în pumn.

I-am urmărit descrierea, însă m-a umplut de stupoare și groază, căci nu puteam înțelege cum viața sau Mintea era capabilă să supraviețuiască unei asemenea striviri!

Lumina universală spori în intensitate și urcă pe scara spectrală până la un violet eclatant, cu o repeziciune uluitoare. Bucăți și vârtejuri din acea mare de hidrogen se involburară, aidoma flăcărilor dintr-un furnal; Corăbiile Timpului, conectate prin funiile lor, de-abia se mai zăreau ca niște siluete șterse pe acea strălucire eterogenă. În cele din urmă, bolta deveni atât de arzătoare încât aveam numai o impresie de alb, ca și cum m-aș fi uitat drept în Soare.

Am simțit o izbitură fără sunet - parcă aș fi auzit un zăngănit de talgere -, lumina se năpusti către mine, ca un lichid în clocot, și m-am prăbușit într-un soi de orbire albă. Eram cufundat în cea, mai strălucitoare lumină posibilă, o lumină care părea să-mi umple făptura. Nu mai aveam șă deslușesc bucățile împeștritate, și nici să zăresc Corăbiile Timpului - nici măcar pe-a mea!

L-am chemat pe Nebogipfel.

– Nu pot să văd. Lumina...

Glasul lui era subțire și calm, în acel potop de văpaie.

– Am ajuns în Epoca Disoluției Finale... Acum, spațiul este pretutindeni la fel de fierbinte ca suprafața Soarelui, și plin de materie încărcată electric. Universul nu mai e transparent, așa cum va fi în zilele noastre...

Am priceput de ce Corăbiile fuseseră unite prin acele frânghii de substanță a Constructorilor, căci, în mod cert, nici un semnal nu se putea propaga prin strălucirea năprasnică. Albul deveni și mai intens, până ce am fost sigur că trecuse mult dincolo de gama de vizibilitate a ochilor umani normali - nu fiindcă vreun om ar fi fost în stare să reziste măcar o clipă în acel arzător furnal cosmic!

Parcă aș fi fost atârnat, de unul singur, în toată acea imensitate. Dacă Constructorii se găseau acolo, nu-i percepeam în nici un fel. Simțul curgerii timpului mi se diminuea și dispăru, nefiind capabil să-mi dau seama dacă urmăream evenimente pe o scară de secole sau de secunde, sau dacă observam evoluția stelelor ori a atomilor. Înainte de a pătrunde în această supă ultimă de lumină, îmi mai păstrasem o rămășiță din capacitatea de orientare: continuasem să percep susul și josul - aproapele și îndepărtatul... Lumea din jurul meu fusese structurată ca o încăpere uriașă, în interiorul căreia stătusem suspendat. Acum însă, în această Epocă a Disoluției Finale, toate astea se evaporaseră. Eram un fir de conștiință, purtat de colo până colo pe suprafața celui enorm fluviu, care se întorcea la obârșia sa pretutindeni în preajma mea, și nu puteam decât, să mă las dus de acest ultim curent încotro voia el.

Supa de radiație deveni și mai fierbinte - era chinuitor de intensă și am observat că materia Universului, materia care avea, într-o zi, să alcătuiască stelele, planetele și propriul meu trup părăsit, nu avea decât o vagă urmă de substanțialitate, un reziduu în acel maelstrom năprasnic de lumină și de aștri. În cele din urmă - se părea că eram în stare să văd acest lucru - până și nucleele atomilor se desfăcură, sub presiunea luminii insuportabile. Spațiul era umplut cu o supă de particule încă și mai elementare, care se combinau și se recombinau într-un fel de vârtoare complexă, microscopică, peste tot împrejurul meu.

– Ne aflăm aproape de Hotar, șopti Nebogipfel. Începutul timpului însuși... și totuși, trebuie să-ți închipui că nu suntem singuri. Că istoria noastră - acest univers tânăr, arzător - nu este decât unul dintr-un număr infinit ce a luat ființă din acel Hotar și că, pe măsură ce ne retragem, toate elementele Multiplicității converg către acest moment, către Hotar, aidoma păsărilor care se prăvălesc asupra prăzii.

Totuși, contracția continuă - temperatura spori și mai mult,

densitatea materiei și a energiei deveni și mai mare, iar acum, până și ultimele fragmente de radiație și materie fură absorbite în carcasa rețezată a Spațiului și Timpului, energiile lor fiind stocate în tensiunea acelei mărețe Distorsiuni.

Până când, în sfârșit...

Ultima particulă scânteietoare se îndepărtă lent de mine, iar strălucirea radiației se ridică spre un fel de invizibilitate.

Acum, numai o lumină alb-cenușie îmi umplea gândul, dar aceasta este o metaforă, deoarece îmi dădeam seama că, în clipa aceea, nu percepeam lumina din fizică, ci strălucirea bănuită de Platon, lumina pe care se sprijină întreaga conștiință - lumina pe al cărui fundal materia, evenimentele și mințile sunt simple umbre.

– Am ajuns la Nucleu, murmură Nebogipfel. Spațiul și Timpul sunt atât de contorsionate încât anevoie se discern. Aci nu există Fizică... Nu există Structură. Nu poți să arăți cu degetul și să spui: aceasta este acolo, la o asemenea distanță, iar eu sunt aici. Nu există Măsurare, nici Observație... Totul este Unu. Și, exact cum Istoria noastră s-a redus la un unic punct incandescent, la fel s-a comprimat și Multiplicitatea de Istorii. Însuși Hotarul se topește, pierdut în infinitul de posibilități ale Multiplicității colapsate... poți înțelege?

Și apoi, rămase un singur puls de lumină foarte intensă - cea a verdelui Plattneritei.

4

MOTOARELE DE NONLINEARITATE

Multiplicitatea contopită se zgudui. M-am simțit răsucit - întins și zdrobit ca și cum grandiosul Fluviu al cauzalității care mă purta ar fi devenit mai turbulent și mai ostil.

– Nebogipfel...

Glasul său era voios - exultant:

– Constructorii au fost! Constructorii...

Zdruncinăturile se diminuează. Strălucirea verzuie dispăru, lăsându-mă iarăși cufundat în alb-cenușiu al acelei clipe a Creației. Apoi, o nouă lumină, de un alb pur, apăru, însă persistă numai o clipă, iar după aceea am urmărit cum energia și materia se condensară ca rouă, eliberate din altă destrămare a Spațiului și Timpului.

Încă o dată, înaintam prin timp, îndepărtându-mă de Hotar. Fusesem aruncat într-o nouă Istorie, depănându-se din Nucleu. Strălucirea universală rămase intensă. În mod cert cu mai multe ordine de mărime peste aceea din miezul Soarelui.

Corăbiile Timpului nu mă mai însoțeau - poate că formele lor

fizice nu fuseseră capabile să supraviețuiască periplului prin Nucleu -, iar plasa de Plattnerită din jurul meu dispăruse, însă nu eram singur; pretutindeni în jurul meu - aidoma unor fulgi de nea prinși în străfulgerarea unui blitz - se vedeau fire de lumină verzuie de Plattnerită, ce se vânzoleau și pluteau unele pe lângă altele. Reprezentau cărămizile de conștiință ale Constructorilor, știam eu, și m-am întrebat dacă Nebogipfel se găsea în această mulțime imaterială, și dacă eu, la rândul meu, apăream celorlalți ca un punct săltăreț.

Oare sensul călătoriei prin timp fusese inversat? Oare îmi era dat să înot din nou în susul curenților Istoriei, către propria mea epocă?

– ...Nebogipfel? Mai ești în stare să mă auzi?

– Sunt aici.

– Ce se întâmplă? Călătorim din nou prin timp?

– Nu, spuse el. Încă avea acea notă de exultare - de triumf - în vocea lui incorporală.

– Atunci ce? Ce se întâmplă cu noi?

– Nu pricepi? Cum de nu poți să pricepi? Am trecut dincolo de Nucleu. Am ajuns la Hotar. Și...

– Da?

– Închipuie-ți Multiplicitatea ca o suprafață, zise Morlocul. Totalitatea Multiplicității este netedă, închisă, fără accidente - un glob. Și Istoriile sunt aidoma liniilor de longitudine, trasate între poli sferei...

– Iar noi, în Corăbiile Timpului, am ajuns la un pol.

– Da. Acel punct unde converg toate liniile de longitudine. Și, exact în acea clipită precisă a infinitelor posibilități, Constructorii au aprins Motoarele de Nonlinearitate... Constructorii au traversat Istoriile, spuse el.

Ei, ca și noi, au urmat traiectoriile Timpului Imaginar, traiectorii scrijelite perpendicular pe meridianele globului Multiplicității, până ce au ajuns în această nouă Istorie...

Acum, norul de Constructori - erau cu milioanele, credeam eu - se destrămă, aidoma fragmentelor de artificii. Parcă ar fi încercat să umple vidul primordial cu lumina și conștiința aduse dintr-un alt cosmos. Iar pe măsură ce noul univers se depănă, amurgul Creației pieri într-o întunecime adâncă.

Era rezultatul final - concluzia logică - al propriilor mele băjbâieli cu proprietățile luminii și cu distorsiunea cadrelor Timpului și Spațiului ce rezultau de-acolo. Toate acestea, mi-am dat eu seama, până și colapsul Universului, și acest grandios marș peste Istorie - toate acestea își avuseseră originea, dezvoltându-se inevitabil, în experimentele mele, în prima mea mașină dragă, din alamă și cuarț...

La asta conduseseră: la trecerea minții dintr-un univers în altul.

– Dar unde am ajuns? Ce-i cu această Istorie? Se aseamănă cu a

noastră?

– Nu, răspunse Nebogipfel. Nu, nu-i ca a noastră.

– Vom putea să trăim aici?

– Nu știu... nu a fost aleasă pentru noi. Adu-ți aminte că acești Constructori au căutat, zise el, un univers - din infinitul mănunchi de posibilități care este Multiplicitatea un univers optim pentru ei.

– Da. Însă ce poate însemna „optim” pentru un Constructor?

Îmi trecură prin gând imagini vagi ale Paradisului - cu tihnă, siguranță, frumusețe și lumină -, dar știam că aceste viziuni erau eminemamente antropomorfe.

În acea clipă, am observat, luând ființă din beznă ce ne împresura, o nouă lumină. La început am crezut că reapăruse acea strălucire a mingii de foc de la începutul timpului - însă era prea blândă, prea insistentă, ca să fie asta; părea, mai degrabă, o lumină stelară...

– Constructorii nu sunt oameni, rosti Morlocul. Sunt însă Moștenitorii Umanității. Iar temeritatea realizării lor este uluitoare. Din toată puzderia de posibilități, continuă Nebogipfel, Constructorii au căutat acest univers - unul singur - care este Infinit ca întindere și Etern ca vârstă, unde acel Hotar de la începutul Timpului a fost mutat în trecutul fără capăt.

Am călătorit dincolo de Nucleu, până la însuși Hotarul Timpului și al Spațiului. Iar degetele de maimuță s-au întins către Singularitatea ce se găsește acolo - și au împins-o înapoi!

Acum, lumina siderală erupea de dincolo de beznă, pretutindeni în jurul meu; aștrii se aprindeau peste tot, iar în scurtă vreme, cerul strălucea, la fel de intens în orice punct ca și suprafața Soarelui.

5

VIZIUNEA FINALĂ

Un univers infinit!

Poate că vă uitați afară, prin norii de fum ai Londrei, către aștrii ce marchează bolta de catedrală a văzduhului; totul este atât de imens, atât de neschimbător, încât e lesne să presupui că acest cosmos nu are capăt și că durează din vecie.

...Însă așa ceva nu-i posibil. Este nevoie doar de o întrebare de bun-simț pentru a înțelege motivul: de ce noaptea cerul este întunecat?

Dacă ați trăi într-un univers infinit, cu stele și galaxii răspândite într-un vid fără de margini, atunci, în orice direcție a firmamentului ați privi, ochiul vostru ar trebui să întâlnească o rază de lumină venită

de la suprafața unei stele. Văzduhul nopții ar trebui să ardă pretutindeni la fel de puternic ca soarele...

Constructorii se luptaseră cu însăși întunecimea cerului.

Senzațiile mele aveau o asprime de granit: nu exista nici o moliciune difuză, nici o atmosferă, nimic altceva decât acel tipar de infinită strălucire, alcătuit dintr-un noian de puncte și pete intense de lumină. Ici-colo, am avut impresia că pot să deslușesc configurații și trăsături distincte - constelații de stele mai vii pe fundalul general -, dar întregul efect era atât de orbitor, încât n-am izbutit să reperez aceeași structură de două ori.

Scânteile de Plattnerită ce mă însoțeau - Constructorii, cu Nebogipfel printre ei - se îndepărtară de mine, pe deasupra și pe dedesubt, precum crâmpiele verzui ale unui vis. Rămăsesem izolat. Nu simțeam deloc teamă sau disconfort. Zgâlțâiturile pe care le trăisem în clipa Nonlinearității pieriseră, lăsându-mă fără percepția poziției, a timpului ori a duratei...

Apoi însă - după un interval pe care nu l-am putut măsura - mi-am dat seama că nu mai eram singur.

Forma dinaintea mea se încheagă pe fundalul luminii sidérale, de parcă în fața ochilor mei ar fi fost prezentat un spectacol cu lanterna magică. Începu ca o simplă umbră pe acea strălucire omniprezentă - prima dată n-am știut sigur dacă chiar era ceva, și nu doar proiecțiile proprii mele imaginații desperate -, dar în cele din urmă căpătă un gen de materialitate.

Era o minge, aparent din carne, legănându-se prin spațiu, fără nici un punct de sprijin. Am socotit că se găsea la vreo opt-zece picioare de mine (indiferent unde mă aflam și ce ajunseseam să fiu) și măsura cam patru picioare în diametru. În partea de jos îi atârnav niște tentacule. Am auzit un sunet slab, gâlgâit. Am remarcat un plisc cărnos, nici o urmă de nări și două pleoape enorme, care acum se încrețiră precum niște draperii, scoțând la iveală niște ochi - ochi umani - care mă fixară!

Am recunoscut-o, firește; era una dintre acele ființe pe care le denumisem Observatori - acele arătări enigmatice care mă frecventaseră în călătoriile mele prin timp.

Făptura pluti ceva mai aproape de mine. Își întinse tentaculele și am văzut că acele excrescențe erau articulate și grupate în două mănunchiuri, ca niște mâini diforme, alungite. Tentaculele nu erau organe moi și lipsite de oase, ca ale unei caracatițe, ci aveau articulații multiple și păreau să se termine cu unghii sau copite - aduceau, mai degrabă, cu niște degete.

Acum, parcă m-ar fi adunat. Nimic din toate acestea nu putea fi real - mi-am zis cu deznădejde -, căci nici eu nu mai eram real, nu-i

așa? Devenisem un punct de conștiință, nu exista nimic din mine care să fie ridicat, în felul acesta...

Și totuși m-am simțit legănat de el, fapt ce îmi trezi un ciudat sentiment de siguranță...

În fața mea, Observatorul era uriaș. Avea pielea netedă și acoperită cu fire de păr subțiri, pufoase; ochii îi erau enormi - albaștri ca și cerul - și posedau întreaga complexitate fermecătoare a ochilor omenesci. Acum puteam chiar să-i și simt mirosul-, avea un parfum înțepător de animal, un iz de lapte, poate. Mă ului cât de omenesc arăta. Este posibil să vi se pară bizar, însă mi-am zis - atât de aproape de creatură și suspendat în toată imensitatea aceea nestructurată - că asemănările cu forma umană erau mai năucitoare decât deosebirile evidente. Am devenit din ce în ce mai încredințat că era om: deformat de cumplitul zbucium al timpului evoluționar, poate, însă într-un fel înrudit cu mine.

Curând, Observatorul îmi dădu drumul și am simțit că mă îndepărtez de el, levitând.

Ochii îi clipiră și am auzit foșnetul lent al pleoapelor sale. Apoi dădu roată cu privirea lui enormă văzduhului incandescent, inform, ca și cum ar fi căutat ceva! Cu un oftat extrem de slab, plecă de lângă mine. În timp ce făcea acest lucru, se răsuci, iar tentaculele i se unduiră în urmă.

Pe moment, mă cuprinse un acces de panică - întrucât n-aveam deloc dorința de a rămâne din nou doar în compania mea, aici în perfecțiunea dezolantă a Optimității -, dar, după o clipă, am plutit îndărătul Observatorului. Mă deplasam fără voință, aidoma unei frunze de toamnă purtate de trecerea roților unei căruțe.

Am pomenit despre acele constelații nedesluite pe care le zărisem, strălucind pe fundalul infinitului spațiu scăldat în lumină. În prezent, aveam impresia că un grup de stele, situate exact în fața noastră, se răzlețeau, ca un stol de păsări, în vreme ce altul, în spate (eram în stare să-mi rotesc privirea), se contracta.

Oare era posibil? m-am întrebat. Oare călătoream cu atâta rapiditate, încât până și stelele își schimbau poziția în câmpul meu vizual, ca niște stâlpi de felinar văzuți din goana trenului?

Dintr-o dată, veniră în zbor o multitudine de particule de piatră, licărind ca firele de praf într-o rază a Soarelui, se învolburară în jurul meu și dispăruă din nou într-o clipită, rămânând mult în urmă. Cât timp am stat în acea Istorie Optimă, n-am văzut nici urmă de planetă sau de alt corp stâncos, cu excepția aceluia banc de pulbere, și m-am întrebat dacă nu cumva căldura enormă și radiația intensă de aici împiedicau închegarea planetelor din materia primordială.

Universul se dădea în lături din ce în ce mai iute, ca o goană de fire agitate pe fundalul atotprezentei străluciri. Aștrii deveniră mai

luminoși, explodând din puncte în globuri care se năpusteau spre mine, doar pentru a pieri după câteva clipe în spatele meu.

Ne-am avântat în sus și am plutit deasupra unei galaxii - o gigantică morișcă de stele ale căror culori variate scânteiau, pale și estompate, pe albul general al decorului. Dar, în scurtă vreme, până și acest vast sistem se micșoră sub mine, devenind acum un disc arzător ce se învârtea, iar în cele din urmă, un crâmpei minuscul de lumină cețoasă, pierdut printre alte milioane de crâmpeie.

Și, pe tot parcursul acestui zbor uluitor - trebuie să vă închipuiți -, am avut imaginea umerilor rotunzi ai Observatorului, pe când cutreiera prin acea maree de lumină chiar în fața mea, netulburat de peisajele siderale ce le străbăteam.

M-am gândit la ocaziile în care văzusem această făptură și pe semenii ei. Fusesse acel indiciu vag al gănguritului în cele dintâi călătorii în timp ale mele - după care, prima imagine clară a unui Observator atunci când, în lumina Soarelui muribund din viitorul îndepărtat, urmărisem acel obiect sărind spasmodic pe un banc aflat la distanță: o vietate ca o minge de fotbal, pe care scânteiau stropi de apă. Atunci îl considerasem un locuitor al acelei lumi condamnate, dar nu era - nu mai mult decât mine. După aceea, existaseră acele viziuni ulterioare - zărite în treacăt prin strălucirea verde a Plattneritei - ale Observatorilor care se înghesuiau în jurul mașinii, pe măsură ce eu goneam prin timp.

Pe durata scurtei mele cariere spectaculoase de Explorator al Timpului, înțelegeam eu acum, fusesem însoțit - studiat - de către Observatori.

Pesemne că Observatorii erau capabili să urmeze după bunul lor plac liniile Timpului Imaginar, traversând infinitele Istории ale Multiplicității cu ușurința unui vapor ce despică curenții oceanului; Observatorii preluaseră rudimentarele Motoare de Nonlinearitate realizate de Constructori și le îmbunătățiseră până la perfecțiune.

Acum, umblam printr-un un vid nesfârșit - o Gaură în Spațiu -, care era demarcat de fire și planuri, de pelicule de lumină plămădite din galaxii și din nori de stele răzlețe. Chiar și aici, la milioane de ani-lumină de cea mai apropiată nebuloasă cerească, fluxul omniprezent de radiație persista, iar firmamentul din jurul meu era însuflețit de strălucire. Iar dincolo de pereții neregulați ai acestei hrube, am izbutit să deslușesc o structură mai vastă, am izbutit să înțeleg că vidul „meu” nu era decât unul dintre multe alte viduri într-o întindere mai vastă de sisteme siderale. Parcă universul ar fi fost umplut cu un fel de spumă, cu o puzderie de bule plăsmuite din materie astrală arzătoare.

Numaidecât, am început să disting un soi de regularitate în această spumă. Într-o parte, bunăoară, vidul meu era delimitat de un plan de galaxii. Acest plan, alcătuit din substanță adunată laolaltă atât

de compact încât strălucea semnificativ mai intens decât fundalul general, era într-o asemenea măsură bine definit și manifest - așa de uniform și de extins -, încât îmi încolți în minte gândul fertil că nu putea fi un aranjament natural.

În acel moment, m-am uitat împrejur cu mai multă atenție, în această direcție, am socotit eu, puteam să observ un alt plan - neted și detaliat -, iar în acea direcție am remarcat un soi de lance de lumină rectilinie, ce părea să se întindă prin spațiu dintr-o parte în cealaltă - și acolo am remarcat un alt vid, însă în forma unui cilindru, extrem de clar conturat...

Acum, Observatorul se învârtea în fața mea, cu mănunchiurile de tentacule scăldate în lumina astrilor, și cu ochii măriți și ațintiți asupra mea.

Artificial. Cuvântul acesta era inevitabil - o concluzie atât de evidentă, pe care ar fi trebuit să o trag cu mult timp în urmă, mi-am dat seama, dacă n-ar fi fost amplexarea monstruoasă a tuturor lucrurilor!

Istoria Optimă fusese creată - și tocmai pentru înțelegerea acestui artificiu mă purtase, pesemne, Observatorul prin acel imens periplu.

Mi-am adus aminte de vechile predicții conform cărora un univers infinit ar fi susceptibil să ia sfârșit într-un dezastruos colaps gravitațional, ceea ce constituia un alt motiv pentru care propriul nostru cosmos nu putea, din punct de vedere logic, să fie infinit. Căci, așa cum Pământul și celelalte planete se închegaseră din nodulii norului turbulent de pietriș din jurul Soarelui-copil, tot astfel ar exista vârtejuri în acest uriaș nor de galaxii care să populeze Istoria Optimă - vârtejuri în care stelele și galaxiile urmau să cadă, pe o scală colosală.

În mod evident însă, Observatorii organizaseră evoluția cosmosului lor de așa manieră încât să evite asemenea catastrofe. Învățasem că Spațiul și Timpul sunt, ele însele, entități dinamice, modificabile. Observatorii manipulau curbura, colapsarea, distorsiunea și forfecarea Spațiului și Timpului, pentru a-și atinge obiectivul de cosmos stabil.

Firește ca nu putea exista vreun final al acestei operațiuni atente, dacă se dorea ca universul să rămână viabil - și, m-am gândit eu, dacă universul era etern, atunci nu putea să aibă nici început. Această reflecție mă tulbură o scurtă perioadă, căci reprezenta un paradox, un cerc cauzal. Era nevoie să existe forme de viață, ca să manipuleze condițiile necesare pentru existența Vieții aici...

Dar m-am eliberat imediat de asemenea confuzii! Eram, mi-am dat seama, mult prea parohial în gândirea mea: nu țineam cont de Infinitudinea lucrurilor. De vreme ce acest univers era infinit de vechi - iar Viața existase aici de o perioadă infinit de îndelungată nu exista un început al ciclului benign al Vieții de a-și asigura condițiile proprii

sale supraviețuirii. Viața exista aici deoarece universul era viabil, iar universul era viabil deoarece Viața exista aici pentru a-l organiza... și așa mai departe, într-o regresie la infinit, fără început - și fără paradox!

Propria mea nedumerire îmi stârni un amuzament detașat. Era limpede că avea să-mi ia ceva vreme pentru a mă obișnui cu sensul Infinitului și al Eternității!

6

TRIUMFUL MINȚII

Observatorul meu se opri și se roti în spațiu ca un balon din carne. Ochii săi uriași se îndreptară spre mine, întunecați și enormi, iar strălucirea văzduhului scăldat în lumină i se reflectă pe pupilele de mărimea unor farfurioare: în cele din urmă, am avut eu impresia, acea privire imensă, irezistibilă, îmi umplu întreaga lume, excluzând toate celelalte lucruri - până și bolta incandescentă...

Apoi însă Observatorul păru să se topească. Din mulțimea răsfirată de constelații îndepărtate, din înspumată structură galactică, chiar și din văpaia cerului arzător, nu mai zăream nimic - ori mai degrabă conștientizam aceste lucruri ca un aspect al realității, dar numai de suprafață. Dacă vă închipuiți că vă concentrați vederea spre un geam de sticlă din fața dumneavoastră, și că vă relaxați deliberat mușchii ochilor, ca să priviți peisajul de dincolo, astfel încât praful de pe geam să vă dispară din minte, atunci o să vă faceți o idee despre efectul pe care îl descriu.

Firește că schimbarea mea de percepție nu era cauzată de ceva atât de corporal cum ar fi acționarea mușchilor oculari, iar modificarea de perspectivă implica mult mai mult decât deplasarea punctului de focalizare.

Vedeam - am crezut eu - în structura Naturii.

Vedeam atomii: puncte de lumină, aidoma unor minusculi aștri, cuprinzând spațiul într-un fel de tipar ce se întindea peste tot în jurul meu, la nesfârșit - vedeam totul la fel de clar cum poate un doctor să studieze dispunerea coastelor sub pielea pieptului. Atomii sfârâiau și scânteiau; se învârteau pe micile lor axe și erau uniți printr-un complex năvod din fire de lumină - sau așa mi se părea mie. Mi-am dat seama că, pesemne, observam o reprezentare grafică a forțelor electrice, magnetice, gravitaționale și a altora. Parcă universul ar fi fost luat în stăpânire de un fel de ceasornic atomic - și, am priceput eu, totul era dinamic, dispunerea legăturilor și a atomilor schimbându-se constant.

Înțelesul acestei viziuni bizare mi se lămuri numaidecât, căci aici distingeam alte detalii ale regularității pe care o remarcasem printre galaxii și stele. Puteam să văd - infiltrate în fiecare pală de gaz, în fiecare atom rătăcit - sens și structură. Exista un rost în orientarea oricărui atom, în direcția spinului său, în legăturile dintre el și particulele învecinate. Parcă universul, în ansamblul său, ar fi devenit un fel de Bibliotecă, pentru a înmagazina înțelepciunea colectivă a acestei străvechi variante a Umanității; fiecare fărămă de materie, până la ultimul fir răzleț, era, în mod evident, catalogată și exploatată... Exact așa cum prezisese Nebogipfel ca fiind scopul final al Inteligenței!

Însă această organizare constituia mai mult decât o Bibliotecă - mai mult decât o colecție pasivă de date prăfuite -, deoarece, pretutindeni în jurul meu, exista un sentiment al vieții, al zbuciumului. Era ca și cum conștiința ar fi fost distribuită în aceste vaste acumulări de materie.

Mintea umplea universul, pătrunzând în urzeala sa! Aveam senzația că puteam să observ cum conștiința trecea prin mozaicul universal al realului în talazuri maiestuoase și eram uluit de proporțiile tuturor acestora - nu puteam să cuprind cu gândul natura lor nelimitată. Prin comparație, propria mea specie se mărginise la manipularea epidermei unei planete insignifiante, Morlocii la manevrarea Sferei lor, și până și Constructorii posedaseră numai o galaxie - un singur sistem de stele, din milioane...

Aici însă, Mintea avea totul - o Infinitudine.

Acum, în sfârșit, am priceput - căci vedeam cu ochii mei - sensul și rostul Vieții nemărginite și eterne.

Universul era infinit de vechi și infinit ca întindere. La fel și Mintea, era infinit de veche. Mintea obținuse controlul asupra întregii Materii și a Forțelor, și teaurizase o cantitate infinită de Informație.

Aici, Mintea era omniscientă, omnipotentă și omniprezentă. Constructorii, prin provocarea lor cutezătoare de la începuturile timpului, își atinseseră idealul. Depășiseră limitele finitului, trecând dincolo de el, și colonizaseră infinitul.

Atomii și forțele se estompară pe fundalul atenției mele imediate, iar ochii mi se umplură din nou cu lumina fără de sfârșit și cu configurațiile siderale ale acestui cosmos. Acum, tovarășul meu Observatorul dispăruse, și eu eram suspendat de unul singur, un fel de punct dematerializat al panoramei, rotindu-se încet.

Strălucirea stelelor mă învăluia din toate părțile, adâncă, nețărmută. Am avut sentimentul micimii lucrurilor, al propriei persoane, al irelevanței meschinelor mele preocupări. Într-un univers infinit și etern, am priceput, nu există Centru; nu poate exista Început,

ori Sfârșit. Fiecare eveniment - fiecare punct - este făcut identic cu oricare altul de cuprinderea nemărginită în care este plasat... Într-un univers infinit, eu devenisem infinitezimal.

Niciodată nu m-am dat prea mult în vânt după poezie, însă mi-am amintit un vers de-al lui Shelley, despre felul în care viața, ca un dom de geam multicolor,/ pângărește a Veșniciei albă radiantă... și așa mai departe. Ei bine, acum isprăvisem cu viața, cu carapacea trupului, cu iluzia superficială a materiei înseși - toate acestea îmi fuseseră sfâșiate, iar eu eram cufundat, poate pentru vecie, în acea radiantă albă despre care vorbea Shelley.

O vreme am simțit un soi straniu de tihnă. Când fusesem martor pentru întâia oară la impactul pe care îl avea Mașina Timpului în destrămarea Istoriei, ajunseseam să cred că invenția mea era un dispozitiv al răului de neegalat - prin nimicirea și deformarea samavolnică a Istoriilor, prin eliminarea milioanelor de suflete umane nenăscute, la cea mai mică atingere a manetelor de control. În cele din urmă însă, am înțeles că Mașina Timpului nu distrusese Istoriile, ci, mai degrabă, le crease. Toate Istoriile posibile ființau în marea Multiplicitate, stăteau una lângă cealaltă în catalogul fără capăt al lui Ce-Poate-Fi. Fiecare Istorie posibilă, cu întregul ei conținut de Minte, Dragoste și Speranță, avea o existență undeva în Multiplicitate.

Dar nu atât realitatea Multiplicității, cât semnificația ei pentru om mă mișcă acum.

Omul - așa am avut impresia întotdeauna de când l-am citit pentru prima dată pe Darwin - fusese prins într-un conflict: între aspirațiile sufletului său, nelimitat de semețe, și josnicia naturii sale fizice, care, în cele din urmă, putea să-l ținutiască la podea. M-am gândit că văzusem, în Eloii, cum mâna moartă a Evoluției - moștenirea animalului din noi - avea să spulbere, într-o bună zi, visele omului și să transforme stăpânirea sa asupra Pământului în nimic altceva decât o sclipire glorioasă, dar scurtă, a intelectului.

Acest conflict, intrinsec formei umane, se transformase, cred eu, într-un conflict din propria-i minte. Dacă Nebogipfel avusese dreptate atunci când afirmase că nutream un fel de repulsie față de Trup - ei bine, poate că tocmai conștientizarea excesivă a acestei lupte milenare era rădăcina sa! Pendulasem, în viziunile și discuțiile mele, între un fel de disperare sumbră, o scârbă de carcasele bestiale ale minților noastre, și un Utopianism drag, însă neghiob - visul că într-o zi capetele noastre urmau să devină limpezi, ca revenite dintr-un delir în masă, și că aveam să întemeiem o societate pe principiile logicii, pe dreptatea evidentă și pe știință.

Dar acum, descoperirea - sau crearea - și colonizarea acestei Istории finale schimbaseră totul. Aici, omul își învinsese, în sfârșit, originile și degradarea Selecției Naturale; aici, nu avea să se producă

vreo revenire la uitarea acelei mări ancestrale, lipsită de inteligență, din care ieșiserăm noi. Mai degrabă, viitorul devenise infinit, o ascensiune în aerul nesfârșitelor Istorii.

Am simțit că evadaserăm, în cele din urmă, din Bezna disperării evoluționare și pătrunseserăm în Lumina înțelepciunii infinite.

7

EMERGENȚA

Dar - s-ar putea să nu vă surprindă lucrul ăsta, dacă m-ați urmărit până aici - această stare sufletească, un soi de împăcare elegiacă, nu persistă prea-mult în mine!

Am început să mă uit în jur. M-am sforțat să aud, să văd până în cel mai mic amănunt cea mai neînsemnată fărâmbă din cochilia de lumină ce mă împresura, însă o vreme n-am perceput decât o tăcere infinită și o strălucire intolerabilă.

Devenisem un fir imaterial, probabil nemuritor, și înglobat în această înfăptuire de nedepășit: un univers în care forțele și particulele erau în totalitate puse la dispoziția Minții. Era magnific, însă teribil, inuman, înfiorător - și un fel de deznădejde zdrobitoare pogorî asupra mea.

Oare trecusem dincolo de ființă, în ceva care nu era nici ființă, nici neființă? Ei bine, dacă așa era - descopeream eu -, încă nu simțeam tihna Eternului. Încă aveam un suflet de om, cu întreaga încărcătură de curiozitate și cu setea de acțiune care fuseseră dintotdeauna componente ale naturii umane. Sunt prea occidental, și în scurt timp mă săturasem de acest interval de Contemplație incorporală!...

Apoi, după o perioadă nemăsurată, mi-am dat seama că luminozitatea cerului nu era absolută. La limitele câmpului meu vizual exista un soi de ceață - o întunecare de-abia perceptibilă.

M-am uitat de-a lungul câtorva ere geologice, așa mi se păru, și am considerat, de vreme ce am așteptat atât de mult, că ceața devenea mai deslușită. La marginea câmpului meu vizual era un soi de cerc, ca și cum aş fi privit prin gura unei peșteri. Iar apoi, în mijlocul acelei guri spectrale de peșteră, am deslușit un nor neregulat, o pată pe strălucirea atotprezentă: am văzut o aglomerare de bare și discuri grosolane, toate indistincte, dispuse aidoma unor năluci deasupra stelelor. Într-un colț al acestei imagini se găsea un cilindru colorat în verde pur.

Am simțit o nerăbdare pătimasă. Oare ce era această erupție de umbre în Amiaza interminabilă a Istoriei Optime?

Gura de peșteră din preajmă deveni mai clară; m-am întrebat dacă nu cumva era vreo amintire ascunsă din Paleocen. În ceea ce privește grămada nebuloasă de bare și discuri, am avut impresia că mai văzusem acea dispunere și înainte: îmi părea la fel de cunoscută ca propria mea mână, mi-am spus, și totuși, în acest context modificat, nu mă simțeam în stare să o recunosc...

Imediat, înțelegerea năvăli asupra mea. Barele și celelalte componente erau Mașina Timpului - liniile de-acolo, acoperind acea constelație, erau profilurile de alamă din care fabricasem structura de rezistență a dispozitivului, iar acele discuri, încercuite de galaxii, trebuie să fi fost cadranele cronometrice. Era mașina mea inițială, pe care o crezusem pierdută, dezasamblată și, în cele din urmă, distrusă în atacul german asupra Londrei, din anul 1938!

Coagularea acestei viziuni continuă încetul cu încetul. Barele de alamă licăriră - am văzut că se așternuse un pic de praf pe fețele cadranelor cronometrice, ale căror limbi se roteau nebunește -, și am recunoscut licărul de Plattnerită care scălda cuarțul dopat din infrastructură. M-am uitat în jos și am deslușit doi cilindri mai întunecați, groși și mari - erau propriile mele picioare, îmbrăcate în tercotul de junglă, iar acele obiecte palide și cu păr pe ele, complexe, pesemne că îmi erau mâinile, așezate pe manetele de control ale aparatului!

Acum, în cele din urmă, am înțeles sensul „gurii de peșteră”. Era cadrul orbitelor mele, al nasului și al obrazilor în jurul câmpului vizual: iarăși priveam în afară din cea mai întunecată cavernă - propriul meu craniu.

Parcă aș fi fost coborât în propriul meu trup. Degetele și picioarele se atașară la conștiință. Puteam să percep manetele, reci și ferme, în mână, și o broboană de sudoare mă furnică ușor pe frunte. Semăna puțin, îmi închipui, cu momentul trezirii dintr-un leșin provocat de cloroform; domol, subtil, îmi reveneam în fire. Iar acum am simțit un zgâlțâit și senzația de prăbușire a călătoriei în timp.

Dincolo de Mașina Timpului nu exista decât beznă - n-am izbutit să zăresc nimic din lume -, însă am fost în stare să-mi dau seama, după oscilațiile în descreștere, că mașina încetinea. M-am uitat în jur și am fost răsplătit cu povara unui cap greu pe ciotul grumazului; după starea mea incorporală, parcă aș fi răsucit o piesă de artilerie. În imaginea mea însă rămăseseră doar urme vagi din Istoria Optimală; aici, un mănunchi de roiuri galactice, acolo, un crâmpei de lumină astrală. În acea ultimă clipă, înainte ca legătura intangibilă să mi se curme, am văzut din nou silueta rotundă și solemnă a Observatorului, cu ochii săi imenși și gânditori.

Apoi dispăru cu totul, și am devenit din nou pe deplin eu însumi. Am simțit un șuvoi de bucurie sălbatică, primitivă!

Mașina Timpului se opri cu o zvâcnitură. Aparatul se rostogoli, iar eu am zburat cu capul înainte prin aer, într-o beznă de smoală.

M-am pomenit în urechi cu o bubuitură de trăsnet. O ploaie grea și neîntreruptă îmi cădea brutal pe creștet și pe cămașa de junglă. Într-o clipă, m-am udat până la piele. Ce mai întâmpinare înapoi la corporalitate, mi-am zis!

Fusesem aruncat pe un petic de iarbă jilavă și moale, în fața mașinii răsturnate. Era întuneric beznă. Se părea că mă aflu pe o mică pajiște, înconjurat de niște tufișuri ale căror frunze dansau sub stropii de ploaie. Picăturile ce ricoșau alcătuiau un norișor în jurul aparatului. În apropiere, am auzit susurul unei ape și ploaia care răpăia pe acea întindere lichidă mai mare.

M-am ridicat și m-am uitat înapoi. În vecinătate, se găsea o clădire, vizibilă numai ca un contur pe cenușiiul de cărbune al văzduhului. Am remarcat o slabă strălucire verzuie, venind de sub mașina răsturnată, care emana de la un flacon - un cilindru de sticlă cu înălțimea de vreo șase inci. Era un șip de medicamente obișnuit, gradat, de opt uncii. În mod limpede, fusese prins în cadrul mașinii, însă acum căzuse în iarbă.

M-am aplecat să ridic flaconul. Sclipirea verzuie provenea de la pulberea din interior: era Plattnerită.

M-am auzit strigat pe nume.

M-am întors uluit. Glasul fusese slab, aproape înăbușit de vâjâitul ploii pe pajiște.

La nici zece picioare de mine, se afla o siluetă: mărunță, ca de copil, dar cu creștetul și spinarea acoperite de păr lung și lins, pe care ploaia îl lipise de pielea palidă. Ochii enormi, cenușii-roșietici, erau ațintiți asupra mea.

– Nebogipfel?...

Numaidecât, un circuit se închise în mintea mea buimacă.

M-am întors și am cercetat din nou contururile solide ale clădirii. Puteam vedea un balcon de fier, în altă parte bucătăria mare, cu o fereastră între deschisă, iar acolo, forma masivă a laboratorului...

Era căminul meu; mașina mă depusese pe gazonul în pantă din spate, dintre casă și Tamisa. Mă întorsesem - după toate peripețiile - în Richmond!

8

UN CERC SE ÎNCHIDE

Încă o dată - exact așa cum mai făcusem, în urmă cu atât de multe cicluri ale Istoriei - am pornit împreună cu Nebogipfel pe Petersham

Road, către casa mea. Ploaia șuiera pe caldarâm. Era aproape întuneric beznă - de fapt, singura lumină provenea de la borcanul cu Plattnerită, care strălucea aidoma unui bec electric slab, aruncând o reflexie încetoșată pe chipul lui Nebogipfel.

Am trecut cu degetele peste feneria delicată și familiară a gardului din fața zonei. Iată o priveliște pe care socotisem că nu aveam să o mai văd vreodată: fațada ce se voia elegantă, pilaștrii verandei, dreptunghiurile întunecate ale ferestrelor mele.

- Ai iarăși amândoi ochii, i-am atras atenția lui Nebogipfel în șoaptă.

El coborî privirea spre trupul său reînnoit, deschizându-și palmele, astfel că pielea lividă îi lucea în lumina Plattneritei.

- Nu am nevoie de proteză, spuse el. Nu mai am nevoie, fiindcă am fost reconstruit, ca și tine.

Eu mi-am așezat mâinile pe piept. Materialul cămășii era scorțos, aspru la pipăit, iar propriul meu stem era rigid, dedesubt. Totul părea destul de consistent. Și încă părea să fie persoana mea - adică, posedam o continuitate a conștiinței, un unic traiect, scânteietor, al memoriei, care ducea înapoi prin întregul hățiș de Istorie, până la vremurile mai simple când eram băiat. Însă nu puteam fi același om - căci fusesem dezmembrat în acea Istorie Optimă și refăcut aici. M-am întrebat în ce măsură acel univers strălucitor rămăsese în mine.

- Nebogipfel, tu îți aduci aminte multe din toate astea - după ce am trecut de Hotarul de la începutul timpului de cerul luminos și așa mai departe?

- Absolut totul. Ochii săi erau negri. Tu, nu?

- Nu sunt sigur, am răspuns. Acum, am impresia că a fost un fel de vis - mai ales aici, în ploaia asta englezească, rece.

- Dar Istoria Optimă este realitatea, șopti Morlocul. Toate astea - făcu cu mâna spre inocentul Richmond -, toate aceste Istории sub-Optime, parțiale, ăsta este visul.

Am ridicat borcanul de Plattnerită din mâna mea. Era un recipient de medicamente obișnuit, cu dop de cauciuc. Inutil să mai spun că n-aveam nici cea mai vagă idee de unde venise, nici cum ajunsese printre longeroanele mașinii mele.

- Ei bine, borcanul e destul de real, am rostit eu. Într-adevăr, o soluție tare elegantă, nu? Precum închiderea unui cerc. Am pășit către ușă. Cred că ar fi mai bine să te tragi înapoi - cât să nu fi văzut - înainte de a suna.

El se retrase în umbra verandei, și în curând era complet invizibil. Am acționat cordonul soneriei.

Am auzit cum se deschidea o ușă, un strigăt ușor - „Vin acum!“ apoi niște pași grei, nervoși, pe scară. În broască zomăi o cheie, și ușa se întredeschise.

O lumânare, sfârâind într-un suport de alamă, fu împinsă prin cadru spre mine, și apăru chipul larg și rotund al unui bărbat tânăr, cu ochii umflați de somn. Avea douăzeci și trei sau douăzeci și patru de ani, și purta un halat ponosit, ros până la urzeală, aruncat peste o cămașă de noapte boțită. Părul, șaten-nisipiu, i se ridica din părțile laterale ale ciudatului său craniu mare.

– Da? rosti scurt. Este trecut de trei dimineața, știi...

Nu fusesem sigur ce intenționeam să spun, însă acum că venise momentul, toate cuvintele îmi fugiră din minte. Am suferit acel șoc bizar, tulburător, al recunoașterii. Nu cred că vreo persoană din secolul meu ar putea vreodată să se obișnuiască cu experiența întâlnirii cu sine însuși, indiferent de câte ori ar fi exersat-o - iar în acea clipă, peste vâlmășagul de sentimente se adăuga încă un gen de amărăciune. Căci acesta nu mai reprezenta doar o versiune mai tânără a mea, ci era, totodată, și strămoșul direct al lui Moses. Era ca și cum aș fi stat față în față cu un frate mai tânăr pe care îl socotisem pierdut.

El îmi cercetă chipul din nou, de data asta, cu suspiciune.

– Ce naiba vrei? De regulă, nu vreau să am de-a face cu negustorii ambulanti, înțelegi, chiar dacă ar fi fost perioada potrivită a zilei.

– Nu, am zis eu cu blândețe. Știu că nu.

– O, așadar știi?

Dădu să trântască ușa, însă observă ceva pe figura mea - puteam să-i văd privirea -, un fantomatic semn de recunoaștere.

– Cred c-ar fi mai bine să-mi spui ce vrei.

Timid, am scos flaconul cu Plattnerită de la spate.

– Am asta pentru dumneata.

Sprâncenele i se ridicară când remarcă bizara strălucire verzuie a flaconului.

– Ce este?

– Este... cum să-ți explic? E un fel de mostră. Pentru dumneata.

– O mostră de ce?

– Nu știu, am mințit eu. Mi-ar plăcea să descoperi dumneata.

El se uită curios, dar încă șovăitor, iar acum pe trăsăturile sale, se instalează o expresie de încăpățănare clară.

– Ce anume să descopăr?

Începeam să mă enervez din pricina acestor întrebări prostești.

– La naiba, omule, chiar n-ai nici un pic de inițiativă? Fă niște experimente...

– Nu sunt sigur că îmi place tonul dumitale, rosti el arogant. Ce fel de experimente?

– Of!

Mi-am trecut o mână prin părul ud; o astfel de trufie nu-i ședea bine unui bărbat tânăr, mi-am zis eu.

– Este un mineral nou, poți să te convingi!

El ridică din sprâncepe, cu o suspiciune îndoită.

M-am aplecat și am așezat flaconul pe trepte.

– O să-l las aici. Poți să te uiți la el când vei fi gata - iar eu știu că vei fi gata. Nu vreau să-ți irotesc timpul.

M-am întors și am coborât scara, sunetul pașilor mei prin ploaie răsunând pe pietriș.

Când m-am uitat îndărăt, am observat că ridicase flaconul, și strălucirea verde a acestuia îndulcea umbrele pe care lumânarea i le arunca pe chip.

– Dar numele dumitale...! strigă el.

Am simțit un imbold de moment.

– Este Plattner, am spus.

– Plattner? Ne cunoaștem?

– Plattner, am repetat cu oarecare nerăbdare, și am căutat o minciună mai amănunțită în taințele întunecate ale creierului meu.- Gottfried Plattner...

Parcă aș fi auzit pe altcineva rostind aceste lucruri - însă imediat ce vorbele îmi ieșiră din gură, am știut că, într-un fel, fuseseră inevitabile.

Se terminase; cercul era închis!

El continuă să strige, dar eu m-am îndepărtat hotărât de poartă, în josul dealului.

Nebogipfel mă aștepta înapoia casei, aproape de Mașina Timpului.

– Gata, i-am zis eu.

Prima geană a zorilor pătrunsese prin cerul înnorat, și l-am văzut pe Morloc ca pe un fel de siluetă granulată: își ținea mâinile strânse la spate, părul i se lipise de spinare și ochii îi erau niște iazuri enorme, roșii ca sângele.

– Arăți ca naiba! i-am spus cu bunătate. Ploaia asta...

– Nu contează cine știe ce.

– Ce vei face acum?

– Ce vei face tu?

Drept răspuns, m-am aplecat și am tras de Mașina Timpului. Ea se răsucii, zgâlțâindu-se ca un pat vechi, și se stabilizează pe gazon cu un pocnet gros? Am trecut cu mâna peste cadrul deteriorat al aparatului; pe barele de cuarț și pe șa se așezaseră mușchi și bucățeld de iarbă, iar una dintre șine era îndoită, pierzându-și forma.

– Poți să mergi acasă, știi, zise el. În 1891. Este limpede că ai fost adus înapoi, de Observatori, în Istoria ta originală - în versiunea primordială a lucrurilor. Nu-i nevoie decât să călătorești în viitor câțiva ani.

M-am gândit la perspectiva asta. Din anumite puncte de vedere,

ar fi fost confortabil să revin în acea epocă tihnită, la carapacea mea de posesiuni, tovărășii și realizări. Și m-aș fi bucurat din nou de compania unora dintre acei vechi amici ai mei - Filby și toți ceilalți. Însă...

– Aveam un prieten, în 1891, i-am spus lui Nebogipfel. Mă gândeam la Scriitor. Un camarad tânăr, doar. Un individ bizar în anumite privințe - foarte înflăcărat - și totuși cu un mod de a percepe lucrurile... Părea să vadă dincolo de suprafață - dincolo de acel Aici și Acum care ne obsedează pe noi toți -, în inima proceselor: să vadă tendințele, curenții de adâncime ce ne leagă de trecut și de viitor. Avea viziunea micimii Umanității, cred, față de grandiosul talaz al timpului evoluționar. Și am impresia că îl irita lumea în care era captiv, cu nesfârșitele rânduieli lente ale societății - până și propria sa natură umană bolnăvicioasă. Parcă ar fi fost un străin în propria lui epocă, înțelegi? Și, dacă m-aș întoarce acasă, așa m-aș simți și eu. În afara vremii. Căci, indiferent cât de solidă ar părea această lume, eu aș ști întotdeauna că o mie de universuri, cu deosebiri mai mici sau mai mari, se găsesc pretutindeni în jurul ei - doar că nu pot fi atinse. Am devenit un monstru, am senzația... Prietenii mei vor trebui să considere că m-am pierdut în timp și să mă deplângă în ce fel vor găsi de cuviință.

Chiar pe măsură ce rosteam acestea, hotărârea mi se închegă în minte.

– Încă mai am o chemare. Încă n-am îndeplinit misiunea pe care mi-am stabilit-o singur, când am revenit în timp după acea primă vizită. Aici s-a închis un cerc, dar altul rămâne deschis, atârnând ca un os frânt, în viitorul îndepărtat...

– Înțeleg, spuse Morlocul.

Am urcat pe șaua mașinii.

– Dar cu persoana ta cum rămâne, Nebogipfel? Vii cu mine? Pot să-mi imaginez un rol pentru tine acolo și nu vreau să te las blocat în acest loc.

– Mulțumesc, dar nu vin. Nu voi zăbovi aici prea multă vreme.

– Unde te vei duce?

El își ridică fața. Acum, ploaia se domolise, însă mai burnița ușor din cerul tot mai luminos, prelingându-se pe enormele corneale ale ochilor săi.

– Și eu sunt conștient de închiderea cercurilor, zise el. Dar încă sunt curios în legătură cu ceea ce se găsește dincolo de ele...

– Ce vrei să zici?

– Dacă te-ai fi întors aici și ți-ai fi împușcat alter ego-ul mai puțin vârstnic - ei bine, n-ar fi apărut nici o contradicție cauzală. În schimb, ai fi creat o nouă Istorie, o altă, variantă în Multiplicitate, în care ai murit de tânăr, de mâna unui străin.

– Asta mi-e destul de clar, acum. Nici un paradox nu este cu putință într-o singură Istorie, din cauza existenței Multiplicității.

– Însă, continuă calm Morlocul, Observatorii te-au adus aici ca să ai posibilitatea de a transmite Plattnerita propriei tale persoane - ca să poți iniția succesiunea de evenimente ce a dus la realizarea celei dintâi Mașini a Timpului și la nașterea Multiplicității. Așadar, există o închidere mai amplă - a Multiplicității în ea însăși.

Am văzut unde voia să bată.

– În definitiv, există un soi de buclă cauzală închisă, am rostit eu, ca un vierme care își mănâncă propria-i coadă... Multiplicitatea n-ar fi putut lua ființă, dacă Multiplicitatea n-ar fi ființat de la început!

Nebogipfel spuse că Observatorii considerau că rezolvarea acestui Paradox Final necesita existența altor Multiplicități, a unei Multiplicități de Multiplicități.

– Pentru a dezlega această buclă cauzală este necesar, din punct de vedere logic, un ordin superior, rosti Nebogipfel, exact așa cum Multiplicitatea noastră este cerută pentru a dezlega paradoxurile unei singure Istorii.

– La naiba, Nebogipfel! Mintea mi se învâртеște la gândul ăsta. Ansambluri paralele de universuri - oare e posibil?

– Mai mult decât posibil, zise el. Iar Observatorii intenționează să călătorească acolo.

Își coborî privirea de la cer. Acum, zorile erau foarte luminoase, și am văzut că pielea albicioasă din jurul ochilor i se încrețea din pricina disconfortului.

– Și mă vor lua cu ei. Nu-mi pot închipui vreo aventură mai mare... tu poți?

Stând acolo pe șaua mașinii mele, m-am uitat în jur pentru ultima oară, la acei zori comuni, apoși, de undeva din secolul al XIX-lea. Casele, pline de oameni adormiți, se profilau peste tot pe Petersham Road; am simțit mirosul umezelii din iarbă, iar undeva pocni o ușă, când un lăptar sau un poștaş își începu ziua de lucru.

N-aveam să mă mai întorc vreodată aici, știam bine.

– Nebogipfel, când veți ajunge în această Multiplicitate mai vastă, ce se va întâmpla?

– Există multe ordine ale Infinitului, rosti liniștit Nebogipfel, în vreme ce ploaia ușoară i se scurgea pe trăsăturile feței. Este ca o ierarhie: din structuri universale - și ambiții. Glasul său încă păstra acel gângurit molcom de Morloc - cu intonații de-a dreptul stranii - și totuși era pătruns de mirare. Constructorii poate că stăpâneau un univers, însă n-a fost suficient. Așa că au provocat Finitudinea, au atins Hotarul Timpului și au trecut prin, el, oferind posibilitatea Minții să colonizeze și să locuiască toate universurile Multiplicității, însă, pentru Observatorii din Istoria Optimă, nici măcar acest lucru nu este

suficient și caută modalități de a ajunge dincolo, în Ordinele superioare al Infinității...

– Și dacă reușesc? Își vor găsi odihna?

– Nu există odihnă. Nu există limită. Nu există sfârșit pentru Dincolo - nici graniță pe care Viața și Minte să nu o poată provoca și sparge.

Palma mea se strânse pe manetele mașinii, iar întreaga construcție gheboșată se legănă ca o ramură în vânt.

– Nebogipfel, eu...

El își ridică mâna.

– Du-te, zise Morlocul.

Mi-am tras răsuflarea, am apucat maneta cu ambele mâini și am pornit cu o bufnitură.

Cartea a patra
ZIUA Z92 495 940

VALEA TAMISEI

Indicatoarele cadranelor mele cronometrice începură să se rotească nebunește. Soarele se transformă într-o dâră de foc, apoi se contopî într-un arc strălucitor, cu Luna ca o panglică involburată, fluctuantă. Arborii tremurau prin anotimpuri, aproape prea rapid pentru a-i urmări. Cerul căpătă o minunată nuanță de albastru-închis, ca al unui crepuscul din toiuł verii, cu nori ce deveneau invizibili, din fericire.

Forma translucidă, înțeșată, a casei mele îmi dispăru numaidecât din vedere. Peisajul deveni vag, iar încă o dată splendida arhitectură din Era Construcțiilor năpădi Dealul Richmond ca o maree. N-am văzut nici una dintre ciudățeniile ce caracterizaseră crearea Istoriei lui Nebogipfel: încetinirea rotației Pământului, realizarea Sferei din jurul Soarelui și așa mai departe. În prezent, urmăream acel talaz de un verde intens urcând coama dealului și rămânând acolo, fără întreruperea iernii, și am știut că ajunsesem în acea epocă viitoare, mai fericită, în care Britania se întorsese la un climat mai cald - era din nou ca în Paleocen, mi-am spus eu, cu un fior de nostalgie.

Am rămas atent după vreun semn al Observatorilor, însă n-am putut să zăresc vreo urmă a lor. Acum, Observatorii - acele minți colosale, de neimaginat, piscurile marilor recife de inteligență ce populau Istoria Optimă - terminaseră cu mine, iar destinul meu se afla în propriile-mi mâini. Aceasta îmi trezi o satisfacție sumbră, și - când evidența zilelor de pe cadranul meu trecu de Două Sute Cincizeci de Mii - am tras cu grijă de maneta de oprire.

Am zărit pentru ultima oară Luna învârtindu-se prin fazele sale, pierind în întunecime. Mi-am adus aminte că plecasem, împreună cu Weena, în acea drumeție finală la Palatul de Porțelan Verde, chiar înaintea perioadei pe care micuța Eloie o numea Noptile Negre, acea beznă desăvârșită din timpul Lunii noi, când Morlocii ieșeau la suprafață și își făceau voia cu Eloii. Cât de nesăbuit fusesem, mi-am zis acum! Cât de impetuos și de nesocotit am putut să fiu - cât de neatent cu biata Weena - când am pornit într-o asemenea expediție, la așa o vreme de primejdie.

Ei bine, m-am gândit eu cu o undă de amărăciune, acum mă întorsesem și eram hotărât să îndrept greșelile trecutului meu, sau să mor în această încercare.

Cu un zvâcnet, mașina mă scoase din tumultul cenușiu, iar lumina Soarelui năvăli peste mine, apăsătoare, fierbinte și directă. Cadrele cronometrice se opriră cu un răpăit: era Ziua 292 495 940 - exact

ziua, din anul de grație 802701, în care o pierdusem pe Weena.

Stăteam pe panta familiară a dealului. Razele Soarelui erau strălucitoare și a trebuit să-mi duc mâna la ochi. Deoarece lansasem mașina din grădina situată în spatele curții, și nu din laborator, mă găseam poate la douăzeci de iarzi mai jos de acea mică parcelă de rododendroni decât atunci când ajunsesem aici pentru întâia oară. Îndărătul meu, ceva mai sus pe panta dealului, am văzut binecunoscutul profil al Sfinxului-cel-Alb, cu surâsul său indescifrabil încremenit pe vecie. Baza de bronz rămăsese acoperită de cocleală, deși ici-colo puteam să observ locurile în care reliefurile stanțate fuseseră turtite de strădaniile mele zadarnice de a pătrunde în camera din interior, pentru a recupera Mașina Timpului ce îmi fusese furată, iar iarba era răscolită și retezată, arătând pe unde trăsese Morlocii aparatul înăuntrul pedestalului.

Acum, mașina furată se găsea acolo, mi-am dat eu seama, înfiorat. Era ciudat să mă gândesc că mașina cealaltă se afla la doar câțiva metri de mine, în obscuritatea acelei încăperi, în vreme ce eu stăteam pe această copie, desăvârșită din toate punctele de vedere, care scânteia pe gazon!

Am detașat manetele de control și le-am băgat în buzunar, apoi am pășit pe pământ. După poziția Soarelui, am socotit că trebuia să fie, pesemne, trei după-amiaza, iar aerul era cald și umed.

Pentru a-mi face o imagine mai cuprinzătoare asupra lucrurilor, am mers poate jumătate de milă către Sud-Est, până la coama ce fusese Dealul Richmond. Pe vremea mea, aici se găsea zona rezidențială, cu fațadele ei costisitoare și priveliștile ample către râu și către ținutul dinspre Vest; acum, un pâlc rar de copaci escaladase creasta dealului - nu se mai zărea nici urmă din zona rezidențială și mi-am închipuit că până și fundațiile caselor trebuie că fuseseră spulberate de acțiunea rădăcinilor copacilor -, dar, exact ca în 1891, peisajul rural se întindea înspre miazăzi și apus până în zare, deosebit de fermecător.

În acest loc fusese așezată o bancă, din acel metal, galben pe care îl mai văzusem înainte; era mâncată de rugină roșie, iar brațele ei erau alcătuite după imaginea unor făpturi din cine știe ce legendă dată uitării. O urzică, cu frunze mari, pătate frumos cu cafeniu, urcase pe bancă, însă am îndepărtat-o - și asta fără să mă înțepe - și m-am așezat, căci deja îmi era cald și nădușeam.

Soarele atârna destul de jos în văzduh, către Vest, iar lumina sa scânteia printre edificiile răsfirate și apele ce punctau peisajul înverzit. Ceața arșiței atârna pretutindeni deasupra pământului. Timpul și răbdătoarele evoluții ale geologiei metamorfozaseră acest ținut din zilele mele, dar puteam recunoaște câteva detalii, care, deși remodelate, încă existau, iar frumusețea de vis a „văii nepereche a

Tamisei”, cântată de poeți, tot mai dăinuia. Panglica de argint a râului se îndepărtase de mine; așa cum am pomenit în altă parte, Tamisa tăiașe cotul de pe cursul său și înainta direct dinspre Hampton spre Kew. Râul își adâncise matca, astfel că Richmondul se găsea acum așezat deasupra unei văi largi, poate la o milă de apă. Am avut impresia că identific ceea ce odinioară fusese Insula Glover într-un fel de dâmb împădurit, din centrul vechii albi. Lunca Petershamului își păstrase multe dintre caracteristicile profilului modern, dar se ridicase mult deasupra nivelului râului, și mi-am închipuit că acea zonă era mult mai puțin mlăștinoasă decât în vremea mea.

Marile clădiri ale acestei epoci erau risipite în peisaj, cu parapetele lor complicate și coloanele înalte, elegante și lăsate în ruină: frânturi ale osului arhitectural ieșit din coasta acoperită cu verdeață a coamei dealului. Cam la o milă de mine am zărit acel edificiu impunător, o masă de granit și aluminiu, la care urcasem în prima seară. Din loc în loc, figuri grandioase, la fel de superbe și de enigmatice ca Sfinxul meu, își ridicau capetele din vegetația omniprezentă, iar pretutindeni puteam să disting cupolele și puțurile ce constituiau emblema Morlocilor. Enorme flori ale acestei perioade îndepărtate creșteau peste tot, cu petalele lor scânteietoare, de culoare albă, și frunzele lucioase. Nu era pentru prima dată când acest ținut, cu inflorescențele lui extraordinare și de o frumusețe rară, cu pagodele și cupolele cuibărite prin verdeață, îmi aminti de Grădinile Regale Botanice din Kew, din veacul meu; însă era un Kew care pusese stăpânire pe întreaga Anglie, după care se sălbăticișe și căzuse în paragină.

În zare, se înălța o măreață construcție pe care nu o observasem înainte. Era aproape pierdută în cețurile din Nord-Vest, în direcția Windsorului modern, dar era prea îndepărtată și prea vagă pentru a desluși vreun detaliu. Mi-am făgăduit că, într-o bună zi, aveam să străbat drumul până la Windsor, căci, în mod cert, dacă vreun lucru din zilele mele supraviețuise evoluției și ruinei mileniilor ce trecuseră, acesta nu putea fi decât vestigiile masivei citadele normande de acolo.

M-am întors și am văzut ținutul rural întinzându-se înspre acel Banstead modern, și am remarcat alternanța de crânguri și coline, punctată ici-colo de sclipirea apei, care îmi devenise cunoscută din vremea explorărilor mele anterioare. Iar în acea direcție - poate la optsprezece-douăzeci de mile distanță - se afla Palatul de Porțelan Verde. Uitându-mă într-acolo, am avut impresia că pot să disting ceva din turnurile acelei structuri, însă ochii mei nu mai erau ceea ce fuseseră odinioară, așa că nu eram sigur.

Mersesem până la Palat, împreună cu Weena, în căutare de arme și de alte provizii cu care să pot lupta împotriva Morlocilor. Într-adevăr, dacă îmi aminteam bine, eu - acel alter ego anterior - pesemne

că scotoceam prin interiorul zidurilor lustruite, de culoare verde, chiar în clipa de față!

La vreo zece mile depărtare, un obstacol se interpunea între mine și Palat, un crâmpel de pădure neguroasă. Chiar și la lumina zilei părea o pată întunecată, sinistă, de cel puțin o milă jumătate lățime. Purtând-o în brațe pe Weena, străbătusem acel codru fără mari probleme, întâia dată, căci așteptasem ziua pentru a-l traversa, însă a doua oară, când ne întorceam de la Palat (astăzi, adică!) aveam să las nerăbdarea și oboseala să-mi răpească ce era mai bun în mine. Decis să revin la Sfinx cât mai curând posibil și să mă apuc să-mi recuperez mașina, urma să pătrund în acea pădure pe întuneric - și să adorm -, iar Morlocii aveau să năvălească asupra noastră și să o răpească pe Weena.

Fusesem norocos că scăpasem cu viață din acea nebunie, știam; dar în ceea ce o privește pe sârmana Weena...

Am reușit să-mi alung sentimentele de rușine, deoarece acum, mă aflu aici - mi-am amintit - ca să plătesc pentru toate acestea.

Era suficient de devreme să pot ajunge la acel codru înainte ca lumina zilei să dispară. Nu dispuneam de arme, firește, însă scopul meu aici nu era să lupt cu Morlocii - terminasem cu asta -, ci pur și simplu să o salvez pe Weena. Iar pentru asta, am socotit eu, n-aveam nevoie de arme mai puternice decât intelectul și pumnii.

2

O PLIMBARE

Mașina Timpului părea foarte expusă, așa cum stătea pe coama dealului, cu alama și nichelul scânteind, și, fiindcă n-aveam deloc intenția de a o folosi din nou, am hotărât să o ascund. În preajmă se afla un crâng, și am târât dispozitivul gheboșat până acolo, după care l-am acoperit cu ramuri și frunze. Această acțiune necesită ceva efort din partea mea - mașina avea o construcție masivă -, așa că am plecat asudând. Șinele ei tăiaseră brazde adânci în pajiște, pe unde trecuse.

M-am odihnit vreo câteva minute, apoi, foarte decis, am pornit pe pantă în jos, spre Banstead.

De-abia făcusem câteva sute de iarzi când am auzit niște glasuri. O clipă am rămas descumpănit, gândindu-mă - în ciuda luminii zilei - că ar putea fi Morlocii. Însă vocile erau foarte umane și rosteau acele bizare lălăieli banale caracteristice Eloilor. Acum, un grup de cinci sau șase făpturi mici ieșiseră dintr-o pădurice pe o potecă ce ducea către Sfinx. Mă uimi din nou cât de delicați și de scunzi erau - nu mai mari decât copiii din zilele mele -, atât femeile cât și bărbații, și purtau

acele sandale și tunici simple, de culoare purpurie.

Similitudinile cu prima mea sosire în această epocă mă frapară numaidecât, căci și atunci dădusem peste un grup de Eloii exact în același mod. Mi-am adus aminte cum se apropiaseră fără teamă - mai mult de curiozitate - și cum râseseră și vorbiseră cu mine.

Acum, totuși, avansară cu circumspecție: de fapt, am avut impresia că mă evitau. Mi-am deschis brațele și am zâmbit, dorind să le arăt cu nu voiam să le fac vreun rău, însă știam prea bine care era cauza acestei schimbări de percepție: observaseră deja comportamentul primejdios și instabil al alter ego-ului meu anterior, mai ales în momentul dezlănțuirii mele după ce mi se furase Mașina Timpului. Acești Eloii aveau tot dreptul la precauție!

N-am insistat în această problemă, iar Eloii mă ocoliră, urcând pe panta dealului, către stratul de rododendroni; de îndată ce nu mă mai putură vedea, își reluară discuțiile în ritmurile lor gângurite.

Am pornit prin întinderea rurală spre pădure. Am remarcat pretutindeni acele puțuri care duceau, știam bine, în lumea subterană a Morlocilor - și de unde răzbătea, dacă mă apropiam suficient de mult pentru a auzi, implacabilul duduie al colosalelor lor mașini. Sudoarea porni să-mi curgă pe frunte și pe piept - căci ziua rămăsese toridă, în ciuda coborârii soarelui de după-amiază -, și am simțit cum răsuflarea îmi ieșea întretăiată din plămâni.

O dată cu imersiunea mea în această lume, și sentimentele părură să-mi reînvie. Weena, o creatură limitată, totuși, îmi arătase afecțiune - era unica făptură din această lume a lui 802701 care făcuse așa ceva; iar pierderea ei îmi pricinuisese cea mai cumplită jale. Dar, atunci când ajunsesem să le relatez această poveste amicilor mei, la lumina familiară a propriului meu șemineu, în 1891, durerea se etiolase, până ce rămăsese doar o schiță palidă; Weena devenise amintirea unui vis, total ireală.

Ei bine, acum mă găseam iarăși aici, cutreierând prin ținutul atât de cunoscut, și toată acea durere pură îmi reveni - de parcă n-aș fi plecat niciodată din acest loc - și îmi impulsiona fiecare pas.

În timp ce mergeam, mă cuprinse o foame strașnică. Mi-am dat seama că nu-mi puteam aduce aminte când mâncasem ultima oară - pesemne, fusese înainte ca Nebogipfel și cu mine să plecăm din epoca Albului Pământ -, deși, am speculat eu, poate că era adevărat dacă afirmam că acest trup nu avusese niciodată parte de hrană, în cazul în care fusese reconstruit de Observatori, așa cum sugerase Nebogipfel! Ei bine, indiferent de subtilitățile filozofice, foamea ajunsese în curând să-mi macine stomacul și am început să simt o sfârșeală din pricina arșiței. Am trecut pe lângă un palat alimentar - un edificiu impozant, cenușiu, din piatră corodată - și m-am abătut de la ruta mea.

Am pătruns printr-un portal sculptat, cu ornamentele atacate

serios de intemperii și distruse. În interior am găsit o singură încăpere enormă, vopsită în cafeniu, a cărei pardoseală era alcătuită din blocuri din acel metal dur, de culoare albă, pe care îl remarcasem înainte, prin care pașii ușori ai nenumăratelor generații de Eloii săpaseră făgașe. Niște dale de piatră lustruită serveau ca mese, pe care tronau grămezi de fructe, iar în jurul lor se adunaseră mici pâlcuri de Eloii, în tunicile lor frumoase, mâncând și sporovăind unii cu alții ca o mulțime de păsări de colivie.

Am rămas acolo, în hainele mele de junglă soioase - rămășițele Paleocenului erau complet nepotrivite în acea splendoare însoțită, și mi-am spus că Observatorii ar fi putut să mă echipeze mai elegant! Un grup de Eloii se apropiară de mine și mă împresurară. Le-am simțit mânuțele, ca niște tentacule moi, trăgându-mă de cămașă. Chipurile lor aveau guri mici, bărbii ascuțite și urechi minuscule tipice rasei - aceștia păreau să facă parte din alt grup de Eloii decât cei pe care îi întâlнисem lângă Sfinx -, iar aceste fapte mitite nu aveau o memorie bună, deci, ca atare, nici frică de mine.

Veniseam aici să-l salvez pe unul dintre semenii lor, nu să comit alte acte brutale de barbarism, cum au fost acelea care desfiguraseră vizita mea precedentă, așa că m-am supus cercetărilor lor de bunăvoie și cu palmele desfăcute.

M-am îndreptat către mese, urmat pretutindeni de trâncăneala subțire a Eloilor. Am descoperit un ciorchine de mure hipertrofiate, pe care mi le-am îndesat în gură, și nu mi-a luat mult până să dau de câteva dintre acele fructe delicioase cu trei lobi, care se dovediseră alimentele mele favorite înainte. Am adunat un morman pe care l-am socotit îndestulător, apoi am găsit un colț mai umbrat, mai întunecat, și m-am așezat să mănânc, înconjurat de un mic zid format din Eloii curioși.

Le-am zâmbit, întâmpinându-i cu drag, și am încercat să-mi amintesc acele frânturi din graiul lor ușor pe care le învățasem anterior. În vreme ce vorbeam, chipurile delicate ale Eloilor se buluciră în preajma mea, cu ochii lor largi în întuneric și cu buzele roșii întredeschise, ca niște copii. M-am relaxat. Cred că simplitatea acestei întâlniri, umanitatea ei lejeră au fost lucrurile care m-au fermecat; avuseră parte de prea multă straniețe neumană în ultima vreme! Eloii nu erau oameni, știam asta - în felul lor îmi erau la fel de străini ca și Morlocii -, însă reprezentau niște substituiți de calitate.

Mai că-mi venea să închid ochii.

Mi-am revenit cu o tresărire. Se făcuse destul de întuneric, în preajma mea rămăseseră mai puțini Eloii, iar ochii lor blânzi, creduli, păreau să strălucească spre mine în semiobscuritate.

M-am ridicat speriat în picioare. Cojile de fructe și florile îmi căzură de pe trup, de-acolo de unde fuseseră aranjate de jucăușii Eloii.

Am străbătut, poticnindu-mă, încăperea principală. Acum era arhiplină de Eloi, care dormeau în grupuri mici pe podeaua metalică. În cele din urmă, am ieșit pe ușă la lumina zilei...

Sau, mai degrabă, ce mai rămăsese din ea! Uitându-mă tulburat, am văzut cum ultimul crâmpei de soare de-abia se mai zărea - o simplă geană de lumină, lipită de orizontul vestic - iar către Vest, am observat o singură planetă strălucitoare: poate era Venus.

Am ținut și mi-am ridicat brațele, spre boltă. După toate deciziile interioare conform cărora trebuia să mă răscumpăr pentru nebunia pripită a trecutului, iată că ațipisem întreaga după-amiază, așa delăsător cum mă cunoașteți!

M-am avântat înapoi către poteca pe care o urmasem și am pornit în goană spre codru. Se terminase cu planurile mele de a ajunge în pădure pe lumină! În vreme ce crepusculul mă învăluia, am deslușit, în treacăt, niște năluci alb-cenușii, de-abia vizibile cu coada ochiului. M-am răsucit la fiecare dintre aceste arătări, însă ele fugiră, ținându-se la depărtare de mine.

Formele erau Morloci, firește - Morlocii brutali și infami ai acestei Istории -, și mă urmăreau cu toate abilitățile de prădători tăcuți pe care le stăpâneau. Acum, decizia mea anterioară cum că nu îmi trebuia o armă pentru această expediție începu să-mi pară un pic prostescă, și mi-am zis că, imediat ce ajungeam în pădure, aveam să găsesc o creangă căzută la pământ sau așa ceva, pe care să o folosesc pe post de bâță.

3

ÎN BEZNĂ

M-am împiedicat de neregularitățile solului de câteva ori, și cred că mi-aș fi sucit gleznele, dacă n-ar fi fost rigiditatea ghetelor mele militare.

La vremea când am ajuns lângă pădure, noaptea se lăsase pe deplin.

Am cuprins cu privirea întinderea aceluia codru negru și umed. Mă izbi inutilitatea acțiunii mele. Mi-am amintit de impresia mea anterioară că, în jurul meu, se adunase o hoardă numeroasă de Morloci: oare cum aveam să reperez acel grup răuvoitor care urma să pună mâna pe Weena?

Îmi trecu prin minte să mă afund în pădure - reușeam să rememorez, în linii mari, drumul pe care o luasem întâia oară -, și astfel era posibil să dau peste alter ego-ul meu anterior, împreună cu Weena. Dar nesăbuinta acestui plan mă frapa imediat, deoarece, în

primul rând, fusesem înfrânt în luptele cu Morlocii, isprăvisem prin a bâjbâi prin pădure, mai mult ori mai puțin la întâmplare, și, în plus, eram lipsit total de protecție: în străfundurile întunecate ale pădurii, aveam să fiu foarte vulnerabil. Fără îndoială că urma să-i fac praf pe câțiva dintre ei, înainte de a mă pune la pământ, dar o asemenea bătaie nu îmi stătea în intenție.

Așadar, m-am retras, un sfert de milă sau cam așa ceva, până ce am dat de un dâmb de unde se putea supraveghea codrul.

Întunecimea desăvârșită se adună în jurul meu, iar stelele apărură în toată splendoarea lor. Așa cum mai făcusem cândva, mi-am pierdut vremea căutând semnele vechilor constelații, însă mișcarea proprie graduală a astrilor distorsionase complet imaginea cunoscută. Cu toate acestea, planeta pe care o observasem mai devreme scânteia deasupra mea, la fel de devotată ca un tovarăș adevărat..

Ultima dată când studiasem acest firmament modificat, îmi trecu acum prin gând, o avusesem pe Weena lângă mine, înfășurată în haina mea, ca să-i țină de cald, în timpul popasului de noapte din călătoria noastră către Palatul de Porțelan Verde. Mi-am adus aminte de sentimentele de-atunci: reflectasem la micimea vieții pământești, în comparație cu migrațiile milenare ale astrilor, și fusesem cuprins, pentru scurtă vreme, de o detașare melancolică - de viziunea grandorii timpului, deasupra planului grijilor mele mundane.

Însă în clipa de față, aveam eu impresia, terminasem cu toate acestea. Mă săturasem de perspectiva amplă, de Infinituri și Eternități; mă simțeam nerăbdător și încordat. Eram, și fusesem dintotdeauna, doar un om, iar acum mă cufundasem pe deplin, încă o dată, în grijile mărunte ale Umanității și conștiința îmi era dominată numai de propriile mele proiecte.

Mi-am plecat ochii de la aștrii distanți și insondabili, către pădurea din fața mea. Iar în acest moment, chiar când mă uitam, un licăr slab, rozaceu, începu să se întindă pe orizontul dinspre Sud-Vest. M-am sculat în picioare și am executat un fel de pas de dans, atât de mare îmi era exaltarea subită. Aveam confirmarea că, după toate peripețiile mele, ajunsesem în ziua cea mai bună, dintre toate zilele posibile, aici, în acest secol îndepărtat! Căci strălucirea era un, incendiu în pădure - un incendiu stârnit, cu o degajare nepăsătoare, de mine însumi.

M-am străduit să-mi aduc aminte ce urmasse apoi în acea noapte dezastruoasă - succesiunea exactă a evenimentelor...

Focul pe care îl aprinsesem reprezentase un lucru nou și minunat pentru Weena, care începuse să se joace cu flăcările și cu scânteile lui roșii; am fost nevoit să o împiedic să nu se arunce în acea lumină lichidă. Apoi am ridicat-o - se luptase - și m-am afundat în pădure, cu strălucirea focului arătându-mi calea.

Curând ne depărtaserăm de văpaia acelor flăcări și umblam prin bezna de smoală, întreruptă numai de peticele de cer albastru-închis de dincolo de trunchiurile arborilor. Nu trecuse multă vreme, în acea întunecime uleioasă, înainte de a auzi lipăitul picioarelor înguste și murmurul stins al glasurilor, pretutindenî în jurul meu; mi-am amintit că fusesem tras de haină, apoi de mânecă.

O lăsasem jos pe Weena, ca să pot găsi chibriturile, iar la genunchii mei se încinse o luptă, căci acei Morloci, aidoma unor insecte stăruitoare, se prăvăliseră asupra bietului ei trup. Reușisem să aprind un băț de chibrit - când capătul său scăpără, observasem un șir de chipuri albe, de Morloci, luminate ca de un blitz, toate întoarse către mine cu ochii lor roșii-cenușii -, iar apoi, într-o secundă, aceștia se făcură nevăzuți.

Fusesem hotărât să aprind alt foc și să aștept până dimineța. Aprinsesem camforul și îl aruncasem pe pământ. Apoi rupsesem crengi uscate din arborii de deasupra și făcusem un foc înecăcios din lemn verde...

M-am ridicat, acum, pe vârfurile degetelor și am privit peste pădure. Trebuie să vă închipuiți că mă găseam în bezna aceea de cerneală, sub un cer fără Lună, iar singura lumină provenea de la incendiul care se răspândea în partea îndepărtată a pădurii.

Acolo - îl văzusem -, un fuior de fum care se răsucea prin aer, alcătuiind o siluetă subțire pe strălucirea mai intensă din spatele său! Acela trebuia să fie locul în care stabilisem să înnoptez. Era la ceva distanță de mine - poate la vreo două mile spre Est, în adâncurile codrului - și, fără a-mi permite alte meditații, m-am năpustit în pădure.

O bucată de drum n-am auzit altceva decât trosnetele rămurelelor sub picioarele mele și un vuiet din zări, adormitor; care era, pesemne, glasul impresionantului foc. Întunericul era întrerupt numai de strălucirea îndepărtată a incendiului și de crâmpielele de văzduh albastru-închis de deasupra. Puteam să deslușesc trunchiurile și rădăcinile din jurul meu doar ca pe niște contururi, și m-am împiedicat de câteva ori. Apoi mi-am dat seama de un lipăit în preajma mea, la fel de ușor ca o ploaie, și am perceput acel sunet bizar și gângurit care constituia vocea Morlocilor. Am simțit că eram apucat de o mânecă a cămășii, că eram tras de centură, că niște degete îmi atingeau gâtul.

Am azvârlit din brațe. Am lovit în carne și în oase, iar atacatorii mei se retraseră în spate - știam însă că păsuirea n-avea să țină mult. Și, firește, după câteva secunde, acel lipăit se strânse din nou în jurul meu, și am fost silit să-mi continui drumul printr-o grindină de pipăieli, de înghiontiri reci și de mușcături îndrăznețe și ascuțite, de ochi imenși roșietici, care mă asaltau din toate părțile.

Revenisem la cel mai cumplit coșmar al meu, în bezna înspăimântătoare de care mă temusem întreaga viață! Însă eu am insistat, iar ei nu m-au atacat - nu în mod fățiș, în orice caz. Detectasem deja o anumită agitație - Morlocii goneau cu o viteză din ce în ce mai mare, pe măsură ce strălucirea flăcărilor îndepărtate devenea mai puternică.

Deodată, am simțit un nou miros în aer. Era vag, aproape copleșit de fum...

Erau vaporii de camfor.

Mă afluam poate la numai câțiva iarzi de locul în care Morlocii căzuseră asupra mea și a Weenei în vreme ce dormeam - acolo unde eu mă luptasem, iar Weena fusese pierdută!

Am dat peste o ceată numeroasă de Morloci - o hoardă întreagă, de-abia vizibilă dincolo de următorul rând de copaci. Se învălmășeau unii peste alții ca niște larve, nerăbdători să se alăture pârjolului sau ospățului, într-o gloată cum nu-mi aminteam să mai fi văzut înainte. Am zărit un bărbat căznindu-se să se ridice din mijlocul lor. Era ascuns sub o mare povară de Morloci, care îl apucaseră de gât, de păr și de brațe, trântindu-l la pământ. Apoi am observat un braț ridicându-se din încăierare cu un drug de fier - fusese rupt dintr-o mașină din Palatul de Porțelan Verde, îmi aduceam eu aminte - și repezindu-se cu vigoare asupra Morlocilor. Aceștia se retraseră câteva momente, iar în scurt timp, bărbatul stătea lipit cu spatele de un copac. Avea părul răvășit pe creștetul său lat, iar în picioare, doar niște șosete zdrențuite și mânjite de sânge. Morlocii, turbați, năvăliră din nou peste el, dar bărbatul își agită drugul de fier, și am auzit sunetul molatec, cărnos, provocat de zdrobirea fețelor Morlocilor.

O clipă m-a bătut gândul să-i sar în ajutor, însă știam că nu era nevoie. Avea să supraviețuiască, să iasă pe bâjbăite din pădure - singur, jelind-o pe Weena - și să-și recupereze Mașina Timpului din capcana șireților Morloci. Am rămas în umbra copacilor, încredințat că nu puteau să mă vadă...

Însă Weena dispăruse de aici, mi-am dat eu seama: în acest moment al înclăștării, deja îmi fusese răpită de Morloci!

M-am răsucit cu disperare. Încă o dată îmi permiseseam să nu mă concentrez. Oare dădusem iarăși greș? Oare o pierdusem din nou?

În această clipă, panica Morlocilor stârnită de incendiu luă proporții, iar aceștia fugiră de flăcări unii după alții, cu spinările lor păroase și cocoșate mânjite în roșu. Apoi am observat o bandă de Morloci, patru la număr, împleticindu-se printre copaci și îndepărtându-se din calea focului. Duceau ceva cu ei, am remarcat acum: ceva imobil, palid, flasc, cu o urmă de alb și auriu...

Am scos un răcnet și m-am năpustit prin hățșuri. Cele patru capete ale Morlocilor se învărtiră până ce ochii lor roșii-cenușii

rămaseră ațintiți asupra mea, iar apoi, cu pumnii ridicați, am căzut asupra lor.

N-a fost cine știe ce luptă. Morlocii lăsară povara lor prețioasă și se întoarseră cu fața la mine, dar erau distrași în permanență de strălucirea crescândă dindarătul lor. O brută pitică își înfipse colții în încheietura mâinii mele, și atunci, i-am aplicat un pumn în figură, simțind trosnetul osului. După câteva secunde îmi dădu drumul și o rupseră la fugă toți patru.

M-am aplecat și am ridicat-o pe Weena de la pământ. Sărmana găză era la fel de ușoară ca un copil, și mă durea inima din pricina stării în care se afla. Rochia îi fusese sfâșiată și murdărită, chipul și părul auriu îi erau năclăite de funingine și de fum, și am avut senzația că pe unul dintre obraji suferise o arsură. Am observat, de asemenea, micile urme ca de ace ale dinților de Morloci în pielea delicată de pe gâtul și de pe brațele ei.

Își pierduse complet simțurile și n-am reușit să-mi dau seama dacă respira; m-am gândit că poate deja murise.

Am alergat prin pădure, cu Weena cuibărită în brațele mele.

În bezna fumegoasă, vederea îmi era slăbită; deși incendiul oferea o lumină galben-roșiatică, aceasta transforma codrul într-un meleag al umbrelor, schimbătoare și înșelătoare pentru ochi. De câteva ori m-am izbit de copaci, sau m-am împiedicat de câte un dâmb, însă mă tem că sărmana Weena a fost tare zguduită pe tot acest parcurs.

Ne aflam în mijlocul unui puhoi de Morloci, care fugeau cu toții de flăcări la fel de hotărâți ca și mine. Spinările lor păroase străluceau în vâlvătaie, iar ochii le erau ca niște discuri de durere palpabilă. Orbecăiau prin pădure, ciocnindu-se de copaci și lovindu-se unii pe alții cu pumnii lor micuți, sau se târau pe sol, gemând, căutând o iluzorie scăpare de dogoare și de lumină. Când se izbeau de mine, îi loveam cu pumnul ori cu piciorul, ca să-i țin la distanță, dar era destul de limpede că, așa orbiți cum erau, nu puteau să reprezinte vreo amenințare, iar după o vreme am descoperit că era suficient, pur și simplu, să-i împing.

Acum, fiindcă mă obișnuisem cu demnitatea tăcută a lui Nebogipfel, natura bestială a acestor Morloci primitivi, cu fălcile lor moi, cu părul slinos și încâlcit, cu ținuta cocoșată- unii dintre ei fugeau cu mâinile atârându-le la pământ - era cumplit de tulburătoare.

Pe neașteptate, am ajuns la marginea pădurii. Am trecut de ultimul rând de copaci, poticnindu-mă, și m-am trezit împleticindu-mă pe o pajiște.

Am sorbit câteva guri mari de aer și m-am răsucit să privesc înapoi către codrul mistuit de flăcări. Fumul se învoldura spre cer,

formând o coloană ce se înălța în văzduh, ascunzând stelele. Și am văzut, din inima pădurii, văpăi gigantice - de sute de picioare -, care se ridicau asemenea unor clădiri. Morlocii continuau să fugă de flăcări, însă din ce în ce mai puțini, iar aceia care ieșeau din pădure erau răvășiți și vătămați.

M-am întors și am pășit pe iarba înaltă și aspră. La început am simțit o dogoare puternică în spate, dar după circa o milă, aceasta se diminuează, și strălucirea stacojie a focului se reduce la o simplă pâlpâire. N-am mai zărit nici urmă de Morloc după aceasta.

Am trecut un deal, iar în valea de dincolo de el, am ajuns într-un loc pe care îl vizitasem mai înainte. Aici existau niște salcâmi, un număr de refugii pentru dormit și o statuie - incompletă și spartă, ce mă dusese cu gândul la un faun. Am coborât panta în această vale și, găzduit în șaua ei, am dat peste un pârâu de care îmi aduceam aminte. Suprafața sa, învolburată și întreruptă, oglindea lumina stelelor. M-am oprit lângă mal și am culcat-o pe Weena cu grijă pe pământ. Apa era rece și curgea repede. Mi-am rupt o fâșie din cămașă și am cufundat-o în râu, apoi am spălat biata față a Weenei și i-am picurat puțină apă în gură.

Astfel, am rămas tot restul acelei Nopti Negre, cu capul Weenei adăpostit în poala mea.

Dimineața, l-am văzut ieșind din pădurea mistuită, într-o stare deplorabilă. Era îngrozitor de livid, iar pe chip avea o serie de tăieturi aproape vindecate. Purta o haină murdară și prăfuită, și șchiopăta din pricina unei răni mai grave decât o simplă bățatură, piciorul însângerat fiindu-i înfășurat doar cu niște iarbă arsă. Am simțit un fior de compasiune - ori poate de jenă - văzându-l în ce hal arăta: oare chiar așa fusesem eu, m-am întrebat? Oare chiar le oferisem un asemenea spectacol prietenilor mei, când mă întorsesem, după acea primă aventură?

Mă bătu din nou gândul să-i dau ajutor, dar știam că nu era necesar. Alter ego-ul meu anterior urma să scape de epuizare dormind în strălucirea zilei, iar apoi, spre seară, avea să se întoarcă la Sfinxul-cel-Alb pentru a-și recupera Mașina Timpului.

În cele din urmă - după o ultimă luptă împotriva Morlocilor -, avea să plece, într-un vârtej estompat.

Am rămas, așadar, cu Weena lângă pârâu și am oblojit-o în vreme ce soarele urca pe cer, și m-am rugat să se trezească.

EPILOG

Primele zile au fost cele mai grele, întrucât sosisem aici cu totul lipsit de unelte.

La început am fost nevoit să trăiesc cu Eloii. Am mâncat din fructele care le erau aduse de Morloci și am împărțit ruinele pe care le foloseau ca săli de dormit.

Când se făcu lună nouă, și veni următoarea serie de Nopti Negre, am fost uluit de îndrăzneala cu care Morlocii ieșiră din cavernele lor și își asaltară cireada umană! M-am așezat la intrarea unui refugiu de dormit, cu bucăți de fier și de piatră pe post de arme, și, în felul acesta, am fost în stare să rezist, dar n-am izbutit să-i țin pe toți afară - Morlocii colcăiau ca viermii, nu luptau în maniera organizată a oamenilor. În plus, n-am putut să apăr decât un singur edificiu de dormit dintre sutele de edificii ce împânzeau valea Tamisei.

Acele ceasuri negre, de spaimă și mizerie inegalabile, pentru neajutorării Eloii, erau mai sumbre decât tot ceea ce am trăit eu. Și totuși, o dată cu venirea zilei, întunecimea era izgonită din mințile mărunte ale Eloilor, iar ei erau gata să se joace și să râdă, ca și cum Morlocii n-ar fi existat.

M-am decis să schimb această rânduială, căci - pe lângă salvarea Weenei - avusem, la urma urmei, intenția de a mă întoarce aici.

Am continuat să explorez peisajul rural din împrejurimi. Pesemne că reprezentam o priveliște magnifică în vreme ce hoinăream pe dealuri, cu barba răvășită și impunătoare, cu creștetul ars de soare și trupul solid, îmbrăcat în hainele extravagante ale Eloilor! Nu exista nici un mijloc de transport, bineînțeles, și nici animale de povară care să mă ducă, iar picioarele îmi erau protejate numai de rămășițele ghetelor mele din 1944. Însă am ajuns până la Hounslow și Stines, înspre Vest, apoi către Nord, până la Barnet, în Sud, până la Epsom și Leatherhead, iar înspre Est, am urmat noul curs al Tamisei până la Woolwich.

Pretutindeni am întâlnit aceeași imagine monotonă: peisajul înverzit presărat de ruine, palate și case ale Eloilor - și peste tot, dispunerea sumbră a puțurilor Morlocilor. Este posibil ca în Franța ori în Scoția, imaginea să fie foarte diferită, dar mă îndoiesc. Toată întinderea acestei țări, și dincolo de ea, era infestată de Morloci și de hrubele lor subpământene.

Așadar, am fost silit să renunț la primul meu proiect nesigur, acela de a scoate un grup de Eloii din ghearele Morlocilor, căci acum știu că Eloii nu pot scăpa de Morloci - și nici vice versa, din pricina dependenței de Morloci a Eloilor, care, deși mi se pare mai puțin respingătoare, este la fel de degradantă pentru spirit ca și aceea a suboamenilor nocturni.

M-am apucat, în liniște, să caut alte modalități de a trăi.

Am hotărât să-mi stabilesc reședința permanentă în Palatul de Porțelan Verde. Acesta fusese unul dintre planurile mele în precedenta vizită, deoarece, chiar dacă remarcasem semne de activitate ale Morlocilor acolo, străvechiul muzeu, cu sălile lui mari și construcția robustă, îmi sări în ochii ca fiind fortăreața cel mai ușor de apărât, pe care o puteam găsi, împotriva vicleniei și abilităților de cățărați ale Morlocilor, și trăsesem nădejdea că multe dintre artefactele și relicvele tezaurizate aici ar fi putut servi viitoarelor mele scopuri. În plus, ceva din acel monument aflat în paragină, închinat intelectului, cu fosilele sale abandonate și bibliotecile năruite, îmi înflăcărase imaginația! Parcă era o măreață corabie din trecut, cu chila zdrobită de reciful timpului, iar eu eram un proscris din aceleași locuri, un Crusoe sosit din Antichitate.

Am repetat și am extins explorarea sălilor și a camerelor cavernoase ale Palatului. Mi-am stabilit baza în acea Galerie de Mineralogie pe care o găsisem cu ocazia primei mele vizite aici, cu marea sa diversitate de eșantioane de minerale pe care le puteam numi bine conservate, dar nefolositoare. Această încăpere era ceva mai mică decât altele, și astfel mai ușor de apărât, iar după ce am curățat praful și am aprins un foc, aproape am avut senzația că mă aflam acasă. De-atunci, reparând elementele stricate ale ușilor batante și astupând spărturile din zidurile străvechi, mi-am întins fortăreața și în alte săli din preajmă. În vreme ce investigam Galeria de Paleontologie, cu fosilele sale de brutozauri, enorme și inutile, am dat peste o colecție de oase aruncate și risipite pe podea, în mod cert de către zburdalnicii Eloii, din care, la început, n-am izbutit să înțeleg nimic; însă când am asamblat grosolan scheletele, m-am gândit că proveneau de la un cal, un câine, un bou, și, aveam impresia, de la o vulpe - pe scurt, constituiau ultimele relicve ale animalelor obișnuite din propria mea Anglie dispărută. Dar oasele erau prea împrăștiate și prea sparte, iar cunoștințele mele anatomice prea imprecise, că să pot fi sigur de identificare.

M-am întors și în acea galerie slab luminată, în pantă, care conținea leșurile greoaie ale unor mașinării impresionante, întrucât aceasta mi-a fost sursă de materie primă pentru improvizarea feluritelor scule - și nu numai pentru arme, așa cum se întâmplase prima oară. Am petrecut ceva timp cu unul dintre dispozitivele ce avea aspectul unui dinam electric, căci starea în care se găsea nu era chiar atât de deplorabilă, și mi-am făcut speranțe că îl voi porni, generând, astfel, curent pentru a aprinde globurile sparte care atârnav din tavanul încăperii. Am socotit că strălucirea luminii electrice și zgomotul dinamului urmau să-i alunge pe Morloci mai mult decât

orice! Însă n-aveam nimic care să aducă cu combustibilul sau cu lubrifiantii. În plus, unele componente mici ale mecanismului erau deteriorate și corodate, ceea ce m-a determinat să abandonez acel proiect.

Pe parcursul explorărilor mele în Palat, am descoperit o nouă expoziție care îmi captivă imaginația. Aceasta se găsea în apropierea modelului minei de cositor pe care îl observasem anterior și părea a fi macheta unui oraș. Exponatul era extrem de detaliat și atât de mare, încât aproape că umplea sala singur, iar întreaga structură era protejată de un soi de piramidă din sticlă, de pe care a trebuit să șterg colbul secular pentru a putea vedea. Cu siguranță, orașul fusese construit mult după vremea mea, dar modelul era atât de vechi aici, în această epocă a amurgului, încât culorile sale vii se estompaseră din pricina luminii filtrate prin praf. Mi-am închipuit că orașul putea fi un descendent al Londrei, căci am văzut morfologia caracteristică Tamisei reprezentată printr-o panglică de sticlă, ce șerpuia prin inima machetei. Era însă o Londră mult transformată față de metropola zilelor mele. Era dominată de șapte sau opt palate grandioase de sticlă - dacă vă gândiți la Crystal Palace, mai vast și multiplicat de câteva ori, vă veți face o idee despre efectul pe care îl produceau -, și aceste palate fuseseră legate printr-un fel de epidermă de sticlă ce cuprindea tot orașul. Nu avea nimic din sumbritatea Domului Londonez al anului 1938, fiindcă acest imens acoperiș servea la captarea și amplificarea luminii soarelui, aveam eu impresia, iar deasupra orașului erau suspendate șiruri de lămpi electrice - deși nici unul dintre becurile lor minuscule nu mai funcționa în macheta mea. Pe acoperiș, exista o pădure de gigantice mori de vânt - cu toate că aripile lor nu se mai roteau -, iar din loc în loc, erau amplasate enorme platforme, peste care fuseseră suspendate versiuni de jucărie ale unor mașini de zbor. Aceste aparate aveau ceva din înfățișarea marilor libelule, cu formidabile velaturi plutind deasupra și gondole cu rânduri de omuleți de jucărie stând în ele dedesubt.

Exact ca niște oameni! Femei și bărbați, deloc diferiți de mine. Căci, în mod cert, acest oraș provenea dintr-o epocă nu atât de imposibil de îndepărtată de zilele mele, în care mâna necruțătoare a evoluției încă nu transformase omenirea.

Pe întinderile rurale, unduiau imense șosele, legând această Londră viitoare de alte orașe ale țării - sau așa mi-am închipuit eu. Drumurile erau populate cu mecanisme impozante: monocicluri care transportau fiecare câte douăzeci de oameni, impresionante carturi de marfă ce păreau să nu aibă șofer, fiind, pesemne, conduse mecanic, și așa mai departe. Totuși, nu exista nici un detaliu care să reprezinte câmpiile dintre șosele, ci doar o suprafață cenușie, monotonă.

Întregul ansamblu era atât de uluitor - parcă forma un singur

edificiu colosal -, încât mi-am închipuit că ar putea găzdui douăzeci sau treizeci de milioane de oameni, în comparație cu cele patru milioane amărâte din Londra zilelor mele. O mare parte a machetei avea pereții și podelele înlăturate, și astfel am putut să observ păpușelele care reprezentau populația, așezate pe zecile de nivele ale orașului. La etajele superioare, acești locuitori erau îmbrăcați în veșminte variate și sofisticate, cu pelerine de purpură, pălării la fel de spectaculoase și de nepractice precum creasta unui cocoș, și așa mai departe. Caturile de sus îmi păreau a fi un loc al confortului și huzurului, constituind un soi de mozaic multietajat de magazine, parcuri, biblioteci, locuințe somptuoase și altele.

Însă la baza orașului - la parter și în beciuri, ca să mă exprim așa -, lucrurile stăteau destul de diferit. Aici, enorme mașini zăceau gheboșate, iar pe plafoane șerpuiau țevi, conducte și cabluri cu diametrul de zece sau douăzeci de picioare (la scară naturală). Păpușile așezate acolo eram îmbrăcate invariabil într-un soi de material bleu, iar facilitățile personale păreau să se limiteze la imensele săli comune pentru mâncat și dormit. Mi-a trecut prin minte că acești muncitori de jos de-abia mai zăreau, în desfășurarea firească a lucrurilor, lumina care scâldea viețile celor de sus.

Modelul era învechit și departe de perfecțiune - într-un colț, vitrina piramidală se prăbușise și macheta era distrusă, ajungând aproape de nerecunoscut, iar în alte părți păpușile și mașinile căzuseră sau se spărseseră din pricina micilor perturbații din decursul epocilor. Într-un loc, păpușile în haine albastre fuseseră dispuse în cercuri sau în alte modele, probabil de degetele neastâmpărate ale Eloilor. Cu toate acestea, orașul de jucărie a devenit o sursă de fascinație perpetuă pentru mine, căci ființele și artefactele lui erau suficient de similare cu acelea din vremurile mele pentru a mă contraria, și am petrecut ceasuri îndelungate observând noi amănunte legate de construcția sa.

Aveam impresia că această viziune din viitor era posibil să reprezinte un fel de pas intermediar către macabra stare de lucruri în care mă găseam eu însumi. Acela constituia un punct din timp în care separarea omenirii în Cei-de-Sus și Cei-de-Jos rămăsese, în mare parte, un produs social și încă nu începuse să influențeze însăși evoluția speciilor. Orașul era o structură grațioasă și magnifică, dar - întrucât dusesse la această lume a Morlocilor și Eloilor - reprezenta monumentul celei mai colosale nebunii a Umanității!

Palatul de Porțelan Verde era așezat pe o colină înaltă și acoperită cu iarbă, în vecinătatea unor pajiști bine irigate. Mi-am dezasamblat Mașina Timpului și am răscolit Palatul în căutare de materiale, iar din acestea am confecționat niște hârlețe și niște greble simple. Am săpat

solul pajiștilor din preajma Palatului meu și am sădit semințe de la fructele Morlocilor.

I-am convins pe câțiva dintre Eloii să mi se alăture în acest proiect. La început, se dovediră destul de încântați - credeau că era un nou joc - însă își pierdură entuziasmul atunci când i-am supus la corvezi repetate, ore în șir, și am avut oarece remușcări văzându-le robele delicate mânjite cu pământ, și acele frumoasele chipuri ovale pe care se scurgeau lacrimi de frustrare. Dar am insistat, iar când lucrurile deveneau prea monotone, mă bucuram cu ei prin jocuri și dansuri, precum și cu unele interpretări stângace ale cântecului „The Land of the Leal” și a tot ceea ce îmi puteam aminti din muzica „swing” a anului 1944 - care a fost primită foarte bine printre ei -, și, încetul cu încetul, s-au acomodat.

Aici, în această epocă fără anotimpuri, ciclurile de creștere nu sunt predictibile, și nu a trebuit să aștept mai mult de câteva luni până ce primii rugi și primele vegetale să dea roade. Când le-am oferit Eloilor fructele, încântarea mea provocă numai mirare pe fețișoarele lor, căci sărmanele mele strădanii de început nu se puteau compara în ceea ce privește aroma și savoarea cu cele oferite de Morloci. În schimb, eu am putut să percep însemnătatea unor astfel de alimente dincolo de mărimea și gustul lor. Cu aceste prime recolte, începusem lentă desprindere a Eloilor de Morloci.

Am descoperit destui Morloci cu aptitudini pentru muncă, încât să înființez un număr de mici ferme, pe întinderea văii Tamisei. Așa că acum, pentru întâia oară după nenumărate milenii, există grupuri de Eloii ce pot supraviețui complet independent de Morloci.

Uneori mă apucă temerile și simt că tot ceea ce fac are mai puțină legătură cu învățatul decât cu modificarea instinctelor unor animale inteligente, dar cel puțin este un început. Și lucrez cu cei mai receptivi dintre Eloii pentru a le îmbogăți vocabularul, pentru a le spori curiozitatea - înțelegeți, vreau să le redeștept mințile!

Știu însă că nu este suficient să-i stârnesc și să-i entuziasmez pe Eloii în acest fel, căci Eloii nu sunt singuri pe bătrânul Pământ. Și dacă reformele mele printre Eloii continuă, echilibrul - deși nesănătos - dintre Eloii și Morloci va fi distrus. Iar Morlocii trebuie să riposteze inevitabil.

Un nou război între aceste rase post-umane ar fi dezastruos, am eu impresia, întrucât nu-mi pot imagina că încercările mele precare în domeniul agriculturii ar putea supraviețui asaltului mult mai sângeros al Morlocilor. Și trebuie să-mi scot din minte orice noțiune învechită de loialitate, pentru una sau alta dintre tabere! Ca om al vremurilor mele, simpatiile îmi sunt îndreptate în mod natural către Eloii, deoarece aceștia par a fi mai umani, iar munca mea cu ei este

plăcută și productivă. De fapt, trebuie să fac un efort pentru a-mi aminti că aceste făpturi micuțe nu sunt oameni - cred că, dacă acum aş vedea o persoană din propriul meu secol, aş fi uluit de înălțimea, masivitatea și neîndemânarea sa.

Nici Eloii, nici Morloci nu sunt însă umani - și unii, și alții sunt post-umani -, indiferent de prejudecățile mele depășite. Și nu pot rezolva ecuația acestei Istории degenerate fără a mă adresa ambelor părți.

Iar asta înseamnă că trebuie să înfrunt Bezna.

M-am decis să cobor încă o dată în complexul subteran al Morlocilor. Trebuie să găsesc modalități de a negocia cu această rasă subterană - de a lucra cu ea, așa cum fac cu Eloii. N-am nici un motiv să cred că este imposibil. Știu că Morlocii posedă o anumită doză de inteligență: am văzut enormele lor utilaje de sub pământ și îmi aduc aminte că, atunci când Mașina Timpului a fost în mâna lor, au dezasamblat-o, au curățat-o și chiar au gresat-o! Poate că dedesubtul sluteniei de suprafață, Morlocii au un instinct mai apropiat de simțul tehnic al propriilor mele zile decât cel al turmei pasive de Eloii.

Știu prea bine - căci Nebogipfel m-a învățat - că o mare parte din groaza de Morloci este instinctuală și că se trage dintr-un complex de experiențe, coșmaruri și temeri din propriul meu suflet, irelevante în acest loc. Am nutrit o frică de întuneric și de spații subterane de când eram băiat; mai există spaima de trup și de corupția lui pe care a diagnosticat-o Nebogipfel - o spaimă împărtășită, mă gândesc eu, de mulți oameni ai zilelor mele. În plus, recunosc cu destulă sinceritate că sunt un bărbat din categoria mea socială și, că atare, n-am prea avut de a face cu clasa muncitoare a propriilor mele vremuri, iar în ignoranța ce mă stăpânește, am dezvoltat, mă tem, un fel de desconsiderare și de frică. Iar toate aceste fragmente de coșmar îmi sunt amplificate, de o sută de ori, în reacțiile față de Morloci! Totuși, o asemenea grosolanie a sufletului nu este demnă de mine, sau de prietenii mei, sau de amintirea lui Nebogipfel. Sunt hotărât să las deoparte bezna lăuntrică și să mă gândesc la Morloci nu ca la niște monștri, ci ca la potențiali Nebogipfeli.

Lumea de față este bogată și nu-i nevoie ca aceia care au rămas din Umanitate să se mănânce unii pe alții în maniera înfiorătoare la care s-a ajuns. Lumina intelectului a slăbit, în Istoria asta, dar nu s-a stins. Eloii păstrează fragmente din graiul omenesc, iar Morlocii, certele lor cunoștințe mecanice.

Visez că, înainte de a muri, poate voi reuși să întetesc un nou foc de raționalitate din acești tăciuni.

Da - este vorba de un vis nobil, și de o moștenire bună ce mi-a fost lăsată!

Am găsit aceste rămășițe de hârtie pe când exploram o pivniță, din adâncurile Palatului de Porțelan Verde. Paginile au fost conservate prin stocarea într-un pachet bine legat, din care fusese eliminat aerul. Nu mi-a fost greu să improvizez un condei din niște bucăți de metal și o cerneală din pigmenți vegetali. Și pentru a-mi relata peripețiile, m-am întors pe banca mea favorită, din metal galben, așezată pe coama Dealului Richmond, la aproape o jumătate de milă de amplasamentul vechii mele case, iar în vreme ce scriu, îmi ține de urât valea Tamisei, acel ținut încântător, a cărui evoluție am urmărit-o pe parcursul erelor geologice.

Am terminat cu călătoriile în timp - a trecut mult de când am acceptat asta. Într-adevăr, așa cum am pomenit, mi-am dezmembrat aparatul și am întrebuițat bucăți din el pe post de hârlețe sau de alte unelte mult mai utile decât o Mașină a Timpului. (Am păstrat cele două manete albe - se găsesc acum lângă mine, pe bancă, în timp ce scriu aceste lucruri.) Totuși, chiar dacă sunt destul de mulțumit cu proiectele de-aici, lipsa posibilității de a le comunica contemporanilor descoperirile și observațiile pe care le-am făcut, precum și orice relatare despre continuarea aventurilor mele, a reprezentat un motiv de frustrare pentru mine. Poate că de vină este numai vanitatea mea! Însă paginile de față mi-au oferit șansa de a-mi îndrepta greșelile.

Pentru a feri aceste foi fragile de descompunere, am hotărât să le sigilez în pachetul lor original, iar apoi să introduc totul într-un container pe care l-am construit din cuarțul saturat cu Plattnerită al Mașinii Timpului. După aceea, o să îngrop containerul cât de adânc o să fiu în stare.

Întrucât nu dispun de nici o modalitate sigură de a transmite relatarea mea nici în viitor, nici în trecut - și cu atât mai puțin în altă Istorie -, aceste cuvinte s-ar putea să putrezească în pământ. Dar am impresia că învelișul de Plattnerită va oferi coletului cele mai mari șanse de a fi detectat, de orice nou Explorator care cutreieră prin Multiplicitate, și că există posibilitatea ca, printr-un curent favorabil al Șuvoaielor Timpului, cuvintele acestea să ajungă chiar înapoi în propriul meu secol.

În orice caz, este tot ce pot face, iar acum, fiindcă m-am plasat pe acest curs, am dobândit o anumită pace sufletească.

Voi termina și voi sigila relatarea prezentă înainte de plecarea în Lumea-de-Jos, căci recunosc că expediția mea la Morloci nu este lipsită de primejdie - e o călătorie din care s-ar putea să nu mai revin. Cu toate acestea, mi-am impus o sarcină pe care nu o mai pot tergiversa multă vreme; deja am trecut de-al cincizecilea an de viață, iar în curând nu voi mai fi capabil să dau piept cu cățărutul prin puțuri!

Mă angajez, aici, să adaug ca anexă la această monografie, după

ce mă voi întoarce, un rezumat al aventurilor mele subterane.

Este târziu. Sunt pregătit pentru coborâre.

Cum spune poetul? Iar dacă porțile simțurilor noastre s-ar limpezi,/ totul i-ar apărea omului așa cum este, infinit - cam așa ceva, în orice caz. Îmi veți ierta citatele greșite, căci aici nu dispun de vreo sursă de documentare... Am văzut Infinitul și Eternul. N-am uitat nicicând imaginea universurilor vecine care se găsesc pretutindeni în jurul acestui tărâm însořit, mai aproape decât foile unei cărți, și nici strălucirea siderală a Istoriei Optime, care cred că va trăi pe vecie în sufletul meu.

Dar nici una dintre aceste viziuni mărețe nu valorează, pentru mine, cât acele fugare momente de tandrețe, ce mi-au luminat întunecimea vieții solitare. M-am bucurat de loialitatea și răbdarea lui Nebogipfel, de prietenia lui Moses și de căldura umană a lui Hilary Bond. Și nici una dintre înfăptuirile sau aventurile mele - nici viziunile timpului, nici infinitele peisaje siderale - nu-mi va dăinui în inimă la fel de mult ca acea primă dimineață senină de după revenirea mea aici, când am stat pe malul pârâului și am spălat chipul diamantin al Weenei, ca acea clipă în care pieptul i s-a ridicat, în cele din urmă, a tușit, ochii i s-au deschis șovăielnic și, pentru întâia oară, am văzut că era vie; iar când ea m-a recunoscut, buzele i s-au desfăcut într-un zâmbet de încântare.

NOTA EDITORULUI: Aici, relatarea se sfârșește; nu a fost găsită nici o altă anexă.

Cuprins

Introducere - Observatorul

Cartea întâi - Marea Paleocenului....

Diatryma Gigantica

Marea Paleocenului

Cum am supraviețuit

Boală și recuperare

Furtuna

Inimă și trup

Crocodilul gigant Pristichampus

Tabăra

Forța Expediționară Temporală

Apariția

Bomba

Rezultatul exploziei

Istorisirea lui Bond

Supraviețuitori

O nouă Așezare

Întemeierea Primei Londre

Copii și descendenți

Sărbătoarea, și după

Lumini în văzduh

Orașul Orbital

Stări de instabilitate

Abandon și sosire

Cartea a doua - Albul Pământ

Detenția

Experimente și reflecții

Constructorul Universal

Camera de biliard

Albul Pământ

Generatorul de Multiplicitate

Moștenitorii Mecanici ai Omului

O propunere

Opțiuni și introspecții

Preparative

Salt în viitor
Corabia

Cartea a treia - Corăbiile timpului

Plecarea
Destrămarea Pământului
Hotarul Spațiului si Timpului
Motoarele de Nonlinearitate
Viziunea finală
Trimful Minții
Emergența
Un cerc se întinde

Cartea a patra - Ziua 292 495 940

Valea Tamisei
O plimbare
În beznă

Epilog